

6 FLÓRA AGUS FÁNA

6.1 RÉAMHRÁ

- 1 Soláthraítear measúnú sa chaibidil seo ar an bhforbairt a bheartaítear mar a leagtar amach i gCaibidil 6, **Imleabhar 3B** den Ráiteas Tionchair Timpeallachta (EIS), i ndáil leis an bhféidearthacht a bhaineann le tionchar éiceolaíochta laistigh de Limistéar Staidéir na Mí (MSA).
- 2 Déantar cur síos sa chaibidil sin ar shaghas agus ar réim na forbartha a bheartaítear, lena n-áirítear gnéithe de dheardh na líne lasnairde (OHL) agus na túir. Soláthraítear cur síos fíorasach, de réir coda, ar an línebhealach ar fad inti. Cuirtear síos ar an línebhealach a bheartaítear i gCaibidil 6, Imleabhar 3B den EIS trí bhailte fearainn agus uimhreacha túir a úsáid mar thagairt. Leagtar amach i gCaibidil 7, **Imleabhar 3B** den EIS na príomhoibreacha tógála a bheartaítear mar chuid den fhorbairt.
- 3 Déantar cur síos agus measúnú ar thimpeallacht ghlaclach Limistéar Staidéir na Mí maidir le flóra agus fána. Déantar measúnú ar thionchar féideartha (díreach, indíreach agus carnach) na forbartha a bheartaítear ar fhlóra, fána agus iascach Limistéar Staidéir na Mí agus, nuair is gá, moltar bearta maolaithe chun déine an tionchair a sheachaint nó a laghdú. Chomh maith leis sin, rinneadh measúnú ar thionchar féideartha na forbartha a bheartaítear ar láithreáin Eorpacha sa cheantar máguaird (láithreáin a shainítear mar Limistéir Chaomhantais Speisialta is iarrthóirí (cSACanna) nó mar Limistéir faoi Chosaint Speisialta (SPAnna) atá mar chuid de líonra Natura 2000). Léirítear an breithmheas sin ar leith i bhfoirm *Ráiteas Tionchair Natura cáipéisí iarratais* (NIS) (feic **Imleabhar 5** de na cáipéisí iarratais).
- 4 Is éard atá san fhorbairt a bheartaítear ná 165 túr cruach aonair a thógáil feadh bealaigh atá tuairim is 54.5 km ar fad agus na seoltóirí agus na sreanga talmhaithe a dtacóidh na túir leo a shreangú. Chun críche na caibidle seo, déantar cur síos ar an ailíniú a bheartaítear ón deisceart i dtreo an tuaiscirt.
- 5 Chun críocha cur síos a thabhairt, tugtar ‘an t-ailíniú nó an líne’ de ghnáth sa téacs anseo ar an líne tharchuir a bheartaítear, lena n-áirítear na túir agus na seoltóirí. Is iad túir agus seoltóirí gaolmhara an príomhbhonneagar atá á fhorbairt. Áirítear leis an ‘limistéar staidéir’ bealach an ailínithe agus an limistéar níos fairsinge atá cóngarach dó mar a bhaineann sé leis na príomhghabhóirí éiceolaíochta arna bplé.
- 6 Rinneadh roinnt mhaith staidéir éiceolaíochta, comhairliúchán agus tuarascálacha gaolmhara chun eolas a thabhairt d’éiceolaíocht bhonnlíne na timpeallachta glaclach agus don deardh

molta ón mbliain 2007 i leith. Thug siad sin eolas don mheasúnacht tionchair éiceolaíochta agus folaíonn siad na nithe seo a leanas:

- *Route Constraints Report (Tuarascáil ar Shrianta Bealaigh)* (Meán Fómhair 2007);
- *Route Constraints Report Addendum (Nuashonrú ar an Tuarascáil ar Shrianta Bealaigh)* (Meán Fómhair 2007);
- *North-South 400 kV Interconnection Development Preliminary Re-evaluation Report (Forbairt Idirnasctha Thuaidh-Theas 400 kV – Réamhthuarascáil Athmheasúnaithe)* (Bealtaine 2011);
- *North-South 400 kV Interconnection Development Final Re-evaluation Report (Forbairt Idirnasctha Thuaidh-Theas 400 kV – Tuarascáil Athmheasúnaithe Deiridh)* (Aibreán 2013);
- *North-South 400 kV Interconnection Development Preferred Project Solution Report (Forbairt Idirnasctha Thuaidh-Theas 400 kV – Tuarascáil um Réiteach Tionscadail Roghnaithe)* (Iúil 2013);
- Próiseas comhairliúcháin phoiblí; agus
- Staidéir éiceolaíochta (2007 – 2014).

7 Thug na staidéir sin eolas don chur chuige a glacadh ar fud an phróisis um roghnú bealaigh ar mhaithe le tionchar féideartha ar na gabhdóirí éiceolaíochta arna sainaitheint a sheachaint nuair is féidir. Áirítear leis an gcur chuige sin gan struchtúir a shuí ar fhálta sceach agus ar chrannteorainneacha a bhfuil luach ard éiceolaíochta ag baint leo, atá ar na príomhghabhdóirí éiceolaíochta suntasacha i Limistéar Staidéir na Mí.

6.1.1 Cuspóirí

8 Áiríodh na nithe seo a leanas le cuspóirí an mheasúnaithe flóra agus fána:

- Chun staidéar ar fhoinsí a dhéanamh d'fhonn éiceolaíocht an limistéir a taifeadh roimhe a aimsiú;
- Chun suirbhé bonnlíne flóra agus fána a dhéanamh ar limistéir gar don fhorbairt a bheartaítear;
- Measúnú a dhéanamh ar éiceolaíocht Limistéar Staidéir na Mí bunaithe ar thorthaí na staidéar ar fhoinsí faisnéise agus na staidéar allamuigh agus Príomhghabhdóirí

Éiceolaíochta a shainnithint (gnéithe lena mbaineann tábhacht éiceolaíochta a d'fhéadfadh bheith íogair i leith tionchair ón bhforbairt a bheartaítear);

- Réamh-mheas a dhéanamh ar thionchar díreach agus indíreach na forbartha a bheartaítear ar fhlóra agus fána an limistéir;
- Bearta maolaithe a mholadh maidir le dearadh, tógáil agus oibriú na forbartha a bheartaítear d'fhonn tionchar féideartha ar fhlóra agus fána a íoslaghdú; agus
- An chaibidil seo den EIS (Flóra agus Fána) a chur i dtoll a chéile de réir na riachtanas sa reachtaíocht náisiúnta agus idirnáisiúnta agus mar threoir don Ráiteas Tionchair Natura (feic **Imleabhar 5** de na cáipéisí iarratais).

6.1.2 Comhthéacs na gCáipéisí Reachtúla agus Treorach

9 Cuireadh an measúnú seo i dtoll a chéile de réir na reachtaíochta seo a leanas:

- Treoir Chomhdhlúite an EIA 2011/92/AE;
- *Na hAchtanna um Fhiadhúlra 1976-2012*;
- An Treoir maidir le Gnáthóga 92/43/CEE;
- An Treoir maidir le hÉin 2009/147/CE;
- Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha), 2011 (I.R. Uimh. 411/2011], arna leasú;
- Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Measúnacht Tionchair Timpeallachta) (Talmhaíocht), 2011 (I.R. Uimh. 456/2011], arna leasú;
- Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Measúnacht Tionchair Timpeallachta agus Gnáthóga), 2011 [I.R. Uimh. 473/2011];
- Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Measúnacht Tionchair Timpeallachta agus Gnáthóga), 2012 [I.R. Uimh. 246/2012]; agus
- An tOrdú um Chosaint Flóra, 1999.

10 De bhreis air sin, agus tionchar éiceolaíochta na forbartha a bheartaítear i Limistéar Staidéir na Mí á mheas, tugadh aird ar na cáipéisí treorach agus na cáipéisí faisnéise seo a leanas:

- *Cavan County Development Plan 2014-2020 (Plean Forbartha Contae an Chabháin 2014-2020)*;

- An Roinn Ealaíon, Oidhreacht agus Gaeltachta (DAHG) (2011). *Plean Náisiúnta Bithéagsúlachta na hÉireann: Gníomhaíochtaí le haghaidh Bithéagsúlachta 2011 – 2016*;
- An Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil (DoECLG) (Márta 2013). *Guidelines for Planning Authorities and An Bord Pleanála on carrying out Environmental Impact Assessment (Treoirlínte d'Údaráis Phleanála agus don Bhord Pleanála maidir le Ráiteas Tionchair Timpeallachta a dhéanamh)*;
- An Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil (DoEHLG) (2009). *Appropriate Assessment of Plans and Projects in Ireland (Measúnacht Iomchuí ar Phleananna agus ar Thionscadail in Éirinn)*;
- EirGrid (2012). *Ecology Guidelines for Transmission Projects; A Standard Approach to Ecological Impact Assessment of High Voltage Transmission Projects (Treoirlínte Éiceolaíochta maidir le Tionscadail Tarchuir; Cur Chuige Caighdeánach um Measúnacht Tionchair Éiceolaíochta ar Thionscadail Tarchuir Ardvoltais)*;
- An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (EPA) (2002). *Guidelines on the information to be contained in Environmental Impact Statements (Treoirlínte maidir leis an bhFaisnéis a Chuimseofar i Ráitis Tionchair Timpeallachta)*;
- An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (2003). *Advice notes on current practice (in the preparation of Environmental Impact Statements (Nótaí faisnéise faoin gcleachtas reatha [maidir le Ráitis Tionchair Timpeallachta a ullmhú])*;
- EPA (2013). *Integrated Biodiversity Impact Assessment – Streamlining AA, SEA and EIS Processes: Practitioners Manual*;
- An Coimisiún Eorpach (2002). *Assessment of plans and projects significantly affecting Natura 2000 sites (Measúnacht ar phleananna agus ar thionscadail a théann i bhfeidhm go mór ar shuíomhanna Natura 2000)*;
- An Coimisiún Eorpach (2013). *Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Environmental Impact Assessment (Treoir maidir leis an Athrú Aeráide agus leis an mBithéagsúlacht a Chomhtháthú i Measúnacht Tionchair Timpeallachta)*;
- Fossitt (2000). *A Guide to Habitats in Ireland (Treoir le Gnáthóga in Éirinn)*;
- Institute of Ecology and Environmental Management (IEEM) (An Institiúid um Éiceolaíocht agus Bainistiú an Chomhshaoil) (2006). *Guidelines for Ecological Impact Assessment in the United Kingdom (Treoirlínte do Mheasúnacht Tionchair Éiceolaíochta sa Ríocht Aontaithe)*;

- *Plean Forbartha Contae na Mí 2007 – 2013;*
- *Plean Forbartha Chontae na Mí 2013-2019;*
- An tÚdarás um Bóithre Náisiúnta (NRA) (2005a). *Guidelines for the Crossing of Watercourses During the Construction of National Road Schemes (Treoirlínte maidir le Sruthchúrsaí a Thrasnú le linn Scéimeanna Bóithre Náisiúnta a Thógáil);*
- NRA (2005b). *Best Practice Guidelines for the Conservation of Bats in the Planning of National Road Schemes (Treoirlínte um an Dea-Chleachtas maidir le hIaltóga a Chaomhnú agus Scéimeanna Bóithre Náisiúnta á bPleanáil);*
- NRA (2006a). *Guidelines for Assessment of Ecological Impacts of National Road Schemes (Treoirlínte um Measúnú ar an Tionchar ar an Éiceolaíocht ag Scéimeanna Bóithre Náisiúnta) (Athbhreithniú 1, An tÚdarás um Bóithre Náisiúnta);*
- NRA (2006b). *Guidelines for the Treatment of Badgers prior to the Construction of National Road Schemes (Treoirlínte um Chaitheamh le Broic roimh Scéimeanna Bóithre Náisiúnta a Thógáil);*
- NRA (2006c). *Guidelines for the Treatment of Otters prior to the Construction of National Roads Schemes (Treoirlínte um Chaitheamh le Madraí Uisce roimh Scéimeanna Bóithre Náisiúnta a Thógáil). An tÚdarás um Bóithre Náisiúnta, Baile Átha Cliath.*
- NRA (2006d). *Guidelines for the Treatment of Bats during the Construction of National Road Schemes (Treoirlínte um Chaitheamh le hIaltóga le linn Scéimeanna Bóithre Náisiúnta a Thógáil);*
- NRA (2009a). *Ecological Surveying Techniques for Protected Flora and Fauna during the Planning of National Road Schemes (Teicnící Suirbhéireachta Éiceolaíochta maidir le Flóra agus Fána Cosanta le linn Phleanáil na Scéimeanna Bóithre Náisiúnta);*
- NRA (2009b). *Guidelines for Assessment of Ecological Impacts of National Road Schemes (Treoirlínte um Measúnú ar an Tionchar ar an Éiceolaíocht ag Scéimeanna Bóithre Náisiúnta). (Athbhreithniú 2, an tÚdarás um Bóithre Náisiúnta);*
- Smith et al. (2011). *Best Practice Guidance for Habitat Survey and Mapping in Ireland (Treoir um an Dea-Chleachtas maidir le Suirbhé agus Léarscáiliú a Dhéanamh ar Ghnáthóga in Éirinn); agus*
- An tÚdarás um Bóithre Náisiúnta (2010). *Guidelines on the management of Noxious Weeds and non-Native Invasive Plant Species on National Roads (Treoirlínte maidir le*

Fiaílí Díobhála agus Speicis Phlanda Ionracha Neamhdhúchasacha a Bhainistiú ar Bhóithre Náisiúnta)

6.1.3 Limistéar Staidéir na Mí (Comhthéacs Éiceolaíochta)

- 11 Baineann tábhacht le breithniú a dhéanamh ar shaintréithe ginearálta éiceolaíochta an limistéir staidéir chun príomhghabhóirí éiceolaíochta a scópáil agus a mheasúnú. Trasnaíonn Limistéar Staidéir na Mí Contae na Mí agus tá na túir is tuaisceartaí lonnaithe i gContae an Chabháin. Rinneadh breithniú cuí ar shuíomhanna aitheanta éiceolaíochta atá le fáil i Limistéar leathan Staidéir na Mí (laistigh de 5 km ón ailíniú), agus tugadh faoi mheasúnú ní ba mhine ar ghabhóirí éiceolaíochta laistigh den chrios dóchúil tionchair, a mheastar a bheith laistigh de chonair 80 m ar leithead atá láraithe ar an ailíniú.
- 12 Is talamh feirme talmhaíochta atá sa tírdhreach sa limistéar den chuid is mó. Úsáidtear an talamh feirme faoi choinne tógáil beostoic, feirmeoireacht déiríochta agus talamh feirme curaíochta. Is fairsing atá páirceanna i bhformhór na n-áiteanna agus tá siad á mbainistiú go gníomhach le haghaidh talmhaíochta. Is éard atá i dtéorainneacha páirce den chuid is mó ná fála sceaigh líneacha mothracha, agus tá cuid mhór díobh ag fás i dtéannta crainn fhásta. Faightear cranntéorainneacha duillsilteacha, timpeall diméinte go háirithe. Is ann do limistéir foraoiseachta anabáí scaipthe ar fud an bhealaigh lena n-áirítear limistéir éagsúla a cuireadh le déanaí (2012/2013) i gceantair ina mbíodh féarach fliuch den chuid is mó.
- 13 Tá difríocht ghinearálta idir an tírdhreach agus na gnáthóga sa limistéar staidéir ó thuaidh den N52 (Túr 280 go 237) agus tailte atá níos faide ó dheas (Túr 280 go 402). Tá talamh feirme measctha atá measartha cothrom a ndéantar dianbhainistiú air (curaíocht agus féarach beostoic) i gceist sa chuid sin ó dheas den chuid is mó. Is ann do dhá thrasbhealach mhóra abhann sa chuid sin, ar an mBóinn (cóngarach do Bhaile Átha Troim) agus ar an Abhainn Dubh (gar do Shráidbhaile Dhomhnach Phádraig i dTailtin). Áirítear sa chuid sin lear eastáit diméine mar aon le coillearnach dhuillsilteach aibí lena mbaineann. Bíonn seanfhálta sceaigh ina mbíonn cuid mhór speiceas agus crainn mhóra aibí thart ar pháirceanna móra sa chuid sin den ailíniú. Ní mór roinnt de na téorainneacha páirce aibí sin a thrasnú i gcomhair an ailíniú.
- 14 Is é atá sa chuid thuaidh de Limistéar Staidéir na Mí droimní le fána agus páirceanna beaga a ndéantar dianbhainistiú orthu; is iondúil a bhíonn fála sceaigh thart orthu sin. Is beag talamh curaíochta atá san áit sin agus bíonn coillearnach líneach leathnádúrtha le sonrú ag roinnt pointí trasnaithe an ailíniú. Faightear féarach agus féarach fliuch nach ndéantar ach beagán bainistithe orthu go háitiúil, a ndearnadh roinnt díobh a dhraenáil agus ar cuireadh crainn iontu. Tá roinnt lochanna suite 0.5 km ar a laghad ón ailíniú a bheartaítear sa chuid ó thuaidh, lena n-áirítear Loch na Coille Báine, Loch an Chaisleáin Nua agus Loch Bhréachmaí.

- 15 Is gann i Limistéar Staidéir na Mí atá na gnéithe atá níos tábhachtaí ó thaobh na héiceolaíochta de, amhail suíomhanna sainithe caomhantais, coillearnach leathnádúrtha, bogach, féarthailte leathnádúrtha (neamhfheabhsaithe) ina mbíonn cuid mhór speiceas. Déantar iad a sheachaint den chuid is mó le dearadh líneach cúramach, cé is moite den áit ina dtéann an t-aifíniú a bheartaítear thar an mBóinn agus an Abhainn Dubh.
- 16 Is iad na príomhghnéithe seasta éiceolaíochta nach mór a bhreithniú ná na fáлта sceach teorann agus na trasbhealaí abhann. Na príomhghabhóirí éiceolaíochta a bhfuil breithniú ag teastáil ina leith is ea crannteorainneacha agus aibhneacha (lena n-áirítear conairí bruachánacha faoi chrainn). Baineann tábhacht leis na gnáthóga sin freisin maidir le fána faoi chosaint toisc go n-úsáidtear iad de ghnáth le haghaidh póru, dídine, beathú agus comaitéireachta. Bhí sainbhreithniú ag teastáil maidir le healtaí soghluaiste d'ealaí glóracha go sonrach freisin. Is gann sa limistéar atá gnéithe éiceolaíochta níos tábhachtaí amhail suíomhanna sainithe caomhantais, agus limistéir shuntasacha de ghnáthóga leathnádúrtha. Seachnaítear iad den chuid is mó trí dhearadh líneach cúramach, inar cuireadh san áireamh breithmheas leantach agus breithniú cuí ar ábhair imní éiceolaíochta a sainaitníodh le linn chéim an deartha den fhorbairt.

6.1.4 Cur Síos ar an Tionscadal

- 17 Déantar cur síos mionsonraithe ar an bhforbairt a bheartaítear a chur i láthair i gCaibidil 6 agus i gCaibidil 7, **Imleabhar 3B** den EIS. Na príomhchéimeanna den fhorbairt a bheartaítear mar a bhaineann siad leis an measúnú ar thionchar éiceolaíochta, cuimseoidh siad céim na tógála agus an chéim oibríoch.

6.1.4.1 Céim na Tógála

- 18 Tabharfar faoi na gníomhaíochtaí seo a leanas le linn chéim na tógála agus, mar sin de, ní mór breithniú cuí a dhéanamh orthu sa mheasúnú ar thionchar éiceolaíochta:
- Glanadh suímh agus aon riachtanais draenála ag láithreacha túir chun tógáil a éascú;
 - Bealaí rochtana sealadacha a n-úsáidfidh innealra iad le linn tógála;
 - Úsáid innealra throm agus an suaitheadh gaolmhar laistigh den 'limistéar oibreacha' le linn tógála;
 - Tochailt ithreacha le haghaidh bunsraitheanna túir a shuiteáil agus aon riachtanais ghaolmhara draenála;

- Tochailtí a theastaíonn le haghaidh struchtúir na gcuaillí cosanta¹⁸;
- Na hoibreacha go léir a bhaineann le mionathruithe ar OHL tarchuir 110 kV atá ann cheana;
- Úsáid coincréite agus substaintí eile a d'fhéadfadh bheith dochrach ag gach limistéar oibreacha;
- Bainistiú, stóráil agus diúscairt an ábhair thochailte le linn chéim na tógála;
- Láithreacha a n-úsáidfídh innealra iad le haghaidh seoltóirí a shreangú; agus
- Bearradh agus teascadh fásra adhmaid chun glanadh faoi bhun na líne idir túir a éascú.

6.1.4.2 An Chéim Oibríoch

19 Beidh na nithe seo a leanas ag teastáil sa chéim oibríoch den fhorbairt:

- Bearradh ócáideach na gcrann faoin ailíniú chun faid shábháilte ghlanta a chinntiú timpeall an bhonneagair;
- Cothabháil na dtúr agus an trealaimh lena mbaineann fad is a bheidh an fhorbairt a bheartaítear ann;
- Cothabháil claontaí éan mar go bhféadfadh an líne a bheith ina riosca imbhualite do speicis leochaileacha éin; agus
- Monatóireacht a dhéanamh ar bhearta maolaithe (lena n-áirítear claontaí éan) chun éifeachtacht na mbeart maolaithe a bheartaítear a fháil amach agus a chinntiú, agus feabhsúcháin a dhéanamh más gá agus de réir mar is gá.

6.1.5 Srianata agus Deacrachtaí Teicniúla

20 Ba é an srianadh príomha agus an EIS á chur i dtoll a chéile ná cead isteach srianata chuig talamh le haghaidh suirbhéanna bonnlíne a dhéanamh (feic Rannán 1.5.1 agus 1.5.2 d'Imleabhar 3B den EIS chun tuilleadh sonraí a fháil faoin rochtain srianata). Mar sin féin, d'ainneoin na deacrachta sin, cuirtear i láthair sa chaibidil seo den EIS cur síos cuimsitheach ar éiceolaíocht bhonnlíne Limistéar Staidéir na Mí ar dócha go mbeidh tionchar ag an bhforbairt a bheartaítear uirthi. Tá an measúnú bunaithe ar theaghlaim de roinnt cur chuige éagsúil suirbhé, lena n-áirítear:

¹⁸ Nuair a bheidh seoltóir le sreangú thar bhóithre cuirfead cosaint ar a dtugtar cumhdach in airde sula dtosófar ar oibríochtaí sreangaithe.

- Tugadh faoi réamhshuirbhéanna éiceolaíochta (feic faisnéis bhreise faoin modheolaíocht i **Rannán 6.2**) ar thailte mar ar tugadh cead isteach le haghaidh suirbhé a dhéanamh agus ag láithreacha mar a dtrasnaíonn an t-ailíniú bóithre poiblí. San iomlán, cuireadh 44 láthair thúir agus codanna gaolmhara den ailíniú faoi réamhshuirbhéanna allamuigh.
- Tugadh faoi shuirbhéanna amhairc ar an mbealach ó ghréasán fairsing bóithre poiblí ar fud Limistéar Staidéir na Mí agus ag gach láthair mar a dtrasnaíonn an t-ailíniú a bheartaítear bóithre poiblí. D'fhéadfaí breathnú ar chuid mhór den bhealach tríd an méid sin agus, trí leas a bhaint as foinsí (Córas Faisnéise Geografaí (GIS) agus anailís ar aerghrianghraif) freisin, d'fhéadfaí cineálacha gnáthóige agus comhdhéanamh na speiceas ceannasach a bhreithniú, a shainathint agus a dheimhniú go críochnúil. San iomlán, cuireadh thart ar 68 láthair thúir agus roinnt mhaith codanna den ailíniú eatarthu faoi shuirbhéanna amhairc.
- Baineadh úsáid as LiDAR (Brath agus Réimsiú Solais) (feic Rannán 1.5 d'**Imleabhar 3B** den EIS le haghaidh cur síos mionsonraithe ar LiDAR agus ar a acmhainní) agus as tacair shonraí eile GIS (lena n-áirítear an tacar sonraí fo-ithreacha (Meehan 2004), léarscáiliú sé horlaí Shuirbhéireacht Ordanáis Éireann (OSI), comhrianta de chuid OSI, léarscáiliú veicteoirí 1:5,000 de chuid OSI), chun cabhrú le gnáthóga feadh na forbartha a bheartaítear a aithint sa chás nárbh fhéidir réamhshuirbhéanna nó suirbhéanna amhairc a dhéanamh.
- Maidir leis an suirbhé ar bhealaí eilte a rinneadh mar chuid den Suirbhé ar Éin Gheimhridh, bhí infheictheacht fhada teoranta thar mhórán den limistéar staidéir, go háirithe ó dheas ó bhaile fearainn Mountaintown (in aice le Túr 291) mar gheall ar chineál imfhálaithe an tírdhreacha. Bhí tionchar aige seo ar chineál agus ar oiriúnacht na modhanna suirbhé a úsáideadh. Cuireadh modheolaíochtaí suirbhé cuí e.g. Scottish Natural Heritage (2014) in oiriúint don timpeallacht áitiúil lena chinntiú gur bailíodh sonraí d'ardchaighdeán agus é mar aidhm bealaí eilte a shainathint agus dáileadh Ealaí Glóracha a thaifeadadh go cuí.

21 Chun na deacrachtaí a bhaineann le cead isteach teoranta chuig talamh a shárú, agus chun a chinntiú gur tugadh faoi roinnt breithmheas a bhí iomchuí ó thaobh láidreachta de, glacadh cur chuige réamhchúramach i ndearadh na forbartha a bheartaítear. Sna cásanna sin ina bhfuil túir ag teastáil ar thailte nár cuireadh faoi shuirbhé allamuigh, roghnaíodh láithreacha túir bunaithe ar ghnáthóga lena mbaineann luach íseal éiceolaíochta a bheith iontu (e.g. féarach talmhaíochta feabhsaithe), rud a d'íoslaghdódh an fhéidearthacht go dtiocfadh tionchar suntasach a bhaineann le tógáil na dtúr chun cinn.

- 22 Déantar tuilleadh sonraí faoin modheolaíocht a úsáideadh chun éiceolaíocht bhonnlíne an limistéir staidéir a shainiú a chur i láthair i **Rannán 6.2**.

6.2 MODHEOLAÍOCHT

- 23 Áiríodh leis an mbreithmheas éiceolaíochta trí ghné phríomha a thug eolas d'éiceolaíocht bhonnlíne Limistéir Staidéir na Mí. Áiríodh leo sin comhairliúchán le príomhpháirtithe leasmhara, measúnú éiceolaíochta ar fhoinsí agus suirbhéanna allamuigh. Tá aird ag an gcur chuige agus ag an modheolaíocht ar na treoircháipéisí a liostaítear i **Rannán 6.1.2**.

6.2.1 Comhairliúchán agus Sainithint Srianta

- 24 Mar chuid den fhorbairt iomlán a bheartaítear agus d'ullmhú an EIS, rinneadh athbhreithniú ar fhoinsí chun sainithint a dhéanamh ar ghnéithe lena mbaineann tábhacht éiceolaíochta laistigh de limistéir leathan Limistéir Staidéir na Mí agus den réigiún máguaird, lena n-áirítear athbhreithniú ar shuíomhanna a sainíodh i gcomhair chaomhnú an dúlra.
- 25 Tugadh faoi chomhairliúchán le roinnt gníomhaireachtaí stáit agus Eagraíochtaí Neamhrialtasacha Comhshaoil (ENRanna) chun eolas a thabhairt don EIS. Mar chuid den chomhairliúchán ar an *Preferred Project Solution Report (PPSR) (Tuarascáil um Réiteach Tionscadail Roghnaithe)* (Iúil 2013), iarradh ar na comhairlithe sin tuairim a thabhairt faoin dearadh líneach roghnaithe agus faoi shaincheistean a ndíreofar orthu sa mheasúnú comhshaoil.
- 26 Chuaigh éiceolaí an tionscadail i gcomhairle leis an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra (NPWS) tríd an Aonad um Iarratais Forbartha (DAU) agus go díreach le héiceolaithe rannóige agus le foireann áitiúil ón Rannóg Thuaidh agus ón Rannóg Thoir den NPWS, le hIascach Intíre Éireann (IFI), le Comhairle Chontae na Mí agus le Comhairle Chontae an Chabháin.
- 27 Déantar achoimre ar na príomhchruinnithe a cuireadh ar siúl le húdaráis fhorordaithe agus le príomhpháirtithe eagraíochta neamhrialtasaí a mhionsonrú thíos.

6.2.1.1 An tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra (NPWS)

- 28 Cuireadh cruinnithe ar siúl le héiceolaithe rannóige an NPWS ar na dátaí seo a leanas: an 21 Deireadh Fómhair 2010, an 26 Samhain 2011, an 13 Samhain 2012 agus an 18 Nollaig 2012.
- 29 Ba é toradh na gcruinnithe sin ná cur chuige maidir le formhór mór na dtúr a shuí ar shiúl ó fhálta sceach agus ar thalamh talmhaíochta agus fálta sceach agus crannteorainneacha a

sheachaint. Áiríodh leis an gcur chuige freisin seachaint a dhéanamh ar ghnáthóga leathnádúrtha eile amhail bogach agus coillearnach.

- 30 Deimhníodh go n-úsáidfí claontáí eiltle le haghaidh codanna de línte tarchuir a sainaitníodh mar ghuais imbhuailte áitiúil i leith éin gheimhrithe, an eala ghlórach go háirithe.
- 31 Ba é toradh na gcruinnithe sin ba chúis le litreacha freagartha a fuarthas ón Roinn Ealaíon, Oidhreacht agus Gaeltachta (DAHG) an 13 Feabhra agus an 10 Aibreán 2013, feic **Aguisín 6.2, Aguisíní Imleabhar 3D** den EIS. Cuireadh in iúl sna litreacha go raibh an Roinn sásta leis an gcur chuige a bhí á ghlacadh i ndáil le Measúnacht Tionchair Éiceolaíochta (EIA) le haghaidh na forbartha, agus fáiltíodh roimh an bhfíric go gcaillfí líon níos lú fáлта sceach mar gheall ar an gcur chuige mionathraithe (lena seachnófaí fáлта sceach agus crannteorainneacha).

6.2.1.2 Iascach Intíre Éireann (IFI)

- 32 Cuireadh cruinniú ar siúl le hIascach Intíre Éireann an 1 Deireadh Fómhair 2013. Bhí sé dírithe ar bhearta chun cáilíocht an uisce a chosaint agus ar iascaigh shuntasacha i Limistéar Staidéir na Mí. Le linn an chruinnithe sin, cuireadh soiléiriú ar fáil d'Iascach Intíre Éireann maidir leis na oibreacha forbartha a bheartaítear agus le rioscaí gaolmhara. Deimhníodh go ndéanfaí breithniú cúramach san EIS ar bhearta chun truailliú uisce a chosc. Ní bhfuarthas aon chomhfhreagras breise go dtí seo.

6.2.1.3 An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara (DAFM)

- 33 Rinne bainisteoirí an chláir fiadhúlra sa Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara athbhreithniú ar gach láthair thúir¹⁹. Tá bunachar sonraí an-fhairsing (sonraí chomh húrnuá le 2012) ag DAFM faoi láithreacha brocacha broic ar fud Chontae na Mí (rinneadh suirbhé ar 32.17% de thalamh feirme) agus Chontae an Chabháin (rinneadh suirbhé ar 38.26% de thalamh feirme) a fuair an Roinn mar chuid den chlár chun an Eitinn Bhólachta (BTB) a scriosadh de chuid an Bhoird um Ghalair Ainmhithe a Scriosadh (ERAD). Thug DAFM comhairle faoi na túir a d'fhéadfadh brocacha broic a shuaitheadh. Ina leith sin, athshuíodh túir a d'fhéadfadh bheith gar do bhrocach Bhroic aitheanta mar bheart réamhchúramach d'fhonn tionchar féideartha a sheachaint. Sonraíodh freisin, áfach, gur dóigh do thúir a sheach-chuireann fáлта sceach aon suaitheadh a sheachaint agus / nó a íoslaghdú. Ba cheart a thabhairt faoi deara gur rúnda atá an fhaisnéis faoi láithreacha brocach broic a bailíodh faoin gclár ERAD agus, dá bhrí sin, ní mhionsonraítear láithreacha san EIS seo.

¹⁹<http://www.agriculture.gov.ie/animalhealthwelfare/diseasecontrol/bovinetbbrucellosiseradicationsschemes/wildlifepolicybadgers/>

6.2.1.4 Cairde Éanlaith Éireann

- 34 Mar chuid de chomhairliúchán leanúnach le Cairde Éanlaith Éireann, rinneadh tuarascálacha faoi Staidéir Éan Geimhrídh ar tugadh fúthu i Limistéar Staidéir na Mí (Deireadh Fómhair 2013) a chur isteach chun tuairimí a fháil ina leith.
- 35 Fuarthas aighneacht an 6 Samhain 2013 ó Chairde Éanlaith Éireann a bhain leis an tuarascáil sin agus le tionscadail leanúnacha eile de chuid EirGrid. Cuirtear an aighneacht sin san áireamh in **Aguisín 6.2, Aguisíní Imleabhar 3D** den EIS. Rinneadh roinnt cúrsaí tábhachtacha a bhaineann leis an tionscadal a leagan amach mar seo a leanas:
- Oibleagáidí na hÉireann maidir le héin a chosaint agus stádas cosanta na n-éan;
 - Treoirínte dea-chleachtais chun tionchar línte cumhachta ar éin a laghdú;
 - Tionchar féideartha ar speicis íogaire éan, go háirithe tionchar imbhuailte agus díláithrithe; agus
 - Bearta riachtanacha, lena n-áirítear suirbhéanna riachtanacha chun eolas a thabhairt don mheasúnú ar thionchar féideartha, moltaí le haghaidh Plean chun Éin a Chosaint agus monatóireacht tar éis tógála.
- 36 Cuireadh cruinniú dá éis ar siúl le Cairde Éanlaith Éireann an 11 Nollaig 2013. Le linn an chruinnithe sin, chuir Cairde Éanlaith Éireann in iúl arís na hábhair imní a mionsonraíodh ina n-aighneacht, go háirithe maidir le hEalaí Glóracha agus le tionchar leathan ar phobail, ar mhaolú iomchuí agus ar mhonatóireacht.

6.2.1.5 Comhairle Chontae na Mí

- 37 Tionóladh cruinniú le Comhairle Chontae na Mí an 5 Samhain 2013. Le linn an chruinnithe, breithníodh na hábhair seo a leanas: riachtanais rochtana, bearta chun cáilíocht an uisce a chosaint agus bainistiú ithreacha i ndáil le tochair na mbunsraitheanna túir. Deimhníodh freisin do Chomhairle Chontae na Mí go mbreithníodh sa mheasúnú roinnt foinsí sonraí éiceolaíochta a bhí ar fáil le haghaidh Chontae na Mí, lena n-áirítear Anaithnid (2010), Martin J (2006) agus Smith *et al.* (2011).

6.2.1.6 Comhairle Chontae an Chabháin

- 38 Tionóladh cruinniú le Comhairle Chontae an Chabháin an 17 Deireadh Fómhair 2013. Cuireadh in iúl do Chomhairle Chontae an Chabháin gurbh éard a bheadh i gcur chuige deartha na forbartha ná túir a shuí amach ó fhálta sceach agus gnáthóga íogaire eile amhail bogaigh a sheachaint. Díródh aird freisin go ndearnadh staidéar fairsing ar éin gheimhrídh thar thréimhse

sé bliana chun eolas a thabhairt don mheasúnú ar an tionchar ar an Eala Ghlórach agus ar speicis eile éan. Shonraigh Comhairle Chontae an Chabháin go bhfuil cosaint cháilíocht an uisce ina cúrsa tábhachtach maidir le céim na tógála den fhorbairt a bheartaítear.

6.2.1.7 An Bord Pleanála

39 Measadh gur bhain na saincheisteanna seo a leanas le hábhar sa chaibidil seo den EIS de thoradh na tuairime scópála ón mBord Pleanála (feic Aguisín 1.3, **Aguisíní Imleabhar 3B** den EIS):

- Ba cheart suirbhé éiceolaíochta ar gach láthair oibreacha ag tráth iomchuí sa bhliain a chur san áireamh sna sonraí bonnlíne. Sa chás gur féidir tionchar as an láithreán a bheith ann, d'fhéadfaí obair shuirbhé bheith ag teastáil lasmuigh de na láithreáin forbraíochta.
- Measúnú a dhéanamh ar an tionchar ar fhlóra, fána agus gnáthóga agus aird faoi leith á tabhairt ar na nithe seo a leanas:
 - Láithreáin Natura 2000 agus láithreáin eile (a bheartaítear);
 - Gnáthóga agus speicis a liostaítear in Iarscríbhinn I, in Iarscríbhinn II agus in Iarscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga;
 - Éin a liostaítear in Iarscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin agus gnáthóga tábhachtacha d'éin, lena n-áirítear limistéir neadaithe, limistéir bheathaithe / chothú geimhridh agus conairí eitilte;
 - Gnáthóga a d'fhéadfaí a mheas mar chonairí nó mar chlocha cora chun críche airteagal 10 den Treoir maidir le Gnáthóga;
 - Speicis eile a chosnaítear faoi na hAchtanna um Fhiadhúlra, speicis an Leabhair Dheirg Shonraí; agus bithéagsúlacht i gcoitinne; agus
 - Ba cheart a chur san áireamh sa mheasúnú an tionchar indíreach mar gheall ar ghníomhaíocht tógála, lena n-áirítear rochtain tógála, agus tionchar fadtéarmach maidir le bloghrú agus le scoilteadh.
- Measúnú ar thionchar féideartha ar an gcomhshaol uisceach le linn chéim na tógála agus na céime oibríche, lena n-áirítear tionchar ar leibhéil mhaoschláir nó ar shreabhadh screamhuisce a d'fhéadfadh dul i gcion ar láithreáin bhogaigh i bhfad ar shiúl.
- Ba cheart aon bhearta maolaithe a bheartaítear a shainaithint i bplean um bainistiú tógála nach mór a chur san áireamh mar chuid den EIS / NIS.

- Ba cheart aghaidh a thabhairt san EIS ar an tsaincheist um speicis choimhthíocha ionracha, agus ar mhodhanna chun a chinntiú nach ndéantar iad a thabhairt isteach ná a leathnú.
- Measúnú ar mhéid agus thionchar carnach na bainte fála sceanó nó an chaillteanais choillearnaí líní feadh an bhealaigh. Ba cheart a chur san áireamh sa maolú an cur oiriúnach speiceas dúchasach agus an t-uainiú oibreacha lasmuigh den séasúr neadaithe.
- Ceanglas ar bith i gcomhair ceadúnais nó maolaithe a thagann aníos a shainaithe.

40 Áiríodh leis na comhairlithe a thug eolas don fhreagra seo mar a bhaineann sé leis an gcuid flóra agus fána den MSA: an tAire Ealaíon, Oidhreacht agus Gaeltachta (an tAonad um Iarratais Forbartha), an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, Comhairle Chontae na Mí, Comhairle Chontae an Chabháin agus Iascach Intíre Éireann. Faisnéis thábhachtach ábhartha (a bhaineann le flóra agus fána) a leagtar amach sa fhreagra seo, breithnítear í sa rannán seo den EIS.

6.2.2 Cur Chuige Deartha an Tionscadail

41 Áiríodh na nithe seo a leanas le roinnt príomhchur chuige um dhearadh tionscadail a mhol an fhoireann um dhearadh tionscadail chun tionchar a sheachaint nó a íoslaghdú (ar tugadh eolas dóibh le comhcheangal den mhéid seo: torthaí comhairliúcháin, athbhreithniú ar thionchar aitheanta línte leictreachais lasnairde, agus dea-chleachtas):

- Seachaint a dhéanamh ar fhorbairt líne lasnairde laistigh de shuíomhanna Eorpacha (i.e. cSACanna nó SPAnna), Limistéir Oidhreacht Nádurtha (NHAnna) agus Limistéir Oidhreacht Nádurtha a bheartáítear (pNHAnna), ach sa chás nach féidir seachaint a dhéanamh ar dhul tharstu ag trasbhealaí abhann.
- Seachaint a dhéanamh ar limistéir leathnádúrtha shuntasacha (neamhshainithe – e.g. portaigh ardaithe agus bogaigh eile, limistéir choillearnaí leathnádúrtha a sainaitheodh i dtacair shonraí fhoilsithe éiceolaíochta, i suirbhéanna allamuigh agus in aeríomhanna).
- Sainaitheint a dhéanamh ar shuíomhanna éiceolaíochta neamhshainithe mar ar moladh suirbhé allamuigh spriocdhírthe. Sa chás nárbh fhéidir na suirbhéanna sin a dhéanamh, glacadh maolú trí sheachaint.
- Íoslaghdú a dhéanamh ar lorg na forbartha agus gan túir a lonnú laistigh de ghnáthoga de chineál coillearnaí (lena mbaineann roinnt luach áitiúil éiceolaíochta) e.g. coillearnach aibí diméine, coillearnach leathnádúrtha aibí líneach;

- Na túir a láithreánú go tuisceanach agus aird á tabhairt ar fhálta sceach agus ar chrannteorainneacha. Níor breithníodh láithreánú na dtúr feadh fála sceach ach sa chás gur éascaigh suirbhé allamuigh breithniú iomchuí ar cháilíocht na bhfálta sceach ó thaobh luach éiceolaíochta de agus sa chás go ndearnadh measúnú cainníochtúil ar thionchar;
- Coinneofar íoschrios maolánach 5 m idir suíomhanna túir agus gach sruthchúrsa nádúrtha. Coinneofar fad os cionn 20 m idir láithreacha túir agus sruthanna agus aibhneacha móra. Is é is aidhm do na criosanna maolánacha sin íoslaghdú a dhéanamh ar rioscaí do cháilíocht an uisce agus do ghabhdóirí uisceacha íogaire lena mbaineann (e.g. salmainidí agus madraí uisce). Coinneofar íoschrios maolánach 60 m idir suíomhanna túir agus an Bhóinn agus an Abhainn Dubh. I gcás roinnt draenacha beaga / bruach srutha an-athraithe, coinneofar íoschrios maolánach 5 m.
- Gnáthóga a bhféadfadh brocacha broic bheith iontu (fálta sceach / crannteorainneacha agus gnáthóg eile faoi chrainn) a sheachaint agus crios maolánach (5 m ó imeall seachtrach na coda den chrann os cionn na talún) a íoslaghdaíonn an riosca suntasach suaite a choinneáil.
- Brocacha broic (a saináithníodh le linn suirbhéanna allamuigh nó i dtacar sonraí na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara) ar eol iad a bheith ann a sheachaint.
- Íoslaghdú a dhéanamh ar an mbearradh crann aibí, a dhéantar chun freastal don líne lasnairde. Nuair is féidir, déantar tionchar féideartha ar crannteorainneacha duillsilteacha aibí agus ar choillearnach aibí fhairsing a sheachaint nó a íoslaghdú, go háirithe in eastáit diméine.

6.2.3 Staidéar ar Fhoinsí Faisnéise

42 Mar chuid d'fhorbairt fhoriomlán an tionscadail agus d'ullmhú an EIS, rinneadh athbhreithniú ar fhoinsí faisnéise foilsithe. Áiríodh leis sin athbhreithniú ar fhianaise dhoiciméadaithe maidir leis an tionchar a bhíonn ag forbairtí líne lasnairde ar an éiceolaíocht, mar aon le hathbhreithniú ar ábhar (tuarascálacha agus tacair shonraí atá foilsithe agus iad atá neamhfhoilsithe) chun sainathint a dhéanamh ar ghnéithe lena mbaineann tábhacht éiceolaíochta laistigh de limistéar leathan Limistéar Staidéir na Mí agus den réigiún máguaird, lena n-áirítear athbhreithniú ar shuíomhanna a sainíodh i gcomhair chaomhnú an dúlra. Bhí na nithe seo a leanas i gceist leis:

- Sainathint gach suímh a sainíodh le haghaidh chaomhnú an dúlra (cSAC, SPA, NHA, pNHA) laistigh de 30 km ón bhforbairt a bheartaítear, agus athbhreithniú ar a n-achoirní ar shuíomh agus ar fhaisnéis eile atá ar fáil, agus sainathint nasc féideartha le tionchar ón bhforbairt a bheartaítear.

- Athbhreithniú ar léarscáileanna Suirbhéireachta Ordanáis, ar ghrianghrafadóireacht ón aer agus ar thacair shonraí eile GIS ar fáil (fo-ithreacha, léarscáiliú comhrianta etc.) chun cabhrú le sainathint a dhéanamh ar ghnáthóga agus ar ghnéithe a d'fhéadfadh bheith spéisíúil ó thaobh na héiceolaíochta de atá le fáil laistigh de Limistéar Staidéir na Mí;
- Athbhreithniú ar íomhánna mionsonraithe LiDAR – rud a d'éascaigh sainathint chruinn crannteorainneacha / fálta sceach chomh maith le hairdí. Achoimrítear cur síos mionsonraithe ar LiDAR agus ar a chumas i Rannán 1.5 d'**Imleabhar 3B** den EIS. Úsáideadh an fhaisnéis sin chun an tionchar ar fhálta sceach / ar chrannteorainneacha a mheas.
- Athbhreithniú ar shonraí na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil faoi cháilíocht uisce agus faisnéis faoi cháilíocht uisce na ndobharcheantar (an Chreat-Treoir Uisce).
- Athbhreithniú ar thaifid ar speicis neamhchoitianta agus faoi chosaint i Limistéar Staidéir na Mí, lena n-áirítear foinsí ábhartha faisnéise um fhlóra, ialtóga, madraí uisce, éin agus broic faoi chosaint (lena n-áirítear taifid an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta).
- Athbhreithniú ar thuarascálacha éiceolaíochta, ar fhoilseacháin éiceolaíochta, ar bhunachar sonraí fairsing ina bhfuil sonraí suirbhé éiceolaíochta atá ann cheana (a dtagraítear dóibh ar fud an téacs agus a liostaítear sa leabharliosta) a rinneadh ar son na Seirbhíse Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra agus Chomhairle Chontae na Mí (Meath Wetlands and Coastal Habitat Survey 2010) (*Suirbhé ar Bhogach agus ar Ghnáthóga Cósta na Mí, 2010*). Áirítear leis sin faisnéis ábhartha maidir le Limistéar Staidéir na Mí a chuimsíonn tacair sonraí coillearnaí, féaraigh leathnádúrtha agus bogai. Liostaítear in **Aguisín 6.1, Aguisíní Imleabhar 3D** den EIS na foinsí a athbhreithníodh.
- Athbhreithniú mionsonraithe ar fhaisnéis fhoilsithe agus neamhfhoilsithe faoi idirghníomhaíochtaí éan agus línte cumhachta go háirithe, agus faoi thionchar féideartha eile na línte lasnairde ar fhiadhúlra agus ar ghnáthóga nádúrtha.
- Comhairliúchán le fairtheoirí éan / le húinéirí talún leasmhara maidir le speicis éan a bhfuil imní caomhnaithe ina dtaobh, an Eala Ghlórach go háirithe.
- Tugadh faoi mheasúnú ar thionchar ar fhálta sceach agus ar chrannteorainneacha agus úsáid á baint as tacair sonraí GIS a bhí ar fáil. Chabhraigh an staidéar sin, dar teideal *Hedgerow Impact Study (Staidéar ar an Tionchar ar Fhálta Sceach)* (Meán Fómhair 2011), le heolas a thabhairt don mheasúnú agus don dearadh líneach. Cuirtear an tuarascáil sin i láthair in **Aguisín 6.3, Aguisíní Imleabhar 3D** den EIS.

- Tugadh faoi staidéar bunaithe ar fhoinsí ar thionchar iarbhír na línte leictreachais ar fhálta sceach / ar chrannteorainneacha i ngnáthóga cosúla / i limistéir chosúla in Éirinn. Tugadh faoin staidéar sin chun eolas a thabhairt don mheasúnacht tionchair agus don dea-chleachtas maolaithe. Cuirtear an staidéar sin, dar teideal *Intervening Hedgerow Impact (Tionchar ar Fhálta Sceach san Idirspás)*, i láthair in **Aguisín 6.4, Aguisíní Imleabhar 3D** den EIS.

6.2.4 Staidéir Allamuigh

- 43 Rinneadh suirbhéanna allamuigh fairsinge ar fud Limistéar Staidéir na Mí thar thréimhse seacht mbliana (2007-2014). Áiríodh leo sin suirbhéanna ildisciplíneacha éiceolaíochta (gnáthóga, flóra agus fána), suirbhéanna ar éin gheimhridh agus ar éin ghoir agus suirbhéanna ar ialtóga, mar a léirítear i d**Tábla 6.1**.
- 44 Le linn na suirbhéanna sin, rinneadh scrúdú ar limistéir inspéise ó thaobh eolaíochta agus / nó caomhantais de, chomh maith le láithreacht speicis phlandaí agus fána faoi chosaint i gcóngar na forbartha a bheartaítear. Cuirtear tuarascálacha suirbhé ábhartha san áireamh mar aguisíní (feic **Aguisín 6.3 – Aguisín 6.6, Aguisíní Imleabhar 3D** den EIS) agus achoimrítear na príomhthorthaí i gcorp an rannáin seo den EIS. Léirítear tuilleadh sonraí faoin modheolaíocht suirbhéireachta sna hailt seo a leanas.

Tábla 6.1: Oibreacha agus Tréimhsí Suirbhé a Rinneadh

Tréimhse Shuirbhé	Suirbhéanna a Rinneadh
Samhain 2007 – Márta 2008	Rinneadh suirbhéanna míosúla ar éin gheimhridh sa mhórlimistéar staidéir (lena n-áirítear gach conair bhealaigh). Rinneadh staidéar dírithe ar bhealaí eitilte ar chonair bhealaigh an ailínithe deiridh (Conair 3 agus Conair 3B).
Iúil – Meán Fómhair 2008	Rinneadh suirbhéanna éiceolaíocht bhonnlíne (gnáthóga, éin ghoir agus mamaigh agus flóra faoi chosaint) ag trasbhealaí bóthair an ailínithe.
Deireadh Fómhair 2008 – Aibreán 2009	Rinneadh suirbhéanna míosúla ar éin gheimhridh sa mhórlimistéar staidéir (lena n-áirítear gach conair bhealaigh). Rinneadh staidéar dírithe ar bhealaí eitilte ar chonair bhealaigh an ailínithe deiridh (Conair 3 agus Conair 3B).
Aibreán – Meitheamh 2009	Rinneadh suirbhéanna éiceolaíocht bhonnlíne (gnáthóga, éin ghoir agus mamaigh agus flóra faoi chosaint) ag trasbhealaí bóthair an ailínithe.
Deireadh Fómhair 2009 – Aibreán 2010	Rinneadh suirbhéanna míosúla ar éin gheimhridh sa mhórlimistéar staidéir (lena n-áirítear gach conair bhealaigh). Rinneadh staidéar dírithe ar bhealaí eitilte ar chonair bhealaigh an ailínithe deiridh (Conair 3 agus Conair 3B).
Márta – Iúil 2010	Rinneadh réamhshuirbhéanna ar ghabháltais talún ar leith sa chás gur tugadh toiliú. Áiríodh leis na suirbhéanna sin measúnú ar luach éiceolaíochta na bhfálta sceach, suirbhé ar éin, cur síos ar ghnáthóga lenar cuimsíodh sainaitheint

Tréimhse Shuirbhé	Suirbhéanna a Rinneadh
	luibheolaíochta, measúnú ar an bhféidearthacht a bhaineann le fara ialtóg agus taifeadh fianaise mamach eile (comharthaí madraí uisce agus broc). Rinneadh suirbhéanna ar ghníomhaíochtaí ialtóige ag trasbhealaí bóthair an ailínithe.
Deireadh Fómhair 2010 – Aibreán 2011	Rinneadh suirbhéanna míosúla ar éin gheimhridh sa mhórlimistéar staidéir (gach conair bhealaigh). Rinneadh staidéar dírithe ar bhealaí eiltile ag láithreacha aitheanta ábhartha ar chonair bhealaigh an ailínithe deiridh.
Bealtaine – Meitheamh 2011	I samhradh 2011, rinneadh staidéar bunaithe ar fhianaise chun measúnú a dhéanamh ar an tionchar iarbhir a bhaineann le túir a shuí ar fhálta sceach trí bhonneagar leictreachais atá ann cheana a scrúdú. Sa tuarascáil sin, pléadh an tionchar fadtéarmach a bhaineann le túir a lonnú i bhfálta sceach agus tugadh eolas do roinnt cur chuige le haghaidh tionchar i bhforbairtí amach anseo a íoslaghdú.
Deireadh Fómhair 2011 – Aibreán 2012	Rinneadh suirbhéanna míosúla ar éin gheimhridh sa mhórlimistéar staidéir (gach conair bhealaigh). Rinneadh staidéar dírithe ar bhealaí eiltile ag láithreacha aitheanta ábhartha ar chonair bhealaigh an ailínithe deiridh.
Iúil 2012	I samhradh 2012, rinneadh staidéar ar an tionchar féideartha a chruthaíonn teascadh crann agus fálta sceach faoi bhun na líne táscaí a bhí ann ag an am.
Aibreán – Iúil 2012	Rinneadh suirbhéanna ar éin ghoir trí úsáid a bhaint as an ngréasán bóithre forleathan a dtrasnaíonn an t-ailíniú é agus áiríodh leo gnáthóga suntasacha suas go dtí 2 km uaidh. Sna suirbhéanna sin, spriocdhíríodh ar phríomhspeicis íogaire éan a bhfuil neadacha ar an talamh acu, lena n-áirítear an Pilibín, an Naoscach agus an Crotach.
Deireadh Fómhair 2012 – Aibreán 2013	Rinneadh suirbhéanna míosúla ar éin gheimhridh sa mhórlimistéar staidéir (lena n-áirítear gach conair bhealaigh). Rinneadh staidéar dírithe ar bhealaí eiltile ag láithreacha aitheanta ábhartha ar chonair bhealaigh an ailínithe deiridh.
Márta – Iúil 2013	Rinneadh suirbhéanna ar éin ghoir trí úsáid a bhaint as an ngréasán bóithre forleathan a dtrasnaíonn an t-ailíniú é agus áiríodh leo gnáthóga suntasacha suas go dtí 2 km uaidh.
Lúnasa, Meán Fómhair agus Deireadh Fómhair 2013	Rinneadh suirbhéanna ar ghníomhaíochtaí ialtóige ag trasbhealaí bóthair an ailínithe.
Iúil – Meán Fómhair 2013	Rinneadh réamhsuirbhéanna ildisciplíneacha ar ghabháltais talún ar leith mar ar tugadh toiliú. Áiríodh leis na suirbhéanna sin measúnú ar luach éiceolaíochta na bhfálta sceach, sainnithint crannteorainneacha móra a bhféadfadh tionchar a bheith orthu (le haghaidh cruinneas measúnacht airde crann LiDAR a sheiceáil), suirbhé ar éin, cur síos ar ghnáthóga lena cuimsíodh sainnithint luibheolaíochta,

Tréimhse Shuirbhé	Suirbhéanna a Rinneadh
	breithniú ar an bhféidearthacht a bhaineann le fara ialtóg, taifeadadh fianaise eile mamach (comharthaí madraí uisce agus broc).
Iúil – Deireadh Fómhair 2013	Rinneadh réamhshuirbhéanna ildisciplíneacha (gnáthóga, éin agus mamaigh agus flóra faoi chosaint) ag trasbhealaí bóthair an ailínithe. Rinneadh suirbhéanna sainiúla ar ialtóga ag trasbhealaí bóthair an ailínithe.
Deireadh Fómhair 2013 – Aibreán 2014	Rinneadh suirbhéanna míosúla ar éin gheimhridh sa mhórlimistéar staidéir. Rinneadh staidéar dírithe ar bhealaí eitilte ag láithreacha aitheanta ábhartha ar chonair bhealaigh an ailínithe deiridh.
Meitheamh, Iúil agus Meán Fómhair 2014	Rinneadh suirbhéanna ar ghníomhaíochtaí ialtóige ag trasbhealaí bóthair an ailínithe.
Deireadh Mhárta – Lúnasa 2014	Rinneadh suirbhéanna ar éin ghoir trí úsáid a bhaint as an ngréasán bóithre forleathan a dtrasnaíonn an t-ailíniú é agus áiríodh leo gnáthóga suntasacha suas go dtí 2 km uaidh.

6.2.4.1 Gnáthóga

- 45 Tugadh faoi réamhshuirbhé foirne ildisciplíní inar leanadh an mhodheolaíocht arna leagan amach ag an Údarás um Bóithre Náisiúnta (2009) i limistéir feadh an ailínithe a bheartaítear mar ar dheonaigh úinéirí talún cead isteach chun críche suirbhéireachta. Áiríodh leis sin suirbhé ar an láithriú túr a bheartaítear, bealaí rochtana sealadacha, limistéir sreangaithe agus limistéir faoi bhun na seoltóirí a bheartaítear (fálta sceach agus gnáthóga eatarthu). Tugadh faoi shuirbhé amhairc freisin ar an mbealach beartaithe ó ghréasán fairsing na mbóithre poiblí ar fud Limistéar Staidéir na Mí agus ag gach láthair mar a dtrasnaíonn an t-ailíniú bóithre poiblí. Tríd sin, bhíothas ábalta suirbhé allamuigh a dhéanamh ar chuid mhór den bhealach. Measadh na suirbhéanna amhairc sin a bheith iomchuí chun measúnú a dhéanamh ar ghnáthóga lena mbaineann sainspéis íseal eolaíochta (ag cloí leis an modheolaíocht a leagtar amach in Smith *et al.*, 2011). Dhírigh na suirbhéanna sin ar thaifeadadh a dhéanamh ar na gnáthóga, flóra agus fána atá i láthair i limistéar an tsuirbhé mar a shonraítear sna hailt seo a leanas.
- 46 Sa chás go raibh cead isteach chuig talamh ar fáil, tugadh faoi shuirbhéanna ar gach gnáthóg leathnádúrtha ar ar thángthas feadh an ailínithe, lena n-áirítear bailiú a dhéanamh ar shonraí faoi fhásra ceannasach, breithniú cáilíochtúil ar éagsúlacht na speiceas plandaí, struchtúr fásra, topagrafaíocht, draenáil, suaithheadh agus bainistiú. Rinneadh taifead ar na sonraí agus rangaíodh na gnáthóga ar ar thángthas le linn cuairteanna suímh de réir Fossitt (2000) agus, nuair ab iomchuí, rinneadh tagairt do rangú na Treorach maidir le Gnáthóga ón Aontas Eorpach. Tugadh faoi shuirbhéanna ar leith ar fhálta sceach agus ar chrannteorainneacha

- d'fhonn measúnú a dhéanamh ar a thábhachtaí atá siad, bunaithe ar chomhdhéanamh, struchtúr agus bhainistiú speiceas. An mhodheolaíocht a úsáideadh le linn an tsuirbhé ar fhálta sceach, chloígh sí léi sin a mhol Murray (2003) den chuid ba mhó. Rinneadh réamhshuirbhéanna freisin feadh sruthchúrsaí cóngarach don fhorbairt a bheartaítear. Taifeadh saintréithe sruthchúrsaí, lena n-áirítear fásra cois bruaigh, foshraith agus ráta sreafa. Rinneadh measúnú ar oiriúnacht na gnáthóige do speicis uisceacha a bhfuil imní caomhnaithe ina dtaobh.
- 47 Cloíonn sainathint agus ainmníocht speiceas le Parnell agus Curtis (2012) i leith plandaí uaisle, Watson (1981) i leith brífite agus Fitter *et al.* (1984) i leith féar agus cíbleach.
- 48 Anuas ar shuirbhéanna ar ghnáthóga, tugadh faoi shuirbhéanna ar fhána freisin chun measúnú a dhéanamh ar an úsáid a bhaineann éin agus mamaigh as na limistéir (feic thíos).
- 49 Tar éis an anailís ar fhoinsí agus na suirbhéanna allamuigh a chur i gcrích, ullmhaíodh léarscáileanna gnáthóg don ailíniú a bheartaítear ar fad de réir na modheolaíochta a leagtar amach in Smith *et al.* (2011). Sonraítear gnáthóga agus ionaid ghnáthóige, a taifeadh laistigh den ailíniú lena n-áirítear crios maolánach ginearálta 40 m ar an dá thaobh den lár líne, sna léarscáileanna gnáthóg, agus a mhéid a thugann íomhánna LiDAR (dar dáta Samhain 2013). Cuirtear san áireamh sa léarscáiliú cé acu ó shuirbhé mionsonraithe allamuigh, ó iniúchadh amhairc allamuigh i bhfad uaithe nó ó theicnící cianbhraiteachta mar a mhol Smith *et al.* (2011).
- 50 Tugadh faoi shuirbhéanna ar fhána chun measúnú a dhéanamh ar an úsáid a bhaineann éin agus mamaigh as na limistéir (feic thíos maidir le méid an tsuirbhé). Agus breithniú á dhéanamh ar shaintréithe na ngnáthóg i láthair agus ar chineál na forbartha a bheartaítear, measadh nár ghá measúnú a dhéanamh ar ghrúpaí atá níos sainfheidhmí, amhail speicis ar inveirteabraigh iad, cé go ndearnadh taifid theagmhasacha ar Lepidoptera (Féileacáin agus Leamhain) agus Odonata (Snáthaidí Móra agus Béchuileanna).

6.2.4.2 Éin

- 51 Tugadh eolas do scópáil luath le comhairliúchán fairsing (an NPWS agus comhairliúchán poiblí) agus, le hathbhreithniú ar fhoilseacháin (e.g. Lack (1986); Gibbons *et al.* 1993); Crowe (2005); Lynas *et al.* 2007; Colhoun agus Cummins 2013 agus EirGrid 2012). Sainithníodh i staidéir scópála éin, agus an eala ghlórach go sonrath, mar ghrúpa fána a bhfuil breithniú ag teastáil ina leith sa limistéar staidéir. Liostaítear Ealaí Glóracha in Iarscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach agus is eol go bhfuil siad le sonrú i líonta suntasacha ar fud an mhórlimistéir staidéir. Tuairiscítear freisin go bhfuil an speiceas sin íogair i leith imbhuailidh féideartha mar nach bhfuil siad ábalta eitilt go lúfar (EirGrid 2012).

- 52 Rinneadh cuid mhór suirbhéanna fairsinge ilbhliantúla agus séasúracha ar éin le gach speiceas éan is dócha a bheith i láthair le linn na bliana san MSA agus a ngníomhaíochtaí a chur san áireamh (i.e. speicis éan goir, geimhrithe agus imirceach pasáiste) lenar díriodh ar speicis íogaire shainaitheanta agus speicis lena mbaineann suntas caomhantais go háirithe (Lynas *et al.* 2007 & Colhoun agus Cummins 2013) agus ar speicis in larscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach a sainaithníodh a bheith le sonrú sa limistéar staidéir. Ba iad na speicis sin na ‘Spriocspeicis’ ar ar díriodh iarrachtaí na suirbhéanna ar éin. Ba é príomhaidhm an staidéir sin ná cinneadh a dhéanamh ar dháileadh agus ar fhlúirse na speiceas a bhfuil tábhacht chaomhantais leo ar fud an mhórlimistéir staidéir ar dóigh dóibh bheith íogair i leith na forbartha a bheartaítear.
- 53 Rinneadh bliain iomlán de shuirbhéanna ar éin (ar tugadh fúthu mar shuirbhéanna míosúla) in 2009, in 2012, in 2013 agus in 2014. De bhreis ar na suirbhéanna bliantúla iomlána sin, tugadh faoi shuirbhéanna ar éin gheimhridh in 2008, in 2010 agus in 2011. Pléitear iad thíos faoi Éin Ghoir agus Éin Gheimhrithe.

6.2.4.2.1 Éin Ghoir

- 54 Tugadh faoi shuirbhéanna bliantúla ar éin ghoir (feic **Tábla 6.1**). Thug staidéar ar fhoinsí faisnéise, comhairliúchán agus aiseolas ón bpobal eolas don bhreithmheas freisin. Sa tuarascáil deiridh in 2014 (ina gcuimsítear Limistéar Staidéir an Chabháin – Mhuineacháin [CMSA] [feic Imleabhar 3C den EIS] agus Limistéar Staidéir na Mí [MSA] aron), pléitear gach bliain suirbhé go dtí seo agus cuirtear i láthair í in **Aguisín 6.5, Aguisíní Imleabhar 3D** den EIS.
- 55 Tugadh faoi na suirbhéanna ar éin ghoir le linn na tréimhse molta le haghaidh suirbhéanna ar éin ghoir a dhéanamh (go mall i mí an Mhárta go deireadh mhí Iúil go huile chomh maith le suirbhéanna níos dírithe i mí Aibreáin, i mí na Bealtaine agus i mí an Mheithimh). Lean an mhodheolaíocht na modheolaíochtaí um shuirbhéanna ar éin ghoir tuaithe de chuid Chairde Éanlaith Éireann go scaoilte agus modhanna iomchuí a mhionsonraítear in Gilbert *et al.* (1998). Siúladh stráice de bhóthar/raon ag gach trasbhealach bóthair den ailíniú agus taifeadadh gach éan de réir radhairc agus fuaim. Ina theannta sin, rinneadh suirbhé ar pháirceanna agus ar ghnáthóga eile as an mbóthar maidir le gníomhaíocht éan trí úsáid a bhaint as déshúiligh (formhéaduithe 10 x 42) nó as teileascóp nuair ba ghá. Rinneadh suirbhé ar lochanna, ar locháin, ar aibhneacha agus ar choillearnach le haghaidh éin uisce géim, lapairí agus pasaireach (de réir mar ab iomchuí). Rinneadh suirbhéanna den chineál sin freisin laistigh de thailte ar tugadh cead isteach chucu in áiteanna eile feadh an ailínithe.
- 56 Tugadh faoi na suirbhéanna go luath ar maidin go dtí lár na maidine (idir 5.30am agus 12pm). Tugadh faoi shuirbhéanna breise ó phointí oiriúnacha faire ar éin chreiche le linn uaireanta tráthnóna chun a fháil amach cé acu atá nó nach bhfuil na speicis sin ann. Tugadh faoi

shuirbhéanna oíche freisin nuair a mhéadaigh gníomhaíocht laethúil éan an athuair. Rinneadh suirbhé ar ghnáthóga oiriúnacha d'éin ghoir, lena áiríodh scrobarnach, lagphortach, aibhneacha (e.g. an Bhóinn agus an Abhainn Dubh) agus lochanna (e.g. Loch na Coille Báine) i limistéar ginearálta an ailínithe a bheartaítear (laistigh de 1 km). Tarraingíodh aird ar leith ar lochanna agus ar locháin, áiteanna a bhféadfadh speicis atá tugtha d'imbhuailtí faoin líne lasnaide, lena n-áirítear an Eala Bhalbh, an Foitheach Mór, an Chearc Cheannann, an Corr Réisc agus an Broigheall, bheith i mbun póru.

57 Rinneadh taifead ar gach speicis éan ar bhonn glaonna agus radharc agus bunaithe ar thorthaí achoimre an dá athshuirbhé ar tugadh fúthu sa séasúr. Rinneadh póru éan a chatagóiriú mar seo a leanas:

- Póraitheoir dóchúil / deimhnithe (B);
- Níl fianaise phóraithe ar bith ann, ach d'fhéadfadh póru bheith ar siúl (NC); agus
- Neamhphóraitheoir i.e. éan geimhrithe, éan imirce nó gnáthóg mhí-oiriúnach (NB).

58 Sonraíodh liosta de speicis éan i ngach láthair agus rinneadh taifeadadh ar chomharthaí de ghníomhaíochtaí póraithe. Bunaithe ar thorthaí an tsuirbhé go luath sa séasúr agus ar thorthaí an tsuirbhé go mall sa séasúr (an bhliain iomlán), tiomsaíodh liosta achoimre ar sprioc-speicis éan goir. Soláthraítear láthair agus ráitis faoin líon ginearálta agus faoin gcomhghrúpa gnáthóige le haghaidh gach spriocspeicis lena mbaineann tábhacht ó thaobh an chaomhnaithe. Measadh dálaí aimsire le linn na gcuairteanna suímh go léir a bheith oiriúnach d'obair shuirbhéireacht éan a dhéanamh.

59 Taifeadadh aon ghníomhaíocht éan san oíche le linn suirbhéanna ar ialtóga chun láithreachta speiceas cosúil le Creabhar a chinneadh.

6.2.4.2.2 Éin Gheimhrithe – Ealaí Glóracha

60 Sainnithníodh Ealaí Glóracha ag céim luath den tionscadal mar spriocspeiceas tábhachtach a bhfuil suirbhé agus measúnacht ag teastáil ina leith chun eolas a thabhairt don mheasúnú agus don mhaolú foriomlán le haghaidh na forbartha a bheartaítear. Éin uisce ghéim amhail an Eala Bhalbh, an Broigheall agus speicis lachan a bhí i spriocspeicis eile nach bhfuil an oiread sin tábhachta ag baint leo a sainnithníodh.

61 Tugadh faoi shuirbhéanna bunaithe ar an modheolaíocht in Wetland Bird Survey (Webs) Core Counts (*Croí-Chomhairimh an tSuirbhé ar Éin Bhogaigh [Webs]*) a leagtar amach in Gilbert et al. (1998) agus bhí suirbhéanna Ionad Faire ar bhealaí eilte bunaithe ar mhodhanna Scottish Natural Heritage (*Oidhreacht Nádurtha na hAlban*) (2013) de réir mar ab iomchuí. Díríodh sna

suirbhéanna ar spriocspeicis a sainaitníodh le linn scópála agus i gcomhairle leis an NPWS. D'éascaigh an suirbhé, áfach, sainaitint a dhéanamh ar speicis eile a d'fhéadfadh bheith ábhartha agus a d'fhéadfadh bheith ann bunaithe ar na gnáthóga oiriúnacha i láthair e.g. Faraí Geimhridh Chromán na gCearc (ábhartha i Limistéar Staidéir an Chabháin-Mhuineacháin [CMSA] amháin – feic **Imleabhar 3C** den EIS). Mar a mhionsonraítear i d**Tábla 6.1**, tugadh faoi shuirbhéanna fairsinge ar feadh seacht mbliana laistigh den limistéar staidéir, lena áiríodh gach conair bhealaigh a breithníodh sna céimeanna luatha d'fhorbairt an tionscadail agus an tírdhreach mór a chuimsigh suas go dtí 5 km soir agus siar ó na conairí amuigh lena díriodh ar shuíomhanna tábhachtacha agus ar spriocspeicis. Rinneadh na suirbhéanna seo go míosúil ó mhí Dheireadh Fómhair go mí Aibreáin chun an tréimhse iomlán ina mbíonn Ealaí Glóracha ag geimhriú in Éirinn a chuimsiú. Rinneadh suirbhéanna gach bliain ó gheimhreadh 2007 / 2008 go dtí gheimhreadh 2013 / 2014 iniatach. Fairsingíodh an iarracht ar shuirbhéanna go suntasach ó gheimhreadh 2010 / 2011 go dtí gheimhreadh 2013 / 2014 iniatach, agus tugadh faoi shuirbhéanna rialta le linn gach míosa. In **Aguisín 6.6, Aguisíní Imleabhar 3D** den EIS, mionsonraítear an *Suirbhé ar Éin Gheimhridh* is déanaí (2013 / 2014), suirbhé ina gcuirtear san áireamh achoimre ar thorthaí gach suirbhé roimhe sin agus mionsonraí ar thorthaí an tsuirbhé ar bhealaí eiltile do gach bliain, iarracht suirbhé (an líon uaireanta a ndearnadh suirbhé ar shuíomh) agus anailís chomhairimh achoimre ar shonraí.

- 62 Líon na nÉan Uisce Géim: Tugadh faoi shuirbhéanna fairsinge (ar a laghad faoi dhó sa mhí) ar shuíomhanna aitheanta éan geimhridh (arna bhfoinsiú ó bhunachar sonraí I-Webs Chairde Éanlaith Éireann) agus ar roinnt suíomhanna féideartha eile cóngarach don fhorbairt a bheartaítear trí thiomáint timpeall orthu lena n-áirítear limistéir ina raibh tuile shealadach agus páirceanna ina raibh barra oiriúnacha a d'fhéadfadh athrú i rith na bliana/mblianta. Mhionscrúdaigh breathnóir gach suíomh agus úsáid á baint as déshúiligh agus as teileascóp, nuair ab iomchuí, ó ionaid faire ar bhóithre poiblí. Rinneadh seiceáil ar ghnáthóga féideartha Ealaí Glóracha gar do na suíomhanna sin, agus ar limistéir a measadh a bheith oiriúnach d'Ealaí Glóracha a chonacthas nuair a bhíodhas ag tiomáint idir suíomhanna. Bailíodh sonraí ar líon na nEalaí Glóracha i láthair, éin eile i láthair, ar dhálaí aimsire agus ar chineál gnáthóige.
- 63 Suirbhéanna ar Bhealaí Eiltile: Ba é aidhm an tsuirbhé bealaí eiltile a shainaitint a d'fhéadfadh bheith ábhartha do láthair na forbartha a bheartaítear. Bhí modheolaíocht an tsuirbhé ar bhealaí eiltile bunaithe ar limistéir is eol a bheith ina limistéir a úsáideann Ealaí Glóracha i gcoibhneas suíomhanna fara is eol (láthair atá slán den chuid is mó agus ina gcodlaíonn Ealaí Glóracha san oíche), toisc go mbeadh an ghníomhaíocht eiltile ba mhó le fáil sa láthair sin de ghnáth. Roghnaíodh ionaid faire ar an mbonn seo agus tugadh faoi shuirbhéanna ag éirí agus luí na gréine de réir na modheolaíochta caighdeánach treorach.
- 64 Rinneadh seiceáil ar shuíomhanna (lochanna agus limistéir shealgaireachta aitheanta) sular tosaíodh fairí (roimh luí na gréine) chun a fháil amach cén áit a raibh Ealaí Glóracha lonnaithe,

a chuir ar chumas an bhreathnóra cinneadh a dhéanamh ar an treo a d'éitil na héin sin agus ar na láithreacha ar bhog siad chucu. De ghnáth, cuireadh tús le fairí éirí na gréine leathuair roimh éirí na gréine agus leanadh díobh ar feadh uair bhreise ina dhiaidh. Mar an gcéanna, cuireadh tús le fairí luí na gréine leathuair roimh luí na gréine agus leanadh díobh ar feadh uair bhreise ina dhiaidh chun éin oíche a thabhairt faoi deara. Táthar ábalta déanamh amhlaidh mar go bhfuil siad an-ghlórach. Tugadh faoi shuirbhéanna solas lae ar Ealaí Glóracha freisin i rith suirbhéanna ar líon na nÉan Uisce Géim (cé nach mbogann Ealaí Glóracha go mór den chuid is mó le linn tréimhsí beathaithe le linn an lae).

- 65 I gcás gur tugadh faoi deara athruithe ar líon na nEalaí Glóracha ag suíomhanna tábhachtacha idir suirbhéanna éirí agus luí gréine (i.e. thar oíche), d'fhéadfadh sé gur tharla eitiltí neamhthairfeadta agus tá sé seo curtha san áireamh chomh maith sa mheasúnú mar bhealaí eitilte féideartha.
- 66 Chomh maith le gnáthmhodhanna suirbhéireachta talún, tugadh faoi aershuirbhé ó eitleán beag. Tugadh faoi dhá aershuirbhé sa bhliain ar Limistéar Staidéir na Mí ar fad sa gheimhreadh in 2010 / 2011, 2011 / 2012 agus 2013 / 2014. Tugadh faoi thrí shuirbhé sa bhliain in 2012 / 2013. Lean modheolaíocht an tsuirbhé cur chuige an NPWS maidir le monatóireacht a dhéanamh ar SPAnna atá fairsing agus measartha neamh-inrochtana ar nós Thalamh Calaidh na Sionainne. Baineadh úsáid as eitleán beag ag a raibh inneall singil agus ceithre shuíochán le haghaidh an tsuirbhé. Tugadh faoi na suirbhéanna i dtosca ina raibh cuid mhór solais agus infheictheachta, nuair ab fhéidir ealtaí Ealaí Glóracha a bhrath suas go dtí 10 km ar a laghad ón dá thaobh den eitleán. Chun suaitheadh a íoslaghdú, níor eitil an t-eitleán faoi bhun 1000 troigh (thart ar 300 m) a oiread ab fhéidir. Rinne beirt éaneolaithe a bhfuil taithí acu daonáireamh ar Ealaí Glóracha.
- 67 Trí na haershuirbhéanna sin, d'fhéadfaí deimhniú a dhéanamh ar líon iomlán na nEalaí Glóracha agus ar na láithreacha a úsáidtear i Limistéar Staidéir na Mí, lena n-áirítear limistéir nárbh éasca suirbhé a dhéanamh orthu le linn suirbhéanna talún. Baineadh leas as an modheolaíocht suirbhéireachta sin freisin chun cruinneas na ngnáthshuirbhéanna talún a fhíorú. Ina theannta sin, sonraíodh léi aon suíomhanna mar a mbainfí leas as tuilleadh obair shuirbhé maidir le línte eitilte féideartha agus d'éascaigh sí comhairimh chruinne éan ag suíomhanna ar leith agus i limistéar an tsuirbhé ar fad.

6.2.4.3 Mamaigh Thalún

- 68 Tugadh faoi shuirbhé ar mhamaigh thalún ar na suíomhanna uile (tailte ar tugadh cead isteach chucu) lena n-áirítear díriodh ar ghnáthóga féideartha pórúcháin ar leith (i.e. fála scean / crannteorainneacha) i gcóngar na láithreacha túir a bheartaítear. Is iad na broic, speicis ialtóg agus, go pointe níos lú, speicis mhadraí uisce agus fia, na spriocmamaigh thábhachtacha a d'fhéadfadh bheith laistigh de ghnáthóga a bhféadfadh tionchar a bheith ag an bhforbairt a

bheartaítear orthu. Speicis eile mar a mhionsonraítear i **dTábla 6.12**, breithnítear iad sa mheasúnú freisin. Rinneadh crainn fara ialtóg agus gnáthóga sealgaireachta a d'fhéadfadh bheith oiriúnach a thabhairt faoi deara freisin (feic modheolaíocht an tsuirbhé ar ialtóga i **Rannán 6.2.4.3.3**).

- 69 Is iondúil a bhíonn brocacha broic agus poill mhadraí uisce lonnaithe i bhfásra adhmaid neamhbhainistithe atá bainteach le fála scean/ crannteorainneacha agus, i gcás madraí uisce, draenacha agus sruthanna atá ceangailte le gnáthóga sealgaireachta níos tábhachtaí, amhail aibhneacha agus lochanna (Hayden agus Harrington 2000). Lasmuigh de na limistéir sin, i dtalamh feirme a ndéantar bainistiú air (mar a bhfuil na túir suite den chuid is mó), is an-íseal atá an riosca suaite do shuíomhanna pórúcháin. Chuige sin, glacadh maolú trí sheachaint sna limistéir sin nár cuireadh faoi réamhshuirbhéanna trína chinntiú go bhfuil láithreacha túir ar shiúl ó limistéir ina gcuirtear gnáthóga atá oiriúnach do bhroic agus do mhadraí uisce ar fáil, mar a shonraítear thuas. Taifeadh go raibh speicis eile faoi chosaint ann má breathnaíodh iad, lena n-áirítear an Giorria, an Cat Crainn agus an tIora Rua. Tugadh speicis mhamach choitianta eile faoi deara freisin.
- 70 Rinneadh gach comhartha agus lorg a mheasúnú de réir mar a thángthas orthu ar an láthair (Bang agus Dahlstrom, 2004). Tugadh cuntas ar ghnáthóga oiriúnacha mamach agus taifid theagmhach ar ghrúpaí fána coitianta eile freisin e.g. speicis fia, Giorria Sléibhe Éireannach agus coiníní.
- 71 Na modhanna suirbhéireachta a glacadh le linn na suirbhéanna ar spriocspeicis le haghaidh madraí uisce agus broc, leagtar amach iad mar seo a leanas:

6.2.4.3.1 An Madra Uisce

- 72 Tugadh faoi shuirbhéanna speisialaithe ar mhadraí uisce ag trasbhealaí abhann agus droichid atá laistigh den ailíniú nó cóngarach dó agus 100 m ar laghad suas an sruth agus síos an sruth (nuair ab fhéidir rochtain a fháil) chun a dheimhniú go bhfuil madraí uisce i láthair sa limistéar.
- 73 Chomh maith leis sin, seiceáladh gach draein agus sruthchúrsa ag tailte ar tugadh cead isteach chucu le haghaidh comharthaí láithreach madraí uisce agus gníomhaíochtaí ar nós phoill an mhadra uisce (cinn phóraithe agus cinn shealadacha), rianta sleamhnaithe agus pointí marcála críche (fearadh), agus taifeadh gach comhartha.

6.2.4.3.2 An Broc

- 74 Bhíodas in ann gníomhaíochtaí broc a bhrath trí shuirbhéanna a dhéanamh ar bhrocacha, ar bhealaí, ar leithris agus ar chomharthaí beathaithe. Tugadh faoi shuirbhéanna ar gníomhaíocht an bhroic ag na tailte sin a cuireadh faoi shuirbhé allamuigh (gabháiltais talún ar

tugadh cead isteach chucu agus trasbhealaí bóthair an ailínithe) inar tugadh aird ar leith ar ghnáthóg oiriúnach i gcóngar an ailínithe (láithreacha túir a bheartaítear, bealaí rochtana sealadacha agus gnáthóg a dtrasnaíonn an t-ailíniú í). Chuir an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara faisnéis ar fáil maidir le cé acu is dócha, nó nach dócha, go suífí na túir a bheartaítear agus limistéir oibreacha gaolmhara cóngarach do bhrocacha broic, bunaithe ar na sonraí a bhí ar fáil acu. Bunaithe ar an bhfaisnéis sin, suíodh gach láthair bheartaithe do thúir agus d'oibreacha ar láithreacha oiriúnacha ionas nach gcuirfí isteach ar bhrocacha.

6.2.4.3.3 Ialtóga

75 Ní bheidh tionchar ag an bhforbairt a bheartaítear ar aon fharáí aitheanta ialtóg ná ar shuíomhanna a bhfuil féidearthacht mhór go bhfuil faráí ialtóg iontu, amhail seanfhoirgnimh, uaimheanna talún, tithe nó foirgnimh eile. Sainaitníodh suíomhanna féideartha fara crainn feadh an ailínithe a bheartaítear. Tá sé iontach doiligh faráí ialtóg a dheimhniú i gcrainn, fiú má bhaintear úsáid as suirbhéanna rialta ar ghníomhaíochtaí ialtóg ag suíomhanna féideartha fara crainn, mar a shonraigh Kelleher agus Marnell (2006). Leagtar an cur chuige maidir leis an suirbhé ar ialtóga amach thíos:

- Sainaitníodh crainn a d'fhéadfadh a bheith ina bhfaráí ialtóg trí bhreathnú a dhéanamh ar Andrews *et al.* (2013). Is éard atá iontu sin de ghnáth ná crainn ag a bhfuil cuasa, scoilteanna, scáintí, poill stoc crainn agus áiteanna faoi choirt scaoilte. Is minic a fhaightear na gnéithe sin i seanchrainn fhásta nó iad atá ag dul in éag. D'fhéadfadh tionchar bheith ar chrainn fhásta a d'fhéadfadh bheith ina bhfaráí ialtóg sealadacha mar thoradh ar an teascadh crann atá ag teastáil. Rinneadh measúnú ar shuíomhanna féideartha faráí crainn ó thrasbhealaí bóthair an ailínithe. Sa chás gur éascaíodh cead isteach chuig talamh, scrúdaíodh láithreacha túir agus codanna inar dócha go mbeidh teascadh crann ag teastáil.
- Sa chás nárbh fhéidir crannteorainneacha a rochtain ná amharc orthu, rinneadh athbhreithniú ar léarscáiliú GIS ar chrannteorainneacha móra / fásta chun sainaitint a dhéanamh ar chrannteorainneacha an-fhásta mar a bheartaítear maolú réamhchúramach. Bhí an measúnú sin bunaithe ar aeríomhanna mionsonraithe (LiDAR san áireamh). Tríd sin, d'fhéadfaí sainaitint a dhéanamh ar chrannteorainneacha níos fásta atá comhsheasmhach le suíomhanna féideartha fara ialtóg.
- Go mall i samhradh agus i bhfómhar na bliana 2013 agus i samhradh na bliana 2014, rinneadh suirbhéanna luí na gréine agus oíche ar ghníomhaíochtaí ialtóg ag gach trasbhealach bóthair den ailíniú trí úsáid a bhaint as brathadóir ialtóg i mód déach (heitridín agus roinnt mhinicíochta). Tríd an ngléas sin, bhíothas ábalta aimsiú a dhéanamh ar láithreachtaí ialtóg, ar fhianaise ar fharáí mar gheall ar ialtóga ag teacht i

láthair um luí na gréine agus ar fharáí ceoil, ar chomhghrúpaí gnáthóige agus ar an líonmhaireacht choibhneasta. Sainaitníodh ialtóga trína nglanna ultrasonacha agus trí bhreathnuithe iompraíochta agus eiltile. Tugadh faoin suirbhé ar ialtóga ó luí na gréine go dorchadas agus isteach san oíche. Ba éard a bhí i gceist sa suirbhé ná spotsuirbhéanna (idir 5 agus 10 nóiméad ar fad de ghnáth) ag gach trasbhealach bóthair trí dhíriú ar chrannteorainneacha fásta. Anuas air sin, tugadh faoi shuirbhé tiomána thart ag na trasbhealaí bóthair uile agus eatarthu siúd, bunaithe ar an mbrath agus ar an luas gluaisteáin arna mhionsronrú a leagtar amach in Roche et al. 2012. Rinneadh suirbhé ar na haibhneacha agus ar na lochanna uile cóngarach don ailíniú a bheartaítear.

76 D'éascaigh na suirbhéanna ar ialtóga ar tugadh fúthu na nithe seo a leanas:

- Aon fhianaise ar fharáí ialtóg a shocrú (chun tacú le measúnú súl);
- Príomhghnáthóga mar a dtagann ialtóga i dteannta a chéile a dheimhniú e.g. fála sceanach fásta arda;
- Na speicis ialtóg i láthair sa limistéar a shainithint;
- Sainithint a dhéanamh ar chrannteorainneacha / limistéir choillearnaí duillsiltí fásta mar a moltar maolú réamhchúramach; agus
- Ba le torthaí ón suirbhé a rinneadh ar fhoshampla mór de ghnáthóga féideartha fiara ialtóg (crannteorainneacha / fála sceanach ag trasbhealaí bóthair) a soláthraíodh sonraí ar an dóchúlacht go mbeadh fiaraí ialtóg i láthair i gcrainn ar fud an bhealaigh ar fad.

6.2.4.4 Iascaigh agus Éiceolaíocht Uisceach

77 Seachnóidh an forbairt a bheartaítear gnáthóga locháin agus locha. Beidh roinnt sruthanna agus aibhneacha móra faoin bhforbairt a bheartaítear. Tugadh faoi shuirbhéanna amhairc ar na sruthchúrsaí sin i gcóngar an ailínithe. Taifeadadh saintréithe sruthchúrsaí, lena n-áirítear fásra cois bruaigh, foshraith agus ráta sreafa. Rinneadh measúnú ar oiriúnacht na gnáthóige do speicis uisceacha a bhfuil imní caomhnaithe ina dtaobh (e.g. gliomach fionnuisce agus Bradán Atlantach). Rinneadh sruthchúrsaí a léarscáiliú de réir Fossitt (2000).

78 Ós rud é go seachnaítear tionchar díreach ar shruthanna agus ar aibhneacha, measadh nach mbeadh aon sampláil sruthaithe ag teastáil.

79 Níl túir lonnaithe feadh criosanna bruchánacha sruthchúrsaí ná istigh iontu. Ina leith sin, seachnaítear an fhéidearthacht a bhaineann le tionchar díreach ar shruthchúrsaí agus ar speicis faoi chosaint lena mbaineann.

- 80 Chun tuilleadh faisnéise a fháil faoi chosaint cháilíocht an uisce agus faoin gcur chuige um thionchar ar iascaigh bhainteacha agus ar éiceolaíocht uisceach a íoslaghdú, feic **Caibidil 8** den Imleabhar seo den EIS.

6.2.4.4.1 Fána Eile

- 81 Speicis faoi chosaint an *Achta um Fhiadhúlra 1976 agus 2000* (arna leasú) iad an frog (*Rana temporaria*), an t-earc sléibhe (*Triturus vulgaris*) agus an t-earc luachra (*Lacerta vivipara*), agus tá siad le fáil go fairsing in Éirinn. Tá seans maith go bhfuil gach ceann de na speicis sin le fáil laistigh de Limistéar Staidéir na Mí. Cuireann linnte, locháin, díoga draenála agus féarthailte fliucha gnáthóg oiriúnach ar fáil d'amfaibiaigh sa limistéar. Faightear an t-earc luachra i ngnáthóga a n-oireann dó, fearacht bruach tirim, tailte fraoigh agus portach. Tugadh cuntas ar na speicis agus ar na gnáthóga a d'fhéadfadh a bheith ina ngnáthóg phórúcháin ag na speicis seo dá mba rud é go bhfacthas iad.
- 82 D'fhéadfadh speicis eile macasamhail an fhritileáin réisc (*Euphydryas aurinia*) bheith i Limistéar Staidéir na Mí. Rinneadh iarrachtaí teacht ar chomharthaí an speicis sin le linn suirbhéanna allamuigh bunaithe ar mhodhanna Gníomhaireacht Chomhshaoil Thuaisceart Éireann (2011).
- 83 Agus aird á tabhairt ar éiceolaíocht Limistéar Staidéir na Mí i dteannta shaintréithe na forbartha a bheartaítear, measadh nár ghá tabhairt faoi shuirbhéanna allamuigh ar ghrúpaí fána níos sainfheidhmí amhail fungais, inveirteabraigh agus leamhain.

6.2.5 Meastóireacht ar Shuntasacht na hÉiceolaíochta

- 84 Feidhm chomhcheangailte aon tionchair réamh-mheasta ar leith is ea luach na gné lena mbaineann (a tábhacht ó thaobh na héiceolaíochta de), chineál an tionchair agus mhéid an tionchair. Tá sé riachtanach, dá bhrí sin, cinneadh a dhéanamh ar luach na ngnéithe éiceolaíochta laistigh de Limistéar Staidéir na Mí d'fhonn suntasacht agus méid an tionchair fhéideartha a mheasúnú.
- 85 Tá an modh chun suntasacht éiceolaíochta a mheasúnú a úsáideadh sa staidéar bunaithe ar chur chuige caighdeánach ar fhorbair an tÚdarás um Bóithre Náisiúnta (2009b) é sa Mheasúnú éiceolaíochta ar Scéimeanna Náisiúnta Bóithre agus glacadh é lena úsáid i dtionscadail tarchuir leictreachais (EirGrid, 2012). Baineadh úsáid as na torthaí ar na suirbhéanna ar fhoinsí agus ar na suirbhéanna allamuigh chun measúnú a dhéanamh ar shuntasacht na suíomhanna éiceolaíochta sainaitheanta atá lonnaithe i Limistéar Staidéir na Mí ar scála tábhachta. Ba é seo raon an scála: idirnáisiúnta (A) – náisiúnta (B) – tábhacht chontae (C) – tábhacht áitiúil, luach ard (D) – tábhacht áitiúil, luach íseal (E). Na gnéithe sin ar sainaitheantóidh go mbaineann tábhacht áitiúil ard nó níos mó ná sin leo, luaitear go sonrach sa mheasúnú éiceolaíochta gur 'príomhghabhdóirí éiceolaíochta' iad agus breithniú á dhéanamh ar an bhféidearthacht a

bhaineann le tionchar suntasach agus ar an ngá ina dhiaidh sin le maolú iomchuí. Baineadh úsáid as na critéir a léirítear i d**Tábla 6.2** chun meas a dhéanamh ar luach éiceolaíochta i Limistéar Staidéir na Mí. De bhreis ar na critéir a liostaítear i d**Tábla 6.2**, breithnítear tosca eile freisin sa mheasúnú ar ghnáthóga agus ar speicis, amhail luach féideartha éiceolaíochta, luachanna tánaisteacha tacaíochta mar a bhféadfadh gnáthóga feidhm thánaisteach éiceolaíochta a chomhlíonadh agus na luachanna sóisialta a bhaineann le gné éiceolaíochta, ar nós luach oideachasúil, caitheamh aimsire agus eacnamaíoch.

- 86 Rinneadh measúnú ar ghnáthóga agus ar speicis ar leith a sainaitníodh, bunaithe ar stádas cosanta agus, i gcás gnáthóga ar leith, sainaitnítear iad má tá féidearthacht ann go mbaineann ardluach áitiúil éiceolaíochta leo.
- 87 Achoimríodh gnáthóga fálda sceach agus crannteorainneacha aonair ag láithreacha túir isteach i gceann amháin de thrí chatagóir mheasúnaithe (ard, measartha nó íseal) a bhí bunaithe den chuid ba mhó ar *Ecological Criteria for Evaluation of Hedgerows (Critéir Éiceolaíochta maidir le Fálta Sceach a Mheas)* ón Údarás um Bóithre Náisiúnta (2006a) agus freisin trí thagairt do Smith *et. al.* (2011).
- 88 Is féidir an measúnú sin ar na fálta sceach uile a ndearnadh suirbhé orthu a achoimriú go hachomair mar seo a leanas:
- Luach Ard – Measartha neamhchoitianta atá na fálta sceach sin. De ghnáth, is fál sceach láidir agus sách leathan é ina bhfuil cuid mhór speiceas agus ina bhfuil speicis dhúchasacha ceannasach agus áirítear leo seanchrainn ‘lánaíde’ nó sruthchúrsaí gaolmhara. De ghnáth, bíonn roinnt mhaith de speicis tháscacha flóra talún coillearnaí iontu. Is é is dóichí go bhfuil suíomhanna pórúcháin mamach faoi chosaint (e.g. ialtóga, broic, madraí uisce) i láthair. De ghnáth, is seanghnáthóga coillearnaí líní leathnádúrtha iad na fálta sceach sin agus tá an-chuid díobh bainteach le seanteorainneacha baile fearainn. Tá sruthanna ag roinnt mhaith díobh.
 - Luach Measartha – Is iad na fálta sceach sin na gnáthfhálta sceach atá coitianta i dtírdhreach na hÉireann, arna mbainistiú ar bhonn éagsúil de réir na gcritéir riachtanach (feic NRA 2006).
 - Luach Íseal – Is iad sin na fálta sceach is mó bainistiú de ghnáth agus tá líon measartha íseal speiceas iontu. Tá gortchiseal ró-innilte ag roinnt mhaith díobh agus tá idir éagsúlacht íseal agus éagsúlacht mheasartha acu ó thaobh speicis adhmada de. Fálta sceach iarmharacha a bheidh i roinnt mhaith de na fálta sceach sin. Is measartha coitianta atá an cineál sin fál sceach freisin.

Tábla 6.2: Critéir a úsáidtear chun Tábhacht Éiceolaíochta na Láithreán a Mheasúnú

An Scéim um Measúnacht Éiceolaíochta (An tÚdarás um Bóithre Náisiúnta, 2009b)
<p>Tábhacht Idirnáisiúnta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 'Láithreán Eorpach' lena n-áirítear Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta is iarrthóir (cSAC) nó Limistéar faoi Chosaint Speisialta (SPA); • Láithreán a chomhlíonann na critéir lena shainiú mar 'Láithreán Eorpach' (feic larscríbhinn III den Treoir maidir le Gnáthóga, arna leasú); • Gnéithe atá riachtanach chun comhleanúnachas Líonra Natura 2000 a choinneáil; • Láithreán a chuimsíonn 'na samplaí is fearr' de na cineálacha gnáthóige a liostaítear in larscríbhinn I den Treoir maidir le Gnáthóga; • Pobail chónaitheacha nó pobail a bhíonn le fáil go rialta (a mheastar a bheith tábhachtach ag an leibhéal náisiúnta) de na nithe seo a leanas: <ul style="list-style-type: none"> - Speicis éan, a liostaítear in larscríbhinn I agus / nó dá dtagraítear in Airteagal 4(2) den Treoir maidir le hÉin; agus / nó - Speicis ainmhithe agus phlandaí a liostaítear in larscríbhinn II agus / nó in larscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga; • Láithreán Ramsar (an Coinbhinsiún um Bogaigh a bhfuil Tábhacht Idirnáisiúnta leo go háirithe mar Ghnáthóg d'Éin Uisce, 1971); • Láithreán Oidhreacht Domhanda (an Coinbhinsiún maidir leis an Oidhreacht Dhomhanda Nádúrtha agus Chultúrtha a Chosaint, 1972); • An Tearmann Bithsféir (Clár EOCNA maidir leis an Duine agus an mBithsféir); • Láithreán ina bhfuil pobail shuntasacha speiceas faoi Choinbhinsiún Bonn (an Coinbhinsiún maidir le Caomhnú Speicis Imirceacha Ainmhithe Fíaine, 1979); • Láithreán ina bhfuil pobail shuntasacha faoi Choinbhinsiún Bheirn (an Coinbhinsiún maidir le Caomhnú Fhiadhúlra agus Ghnáthóga Nádúrtha na hEorpa, 1979); • Tearmann Bithghiníteach faoi Chomhairle na hEorpa; • Láithreán Dioplóma Eorpaigh faoi Chomhairle na hEorpa; agus • Uisce Salmainide atá ainmnithe faoi bhun Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Cáilíocht Uiscí Salmainide), 1988 (I.R. Uimh. 293 de 1988).
<p>Tábhacht Náisiúnta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Láithreán atá sainithe nó beartaithe mar Limistéar Oidhreacht Nádúrtha (NHA); • Anaclann Reachtúil Dúlra; • Tearmann do Fhlóra agus Fána a chosnaítear faoi na hAchtanna um Fhiadhúlra; • Páirc Náisiúnta; • Láithreán neamshainithe a chomhlíonann na critéir lena shainiú mar Limistéar Oidhreacht Nádúrtha (NHA); Anaclann Reachtúil Dúlra; Tearmann do Fhlóra agus Fána a chosnaítear faoi na hAchtanna um Fhiadhúlra; agus / nó Páirc Náisiúnta; • Pobail chónaitheacha nó pobail a bhíonn le fáil go rialta (a mheastar a bheith tábhachtach ag an leibhéal náisiúnta) de na nithe seo a leanas: <ul style="list-style-type: none"> - Speicis a chosnaítear faoi na hAchtanna um Fhiadhúlra; agus / nó - Speicis a liostaítear ar an liosta Sonraí Dearga lena mbaineann; agus • Láithreán a chuimsíonn 'limistéir inmharthana' de na cineálacha gnáthóige a liostaítear in larscríbhinn I den Treoir maidir le Gnáthóga.
<p>Tábhacht Chontae:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Limistéar Taitneamhachta Speisialta; • Limistéar faoi réir Ordú Buanchoimeáda Crann; • Limistéar Ardtaitneamhachta, nó a chomhlíonann, a shainítear faoin bPlean Forbartha Contae; • Pobail chónaitheacha nó pobail a bhíonn le fáil go rialta (a mheastar a bheith tábhachtach ag an leibhéal Contae) de na nithe seo a leanas: <ul style="list-style-type: none"> - Speicis éan, a liostaítear in larscríbhinn I agus / nó dá dtagraítear in Airteagal 4(2) den Treoir maidir le hÉin; - Speicis ainmhithe agus phlandaí a liostaítear in larscríbhinn II agus / nó in larscríbhinn

An Scéim um Measúnacht Éiceolaíochta (An tÚdarás um Bóithre Náisiúnta, 2009b)

IV den Treoir maidir le Gnáthóga;

- Speicis a chosnaítear faoi na hAchtanna um Fhiadhúlra;
- Speicis a liostaítear ar an liosta Sonraí Dearga lena mbaineann;
- Láithreán a chuimsíonn limistéar nó limistéir de na cineálacha gnáthóige a liostaítear in Iarscríbhinn I den Treoir maidir le Gnáthóga nach gcomhlíonann na critéir lena mheas go mbaineann tábhacht Idirnáisiúnta nó tábhacht Náisiúnta leis;
- Pobail de speicis lena mbaineann tábhacht chontae, nó limistéir inmharthana a chuimsíonn gnáthóga leathnádúrtha nó gnéithe oidhreachta nádúrtha a shainaithnítear sa leagan Náisiúnta nó Áitiúil den Plean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta, más rud é gur cuireadh i dtoll a chéile é;
- Láithreáin a chuimsíonn cineálacha gnáthóige leathnádúrtha lena mbaineann bithéagsúlacht ard i gcomhthéacs contae agus cuid mhór nádúrthachta, nó pobail mhóra de speicis atá neamhchoitianta sa chontae; agus
- Láithreáin a chuimsíonn gnáthóga agus speicis atá neamhchoitianta nó a bhfuil laghdú ag teacht orthu ag leibhéal náisiúnta ó thaobh cáilíochta nó méid de.

Tábhacht Áitiúil (luach ard):

- Pobail de speicis tosaíochta lena mbaineann tábhacht áitiúil nó gnáthóga nó gnéithe oidhreachta nádúrtha a shainaithnítear sa Plean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Áitiúil, más rud é gur cuireadh i dtoll a chéile é;
- Pobail chónaitheacha nó pobail a bhíonn le fáil go rialta (a mheastar a bheith tábhachtach ag an leibhéal Áitiúil) de na nithe seo a leanas:
 - Speicis éan, a liostaítear in Iarscríbhinn I agus / nó dá dtagraítear in Airteagal 4(2) den Treoir maidir le hÉin;
 - Speicis ainmhithe agus phlandaí a liostaítear in Iarscríbhinn II agus / nó in Iarscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga;
 - Speicis a chosnaítear faoi na hAchtanna um Fhiadhúlra; agus
 - Speicis a liostaítear ar an liosta Sonraí Dearga lena mbaineann.
- Láithreáin a chuimsíonn cineálacha gnáthóige leathnádúrtha lena mbaineann cuid mhór bithéagsúlachta i gcomhthéacs áitiúil agus cuid mhór nádúrthachta, nó pobail de speicis atá neamhchoitianta sa dúiche; agus
- Láithreáin nó gnéithe a chuimsíonn gnáthóga coitianta nó a bhfuil luach íseal ag baint leo, lena n-áirítear speicis nádúraithe atá riachtanach dá ainneoin sin chun naisc agus conairí éiceolaíochta a choinneáil idir gnéithe lena mbaineann luach ard éiceolaíochta.

Tábhacht Áitiúil (luach íseal):

- Láithreáin a chuimsíonn limistéir bheaga de ghnáthóga leathnádúrtha a bhfuil tábhacht ag baint leo maidir le fiadhúlra; agus
- Láithreáin nó gnéithe a chuimsíonn speicis neamhdhúchasacha a bhfuil tábhacht ag baint leo chun naisc ghnáthóige a choinneáil.

(Foinse: *Guidelines for Assessment of Ecological Impacts of National Road Schemes [Treoirlínte um Measúnú ar an Tionchar ar an Éiceolaíocht ag Scéimeanna Bóithre Náisiúnta] [2009] – leathanach 16.*)

cSAC = Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta is iarrthóir, SPA = Limistéar faoi Chosaint Speisialta, NHA = Limistéar Oidhreachta Nádúrtha

BAP = Plean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta (foilsíodh iad sin i leith roinnt mhaith limistéir údaráis áitiúil)

6.2.6 Measúnú ar an Tionchar agus Suntasacht an Tionchair

- 89 Tá an measúnú ar an tionchar bunaithe den chuid is mó ar an treoir a thugann an Institiúid um Bainistíocht Chomhshaoil agus Éiceolaíochta (IEEM) san fhoilseachán *Guidelines for Ecological Impact Assessment (Treoirlínte um Measúnacht Tionchair Éiceolaíochta)* (2006) agus trí bhreathnú a dhéanamh ar an treoir náisiúnta a chuirtear ar fáil anseo: EirGrid (2012), an tÚdarás um Bóithre Náisiúnta (2009) agus an EPA (2002). Déantar tionchar a phlé agus a mheasúnú i ndáil le cineál tionchair (tionchar dearfach, neodrach nó diúltach), saintréith agus íogaireacht na gné lena mbaineann, méid, fad ama, inaisathraitheacht, uainiú agus minicíocht.
- 90 Léirítear critéir le haghaidh cur síos agus measúnú a dhéanamh ar thionchar agus ar thromchúiseacht i d**Tábla 6.3** agus i d**Tábla 6.4**.

Tábla 6.3: Critéir a Úsáidtear sa Mheasúnacht Tionchair Éiceolaíochta

<p>Dearfach nó Diúltach:</p> <p>An dóigh don tionchar bheith dearfach nó diúltach? Iarrtar sa bheartas idirnáisiúnta agus náisiúnta anois go soláthraíonn tionscadail torthaí dearfacha ar son bithéagsúlachta.</p>
<p>Saintréith:</p> <p>Baineann tábhacht leis an gcineál gnáthóige (e.g. coillearnach nádúrtha nó an-athraithe; aibí nó nuabhunaithe, fliuch nó tirim) agus le cáilíocht an láithreáin (e.g. bratphortach gníomhach neamhdhamáistithe).</p>
<p>Tábhacht</p> <p>Sonraigh cé acu atá nó nach bhfuil sainiúchán ag láithreán, amhail SAC nó NHA, nó a chuimsíonn nó nach gcuimsíonn sé gnáthóg liostaithe (larscribhinn I). Is féidir rátáil a shannadh don luach éiceolaíochta a bhaineann le láithreán trí scéim mheasúnachta a úsáid (e.g. rátáiltear go mbaineann luach ard agus tábhacht áitiúil le limistéir neamhshainithe de choillearnach leathanduilleach leathnádúrtha de ghnáth).</p>
<p>Íogaireacht:</p> <p>Sonraigh athruithe a dhéanfadh mórathrú ar an tsaintréith atá ag gné den chomhshaol (e.g. athruithe ar hidreolaíocht coillearnaí mar gur leagadh mataí rubair sealadacha nó painéil alúmanaim bhóthair shealadacha).</p>
<p>Méid agus réim:</p> <p>Is féidir nach mbeidh tionchar ag scéim ach ar chuid bheag de láithreán ach ba cheart achar na gnáthóige (i heicteáir) ar a bhfuil tionchar sa láthair sin a thabhairt i gcomhthéacs achar iomlán na gnáthóige den chineál sin atá ar fáil (e.g. 1 ha de choillearnach, arb ionann é agus 30 ha san iomlán).</p>
<p>Fad Ama:</p> <p>Sonraigh an fad ama a mheastar go mairfidh an tionchar sula ndéanfar na gnáthóga agus / nó na speicis ar a raibh tionchar a athshaothrú nó a atreisiú.</p> <p>D'fhéadfadh fad ama gníomhaíochta bheith éagsúil ó fhad ama an tionchair iarmhartaigh a raibh an ghníomhaíocht ina cúis leis (e.g. d'fhéadfadh gníomhaíochtaí gearrthéarmacha tógála suaitheadh a dhéanamh ar éin le linn shéasúr an ghoir ach d'fhéadfadh tionchar níos fadtéarmaí teacht aníos mar gur theip orthu atáirgeadh sa limistéar suaithe le linn an tséasúir sin). Úsáideadh amscálaí na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil (2002) mar seo a leanas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sealadach (0-1 bhliain) • Gearrthéarmach (1-7 mbliana) • Meántéarmach (7-15 bliana) • Fadtéarmach (15-60 bliain) • Buan (60+ bliain)
<p>Inaisathraitheacht:</p> <p>Sainaithin cé acu is buan (neamh-inaisathraithe) nó sealadach (inaisathraithe – le maolú nó gan é) atá tionchar éiceolaíochta.</p>
<p>Uainiú agus Minicíocht:</p> <p>Is féidir nach mbeidh roinnt athruithe ina gcúis le tionchar ach sa chás go gcomhtharlaíonn siad le céimeanna beatha nó séasúir atá rithábhachtach (mar shampla, séasúir neadaithe na n-éan). Is féidir é sin a sheachaint trí na gníomhaíochtaí ábhartha a sceidealú go cúramach.</p>

(Foinsí: IEEM, [2006]; EPA [2002])

Tábla 6.4: Critéir le haghaidh Méid an Tionchair a Mheasúnú

Méid an tionchair	Sainmhíniú
Gan Athrú:	Gan aon athrú suntasach ar éiceolaíocht na gné lena mbaineann.
Tionchar Do-airithe:	Tionchar is féidir a thomhas ach nach bhfuil iarmhairtí feiceálacha aige.
Miontionchar:	Athrú ar éiceolaíocht an láithreáin lena mbaineann ag a bhfuil iarmhairtí suntasacha éiceolaíochta lasmuigh de theorainn na forbartha, ach ní mheastar go bhfuil tionchar suntasach ag na hiarmhairtí sin ar dháileadh ná ar líon na speiceas nó na ngnáthóg a mbaineann tábhacht chaomhantais leo.
Tionchar Measartha:	Athrú ar éiceolaíocht an láithreáin lena mbaineann ag a bhfuil iarmhairtí suntasacha éiceolaíochta lasmuigh de theorainn na forbartha. Meastar go bhfuil tionchar suntasach ag na hiarmhairtí sin ar dháileadh nó ar líon na speiceas nó na ngnáthóg a mbaineann tábhacht chaomhantais leo.
Tionchar Substantiúil:	Athrú ar éiceolaíocht an láithreáin lena mbaineann ag a bhfuil iarmhairtí suntasacha éiceolaíochta lasmuigh de theorainn na forbartha. Meastar go bhfuil tionchar suntasach ag na hiarmhairtí sin ar na speicis nó na ngnáthóga a mbaineann tábhacht ard chaomhantais leo agus go bhféadfadh siad tionchar a bheith acu ar inmharthanacht fhoriomlán na speiceas nó na ngnáthóg sin sa mhórlimistéar.
Tionchar Mór:	Athrú ar éiceolaíocht an láithreáin lena mbaineann ag a bhfuil iarmhairtí suntasacha éiceolaíochta lasmuigh de theorainn na forbartha. Meastar na hiarmhairtí sin a bheith den chineál go bhfuil inmharthanacht fhoriomlán na speiceas nó na ngnáthóg lena mbaineann tábhacht ard chaomhantais sa mhórlimistéar faoi bhagairt mhór (tionchar diúltach) nó gur dócha go mbeidh méadú suntasach uirthi dá mbarr (tionchar dearfach).

(Foinse: Gittings, [1998]; EPA [2002])

- 91 Mionsonraítear measúnú ar leith ar an nós imeachta um thionchar go sonrath le haghaidh rioscaí imbhualite d'Ealaí Glóracha. Tá an measúnú níos baintí le speicis éan. Tá sé bunaithe ar íogaireacht na bpobal agus ar thromchúiseacht an tionchair fhéideartha, mar a leagtar amach i d**Tábla 6.5**. Maidir le méid an tionchair fhéideartha, breithnítear an fhorbairt a bheartaítear i gcomhthéacs thorthaí na suirbhéanna agus an tionchair dhóchúil a thiocfaidh as forbairt den chineál sin, bunaithe ar an bhfaisnéis atá ann cheana agus ar fhianaise ar chómhhaireachtáil.
- 92 Leanann an cur chuige sin gnáthchritéir mheasúnachta atá bunaithe ar Percival (2003) agus trí bhreithniú a dhéanamh ar NRA (2009b) freisin. Cinntear íogaireacht agus baol tromchúiseachta bunaithe ar na nithe seo a leanas:

- Faisnéis a bailíodh ar feadh seacht mbliana faoi dháileadh éan geimhrithe, faoi chomhchruinnithe aitheanta éan geimhrithe, faoi thábhacht na gcomhchruinnithe sin agus faoi na suirbhéanna ar línte eiltile ar tugadh fúthu;
- Staidéar ar fhoinsí faisnéise / athbhreithniú ar fhoilseacháin maidir le tionchar féideartha agus roinnt cur chuige um maolú; agus
- Fianaise ar thionchar iarbhir trí staidéir leanúnacha/ bhreathnuithe leanúnacha a dhéanann suirbhéirí.

Tábla 6.5: Critéir le haghaidh an Tionchar ar Speicis Éan a mheasúnú

Comhpháirteanna	Sainmhíniú
Toisc íogaireachta	<p>AN-ARD: Speicis atá mar spéis luaite na SPAnna agus limistéir eile chaomhnú an dúlra a chosnaítear go reachtúil. Ciallaíonn 'luaite' sa chás sin go luaitear iad sa téacs lua i gcomhair an láithreáin mar speiceas a sainítear an láithreán ina leith.</p> <p>ARD: Speicis a chuireann le hiomláine an SPA ach nach luaitear mar speicis a sainítear an láithreán ina leith. Speicis atá íogair ó thaobh na héiceolaíochta de, lena n-áirítear na speicis seo a leanas: lómaí, scótar, cromán na gcearc, iolar fíréan, falaróp píbdhearg, geabhróg rósach agus cág cosdearg. Speicis i láthair i líonta lena mbaineann tábhacht náisiúnta (>1% de líon na hÉireann).</p> <p>MEÁNACH: Speicis ar larscríbhinn 1 den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach, Speicis i láthair i líonta lena mbaineann tábhacht réigiúnach (>1% den líon réigiúnach [contae]), speicis eile ar an liosta dearg um Éin i mBaol de chuid Chairde Éanlaith Éireann.</p> <p>ÍSEAL: Aon speicis eile lena mbaineann tábhacht chaomhnaithe, lena n-áirítear speicis ar an liosta ómrach um Éin i mBaol de chuid Chairde Éanlaith Éireann nach gclúdaítear thuas.</p>
Méid an Tionchair Fhéideartha	<p>AN-MHÓR: Cailteanas iomlán eochairghnéithe na dtosca bonnlíne nó athrú an-mhór orthu sin, a fhágann go mbeidh athrú bunúsach ar an tsaintréith / ar an gcomhdhéanamh / ar na tréithe tar éis forbartha agus gur féidir iad a chailleadh ar fad ón láithreán. Treoir: tá < 20% den phobal nó den ghnáthóg ann fós.</p> <p>MÓR: Cailteanas mór eochairghnéithe na dtosca bonnlíne (roimh an bhforbairt) nó athrú mór orthu sin, a fhágann go mbeidh athrú bunúsach ar an tsaintréith/ ar an gcomhdhéanamh/ ar na tréithe tar éis forbartha. Treoir: Cailltear 20-80% den phobal nó den ghnáthóg.</p> <p>MEÁNACH: Cailteanas ceann amháin nó níos mó ná ceann amháin d'eochairghnéithe na dtosca bonnlíne nó athrú air/orthu sin, a fhágann go mbeidh athrú páirteach ar an tsaintréith / ar an gcomhdhéanamh / ar na tréithe bonnlíne tar éis forbartha. Treoir: Cailltear 5-20% den phobal nó den ghnáthóg.</p> <p>BEAG: Mionathrú amach ó thosca bonnlíne. Is suntasach a bheidh aon athrú a</p>

Comhpháirteanna	Sainmhíniú
	<p>thagann as an gcaillteanas/mionathrú ach beidh saintréith / comhdhéanamh / tréithe bunúsacha na toisce bonnlíne cosúil le himthosca nó patrúin roimh an bhforbairt. Treoir: Cailtear 1-5% den phobal nó den ghnáthóg.</p> <p>DIOMAIBHSEACH: Athrú an-bheag ar an toisc bhonnlíne. Is ar éigean is féidir an t-athrú a aithint, cosúil leis an gcás 'gan athrú'. Treoir: Cailtear < 1% den phobal nó den ghnáthóg.</p>

93 Tugtar na breithnithe ar mhéid agus ar íogaireacht le chéile d'fhonn suntasacht an tionchair fhéideartha a chinneadh. Baintear é sin amach trí thrastháblú a dhéanamh ar mhéid an tionchair agus ar an íogaireacht, ach úsáid a bhaint as **Tábla 6.6**, chun réamh-mheas ar shuntasacht gach tionchair fhéideartha ar speicis éan a thabhairt.

Tábla 6.6: Maitrís Suntasachta: Tromchúiseacht agus Íogaireacht a Chur le Chéile chun Suntasacht an Tionchair Féideartha ar Speicis Éan a Mheasúnú

ÍOGAIREACHT (→)	An-Mhór	Mór	Meánach	Íseal
MÉID AN TIONCHAIR (↓)				
An-Mhór	An-mhór	An-mhór	Mór	Meánach
Mór	An-mhór	An-mhór	Meánach	Beag
Meánach	An-mhór	Mór	Beag	An-íseal
Beag	Meánach	Beag	Beag	An-íseal
Diomaibhseach	Beag	An-íseal	An-íseal	An-íseal

94 Is éard atá sa mhéid seo a leanas ná cur síos achomair ar gach catagóir lena mbaineann tábhacht, mar a leagtar amach i d**Tábla 6.6**:

- Níor cheart imní a bheith faoi shuntasacht **an-íseal** agus shuntasacht **íseal** de ghnáth agus níl aon ghá le tuilleadh maolaithe.
- Léiríonn suntasacht **mheánach** tionchar a d'fhéadfadh bheith suntasach a bhfuil measúnú cúramach aonair ag teastáil uaidh. Féadann sé bheith ar scála a bhféadfar é a réiteach má dhéantar dearadh athbhreithnithe nó maolú iomchuí.
- Léiríonn suntasacht **an-ard** agus suntasacht **ard** tionchar an-suntasach ar phobail éan.

6.2.7 Measúnú Oiriúnachta

- 95 Ceanglaítear le hAirteagal 6(3) den Treoir maidir le Gnáthóga ón Aontas Eorpach nach mór d'údarás áitiúil 'Measúnú Oiriúnachta' (AA) a dhéanamh sa chás gur dóigh do phlean nó do thionscadal tionchar suntasach a bheith aige ar Láithreán Eorpach sainithe (ar a dtugtar láithreán Natura 2000 de ghnáth). In Éirinn, áirítear le Láithreáin Eorpacha Limistéir faoi Chaomhnú Speisialta is iarrthóirí (cSACanna) agus Limistéir faoi Chosaint Speisialta (SPAnna).
- 96 Déantar cur chun cinn i dtreoir mhodheolaíoch an Choimisiúin Eorpaigh (2002) ar phróiseas ceithre chéim maidir le tabhairt faoi Mheasúnú Oiriúnachta. Cinneann an toradh ar gach céim i ndiaidh a chéile cé acu atá céim bhreise sa phróiseas ag teastáil nó nach bhfuil. Tugtar 'Tástáil' ar an gcéad chéim, agus tugtar fúithi chun aimsiú a dhéanamh ar an bhféidearthacht a bhaineann le tionchar suntasach ón bplean nó ón tionscadal, bíodh sé ina aonar nó i dteannta pleananna nó tionscadail eile ar Láithreáin Eorpacha. Cinneann an toradh cé acu is gá nó nach gá tabhairt faoi Mheasúnú Oiriúnachta níos mine (Céim 2) agus ullmhú a dhéanamh ar Ráiteas Tionchair Natura (NIS) sa chás go meastar go mbaineann suntasacht le tionchar féideartha. Is ar an údarás inniúil (nó údarás toilithe) atá an fhreagracht as an Measúnú Oiriúnachta a dhéanamh.
- 97 I gcás na forbartha a bheartaítear (MSA agus CSMA), cuireadh NIS i dtoll a chéile (feic **Imleabhar 5** de na cáipéisí iarratais) mar nach bhféadfaí a chinntiú ag céim na tástála nach mbeadh tionchar suntasach féideartha ar ocht láithreán Eorpacha.
- 98 Rinneadh Tástáil Chéim 1 (le haghaidh Measúnacht Oiriúnachta) gan tagairt do bhearta maolaithe. Tá maolú ina dhlúthchuid den phróiseas um Measúnú Oiriúnachta Chéim 2, áfach. Ba cheart bearta maolaithe a thástáil agus Measúnacht Oiriúnachta Chéim 2 a déanamh chun a chinntiú go bhfuil siad éifeachtach agus cumasach lena gcur chun feidhme. Dá bhrí sin, forbraíodh sraith bearta maolaithe chun a chinntiú nach mbeadh drochthionchar ag an bhforbairt a bheartaítear ar iomláine na láithreán Eorpach lena mbaineann. Leagtar na bearta sin amach i Ráiteas Tionchair Natura lena thángthas ar an gconclúid nach gcuirfí leasanna caomhantais na láithreán Eorpach lena mbaineann i gcontúirt agus nach mbeadh aon drochthionchar ag an bhforbairt ar iomláine na láithreán ábhartha.

6.3 SAINTRÉITHE NA FORBARTHA A BHEARTAÍTEAR

- 99 Tá an tionchar féideartha ar fhlóra agus fána i Limistéar Staidéir na Mí le sonrú le linn chéim na tógála agus le linn na céime oibríche araon. Cuirtear sonraí faoin tionchar féideartha san áireamh i **Rannán 6.5**. Tríd is tríd, réamh-mheastar go mairfidh an clár tógála thart ar thrí bliana. Is éard atá san fhorbairt a bheartaítear tógáil na dtúr mar shuíomhanna aonair a mbeidh fad tuairim is 340 m eatarthu ar an meán. Go ginearálta, féadfar na céimeanna tógála a bhriseadh síos mar seo a leanas: réiteach an tsuímh (lena n-áirítear mataí rubair sealadacha

nó painéil alúmanaim bhóthair shealadacha a leagan, claíocha a bhaint agus claíocha sealadacha a chur suas nuair is gá), na hoibreacha go léir a bhaineann le mionathruithe a dhéanamh ar an OHL tarchuir 110 kV reatha, bunsraitheanna túir a shuiteáil, túir a chur in airde, cuailí cosanta, teascadh crann, seoltóirí a shreangú, coimisiúnú na líne agus talamh a athchóiriú.

100 Is fiú aird ar leith a thabhairt ar na gníomhaíochtaí agus na gnéithe éiceolaíochta seo a leanas go háirithe agus an tionchar féideartha á bhreithniú:

- Céim na Tógála:
 - Cailteanas Buan agus Sealadach gnáthóige le linn glanadh suímh agus tógáil suímh;
 - Suaitheadh Fána; agus
 - Rioscaí rith chun srutha truaillithe do cháilíocht an uisce dromchla agus an screamhuisce (gabhdóirí uisceacha).
- An Chéim Oibríoch:
 - D'fhéadfadh láithreach na líne lasnairde (seoltóirí agus sreang thalmhaithe) a bheith ina riosca imbhuailte do speicis íogaire éin; agus
 - Gníomhaíochtaí leanúnacha cothabhála.

6.4 AN STAID FAOI LÁTHAIR

6.4.1 Limistéir Chaomhantais Shainithe

101 Taispeántar láthair na suíomhanna sainithe laistigh de 30 km ón ailíniú i bhFíor 6.1, **Fíoracha Imleabhar 3D** den EIS. Úsáidtear crios maolánach fairsing atá 30 km ar fad chun a chinntiú go ndéantar breithniú iomchuí ar na suíomhanna go léir a d'fhéadfadh bheith bainteach leis an bhforbairt. Áirítear leis na suíomhanna mionsonraithe cSAC is iarrthóirí, SPA d'Éin, NHA agus pNHA.

102 Léirítear tuilleadh sonraí faoi na suíomhanna sainithe sin laistigh de 5 km den ailíniú i d**Tábla 6.7**. Mar thoradh ar scála agus ar shaintréithe na forbartha a bheartaítear, meastar gur beag an seans go mbeadh tionchar ar shuíomhanna atá suite níos faide ná 5 km ón ailíniú. Mar sin féin, déantar breithniú cuí ar shuíomhanna lasmuigh den gha 5 km sin mar a bhféadfadh an tionchar seo a leanas teacht aníos:

- Suíomhanna sainithe arb eol go bhfuil pobail thábhachtacha éan geimhrithe iontu; agus
- Suíomhanna uisceacha sainithe lonnaithe síos le sruth ón ailíniú.

- 103 Sa chás go meastar go bhféadfadh go mbeadh tionchar ar leasanna caomhantais na suíomhanna sin, cuirtear san áireamh iad i d**Tábla 6.7**, ina liostaítear na suíomhanna sainithe de réir a bhfaid ón ailíniú, ag tosú leis na suíomhanna is gaire.
- 104 Cuirtear tuilleadh sonraí ar fáil faoi shuíomhanna (Eorpacha) cSAC agus SPA sa NIS (feic **Imleabhar 5** de na cáipéisí iarratais).

Tábla 6.7: Suíomhanna Sainithe le haghaidh Chaomhnú an Dúlra laistigh de 5 km ón Ailíniú laistigh de Limistéar Staidéir na Mí

Cód an tSuímh	Suíomh	Sainiúchán	Cur Síos ar an Suíomh	An Neasfhad go dtí an tAilíniú
002299	An Bhóinn agus an Abhainn Dubh	cSAC	Tá an suíomh sainithe le haghaidh na speiceas seo a leanas: Loimpre Abhann <i>Lampetra fluviatilis</i> , [1106] Bradán <i>Salmo salar</i> (i bhfionnuisce amháin), [1355] Madra Uisce <i>Lutra lutra</i> , [7230] Eanach Alcaileach, [91E0] Foraoisí gláracha ag a bhfuil <i>Alnus glutinosa</i> agus <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>).	0 km (faoin ailíniú)
04232	An Bhóinn agus an Abhainn Dubh	SPA	Tá an suíomh abhann sainithe le haghaidh Cruidíní (<i>Alcedo atthis</i>) atá ag pórú.	0 km (faoin ailíniú)
001558	Lochanna Bhréachmaí	pNHA	Cuimsíonn an loch seo locháin, bogaigh agus coillearnach leathnádúrtha líne cladaigh lena mbaineann.	1.5 km
001357	Baile Átha Troim	pNHA	Cuirtear an suíomh seo san áireamh i SAC / SPA na Bóinne agus na hAbhann Duibhe	2.3 km
001324	Portach Bhaile Shéamais	NHA	Tá an suíomh seo sainithe le haghaidh cosaint portach ardaithe.	2.9 km

- 105 Tá 3 limistéar caomhantais shainithe laistigh de 5 km ón bhforbairt. Díobh sin, téann an t-ailíniú thar an mBóinn agus an Abhainn Dubh (cSAC agus SPA) faoi dhó, agus is iad seoltóirí an t-aon ghné eile den fhorbairt atá beartaithe lena suí laistigh den teorainn suímh. Roghnaíodh cSAC na Bóinne agus na hAbhann Duibhe le haghaidh gnáthóg lena n-áirítear eanaigh alcaileacha agus coillearnacha gláracha; is gnáthóga iad sin a liostaítear in Iarscríbhinn I den Treoir maidir le Gnáthóga ón AE. Roghnaíodh an cSAC sin le haghaidh bhradán an Atlantaigh, madra uisce

agus loimpre abhann / shrutháin freisin; liostaítear iad sin uile in Iarscríbhinn II den Treoir maidir le Gnáthóga ón AE. Saináithnítear an abhainn sin mar SPA freisin toisc go bhfuil Cuidín goir inti. Sainítear SPAnna d'éin bunaithe ar láithreach na bpobal de speicis éan liostaithe atá suntasach ón taobh idirnáisiúnta de. Liostaítear an Cuidín in Iarscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach.

- 106 Tá sruth abhann ag an bpointe mar a dtrasnaíonn an t-ailíniú cuid na Bóinne. Is é atá sa taobh thuaidh ná bruach géar a bhfuil sceach gheal aibí, trom agus fásra rudarach scaipthe air. Seasann crainn Fuinseoige níos airde díreach le taobh bhruach thuaidh na habhann. Tá Túr 355, atá ar an túr is gaire dó, suite i dtalamh feirme gar do theorainn an cSAC (thart ar 6 m). Mar sin féin, tá sé suite 60 m ó shruthchúrsa iarbhír na habhann. Is cothroime atá an bruach theas agus cuimsíonn sé féarach feabhsaithe gan aon fhásra adhmach suntasach. Tá Túr 356 thart ar 160 m ó theorainn an cSAC agus ó shruthchúrsa na habhann.
- 107 Cuimsíonn an pointe mar a dtrasnaíonn an t-ailíniú cuid na hAbhann Duibhe an príomhshruth abhann mar aon le páirceanna féaraigh fheabhsaithe go laistigh de thart ar 5 m ó bhruach an tsrutha ag an dá thaobh. Tá imeall bruachánach cúng a chuimsíonn fásra féaraigh fhliuch agus roinnt crainn Sailí ísle scaipthe cóngarach don sruth abhann. Tá trí thúr measartha gar do theorainn an cSAC mar seo a leanas. Tá Túr 311 lonnaithe i dtalamh feirme thart ar 191 m ó theorainn an SAC (195 m ó imeall na habhann). Tá Túr 310 lonnaithe i dtalamh feirme thart ar 88 m ó thuaidh ó theorainn an SAC (100 m ó imeall na habhann). Tá Túr 309 lonnaithe i bhfál sceach ag a bhfuil féarach fliuch gaolmhar 84 m siar ó thuaidh ó theorainn an SAC (105 m ó imeall na habhann).
- 108 Is é Portach Bhaile Shéamais an suíomh sainithe is gaire ina dhiaidh sin (2.9 km) agus meastar nach dtiocfaidh aon tionchar aníos ar an suíomh sin mar gheall ar an bhfad ón bhforbairt agus mar nach bhfuil aon chomhcheangail dhíreacha leis an suíomh sainithe ó limistéir laistigh de lorg na forbartha.
- 109 Níl aon suíomhanna Eorpacha eile le sonrú laistigh de 5 km ón bhforbairt agus ní bheidh tionchar intomhaiste ag an bhforbairt ar aon suíomhanna eile.
- 110 Is Limistéar Oidhreachta Nádúrtha a bheartaítear (pNHA) é Loch Bhréachmaí a seachnaíonn an fhorbairt é agus nach mbeidh tionchar air dá bharr.
- 111 Seachnaíonn an fhorbairt pNHA Bhaile Átha Troim agus, dá bhrí sin, ní bheidh aon tionchar air.

6.4.2 Suíomhanna Neamhshainithe lena mbaineann Tábhacht Chaomhnaithe

- 112 Sainaithníodh roinnt suíomhanna neamhshainithe cóngarach don ailíniú lena mbaineann luach éagsúil éiceolaíochta le linn an staidéir ar fhoinsí. Liostaítear na suíomhanna sin agus tugtar cur síos agus measúnú gairid orthu i dTábla 6.8.

Tábla 6.8: Suíomhanna Neamhshainithe lena mbaineann Luach Éiceolaíochta i gCóngar an Ailínithe laistigh den MSA

Ainm an tSuímh	Cur Síos	Measúnú	Láthair (i gcoibhneas an ailínithe)
Portach réitithe ag Imleach Bheagáin	Portach ardaithe iarmharach agus portach réitithe fairsing. Imeall fairsing coillearnach phortaigh. Fraochán mór.	Tábhacht chontae	Tá an limistéar a sainaithníodh 500 m ar a laghad ó na túir is cóngaraí, is iad sin, Túir 294 go 290.
Coillearnach Eastát Brittas	Is éard a chuimsítear sna croílimistéir thábhachtacha a sainaithníodh i dtacar sonraí 2010 um Ghnáthóga Coillearnaí NSNW ná coillearnach diméine aibí.	Tábhacht Áitiúil (Luach Níos Airde)	Tá na limistéir a sainaithníodh > 50 m ó Thúr 266, atá ar an túr is cóngaraí, agus ón ailíniú.
Loch an Chaisleáin Nua	Tá sé á bhainistiú mar Anaclann Dúlra ag lontaobhas Fiadhúlra na hÉireann. ²⁰ Is go rialta a úsáideann an Broigheall agus an Eala bhalbh an suíomh mar shuíomh fara agus is go neamhrialta a úsáideann an Eala ghlórach an suíomh chun na críche sin.	Tábhacht chontae	Tá Loch an Chaisleáin Nua > 2 km soir ó Thúr 250, atá ar an túr is cóngaraí, agus ón ailíniú.
Crosaire Bhaile an Mhuilinn	Cuimsíonn tacar sonraí 2010 um Ghnáthóga Coillearnaí NSNW coillearnach bhruachánach Darach-Fuinseoige-Coill.	Tábhacht Áitiúil (Luach Níos Airde)	Tá na limistéir a sainaithníodh > 850 m ó Thúr 246, atá ar an túr is cóngaraí, agus ón ailíniú
Bogach i mbaile fearainn Balloughly	Gnáthóga bogaigh lena n-áirítear riasc, scrobarnach dhlúth Shailí agus gnáthóga lena mbaineann.	Tábhacht Áitiúil (Luach Níos Airde)	Tá bogach 125 m ó thuaidh ó Thúr 240, atá ar an túr is cóngaraí, agus ón ailíniú

- 113 Seachnaíodh gach suíomh neamhshainithe lena mbaineann ardluach caomhantais atá lonnaithe cóngarach don ailíniú tríd an mbealach deiridh a roghnú go cúramach.

6.4.3 Flóra Neamhchoitianta agus faoi Chosaint

- 114 Cuirtear in iúl i dTábla 6.9 na speicis phlandaí faoi chosaint (*an tOrdú um Chosaint Flóra, 1999*) nó na speicis phlandaí neamhchoitianta a bhfuil taifead orthu i gcearnóga eangaí N85, N86, N87, N88 agus N89 (ó Preston *et al.*, 2002). Chomh maith leis sin, léirítear riachtanais

²⁰ <http://iwt.ie/what-we-do/reserves/newcastle-lake-co-meath/>.

ghnáthóige na speiceas sin (Webb *et al* 1996) agus dhóchúlacht aon tionchair. Níor taifeadh aon fhlóra neamhchoitianta nó faoi chosaint le linn na suirbhéanna allamuigh cóngarach don fhorbairt a bheartaítear. Taifeadh Lus na Móinte *Andromeda polifolia* ag limistéar an Phortaigh Réitithe ag Imleach Bheagáin (feic **Tábla 6.9**) a seachnaíonn an fhorbairt a bheartaítear é.

Tábla 6.9: Speicis Neamhchoitianta Phlandaí agus Speicis Phlandaí faoi Chosaint a Taifeadh Roimhe Seo sa Limistéar Staidéir

Ainm coitianta	Ainm Laidine	Stádas	Catagóir	Riachtanais Ghnáthóige	Cearnó g 10 km	Dóchúlacht an Tionchair
Cáithluibh bheag	<i>Filago minima</i>	Faoi chosaint	Speiceas nach bhfuil a dhóthain sonraí ar fáil ina thaobh. Níor taifeadh le déanaí é (Martin, 2006)	Áiteanna gainmheacha agus gairbhéalacha, go háirithe sa Deisceart agus san Oirthear; neamhchoitianta.	N79	Ceann ar bith
Bainne bó bleachtáin	<i>Primula veris</i>	Gann	Speiceas a mheastar nach bhfuil faoi bhagairt i bPoblacht na hÉireann, ach faoi chosaint i dTuaisceart Éireann.	Tailte féaraigh; coitianta go maith i lár na tíre	N79 N88 N87 N86 N85 N95 N94	Féideartha ag láithreacha túir i bhféarach
Lus beatha	<i>Stachys officinalis</i>	Faoi chosaint	I mbaol. Níor taifeadh le déanaí é (Martin, 2006)	Coillte agus áiteanna ina bhfuil sceacha	N88	Féideartha i ngnáthóg coillearnaí aibí a thrasnaítear
Lus na móinte	<i>Andromeda polifolia</i>	(NI)	Speiceas a mheastar nach bhfuil faoi bhagairt i bPoblacht na hÉireann, ach atá faoi chosaint i dTuaisceart Éireann.	Portaigh, portaigh ísealchríche den chuid is mó; coitianta sa Lár; neamhchoitianta in áiteanna eile.	N79 N87 N86	Gan tionchar ar bith. Seachnaíonn túir an ghnáthóg
Gob an ghoirt	<i>Scandix pecten-veneris</i>	Faoi chosaint	Díobháí	Páirceanna curaíochta	N86	Ceann ar bith

Ainm coitianta	Ainm Laidine	Stádas	Catagóir	Riachtanais Ghnáthóige	Cearnóg 10 km	Dóchúlacht an Tionchair
Beathnua Giobach	<i>Hypericum hirsutum</i>	Faoi chosaint	I mbaol	Coillte agus áiteanna faoi scáth; coitianta go háitiúil i ngleann na Life, an-neamhchoitianta in áiteanna eile.	N86	Is neamhdhóc húil go seachnóidh túir an ghnáthóg
Ga corcra	<i>Galeopsis angustifolia</i>	Faoi chosaint	I mbaol. Níor taifeadadh le déanaí é (Martin, 2006)	Gairbhéil chailcreacha, go háirithe ar eascracha san Oirthear go dtí an Lár; neamhchoitianta.	N85	Gan tionchar ar bith. Seachnaíonn túir an ghnáthóg

Foinse: Preston *et al.* 2002

6.4.4 Gnáthóga

6.4.4.1 Saintréith Ghinearálta Éiceolaíochta an Bhealaigh

115 Déantar cur síos ar an mbealach le tús eolais a thabhairt ar an tsaintréith éiceolaíochta feadh codanna agus freisin le comhthéacs na ngnéithe so-aitheanta éiceolaíochta lena mbaineann ardluach áitiúil a chur in iúl. Déantar cur síos ar an línebhealach ón deisceart go dtí an tuaisceart. Roinntear an línebhealach ina dhá réigiún fhairsinge – an chuid Theas agus an chuid Thuaidh. Laistigh den dá réigiún, déantar cur síos ar fhochodanna bunaithe ar ghrúpaí túir i dteannta sonraí faoi príomhghnéithe éiceolaíochta.

6.4.4.1.1 An Réigiún Theas – (Fostáisiún Fhearann na Coille – Túr 280)

Fearann na Coille – Bogganstown (an líne tharchuir atá ann cheana go Túr Nua 402)

116 Is éard atá sa príomhúsáid talún feadh bhealach na dtúr atá ann cheana ná talamh feirme measctha, chomh maith le teorainneacha páirce dlútha fála sceach / coillearnaí líne.

117 Is iad teorainneacha páirce fála sceach na príomhghnéithe éiceolaíochta a shainnítear cionn is go dtrasnóidh an t-ailíniú iad.

Bogganstown – Branganstown (trasbhealach an R154): Túr 402 – Túr 374

- 118 Is éard atá sa phríomhúsáid talún feadh an bhealaigh ná páirceanna móra ina bhfuil talamh feirme curaíochta agus féarach eallaigh a ndéantar dianbhainistiú air, mar aon le fála sceach agus crannteorainneacha aibí ag teorainneacha páirce go hiondúil. Tá cur nua foraoiseachta (2012/2013) le feiceáil i mbaile fearainn Chúil Mhaoilín.
- 119 Ar na gnáthóga suntasacha éiceolaíochta tá coillearnach líneach aibí agus fála sceach ag teorainneacha páirce agus trasbhealaí Derrypatrick agus Abhainn Boycetown. Cuimsíonn trasbhealach Abhainn Boycetown go háirithe tuilemhá nach ndéantar ach beagán bainistithe uirthi mar aon le féarach neamhfheabhsaithe / scrobarnach / gnáthóg bhruachánach fála sceach líneacha. Ní bheidh túr ar bith sa limistéar.

An R154 (Branganstown) – trasbhealach an R161 (Siar ó Dheas ó Mhainistir Bheighthí): Túr 374 – Túr 353

- 120 Tá tírdhreach measartha cothrom anseo agus tá anrud páirceanna móra curaíochta. Is ann do pháirceanna níos lú fosta a úsáidtear le haghaidh féarach eallaigh, caorach agus capall. Is gnách go bhfaightear coillearnach líneach aibí ar theorainneacha páirce. Trasnáíonn an línebhealach cSAC / SPA na Bóinne idir Túr 356 agus Túr 355. Is ann do scrobarnach agus do líne de chrainn arda Fuinseoige in aice an taoibh thuaidh de shruth na habhann. Trasnáítear trasbhealach srutháin, atá ina chraobh-abhainn don Bhóinn, ach atá taobh amuigh den cSAC, idir Túr 364 agus Túr 365. Seolann an líne lasnairde a bheartaítear thar ghné eascrach ina bhfuil coillearnach leathnádúrtha scrobarnaí agus crainn neamhaibí Fuinseoige níos airde idir Túr 364 agus Túr 363. Faightear lear mór speiceas sna gruaimhíní ar thaobh an bhóthair sa limistéar sin. Anuas air sin, taifeadadh roinnt de speicis níos teirce éan talamh feirme goir sa limistéar sin, lena áiríodh an Bhuíóg, an Gealbhan Crainn agus an Fhuiseog. Is speiceas coitianta éan goir é an Cruidín feadh na Bóinne agus a craobh-aibhneacha.

Trasbhealach an R161 (Siar ó Dheas ó Mhainistir Bheighthí) – Durhamstown: Túr 353 – Túr 324

- 121 Is measartha cothrom don tírdhreach anseo agus tá an fheirmeoireacht mheascstha le sonrú go mór ann chomh maith le teorainneacha páirce fála sceach / crannteorainneacha aibí. Is ann d'eastát mór diméine (ceantar Dhún Doire) ag a bhfuil crannteorainneacha agus coillearnach aibí. Seachnaítear an príomhlimistéar faoi chrainn agus na crannteorainneacha is láidre ag eastát Dhún Doire. Trasnóidh an líne roinnt teorainneacha páirce ina bhfuil coillearnach líneacha aibí idir Túr 342 agus Túr 340. Trasnáítear Abhainn an Chladaigh (ar craobh-abhainn de chuid na Bóinne í) idir Túr 350 agus Túr 351. Trasnófar limistéar fairsing de choillearnach fáschoill buaircínigh idir Túr 332 agus Túr 330.

Durhamstown – Tailtin: Túr 324 – Túr 308

122 Is measartha cothrom don tírdhreach anseo agus tá an fheirmeoireacht churaíochta le sonrú go mór ann chomh maith le roinnt féarach beostoic. Is gnách go bhfaightear fála sceach / coillearnach líneach aibí i dteorainneacha páirce. Trasnáíonn an línebhealach bóthar an M3 idir Túr 319 agus Túr 320. Trasnáítear craobh-abhainn de chuid na hAbhann Duibhe idir Túr 318 agus Túr 317. Trasnáíonn an líne SAC / SPA na hAbhann Duibhe idir Túr 311 agus Túr 310. Is beag brat crann atá san áit ar leith sin. Chomh maith leis sin, trasnaíonn seoltóirí sruth draenála de chuid thuilemhá na hAbhann Duibhe agus limistéar iargúlta ina bhfuil féarach fliuch nach ndearnadh an-fheabhsú air/ gnáthóg ardlusa idir Túr 309 agus Túr 308. Baineann Ealaí Glóracha úsáid as an limistéar ginearálta sin agus bíonn bealach eitilte le sonrú ag pointe trasnaithe na hAbhann Duibhe.

Tailtin – Bóthar an N52: Túr 308 – Túr 280

123 Is measartha cothrom don tírdhreach anseo agus déantar é a bhainistiú go príomha le haghaidh féarach beostoic mar aon le roinnt páirceanna curaíochta. Faightear crainn fhásta i dteorainneacha páirce go minic sa limistéar sin. Limistéir ina bhfuil foraoiseacht agus talamh feirme nach ndéantar an oiread sin bainistithe air, trasnófar iad in áiteanna. Seachnaítear limistéar mór ina bhfuil portach ardaithe díghrádaithe / coillearnach phortaigh dhíghrádaithe laistiar de Thúr 290 i mbaile fearainn Imleach Bheagáin. Is níos oscailte atá an talamh lastuaidh de Dhiméin Mountaintown mar a bhfuil feirmeacha an-mhór curaíochta / déiríochta. Baineann Ealaí Glóracha atá ag sealgaireacht nó ar an bhfara úsáid as an limistéar sin ó am go chéile. Éiríonn an talamh níos airde ag bóthar an N52 ag druidim le limistéir na ndroimní rollacha. Tá na limistéir seo a leanas ar na limistéir shuntasacha lena mbaineann tábhacht áitiúil éiceolaíochta:

- Foraoiseacht aibí idir Túr 301 agus Túr 300 agus idir Túr 298 agus Túr 297;
- Talamh feirme nach ndéantar an oiread sin bainistithe air mar aon le Pilibín goir laistiar de Thúr 296 agus Thúr 295 i mbaile fearainn Bhaile Órthaí;
- Crannteorainneacha aibí mar aon le díoga fliucha gaolmhara idir Túr 289 agus Túr 288 ag Diméin Mountaintown; agus
- Limistéir shealgaireachta agus fara na hEala Glóraí ag baile fearainn Clooney agus baile fearainn Bhaile an Drácaigh.

6.4.4.1.2 An Réigiún Thuaidh – (Ó thuaidh ó bhóthar an N52: Túr 280 – Túr 237)**Clooney – siar ó shráidbhaile Chill Mhaighneann: Túr 280 – Túr 251**

124 Tá ísealchnoic fhada agus páirceanna móra féaraigh fheabhsaithe agus roinnt talamh curaíochta le sonrú go mór sa tírdhreach sa limistéar seo. Is iad fála sceach agus coillearnach

ag Eastát Brittas na príomhghnéithe ag a bhfuil luach éiceolaíochta. Tá Loch na Coille Báine ina ghné lena mbaineann tábhacht áitiúil éiceolaíochta atá lonnaithe, ag a phointe is gaire, thart ar 600 m soir ón ailíniú.

125 Is iad seo a leanas na príomhghnéithe a mbaineann luach éiceolaíochta leo sa limistéar:

- Coillearnach dhuillsilteach aibí ag Eastát Brittas: Idir Túr 269 agus Túr 267, trasnaítear imeall bloc amháin de choillearnach dhuillsilteach aibí agus trasnaítear bloc níos leithne idir Túr 268 agus Túr 267 freisin. Áirítear le speiceas crann feá aibí, dair, fuinseog, cuileann agus labhras neamhdhúchasach.
- Trí thrasbhealach srutha mar aon leis an gcoillearnach leathnádúrtha ghaolmhar (a fhásann aníos go hÍseal) idir Túr 260 agus Túr 261, idir Túr 259 agus Túr 258 agus idir Túr 252 agus Túr 251 (Abhainn Chill Mhaighneann). Trasnófar na gnáthóga coillearnaí sin ach seachnófar tionchar ar chrainn.
- Baineann Ealaí Glóracha úsáid as an limistéar siar ón ailíniú agus go háirithe ag Baile Chrúis. Trasnáinn bealach eiltle an chuid sin go Loch na Coille Báine freisin, cé gur taifeadadh an chuid ba mhó de ghníomhaíocht na nEalaí Glóracha siar ón ailíniú.

Siar ó Shráidbhaile Chill Mhaighneann – Tús Limistéar Staidéir an Chabháin – Mhuineacháin (CMSA): Túr 251 – Túr 237

126 Is iad droimní ísle an tírghné is suntasaí sa limistéar. De ghnáth, bíonn tailte féaraigh feabhsaithe agus páirceanna scaipthe ina mbíonn coillearnach fhliuch leathfheabhsaithe nach mbíonn mórán speiceas iontu i gceist le gnáthóga an limistéir ar leith sin. Is measartha beag iad na páirceanna agus tá fála sceaigh ísle thart orthu a chuimsíonn crainn leathaibí scaipthe, an fuinseog go háirithe. Draenáladh an limistéar go fairsing agus cuireadh foraoiseacht nua ann in 2012 / 2013 ar fhéarach fliuch nach raibh mórán speiceas le fáil ann roimhe.

6.4.4.2 Cur síos ar Ghnáthóga

127 Sa chuid seo, déantar cur síos ar ghnáthóga a sainithníodh laistigh de chonair 80 m a bhfuil an línebhealach a bheartaítear ina lár. Déantar plé inti freisin ar ghnáthóga a dtrasnóidh na bealaí rochtana sealadacha iad, a leathnaíonn roinnt mhaith díobh níos faide anonn ná an chonair 80 m.

128 Ba cheart an rannán seo den tuarascáil a léamh i gcomhar le Fíor 6.2.1 – Fíor 6.2.21 (Léarscáileanna Gnáthóg), **Fíoracha Imleabhar 3D** den EIS ina sonraítear na gnáthóga uile a sainithníodh laistigh den chonair 80 m, lena n-áirítear an t-aillíniú. Sonraítear i mbileog chluadaigh na cineálacha gnáthóige uile agus mósáic a sainithníodh i léarscáilí na ngnáthóg.

- 129 Tugtar breac-chuntas ar liosta de speicis flóra a taifeadadh in **Aguisín 6.8, Aguisíní Imleabhar 3D** den EIS.
- 130 Chomh maith leis sin, léirítear in **Aguisín 6.7** (Plátaí Flóra agus Fána de Limistéar na Suirbhéireachta), **Aguisíní Imleabhar 3D** den EIS na gnáthóga coitianta a taifeadadh i limistéar leathan Limistéar Staidéir na Mí.
- 131 Déantar na gnáthóga a ndearnadh taifead orthu ag suíomh na forbartha agus gar dó a achoimriú thíos (Fossitt 2000). Trasnaíonn an t-ailíniú (seoltóirí amháin) formhór mór na ngnáthóg a ndéantar cur síos orthu ach ní chiallaíonn sé sin gur cinnte go bhfuil tionchar díreach ag láithreacha túir nó ag limistéir ina bhfuil gníomhaíocht tógála orthu sin.
- Fionnuisce: Lochanna agus locháin shaorga eile (FL8);
Aibhneacha creimthe / ardtalún (FW1);
Aibhneacha Spruadair / Ísealtalún (FW2); agus
Díog Draenála (FW4).
 - Féarach: Féarach talmhaíochta feabhsaithe (GA1);
Féarach cailcreach tirim agus neodrach (GS1);
Móinéir thirime agus gruaimhíní (GS2); agus
Féarach fliuch (GS4).
 - Coillearnach agus scrobarnach: Coillearnach Dharach-Fuinseoige-Choill (WN2);
Coillearnach leathanduilleach (WD1);
Fáschoill bhuaircínigh (WD4);
Scrobarnach (WS1);
Coillearnach neamhaibí (WS2);
Fálta sceach (WL1); agus
Crannteorainneacha (WL2).
 - Talamh curaíochta agus tógtha: Barra curaíochta (BC1);
Ballaí cloiche agus sairseacht chloiche eile (BL1); agus
Foirgnimh agus dromchlaí saorga (BL3).

6.4.4.2.1 Lochanna agus Locháin Shaorga Eile

- 132 Bhí roinnt locháin bheaga bhreacshaolacha nach raibh aon fhásra féaraigh imeallach acu lonnaithe i bhféarach feabhsaithe laistigh de Limistéar Staidéir na Mí. Ní mheastar go mbaineann ardluach éiceolaíochta leis na locháin sin agus déanfaidh oibreacha suímh iad a sheachaint.

6.4.4.2.2 Aibhneacha (FW1) agus (FW2)

133 Trasnaíonn an t-ailíniú a bheartaítear 41 sruthchúrsa sainaitheanta, lena n-áirítear 2 cheann feadh na coda den líne atá ann cheana. Déantar na haibhneacha sainaitheanta móra a thrasnaítear a mhionsonrú i d**Tábla 6.10**.

Tábla 6.10: Aibhneacha Móra agus Sruthanna Móra a dTrasnaíonn an tAilíniú a Bheartaítear iad agus Fad na dTúr is Cóngaraí

Ainm na hAbhann	An Túr is Cóngaraí	Fad go dtí Abhainn (méadar) ²¹
Abhainn Derrypatrick	390	38
	387	25
Abhainn Bhaile an Bhúsaigh	377	55
Abhainn Bheigthí	364	17
An Bhóinn (cSAC / SPA)	355	60 (6)
	356	160 (160)
Abhainn an Chladaigh	347	12
An Abhainn Dubh (cSAC / SPA)	309	105 (84)
	310	100 (88)
	311	195 (191)
An Abhainn Rua	297	20
Sruth Allt Maise	261	30
Abhainn Chill Mhaighneann	251	90
	252	60

²¹ Tá an fad go teorainn an SAC / an SPA idir lúibíní nuair is iomchuí.

- 134 Áirítear aibhneacha móra a ritheann go measartha mall le sruthchúrsaí, an Bhóinn agus an Abhainn Dubh san áireamh. Formhór na ngnáthóga ar imeall abhann a dtrasnóidh an t-ailíniú a bheartaítear iad, athraíodh iad le hoibreacha draenála a rinneadh roimhe seo, amhail scéimeanna draenála artairí Oifig na nOibreacha Poiblí (OPW) a raibh tionchar acu ar ghnáthóga tuilemhá agus ar réisímí tuile nádúrtha. Tá trasbhealach Abhainn Boycetown ina eisceacht, mar go bhfuil roinnt fianaise ann ar iar-thuilemhá bhruachánach nádúrtha agus ar ghnáthóga gaolmhara nach ndearnadh athrú mór orthu. Seachnaítear tionchar ar ghnáthóga agus ar speicis ag an láthair seo.
- 135 De ghnáth, bíonn éagsúlacht sna gnáthóga bruachánacha feadh an ailínithe ó thaobh méid agus cineáil de agus folaíonn siad na nithe seo: féarach feabhsaithe, crainn iargúlta agus línte crann / fála sceach.
- 136 Is iad na príomhghabhdóirí éiceolaíochta ag sruthchúrsaí a bhreithnítear ná fásra bruachánach (go háirithe na gnáthóga a liostaítear in Iarscríbhinn I den Treoir maidir le Gnáthóga), speicis éisc (bradáin Atlantach agus loimpre), Gliomach Fionnuisce, madraí uisce agus Cuidín goir.
- 137 Meastar go mbaineann tábhacht idirnáisiúnta leis an mBóinn agus leis an Abhainn Dubh, bunaithe ar a sainiúchán mar cSAC. Tá craobh-aibhneacha na Bóinne agus na hAbhann Duibhe ar nós Abhainn Boycetown ceangailte leis na suíomhanna sin agus meastar gurb ionann an stádas a bhaineann leo cionn is gur sruthanna sceathraí iad do shalmainidí agus gur minic a bhíonn gnáthóga iontu a mbaineann an Cuidín agus madraí uisce úsáid astu le haghaidh limistéir bheathaithe, phórúcháin agus / nó iasclainne. Baineann luach ard éiceolaíochta le haibhneacha eile agus le sruthanna beaga a dtrasnaíonn an t-ailíniú iad mar go bhfuil siad tábhachtach le haghaidh iascaigh agus gnáthóga bruachánacha lena mbaineann.

6.4.4.2.3 Díog Draenála (FW4)

- 138 Ní léarscáilítear an ghnáthóg mar go bhfuil baint aici le teorainneacha páirce agus fála sceach gaolmhara agus le gnáthóga crannteorainneacha a léarscáilítear. De ghnáth, déantar díoga draenála a chothabháil go rialta agus is iontu a fhaightear cuid mhór speicis bhogaigh agus speicis fiailí amhail Cuiscreach (*Phalaris arundinacea*), Neantóga, Copóg Shráide (*Rumex obtusifolius*) agus speicis féir. Ina theannta sin, tugadh plandaí uisceacha faoi deara, lena áiríodh Gunna uisce (*Apium nodiflorum*), Biolar (*Rorippa nasturtium-aquaticum*), Ros Lachan (*Lemna spp.*) agus Lochall (*Veronica beccabunga*). Ní bhaineann luach ard éiceolaíochta leis na gnáthóga sin ach sa chás go bhfuil speicis faoi chosaint iontu. Seachnófar na gnáthóga sin den chuid is mó cé is moite d'áiteanna a mbeartaítear túir a lonnú i bhfálta sceach / i gcoillearnach líneach.

6.4.4.2.4 Féarach Talmhaíochta Feabhsaithe (GA1)

- 139 Cuimsíonn an ghnáthóg sin formhór mór Limistéar Staidéir na Mí agus tá sí in áit a mbeartaítear formhór na dtúr a lonnú ann agus trína rachaidh bealaí rochtana sealadacha. Déantar í a bhainistiú chun críocha talmhaíochta agus tá féarach inti a athshíolaíodh agus / nó a gcuirtear leas air go rialta; tá sé á úsáid le haghaidh anrud féaraigh, le sadhlas a dhéanamh nó déantar é a chur mar chuid d'uainíocht churaíochta. Is í an tseagalach bhuan (*Lolium perenne*) is mó a fhaightear inti, agus ní fhaightear mórán speiceas inti. Faightear tuilleadh cineálacha féaraigh leathfheabhsaithe freisin. Tá siad scaipthe feadh an ailínithe a bheartaítear, go háirithe feadh na gcodanna thuaidh. Is coitianta speicis luibhe talmhaíochta inti, mar atá, an Fearbán (*Ranunculus repens*) agus an Caisearbhán (*Taraxcum officinale*). Is coitianta Neantóga, copóga (*Rumex sp.*), agus speicis umbeliferae thart faoi imill pháirce. Faightear luachrach (*Juncus spp.*) ar ithreacha nach ndéantar draenáil mhaith orthu agus i limistéir nach ndéantar an oiread céanna bainistithe orthu; dá ainneoin sin, ní hé an féarach luachra is suntasaí sa limistéar staidéir. Tá sí ina gnáthóg lena mbaineann luach íseal éiceolaíochta agus is coitianta ar fud na tuaithe leithne atá na speicis a taifeadh laistigh den ghnáthóg. Baineann luach íseal leis an ngnáthóg do speicis fiadhúlra den chuid is mó, cé go bhféadfadh Ealaí Glóracha úsáid a bhaint as an ngnáthóg mar thailte sealgaireachta le linn mhíonna an gheimhridh ag láithreacha áirithe. Féarach Cailcreach Tirim agus Neodrach (GS1).
- 140 Tugadh roinnt páirceanna a bhí giota beag neamhfheabhsaithe faoi deara le linn an tsuirbhé, lenar áiríodh ag Láithreacha Túir amhail Túr 261, Túr 256 agus Túr 249. Is suntasaí speicis luibhe (i gcoibhneas speicis féir) inti, mar shampla, Mínscoth (*Centaurea nigra*), Crág phortáin (*Leontodon spp.*) Gliográn (*Rhinanthus minor*) agus Slánlus (*Plantago lanceolata*). Cé nár athshíolaíodh iad le déanaí, ní samplaí den ghnáthóg sin ina bhfaightear cuid mhór speiceas iad na páirceanna sin. Cuirtear iad faoi roinnt bainistiú talmhaíochta, lena n-áirítear leasacháin a chur leo. Ní hionann na samplaí de na gnáthóga a taifeadh sa limistéar staidéir agus na gnáthóga a liostaítear in Iarscríbhinn I den Treoir maidir le Gnáthóga ón Aontas Eorpach ar nós *suíomhanna tábhachtacha magairlí* (6210) [aistriúchán *neamhoifigiúil*] agus, i ngach cás, meastar nach mbaineann luach suntasach éiceolaíochta leo.

6.4.4.2.5 Móinéir Thirime agus Gruaimhíní (GS2)

- 141 Is dea-fhorbartha an ghnáthóg ar thaobhanna bóithre, go háirithe i gceantar Bhaile Átha Troim. Tá speicis d'fhéar ard le sonrú go tréan sna limistéir sin agus baineann siad le fáлта sceaigh. Tá éagsúlacht leathan de speicis luibhe ann, lena n-áirítear iad seo a leanas: Cab an ghasáin (*Knautia arvensis*), Peirsil bhó (*Heracleum sphondylium*), Piseánach (*Vicia spp.*), Caorthann corraigh (*Valeriana officinalis*), Baisleach (*Primula x polyantha*), Boladh cnis (*Galium verum*), Eireabail chapail (*Equisetum spp.*), Leitís bhalla (*Mycelis muralis*), Peasairín buí (*Lathyrus pratensis*), Mínscoth (*Centaurea nigra*), Feochadán (*Cirsium spp.*), Bainne bó bleachtáin

(*Primula veris*), Fearbán féir (*Ranunculus acris*) agus Fearbán. Seachnaíonn an fhorbairt a bheartaítear an ghnáthóg sin agus téitear thairsti ag trasbhealaí bóthair.

6.4.4.2.6 Féarach Fliuch (GS4)

- 142 Faightear an ghnáthóg seo i roinnt páirceanna scaipthe go príomha ar fud na coda thuaidh den fhorbairt a bheartaítear. Rinneadh cuid mhór limistéar a dhraenáil agus cuireadh foraoiseacht iontu le déanaí (2012/2013). Ní dhéantar draenáil mhaith ar an ngnáthóg féaraigh sin agus déantar bainistiú uirthi le haghaidh féarach eallaigh de ghnáth. Rinneadh roinnt feabhsúcháin talún orthu, ach níor cuireadh ach roinnt bheag leasacháin orthu den chuid ba mhó. Mar thoradh air sin, bhí tionchar ar an éagsúlacht speiceas agus meastar nach samplaí maithe iad den ghnáthóg sin. Bíonn speicis ar leith sna limistéir sin, go háirithe anrud luachraí, Geataire den chuid is mó (*Juncus effusus*), agus luibheanna leathanduilleacha amhail Cuach Phádraig (*Plantago major*), Biolar gréagáin (*Cardamine pratensis*), Fearbán, Buachalán corraigh (*Senecio aquaticus*), Duán ceannchosach (*Prunella vulgaris*), Luachair dhlúth (*Juncus conglomeratus*) agus an Nóinín (*Bellis perennis*). Ní bhaineann luach suntasach éiceolaíochta leis an ngnáthóg sin.
- 143 Áirítear le gnáthóg shuntasach GS4 limistéar iargúlta ina mbíonn níos mó speiceas gar don Abhainn Dubh (in aice Thúr 309). Ar na speicis atá sa limistéar tá Cuiscreach, corrchíb (*Carex* spp.) agus speicis luibh bláthanna, lena n-áirítear Feileastram (*Iris pseudacorus*), Gallfheabhrán (*Angelica sylvestris*) agus Airgead luachra (*Filipendula ulmaria*).
- 144 Ní hionann na samplaí den ghnáthóg féaraigh fhliuch a taifeadadh i Limistéar Staidéir na Mí agus gnáthóg larscríbhinn I 'Móinéir fionnáin (6410)' [*aistriúchán neamhoifigiúil*] ina bhfaightear níos mó speiceas.

6.4.4.2.7 Coillearnach Dharach-Fuinseoige-Choill (WN2)

- 145 Coillearnach leathnádúrtha a bhfuil Coll (a fhásann aníos go hÍseal) le sonrú go mór inti, trasnaítear í ag trí láthair sa chuid thuaidh den fhorbairt a bheartaítear (idir Túr 261 agus Túr 260, Túr 259 agus Túr 258 agus Túr 252 agus Túr 251). Faightear cuid mhór speiceas sna coillearnacha sin agus ar na speicis chrainn a fhaightear iontu tá Fearnóg (*Alnus glutinosa*), Coll (*Corylus avellana*), Fuinseog (*Fraxinus excelsior*), Sceach gheal (*Crataegus monogyna*), Draighneán donn (*Prunus spinosa*), Saileach (*Salix* spp.) agus Cuileann thall is abhus (*Ilex* spp). Maidir le flóra talún, faightear cineálacha éagsúla iontu lena n-áirítear Cluas chaoin (*Arum maculatum*), Cloigín gorm (*Mertensia virginica*), Lus na gaoithe (*Anemone nemorosa*), Grán arcáin (*Ranunculus ficaria*), Sailchuach chon (*Viola canina*), Féithleann (*Lonicera periclymenum*) agus Eidhneán (*Hedera helix*). Tá sruthanna gaolmhara ag na limistéir faoi chrainn sin. Baineann tábhacht áitiúil leo d'éin ghoir agus d'fhéadfadh siad bheith tábhachtach do mhamaigh amhail an broc. Meastar go mbaineann ardluach (áitiúil) éiceolaíochta leis na

gnáthóga sin. Cé go dtrasnóidh an t-ailíniú na limistéir sin, seachnófar tionchar mar gur dóchúil nach mbeidh teascadh crann ag teastáil anseo.

6.4.4.2.8 Coillearnach Leathanduilleach (WD1)

146 Seachnaíonn an t-ailíniú bloic de choillearnach leathanduilleach shlán aibí nuair is féidir. Is iad seo na heisceachtaí: Eastát Brittas mar a dtrasnaítear cuid idir Túr 267 agus Túr 269 agus roinnt pócaí beaga de choillearnach a shaináithnítear i Léarscáileanna Gnáthóg. Ar na speicis a fhaightear tá Seanfheá (*Fagus sylvatica*), Dair (*Quercus* spp.), Fuinseog agus Labhras sílíní (*Prunus laurocerasus*). Meastar gur suíomh lena mbaineann Tábhacht Áitiúil (Luach Ard) é an choillearnach a shonraítear ag Eastát Brittas.

147 Taobh istigh d'Eastát Brittas, cuireadh fáschoillte duillsilteacha nua cóngarach do choillearnacha aibí a chuimsíonn crainn dhuillsilteacha, lena n-áirítear Crainn Feá.

148 Baineann tábhacht áitiúil le choillearnach leathanduilleach le haghaidh éin ghoir choitianta agus ialtóga sealgaireachta agus d'fhéadfadh sí bheith tábhachtach le haghaidh broc freisin.

6.4.4.2.9 Fáschoill Bhuaircínigh (WD4)

149 Trasnaíonn an t-ailíniú a bheartaítear roinnt bloc d'fháschoill bhuaircínigh. Ar na speicis chrann a cuireadh tá Sprús Sitceach (*Picea sitchensis*), Learóg (*Larix* spp.) agus Fearnóg ag teorainn an bhloic. Tá na fáschoillte sin ina gcoillte ceannbhrait dhúnta den chuid is mó agus bíonn siad níos airde ná 10 m de ghnáth. Beidh bearradh crann de dhíth sna limistéir sin mar go bhféadfadh siad cur isteach ar na seoltóirí. Is éard atá i bhfáschoillte buaircínigh ná gnáthóga an-athraithe lena mbaineann luach íseal luibheolaíochta, cé go mbaineann tábhacht áitiúil leo d'fhiadhúlra coitianta, lena n-áirítear éin ghoir agus speicis fianna.

6.4.4.2.10 Scrobarnach (WS1)

150 Tugadh Aiteann agus Scrobarnach sceiche gile, mar aon le roinnt crainn Fuinseoige neamhaibí, faoi deara ar eiscir idir Túr 363 agus Túr 364. Tá an ghnáthóg scaipthe feadh an ailínithe agus meastar go mbaineann meánluach áitiúil léi.

6.4.4.2.11 Coillearnach Neamhaibí (WS2)

151 Tá fianaise fhairsing ar fáil go ndearnadh féarach nach bhfaightear cuid mhór speiceas ann a dhraenáil agus a chur le déanaí, go háirithe feadh an taoibh thuaidh den bhealach agus ag baile fearainn Chúil Mhaoilín ag an imeall theas de. Meastar go mbaineann luach íseal éiceolaíochta leis an ngnáthóg sin.

6.4.4.2.12 Fálta Sceach (WL1)

152 Cruthaíonn fálta sceach teorainneacha páirce agus bóthair feadh an ailínithe. De ghnáth, is gnéithe coillearnaí líní iad nach bhfásann aníos ró-ard. Fásann siad i gcuideachta crainn scaipthe go minic, go háirithe crann Fuinseoige (*Fraxinus excelsior*) agus Sceach gheal (*Crataegus monogyna*). Is iad seo a leanas na speicis is coitianta a fheictear iontu: Sceach gheal, Draighneán donn (*Prunus spinosa*), Dris (*Rubus fruticosus*), Trom (*Sambucus nigra*), Féithleann agus Feirdhris (*Rosa canina*). Ar na speicis chrann is coitianta tá Fuinseog, Seiceamar (*Acer pseudoplatanus*), agus corrdhair. De ghnáth, déantar bainistiú ar fhálta sceach ar thaobh an bhóthair. Ar an drochuair, ní dhéantar bainistiú ar mhórán fálta sceach agus ligtear dóibh éirí mothrach; tarlaíonn sé seo sa chuid thuaidh den ailíniú go háirithe. Limistéir thábhachtacha neadaithe d'éin is ea fálta sceach agus baineann ialtóga úsáid astu mar chonairí sealgaireachta. D'fhéadfadh brocacha broic bheith i roinnt fálta sceach.

153 Chun críocha tionchar féideartha a shainmhíniú, tá fálta sceach (WL1) fo-roinnte ina dhá gcatagóir mar seo a leanas:

- WL1 A = fálta sceach a ndéantar níos mó bainistithe orthu / fálta sceach ísle a mbíonn Sceach Gheal le sonrú iontu den chuid is mó. De ghnáth, bíonn siad níos lú ná 6 m ar airde agus ní bheidh aon bhearradh suntasach crann ag teastáil; agus
- WL1 B = fálta sceach mothracha/fálta sceach nach ndéantar bainistiú orthu ag a bhfuil crainn neamhaibí nó leathaibí (ina bhfuil Fuinseog le sonrú go mór). D'fhéadfadh crainn lánairde aibí iargúlta bheith ann freisin. De ghnáth, bíonn siad níos lú ná 12 m ar airde agus, i lear mór cásanna, beidh teascadh crann agus / nó bearradh crann ag teastáil.

154 Baineann tábhacht áitiúil le fálta sceach le haghaidh fiadhúlra agus mar chonairí i gcomhair nascadh a dhéanamh ar limistéir leathnádúrtha i dtírdhreach talmhaíochta ar a ndéantar bainistiú.

6.4.4.2.13 Crannteorainneacha (WL2)

155 Is ann do roinnt mhaith samplaí de chrannteorainneacha aibí laistigh de Limistéar Staidéir na Mí. Cuimsíonn siad coillearnach líneach aibí atá dlúth agus dea-struchtúrtha mar aon le bearnaí sa chorráit. Is iomaí speiceas sna coillearnacha líneacha, mar atá, Fuinseog, Dair, Feá (*Fagus sylvatica*), Saileach (*Salix* spp.), Sceach gheal, Seiceamar, Coll (*Corylus avellana*), Draighneán donn, agus corrchuileann (*Ilex aquifolium*) agus corrfheoras (*Euonymus europaeus*). Ar an ngnáthfhásra a bhaineann leis tá speicis raithní (e.g. Creamh na muice fia [*Phyllitis scolopendrium*], raithneach mhadra [*Dryopteris filix-mas*] agus corrspeiceas raithní de scim chaol [*Polypodium* spp.]) agus féitheach lena n-áirítear Eidhneán, Féithleann agus Driseacha. Ar na luibheanna a fhaightear inti, tá Ruithéal rí (*Geranium robertianum*),

Sailchuach chon, Tursarraing (*Stellaria spp.*), Garbhluas (*Galium aparine*), Neantóg, Sabhaircín (*Primula vulgaris*) agus fiailí rudaracha ag imeall na coillearnaí (neantóg, copóg agus feochadán). Bíonn gnáthóga coillearnaí líní mar thearmann le haghaidh éagsúlacht plandaí i réigiúin a ndéantar dianbhainistiú orthu. Tá na gnáthóga sin ina ngnáthóga tábhachtacha pórúcháin le haghaidh bhunús uile na n-éan coitianta a chonacthas agus cruthaíonn siad gréasáin sealgaireachta d'ialtóga. D'fhéadfadh broic leas a bhaint astu mar shuíomhanna oiriúnacha brocaí freisin.

- 156 Is iondúil a bhíonn gnáthóga WL2 a sainathnóidh níos mó ná 13 m ar airde agus taifeadadh crainn > 20 m ar airde i roinnt cásanna. Is limistéir iad sin inar cinnte go mbeidh teascadh crann ag teastáil agus, dá bhrí sin, tiocfaidh tionchar aníos.
- 157 Baineann luach áitiúil éiceolaíochta le crannteorainneacha le haghaidh fiadhúlra agus mar chonairí i gcomhair nascadh a dhéanamh ar limistéir leathnádúrtha i dtírdhreach talmhaíochta ar a ndéantar bainistiú.

6.4.4.2.14 Barra Curaíochta (BC1)

- 158 Cuirtear an ghnáthóg sin san áireamh mar GA1 i léarscáileanna gnáthóg. Tá sí le sonrú go tréan sa chuid theas de Limistéir Staidéir na Mí. Déantar í a bhainistiú go dian le haghaidh barra curaíochta, lena n-áirítear arbhar agus prátaí. Ar na speicis 'faiile' a áirítear inti tá Flíodh (*Stellaria spp.*), Camán searraigh (*Fumaria spp.*), corrhoipín (*Papaver rhoeas*) agus speicis de choirce beag (*Avena spp.*). Baineann luach íseal éiceolaíochta leis an ngnáthóg ó thaobh na luibheolaíochta de, ach bíonn roinnt speicis áirithe lena mbaineann tábhacht chaomhnaithe le fáil sa ghnáthóg, lena n-áirítear Buióg agus Eala Ghlórach.

6.4.4.2.15 Ballaí Cloiche agus Saoirseacht Chloiche Eile (BL1)

- 159 Tá baint ag an ngnáthóg sin le fála sceaigh i gcodanna den chuid thuaidh. Meastar na gnáthóga sin faoi ghnáthóg WL1 agus seachnófar tionchar.

6.4.4.2.16 Foirgnimh agus Dromchlaí Saorga (BL3)

- 160 Trasnaíonn an t-aillíniú roinnt mhaith rianta agus bóithre. Leanann bealaí rochtana sealadacha na raonta agus na bóithre atá ann cheana a mhéid agus is féidir. Ní thrasnaíonn an t-aillíniú foirgnimh, droichid etc. Is gnáthóg an-athraithe í.

6.4.5 Fána

6.4.5.1 Éin

161 Déantar príomhthorthaí na suirbhéanna ar éin a achoimriú sa rannán seo faoi éin ghoir agus éin gheimhrithe. Táthar ag díriú ar speicis éan a sainaitníodh a bheith i mbaol féideartha mar gheall ar thionchar a bhaineann leis an bhforbairt (Spríocspeicis). Tá an íogaireacht i leith thionchar féideartha fhorbairt na líne lasnairde bunaithe ar an staidéar fairsing ar fhoinsí a rinneadh, ar chomhairliúchán le páirtithe leasmhara lena mbaineann agus ar staidéar allamuigh. Áirítear ceann amháin nó níos mó ná ceann amháin de na nithe seo a leanas le tosca íogaireachta – riosca aitheanta imbhualite (le línte tarchuir), riosca suaite (le linn oibreacha glanadh suímh), díláithriú (toradh buan ar an bhforbairt) agus dáileadh speicis laistigh den limistéar staidéir. Mionsonraítear i dTreoirlínte EirGrid (2012) íogaireacht na speiceas éan in Éirinn i leith imbhualadh faoi línte tarchuir leictreachais agus thug siad sin eolas don mheasúnú freisin. Leagtar an measúnú sin amach de réir mar is cuí le haghaidh na speiceas aonair a shonraítear thíos.

162 Sainaitníodh go bhfuil spríocspeicis ina speicis atá íogair i leith an chineáil forbartha sin. Is speicis iad a liostaítear in Iarscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach (79/409/CEE)²² agus is éin iad a liostaítear go bhfuil imní ard (an liosta Dearg) agus imní mheánach (liosta Ómrach) caomhnaithe ina leith (arna sainaitint ag Colhoun agus Cummins [2013]). Rinneadh breithniú freisin ar speicis choitianta a sainaitníodh a bheith measartha íogair i leith tionchar féideartha imbhualite ón gcineál sin forbartha (EirGrid, 2012).

6.4.5.1.1 Éin Ghoir

163 Tugadh faoi shuirbhé mionsonraithe ar éin ghoir i Limistéar Staidéir na Mí d'fhonn eolas a thabhairt don mheasúnacht tionchair éiceolaíochta. Cuirtear an tuarascáil suirbhé sin i láthair in **Aguisín 6.5, Aguisíní Imleabhar 3D** den EIS. Déantar príomhspeicis lena mbaineann tábhacht chaomhnaithe a achoimriú thíos ina speicis a d'fhéadfadh bheith íogair nó measartha neamh-íogair i leith tionchar féideartha ón bhforbairt.

164 Na cuntais ar speicis atá curtha i láthair thíos, baineann siad leis na speicis sin a bhfuil imní caomhnaithe ina dtaobh agus a mheastar a bheith íogair i leith na forbartha líne lasnairde, bunaithe ar an réasúnaíocht a bhfuil cur síos uirthi i Rannán 6.4.5.1 thuas.

²² Is iad na speicis a liostaítear in Iarscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach na speicis sin atá i mbaol díothaithe, neamhchoitianta, íogair i leith athruithe ar leith ina ngnáthóg agus a bhfuil aird ar leith ag teastáil uathu mar gheall ar chineál sonracha a ngnáthóige.

6.4.5.1.1.1 Speicis Íogaire lena mBaineann Tábhacht Chaomhnaithe

- 165 Speiceas póraithe neamhchoitianta sa limistéar staidéir iomlán is ea **an Pilibín** (ar an Liosta Dearg). I rith 2014, taifeadadh péire Pilibíní ag tús an tséasúir phóraithe (an 23 Aibreán) ag suíomh pórúcháin rialta (feic thíos) i mbaile fearainn Bhaile Órthaí (laistigh de 500 m den ailíniú). Díláithríodh na héin seo mar gheall ar oibreacha míntíriúchán talún go gairid ina dhiaidh (roimh an 7 Bealtaine) D'fhéadfadh sé gurbh iad sin an péire a chonacthas ag suíomh nua in aice le Loch Clooney (c. 750 m ón ailíniú) ar an 7 Bealtaine. Níor taifeadadh aon Pilibín ag ceachtar den dá shuíomh seo i rith na suirbhéanna a rinneadh ina dhiaidh sin lena n-áirítear suirbhé an 28 Bealtaine. Le linn 2013, tugadh faoi deara go bhféadfadh dhá phéire Pilibíní bheith ag pórú i mbaile fearainn Bhaile Órthaí sa suíomh céanna is ar taifeadadh iad níos luaithe in 2014. Tugadh dhá phéire Pilibíní faoi deara anseo in 2012 freisin, agus aimsíodh dhá philibín neamhphórúcháin in 2011 gar don áit sin i mbaile fearainn Chluain an Ghaill (thart ar 1 km ó thuaidh). Baineann tábhacht áitiúil leis an limistéar ginearálta do Pilibíní goir. Bunaithe ar na critéir mheasúnaithe (>1% de phobal pórúcháin an chontae) ón Údarás um Bóithre Náisiúnta (2009), meastar go mbaineann tábhacht Chontae leis an limistéar sin le haghaidh Pilibíní goir go sonrath. Is speiceas é atá measartha tugtha d'imbhuailtí agus tá sé íogair i leith suaitheadh ag suíomhanna pórúcháin agus i leith díláithriú féideartha freisin.
- 166 Baineann an **Cruidín** (larscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach agus ar an Liosta Ómrach) go mór le haibhneacha, gnáthóga bruachánacha agus lochanna i limistéar iomlán Limistéar Staidéir na Mí mar a bhfuil sé sách coitianta. Taifeadadh é le linn suirbhéanna a rinneadh go rialta i Limistéar Staidéir na Mí ag an mBóinn agus ag an Abhainn Dubh. Trasnaíonn an t-ailíniú a bheartaítear na haibhneacha sin. Sainítear príomhshruth abhann na Bóinne agus na hAbhann Duibhe mar SPA (cód suímh 004232) go sonrath le haghaidh Cruidíní goir. Taifeadadh Cruidíní go rialta ag Loch na Coille Báine freisin (thart ar 600 m ón ailíniú a bheartaítear). Is dóigh do Chruidíní pórú / sealgaireacht a dhéanamh timpeall lochanna agus aibhneacha ar fud an limistéir staidéir. Ní speiceas atá tugtha d'imbhuailtí é ach tá sé íogair i leith shuaitheadh na gnáthóige pórúcháin san áit a dtrasnaíonn an t-ailíniú limistéir fhéideartha phórúcháin (aibhneacha agus limistéir bhruachánacha ghaolmhara).
- 167 Níor taifeadadh an **Creabhar** (ar an Liosta Dearg) mar speiceas póraithe laistigh den MSA. Is speiceas duaithe atá gníomhach san oíche é an speiceas sin. Is dócha go bpóraíonn sé i scrobarnach, in imill bhogaigh mhothraigh agus i bhforaoiseacht sa limistéar staidéir. Meastar gur speiceas atá tugtha go measartha d'imbhuailtí é an speiceas sin. Ní mheastar go bhfuil an speiceas neamhaistreach folaithe sin íogair i leith na forbartha.
- 168 Bíonn an **Broigheall** (ar an Liosta Ómrach) i láthair ag na haibhneacha agus na lochanna móra. Taifeadtar Broigheall go rialta ar Loch na Coille Báine agus is dócha gur suíomh pórúcháin é sin. Suíomh féideartha pórúcháin agus suíomh fara rialta eile i Limistéar Staidéir na Mí is ea Loch an Chaisleáin Nua. Meastar gur speiceas atá an-tugtha d'imbhuailtí é.

- Suíomhanna a d'fhéadfadh bheith íogair i leith riosca imbhuailte don speiceas sin is ea trasbhealaí móra na Bóinne agus na hAbhann Duibhe.
- 169 Is speiceas a phóraíonn go háitiúil a bhaineann le lochanna é an **Foitheach Mór** (ar an Liosta Ómrach). Is iondúil a phóraíonn idir péire amháin agus trí phéire sa bhliain ar Loch na Coille Báine, atá lonnaithe tuairim is 600 m ón ailíniú a bheartaítear ag a phointe is gaire. Taifeadtar an speiceas sin freisin ar ghnáthóga oiriúnacha locha ag Loch na hOirbhe (thart ar 1.3 km ón ailíniú); Loch Bhréachmaí (thart ar 2.88 km ón ailíniú) agus b'fhéidir ag Loch an Chaisleáin Nua (thart ar 2.2 km ón ailíniú), mar ar dócha go bhfuil sé ag pórú. Is speiceas measartha neamhghníomhach é sin. Mar sin féin, tá sé iontach so-ghabhálach i leith imbhuailte faoi línte cumhachta.
- 170 Póraíonn an **Spágaire Tonn** (ar an Liosta Ómrach) corruair ar lochanna beaga amach ón bhforbairt, lena n-áirítear Loch na hOirbhe, Loch Beag Bhréachmaí, Loch Clooney, Loch an Chaisleáin Nua agus b'fhéidir Loch na Coille Báine. Meastar gur speiceas atá an-tugtha d'imbhuailte é an speiceas sin.
- 171 Speiceas a fhaightear go fairsing agus a phóraíonn ar dhobharlaigh, idir locháin bheaga agus lochanna móra, ar fud Limistéar Staidéir na Mí is ea an **Eala Bhalbh** (ar an Liosta Ómrach). I Limistéar Staidéir na Mí, póraíonn an speiceas sin ar roinnt suíomhanna laistigh de 2 km ón ailíniú a bheartaítear, lena n-áirítear Loch na Coille Báine, Loch na hOirbhe, Loch an Chaisleáin Nua agus Loch Bhréachmaí. Ina theannta sin, baineann siad úsáid as aibhneacha níos mó fearacht na Bóinne agus na hAbhann Duibhe agus Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach.
- 172 Meastar go bhfuil an Eala Bhalbh ina speiceas atá an-tugtha d'imbhuailte. Suíomhanna a d'fhéadfadh bheith íogair i leith riosca imbhuailte don speiceas sin is ea trasbhealaí na Bóinne agus na hAbhann Duibhe
- 173 Speiceas nach bpóraíonn go coitianta i Limistéar Staidéir na Mí is ea an **Naoscach** (ar an Liosta Ómrach) mar gur neamhchoitianta atá gnáthóga atá oiriúnach do phórú (féarach fliuch agus bogach). Go dtí seo, níor taifeadadh an speiceas sin ach i mbaile fearainn Bhaile Órthaí (an limistéar céanna inar taifeadadh an Pilibín) in 2013 amháin. Meastar gur speiceas atá tugtha go meánach d'imbhuailte é an speiceas sin. Seachnaítear gnáthóg oiriúnach den chuid is mó agus ní mheastar go bhfuil an speiceas sin íogair i leith na forbartha.
- 174 Déantar speicis choitianta atá measartha leochaileach nó an-leochaileach i leith imbhuailte a achoimriú thíos. Tá baint ag formhór na speiceas sin a liostaítear le dobharlaigh nach mbeidh tionchar ag an bhforbairt a bheartaítear orthu, cé is moite den Phiasún, a phóraítear le haghaidh lorgaireacht caitheamh aimsire.

- Speicis lachan agus Cearc Uisce;
- Corr Réisc; agus
- Piasún.

6.4.5.1.1.2 Speicis Íogaire lena mBaineann Tábhacht Chaomhnaithe

- 175 Ba é an **Fabhcún Gorm** (Iarscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach) an t-aon speiceas eile ar sonraíodh go bhféadfadh sé bheith ag pórú i limistéar leathan Limistéar Staidéir na Mí, cé nár aimsíodh aon limistéir neadaithe fhéideartha agus nach bhfuil aon ghnáthóg phórúcháin oiriúnach cóngarach don fhorbairt.
- 176 Speiceas beag pasaireach atá coitianta i dtalamh feirme measctha (curaíocht agus beostoc) i Limistéar Staidéir na Mí is ea an **Bhuíóg** (ar an Liosta Dearg), agus taifeadadh go rialta í sna suirbhéanna uile. Meastar nach speiceas atá tugtha d'imbhuailtí é an speiceas sin. D'fhéadfadh sé bheith soghabhálach i leith suaitheadh le linn glanadh fásra adhmadaigh roimh thógáil.
- 177 Speiceas éan creiche oíche a d'fhéadfadh pórú i Limistéar Staidéir na Mí is ea an **Scréachóg Reilige** (ar an Liosta Dearg). De ghnáth, póraíonn an speiceas sin i seanfhoirgnimh neamháitrithe agus i gcróite. Chomh maith leis sin, d'fhéadfadh siad cuasáin i seanchrainn mhóra a úsáid freisin. Tá an speiceas sin an-neamhchoitianta sa limistéar staidéir (Balmer *et al.*, 2013). Níor taifeadadh ceann ar bith díobh le linn suirbhéanna i Limistéar Staidéir na Mí agus seachnaítear tionchar ar ghnáthlimistéir neadaithe. Níor aimsíodh aon suíomhanna neadaithe féideartha suntasacha (seanchrainn le cuasa móra iontu) ag aon trasbhealaí cois bóthair den ailíniú ná ag aon tailte ar tugadh cead isteach chucu. Mar gheall ar an easpa dhóchúil suíomhanna pórúcháin cóngarach don ailíniúchán mar aon le neamhchoitiantacht mheasartha na speiceas ar fud Limistéar Staidéir na Mí, tugtar le tuiscint nach mbeadh ach riosca imbhualite diomaibhseach ann
- 178 Taifeadadh na speicis phasaireacha seo a leanas a bhfuil imní caomhnaithe ina dtaobh agus a meastar go bhfuil so-ghabháltacht íseal acu i leith imbhualití faoi línte cumhachta (EirGrid, 2012); Riabhóg Mhóna agus Glasóg Liath. Tá an Riabhóg Mhóna forleathan feadh an ailínithe i bhféarach fliuch agus i bhféarach leathfheabsaithe. Taifeadadh an Ghlasóg Liath feadh sruthchúrsaí agus gnáthóg bruachánach gaolmhar.
- 179 Taifeadadh na speicis phasaireacha seo a leanas a bhfuil imní caomhnaithe ina dtaobh agus a meastar go bhfuil so-ghabháltacht íseal acu i leith imbhualití faoi línte cumhachta (EirGrid, 2012); Gealbhan Binne, Pocaire gaoithe, Fuisseog, Gleoiseach, Gabhlán Gainimh, Druid, Fáinleog, Gabhlán Gaoithe, Gealbhan Crainn, Creabhar agus Colm Gorm. Measadh go

bhféadfadh roinnt speiceas a neadaíonn i bhfásra adhmadaigh bheith so-ghabhálach i leith suaitheadh le linn glanadh fásra adhmadaigh roimh thógáil.

6.4.5.1.1.3 Éin Gheimhrithe

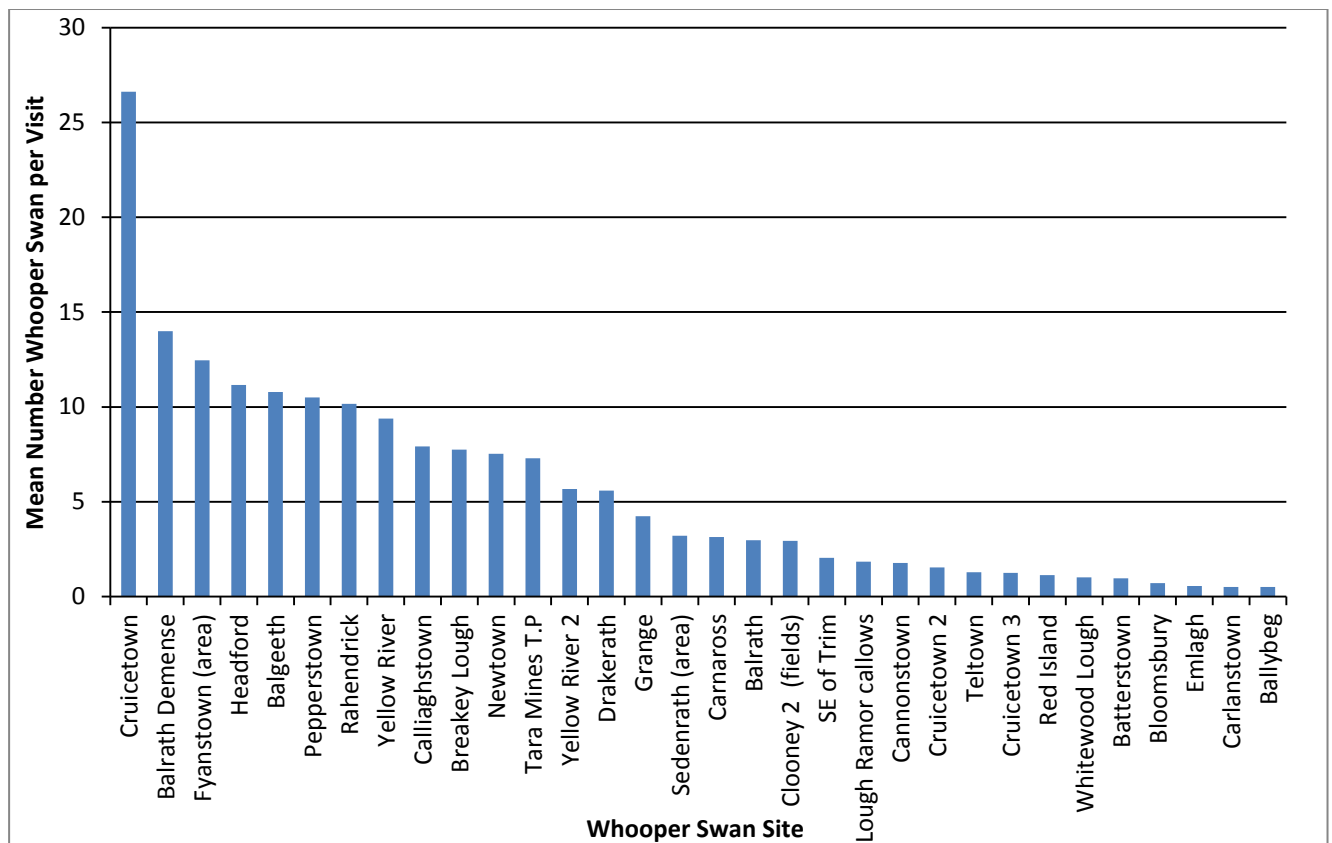
- 180 Rinneadh suirbhéanna mionsonraithe ilbhliantúla ar éin gheimhrithe chun eolas a thabhairt don bhreithniú tionchair éiceolaíochta, agus bhí díriú ar leith iontu ar an Eala Ghlórach. Rinneadh na suirbhéanna sin gach bliain ó 2007 / 2008 i leith.
- 181 Déantar breithniú ar na suirbhéanna go léir roimhe sa tuarascáil suirbhé is déanaí a chlúdaíonn tréimhse shuirbhé geimhridh 2013 / 2014 agus cuirtear i láthair í in **Aguisín 6.6, Aguisíní Imleabhar 3D** den EIS. I bhFíor 6.3.1, **Fíoracha Imleabhar 3D** den EIS, mionsonraítear príomhthorthaí an staidéir sin maidir le suíomhanna agus an úsáid a bhaineann an Eala Ghlórach astu ó bhliain go bliain. Bealaí eiltite sainaitheanta agus dóchúla atá bunaithe ar shuirbhéanna a rinneadh, mionsonraítear iad i bhFíor 6.3.2, **Fíoracha Imleabhar 3D** den EIS.
- 182 Déantar achoimre ar phríomhthorthaí an tsuirbhé geimhridh bhliantúil ó 2007 / 2008 go 2013 / 2014 a leagan amach thíos.

Ealaí Glóracha (Iarscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach)

- 183 Díriodh aird ar Ealaí glóracha i dtuairim scópála an Bhoird Phleanála (an Bord) le linn comhairliúcháin leis an Cairde Éanlaith Éireann (BWI) agus leis an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra (NPWS) mar speiceas a úsáideann MSA go forleathan i líon a sháraíonn go rialta leibhéal shuntasacha náisiúnta (níos mó ná 150 éan [Boland *et al.*, 2010]). Meastar go bhfuil an speiceas sin so-ghabhálach d'imbhualadh faoi línte cumhachta (EirGrid 2012). Chuige sin, aithníodh an Eala Ghlórach mar phríomhspeiceas a ndéanfar machnamh air i dtaca le tionchar féideartha na forbartha. Leagtar amach na critéir le haghaidh an tionchar ar speicis éan a mheasúnú i dtéarmaí an riosca imbhuailte agus suntasacht na dtionchar sin ar éin i d**Tábla 6.5** agus i d**Tábla 6.6**.
- 184 Thar thréimhse seacht mbliana, rinneadh suirbhéanna ar an Eala Ghlórach agus ar éin gheimhrithe eile ar bhonn míosúil le linn na tréimhse idir mí Dheireadh Fómhair agus mí Aibreáin. Aithníodh 39 suíomh aonair san MSA mar chinn a bhí in úsáid ag Ealaí Glóracha i rith thréimhse an tsuirbhé. Sainaithníodh 15 shuíomh bhreise san athbhreithniú liteartha nó i gcomhairliúchán le NPWS mar shuíomhanna Ealaí Glóracha stairiúla, ach níor taifeadadh aon éin ann le linn thréimhse an tsuirbhé. Tá suíomhanna ina bhfuil an Eala Ghlórach a sainaitníodh mar chuid den staidéar seo ina gcuid de shuíomhanna / limistéir níos fairsinge a léiríodh agus a ndearnadh measúnú orthu mar chuid den International Swan Census (Crowe 2005). Mar shampla, áirítear i suíomh na hAbhann Duibhe (in Crowe 2005) suíomhanna aonair a mhionsonraítear anseo, cosúil le Baile an Fhianaigh, Sedenrath, Linnte Fuíll Mhianaigh na

Teamhrach agus Eastát Cheanannais. Tá ealtaí d'Ealaí Glóracha an-dinimiciúil agus tig leo bheith cnuasta le chéile in ealtaí móra nó scaipthe ar fud tírdhreach mór in ealtaí níos lú. Bíonn tionchar ag nithe athraitheacha lena n-áirítear infhaighteacht bia, slándáil ó chreachadóirí (is fearr páirceanna móra oscailte) agus limistéir tuile shealadach ar dháileadh agus dá bhrí sin ar bhealaí eiltle agus ar rialtacht bhealaí eiltle sa limistéar staidéir. Mar a leagtar amach thuas, bhí an mórlimistéar staidéir faoi réir suirbhéanna leanúnacha geimhridh idir 2007 / 2008 agus 2013 / 2014 iniatach mar atá aibhsithe i bhFíor 6.3.1, **Fíoracha Imleabhar 3D** den EIS.

185 Déantar achoimre i bhFíor 6.1 ar na suíomhanna aonair is tábhachtaí don Eala Ghlórach a sainaitníodh, agus iad bunaithe ar mheánluachanna do thréimhse an tsuirbhé (WSP1-7).

Fíor 6.1: Rangaítear na príomhshuíomhanna bunaithe ar na meánáirimh éin is airde agus is ísle a taifeadadh le linn suirbhéanna

186 Is féidir an fhaisnéis a bailíodh ar na suíomhanna seo (**Fíor 6.1**) a chumasc i bpríomhlimistéir níos mó. Tá sé seo bunaithe ar an bhfaisnéis ón tsuirbhé ar bhealach eiltle le gluaiseachtaí chuig suíomhanna fara agus uathu. Sainaitnítear na príomhlimistéir seo i d**Tábla 6.11**.

Tábla 6.11: Suíomhanna a sainithníodh i rith suirbhé a bhfuil baint acu le Príomhlímistéir bunaithe ar bhealaí eitilte arna sainithint idir límistéir fara agus foráiste

PRÍOMHLIMISTÉAR	SUÍOMHANNA
Baile an Rátha	Diméin Bhaile an Rátha
Baile an Rátha	Baile na Gaoithe
Baile an Rátha	Baile an Phiobardaigh
Baile an Rátha	Baile na gCailleach
Baile an Rátha	Baile an Rátha
Baile an Rátha	Baile na gCanónach
Clooney	Clooney 2 (páirceanna)
Baile Chrúis	Baile Chrúis
Baile Chrúis	An Baile Nua
Baile Chrúis	Baile Chrúis 2
Baile Chrúis	Baile Chrúis 3
Baile Chrúis	Loch na Coille Báine
Gleann na hAbhann Duibhe (idir Ceanannas agus an Uaimh)	Headfort
Gleann na hAbhann Duibhe (idir Ceanannas agus an Uaimh)	An Ghráinseach
Gleann na hAbhann Duibhe (idir Ceanannas agus an Uaimh)	Baile an Fhianaigh (ceantar)
Gleann na hAbhann Duibhe (idir Ceanannas agus an Uaimh)	An Abhainn Bhuí
Gleann na hAbhann Duibhe (idir Ceanannas agus an Uaimh)	Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach
Gleann na hAbhann Duibhe (idir Ceanannas agus an Uaimh)	An Abhainn Bhuí 2
Gleann na hAbhann Duibhe (idir Ceanannas agus an Uaimh)	Sedenrath (ceantar)
Gleann na hAbhann Duibhe (siar ó Ceanannas)	Ráth Eanraic
Gleann na hAbhann Duibhe (siar ó Ceanannas)	Carn na Ros
Imleach Bheagáin	Imleach Bheagáin
Imleach Bheagáin	Carn na Ros

187 Is iad na príomhlímistéir ina mbailíonn Ealaí Glóracha agus as a dtagann bealaí eitilte (i ndáil leis an límistéar staidéir clúdaithe) Gleann na hAbhann Duibhe (idir Ceanannas agus an Uaimh), Baile Chrúis, Baile an Rátha, an Abhainn Dubh (siar ó Ceanannas) agus Loch

Bhréachmaí. Tá taifid i bhfad níos ísle agus níos neamh-mhinice in Clooney agus Imleach Bheagáin. Tá na suíomhanna sin go léir lonnaithe i bhfoisceacht 0.9 km (Baile Chrúis) agus 16 km (Béal na Rátha) ón ailíniú. Is é Gleann na hAbhann Duibhe (idir Ceanannas agus an Uaimh) an limistéar is tábhachtaí don Eala Glórach, agus suíomhanna fara suntasacha ag linnte fuíll Mhianaigh na Teamhrach agus eastát Cheanannais agus suíomhanna fara asluiteacha a úsáidtear go rialta suas le 10 km ó na suíomhanna fara seo.

- 188 Tacaíonn limistéar Ghleann na hAbhann Duibhe (idir Ceanannas agus an Uaimh), Bhaile an Rátha agus Bhaile Chrúis (arna sainmhíniú i d**Tábla 6.11**) (uaireanta ar a laghad) le líon de thábhacht náisiúnta d'Ealaí Glóracha. Limistéir eile nach bhfuil chomh tábhachtach iad an Abhainn Dubh (siar ó Cheanannas), Loch Bhréachmaí agus Imleach Bheagáin. Tá siad i bhfad ón ailíniú a bheartaítear agus / nó níl aon bhealaí eiltile taifeadta a nascann na suíomhanna seo, nó níl siad dóchúil. Ba cheart a thabhairt faoi deara gur tharla oibreacha míntíriúchán talún le blianta beaga ag suíomh fara agus foráiste Bhaile Chrúis, agus tá laghdú tagtha ar an líon, ach úsáideann líon beag Ealaí Glóracha go rialta fós é.
- 189 Tá sonraí na suirbhéanna ar bhealaí eiltile le fáil sa *Tuarascáil ar Éin Gheimhridh* don MSA, **Aguisín 6.6**, Aguisíní Imleabhar 3D den EIS.
- 190 Tugtar achoimre thíos ar phríomhthorthaí an staidéir ón bpointe is faide ó dheas go dtí an pointe is faide ó thuaidh den fhorbairt a bheartaítear. Cuirtear an *Staidéar ar Éin Gheimhridh* mionsonraithe i láthair in **Aguisín 6.6, Aguisíní Imleabhar 3D** den EIS:
- Níl aon líonta suntasacha d'Ealaí Glóracha le fáil sa cheantar ó dheas ón Abhainn Dubh chuig Fostáisiún Fhearann na Coille. D'ainneoin suirbhéanna rialta i gcarr agus ón aer, ní fhacthas aon líonta suntasacha Ealaí Glóracha.
 - Pobail rialta d'Ealaí Glóracha a bhfuil tábhacht náisiúnta leo, thar an ngeimhreadh i limistéar Ghleann na hAbhann Duibhe.
 - Trasnaíonn an t-ailíniú an Abhainn Dubh idir limistéir sealgaireachta éagsúla i nGleann na hAbhann Duibhe agus suíomh tábhachtach fara ag Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach.
 - I measc na suíomhanna beathaithe geimhridh i nGleann na hAbhann Duibhe tá Sedenrath, Baile an Fhianaigh agus Bloomsbury, agus na suíomhanna forimeallacha ag Grange.
 - Téann na hEalaí Glóracha i nGleann na hAbhann Duibhe ar fara den chuid is mó ag Eastát Cheanannais (amach as bealach an ailínithe) agus ag Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach (déroinneann an t-ailíniú an bealach eiltile).

- Téann an t-ailíniú thar shuíomh sealgaireachta nach n-úsáidtear go rialta idir Túr 309 agus Túr 310 ag Tailtin. Níor sháraigh líon na n-ealaí glóracha ag an suíomh sin an tábhacht náisiúnta riamh.
- Úsáideann Ealaí Glóracha talamh feirme curaíochta feadh limistéar na hAbhann Buí i líon a d'fhéadfadh teannadh le Tábhacht Náisiúnta. Tá an áit sin lonnaithe idir 1 agus 2 km soir ón ailíniú (Túr 291 go dtí Túr 295). Téann bealaí eitilte sa limistéar seo chuig suíomh fara Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach agus leis sin ní gá an t-ailíniú féin a chrosáil.
- Tacaíonn an talamh feirme curaíochta fhairsing idir baile fearainn Mountainstown suas chuig trasnú an N52 le líon suíomhanna atá an-scaipthe nach n-úsáidtear rómhinic. Tá suíomhanna arna rialú ag infhaighteacht bia (prátaí is fearr) agus tuile shealadach. Áirítear orthu sin na suíomhanna seo a leanas (páirceanna a úsáideadh); Baile an Drácaigh, an tOileán Rua, Clooney 2, Coolaliss agus Loch Clooney.
- Ó dheas de Loch Clooney, aithníodh suíomh de chuid na hEala Glóraí níos déanaí anuas (suirbhéanna 2012 / 2013) i mbaile fearainn Bhaile an Drácaigh (thart ar 500 m siar ó Thúr 286). Níor taifeadadh aon éin ansin sna suirbhéanna a rinneadh roimhe seo agus go deireanach (2013 / 2014). Is éard atá i bPáirc Bhaile an Drácaigh ná páirc prátaí faoi uisce a bhí in úsáid mar shuíomh sealgaireachta agus fara. Níor taifeadadh aon bhealaí eitilte ag crosáil an ailínithe sa limistéar seo agus breathnaíodh Ealaí Glóracha ag sealgaireacht agus ar fara ag an suíomh seo amháin.
- Tugadh ealtaí níos lú d'Ealaí Glóracha faoi deara agus iad ar fara go rialta i bpáirceanna éagsúla siar ó Loch Clooney (Coolaliss agus Clooney 2). Tugadh suíomh fara (ceantar tuile sealadaí) faoi deara cóngarach don limistéar sealgaireachta ag Clooney 2. Bhí fad na limistéar fara agus sealgaireachta a breathnaíodh thart ar 300 go dtí 500 m siar ón ailíniú ag Túr 280 agus Túr 281. Chonacthas bealach eitilte amháin ag crosáil an ailínithe sa limistéar seo agus tugadh faoi deara 4 bhealach eitilte an-ghar de seo (<500 m ón ailíniú).
- Téann an chuid thuaidh den fhorbairt a bheartaítear thart gar do Bhaile Chrúis, suíomh sealgaireachta agus fara don Eala Ghlorach. Cé go gcruinníonn na héin ag Baile Chrúis, scaipeann líon áirithe amach ón suíomh sin chuig limistéir sealgaireachta dhifriúla agus chuig Loch na Coille Báine (a éilíonn eitiltí ar fud an ailínithe go sonrach). Áirítear leis an suíomh seo bealach eitilte a taifeadadh mar cheann a théann trasna an ailíniú lena n-áirítear in 2013 / 2014.

An Fheadóg Bhuí

- 191 Taifeadadh an Fheadóg Bhuí uair amháin i líon de thábhacht náisiúnta – chonacthas ealta d'os cionn 3000 éan ag fara i mí na Samhna 2008 ag Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach. Chonacthas ealtaí i bhfad níos lú (nach bhfuil suntasacht náisiúnta leis) ag beathú i limistéar Ghleann na hAbhann Duibhe i rith gach bliain den suirbhé. Níor breathnaíodh aon bhealaí eoilte ag trasnú an ailínithe a bheartaítear i rith suirbhéanna, cé go bhfuil sé dóchúil go dtrasnaíonn siad an limistéar seo uaireanta. Díríodh aird ar an speiceas seo (EirGrid 2012) mar cheann atá measartha so-ghabhálach d'imbhualadh faoi línte tarchuir.

Speicis Eile

- 192 I measc roinnt bheag speiceas a d'fhéadfadh a bheith íogair tá an Chrotach, Pilibín, Seil-lacha agus speicis lacha eile ar fara ar Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach, cé nár tugadh aon cheann faoi deara ag fágáil na háite sin ná ag filleadh uirthi le linn an tsuirbhé. Níor breathnaíodh aon bhealaí eoilte do na speicis sin ag dul trasna an ailínithe. Chuige sin níltear ag súil le haon tionchar suntasach.
- 193 Tá ealta mór faoileán (Droimneach Beag den chuid is mó) ag fara ag Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach agus scaipeann siad amach ag éirí agus ag luí na gréine chuig talamh feirme lena n-áirítear Gleann na hAbhann Duibhe. Meastar go bhfuil so-ghabháltacht íseal acu seo i leith imbhuailtí faoi línte cumhachta (Treoirlínte EirGrid, 2012).
- 194 Níor taifeadadh aon speiceas éan uisce / lapaire eile ag trasnú an línebhealaigh.

6.4.5.1.1.4 Achoimre ar an Measúnú Éan

195 Tá measúnú achoimre ar na príomhspeicis éan agus ar na príomhlimistéir a cinneadh mionsonraithe i d**Tábla 6.12**. Le haghaidh suíomhanna le bealaí eitilte, feic Fíor 6.3.2, **Fíoracha Imleabhar 3D** den EIS.

Tábla 6.12: Achoimre agus Measúnú ar Eochairlimistéir Éan agus ar Eochairspeicis Éan laistigh den MSA

Eochairspeicis Éan le breithniú	Eochairlimistéir agus Measúnú	Cur síos ar Láthair / Bealaí eitilte
An Eala Ghlórach	Gleann na hAbhann Duibhe (áirítear suíomhanna éagsúla) Tábhacht Náisiúnta Rialta (Tábhacht Idirnáisiúnta Mhírialta)	Tá suíomhanna na nEalaí Glóiracha dírithe idir 2.5 agus 4 km amach ón ailíniú. Deimhníodh gur thrasnaigh bealach eitilte rialta an t-ailíniú.
An Eala Ghlórach	Ceantar Bhaile Chrúis Tábhacht chontae	Aithníodh suíomh fara agus sealgaireachta don eala ghlórach ag Baile Chrúis. Úsáideann éin suíomhanna freisin ó dheas de seo agus iad ar fad suite idir 0.5 agus 1.5 km ón ailíniú. D'fhéadfadh an titim sa líon éan le blianta beaga bheith de thoradh oibreacha draenála ar shuíomh fara locha. Níor deimhníodh gur thrasnaigh aon bhealach eitilte an t-ailíniú go Loch na Coille Báine. Is iondúil go dtagann na héin seo ag deireadh an gheimhridh (tar éis mhí na Nollag) agus is iondúil go mbíonn an líon is mó i láthair i mí Feabhra / mí an Mhárta.
An Eala Ghlórach	An Abhainn Bhuí. Tábhacht chontae	Níor deimhníodh aon bhealach eitilte nó ní dóigh go bhfuil sé ábhartha don fhorbairt a bheartaítear. Mar sin féin tá an limistéar sin gar don ailíniú (500 m – 1 km soir ón ailíniú). Tá na hEalaí Glóiracha anseo mar chuid de dhaonra níos leithne Ghleann na hAbhann Duibhe agus taifeadadh iad ag fara ag Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach.
An Eala Ghlórach	Tailtin Tábhacht áitiúil (Luach níos airde)	Trasnaítear suíomh sealgaireachta mírialta i gcomhair líon íseal den Eala Ghlórach (suntasacht áitiúil) ag Tailtin. Seolann an t-ailíniú thar an limistéar sin idir Túr 309 agus Túr 310. Tá na héin seo mar chuid de dhaonra Ghleann na hAbhann Duibhe.
An Eala Ghlórach	Loch Clooney (ceantar) Tábhacht áitiúil (Luach níos airde)	Tá suíomhanna na n-ealaí glóiracha dírithe idir 0.3 agus 0.6 km amach ón ailíniú. Níor deimhníodh gur thrasnaigh aon bhealach eitilte an t-ailíniú.
An Eala Ghlórach	Ceantar Bhaile an Drácaigh agus an t-oileán rua (ceantar)	Tá an limistéar seo ina bhfuil an Eala Ghlórach (a tugadh faoi deara in 2012 amháin) suite 0.5 km siar ón ailíniú. Níor deimhníodh gur thrasnaigh aon bhealach eitilte an t-ailíniú.

Eochairspeicis Éan le breithniú	Eochairlimistéir agus Measúnú	Cur síos ar Láthair / Bealaí eitilte
	Tábhacht áitiúil (Luach níos ísle).	
An Broigheall	An Bhóinn agus an Abhainn Dubh Lena mbaineann tábhacht áitiúil	Trasnóidh an t-ailíniú na haibhneacha seo, rud is cúis le riosca imbhuailte áitiúil maidir leis an speiceas seo.
An Pilibín	Baile fearainn Bhaile Órthaí Suíomh lena mbaineann Tábhacht Chontae	Seachnaítear na limistéir neide tríd ailíniú. Tá an t-ailíniú suite idir 200 m agus 400 m de lárchríocha an Pilibín (sonraí 2014, 2013, 2012 agus 2011). Bhí tionchar beag ar an ngnáthóg phórúcháin ag oibreacha míntíriúcháin talún i mí Aibreáin 2014, agus aslonnaíodh éin ghoir. D'fhéadfadh tionchar bheith aige seo ar úsáid an limistéir amach anseo.
An Fheadóg Bhuí	Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach (suíomh fara). Úsáideann líon beag freisin Gleann na hAbhann Duibhe. De thábhacht náisiúnta	Tá na suíomhanna mionsonraithe déroinnte ag an ailíniú, rud a chuireann riosca imbhuailte áitiúil i láthair don speiceas seo. Cé nár breathnaíodh iad ag seoladh trasna an ailínithe, is dóigh go dtarlaíonn eitiltí.
An Foitheach Mór	Loch na hOirbhe, Loch Bhréachmaí agus Loch an Chaisleáin Nua Lena mbaineann tábhacht áitiúil	Seachnaítear suíomhanna ina ndéanann na speicis seo pórú atá suite >500 m ón ailíniú.
An Eala Bhalbh	Loch na hOirbhe, Loch Bhréachmaí agus Loch an Chaisleáin Nua Tábhacht áitiúil (Luach níos airde)	Seachnaítear lochanna ina ndéanann na speicis seo pórú atá suite >500 m ón ailíniú.
An Eala Bhalbh	An Bhóinn agus trasrian na hAbhann Duibhe Tábhacht áitiúil (Luach níos airde)	Trasnóidh an t-ailíniú na haibhneacha seo, rud is cúis le riosca imbhuailte áitiúil maidir leis an speiceas seo.
An Spágaire Tonn	Loch na hOirbhe, Loch Bhréachmaí agus Loch an Chaisleáin Nua Tábhacht áitiúil (Luach níos airde)	Déantar na lochanna mionsonraithe a sheachaint agus iad suite >500 m ón ailíniú.
An Naoscach	Baile fearainn Bhaile Órthaí Tábhacht áitiúil (Luach íseal)	Tá an t-ailíniú suite thart ar 400 m soir ó limistéar pórúcháin don Naoscach nach n-úsáidtear rómhinic (2013), taifeadadh nach raibh ach tionchar páirteach ag oibreacha míntíriúcháin talún i mí Aibreáin 2014 ar an limistéar pórúcháin.

Eochairspeicis Éan le breithniú	Eochairlimistéir agus Measúnú	Cur síos ar Láthair / Bealaí eitilte
Speicis atá tugtha d'imbhualadh coiteann: An chorr réisc, speicis choitinn lachan, Cearc Uisce agus Piasún	Ar fud an limistéir staidéir, ag aibhneacha agus trasrianta fál sceach den chuid is mó Tábhacht áitiúil (Luach níos ísle)	Trasnófar roinnt mhaith suíomhanna, rud is cúis le rioscaí imbhuailte áitiúla maidir le speiceas coitianta.
An Cuidín	An Bhóinn agus trasbhealach na hAbhann Duibhe. De thábhacht idirnáisiúnta	Úsáideann an cuidín aibhneacha a bheidh trasnaithe ag an ailíniú a bheartaítear. Eitlíonn cuidíní go híseal agus níl aon bhaol suntasach ann go mbuailfidh siad na línte tarchuir.
An Cuidín	Trasbhealaí abhann eile, Lochanna (Loch na Coille Báine). Tábhacht áitiúil (Luach níos airde)	Úsáideann an cuidín aibhneacha a bheidh trasnaithe ag an ailíniú a bheartaítear. Seachnaíonn an t-ailíniú na lochanna a úsáideann an cuidín (>500 m).
An Bhuíóg	Teorainneacha páirce fála sceach idir Túr 401 agus Túr 280 Tábhacht áitiúil (Luach níos airde)	Déanfaidh an t-ailíniú a bheartaítear limistéir neadaithe fála sceach agus limistéir sealgaireachta talamh curaíochta (imeall páirce) a thrasnú.

Tabhair faoi deara: I measc shuíomhanna Ghleann na hAbhann Duibhe tá Sedenrath, Baile an Fhianaigh, Bloomsbury agus Baile an Fhianaigh 2

6.4.5.2 Mamaigh

- 196 Tugadh faoi shuirbhéanna ar mhamaigh i limistéir mar a raibh gnáthóg a d'fhéadfadh bheith oiriúnach (fálta sceach, scrobarnach agus crannteorainneacha) le fáil ag láithreacha túir a bheartaítear.
- 197 Bunaithe ar athbhreithniú ar bhunachar sonraí an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta (NBDC), suíomh gréasáin BCI agus torthaí suirbhéanna allamuigh, baineann na mamaigh seo a leanas atá faoi chosaint leas as an MSA agus ní mór iad a bhreithniú i dtaca le tionchar féideartha: an broc, madra uisce, an giorria, an fia (speiceas) agus an ialtóg (speiceas). Liostaítear i d**Tábla 6.13** na mamaigh a aithníodh taobh istigh den limistéar staidéir agus a d'fhéadfadh a bheith le sonrú taobh istigh den ailíniú bunaithe ar an athbhreithniú seo.

Tábla 6.13: Mamaigh faoi Chosaint atá le Sonrú i Limistéar Staidéir na Mí agus an Stádas Dílíthiúil

Ainm Coitianta	Ainm Laidine	Stádas Cosanta
An giorria	<i>Lepus timidus subsp. hibernicus</i>	An Treoir maidir le Gnáthóga, Iarscríbhinn V <i>An tAcht um Fhiadhúlra (Leasú), 2000</i>
Madra uisce Eorpach	<i>Lutra lutra</i>	Iarscríbhinn II den Treoir maidir le Gnáthóga ón Aontas Eorpach Iarscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga <i>An tAcht um Fhiadhúlra (Leasú), 2000</i>
Broc Eoráiseach	<i>Meles meles</i>	<i>An tAcht um Fhiadhúlra (Leasú), 2000</i>
Speiceas den ialtóg Myotis	<i>Myotis</i>	Iarscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga <i>An tAcht um Fhiadhúlra (Leasú), 2000</i>
Ialtóg Daubenton	<i>Myotis daubentonii</i>	Iarscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga <i>An tAcht um Fhiadhúlra (Leasú), 2000</i>
Ialtóg Natterer	<i>Myotis nattereri</i>	Iarscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga <i>An tAcht um Fhiadhúlra (Leasú), 2000</i>
Ialtóg Leisler	<i>Nyctalus leisleri</i>	Iarscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga <i>An tAcht um Fhiadhúlra (Leasú), 2000</i>
Coinín	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Iarscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga <i>An tAcht um Fhiadhúlra (Leasú), 2000</i>

Ainm Coitianta	Ainm Laidine	Stádas Cosanta
Speiceas den ialtóg fheascrach	<i>Pipistrellus</i>	larscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga <i>Na hAchtanna um Fhiadhúlra</i>
An ialtóg fheascrach	<i>Pipistrellus pipistrellus sensu lato</i>	larscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga <i>An tAcht um Fhiadhúlra (Leasú), 2000</i>
An ialtóg shopránach	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	larscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga <i>An tAcht um Fhiadhúlra (Leasú), 2000</i>
An ialtóg Fhadchluasach Dhonn	<i>Plecotus auritus</i>	larscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga <i>An tAcht um Fhiadhúlra (Leasú), 2000</i>
An fia rua	<i>Cervus elaphus</i>	An tAcht um Fhiadhúlra (Leasú), 2000
An ghráinneog	<i>Erinaceus europaeus</i>	An tAcht um Fhiadhúlra (Leasú), 2000

Foinse: Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta (NBDC) 2013

198 Tá torthaí na suirbhéanna maidir leis na speicis sin i bhfoirm achoimre thíos.

6.4.5.2.1 Ialtóga

- 199 Tá gach speiceas ialtóige in Éirinn faoi chosaint an *Achta um Fhiadhúlra, 1976* (arna leasú in 2000) agus larscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga, 1992. Chomh maith leis sin, tá ialtóga faoi chosaint ar fud na hEorpa de réir an Choinbhinsiúin maidir le Caomhnú Fhiadhúlra agus Ghnáthóga Nádúrtha na hEorpa (Coinbhinsiúin Bheirn, 1982) agus an Choinbhinsiúin maidir le Caomhnú Speicis Imirceacha Ainmhithe Fiáine (Coinbhinsiún Bheirn, 1979, arna achtú i 1983).
- 200 Ní bheidh tionchar ag an bhforbairt ar aon suíomhanna a bhfuil baol suntasach go bhfuil faraí ialtóg iontu, cosúil le seanfhoirgnimh, uaimheanna talún, pluaiseanna, tithe agus foirgnimh eile. Chomh maith leis sin déantar gach fara ialtóg atá ar eolas agus arna soláthar ag NPWS agus Bithéagsúlacht Éireann) a sheachaint.
- 201 Tá gréasán mór d'fhál sceach, de chrannteorainn agus de leadhbanna talún ina bhfuil gnáthóg choillearnaí i Limistéar Staidéir na Mí, a sholáthraíonn mórán bealaí sealgaireachta do speicis ialtóige ar fud an limistéir. Soláthraítear acmhainn sealgaireachta agus chomaitéireachta freisin le conairí abhann. Deimhníodh i measúnú ar shuíomhanna a d'fhéadfadh a bheith ina suíomhanna fara crann a rinneadh ó thaobh an bhóthair agus ar thailte arna rochtain i gcomhair suirbhé, go bhfuil crainn aibí atá an-sean agus ag lobhadh agus a bheadh oiriúnach mar fharáí

- ialtóg sealadacha sa samhradh agus b'fhéidir mar fharáí máthartha, an-ghann go deo sa limistéar staidéir. Níor aithníodh aon chrainn ar a raibh comharthaí ialtóg nó a raibh sé de chumas acu a bheith mar fharáí máthartha.
- 202 Deimhníodh i suirbhéanna ar ghníomhaíochtaí ialtóige go raibh neart gníomhaíochta sealgaireachta ag ialtóga ar feadh fáлта sceach aibí, aibhneacha agus coillearnach líneach ar fud an ailínithe. Ar na speicis ialtóige a taifeadadh bhí cinn shealgaireachta agus chomaitéireachta, an ialtóg fheascrach (*Pipistrellus pipistrellus*), an ialtóg shopránach (*Pipistrellus pygmaeus*), ialtóg Leisler (*Nyctalus leisleri*), agus ialtóg Daubenton (*Myotis daubentonii*).
- 203 Taifeadadh fara ceoil neamhaitheanta (*Myotis* sp), a thugann suíomh fara (go háitiúil) le fios, ar an 4 Lúnasa 2014 ag baile fearainn Ballybrigh (Tagairt Eangaí: N 840 606) in aice le crainn aibí agus seanfhoirgneamh. Tugann an ghníomhaíocht chríche seo (ialtóg fireann) le fios gur dóchúil go bhfuil suíomh fara sa seanfhoirgneamh a sheachnaíonn an t-aillíniú a bheartaítear (70 m ó dheas).
- 204 Níor aithníodh aon suíomh a léiríonn féidearthacht ard gur fara ialtóg máthartha é a bheith ag gabháil leis faoi bhealach an ailínithe.
- 205 Aithnítear mar chrannteorainneacha fásta i léarscáileanna gnáthóige crannteorainneacha a bhfuil sé de chumas acu a bheith ina bhfaraí ialtóg sealadacha ar a laghad (WL2). Chuige sin cuirfear cur chuige maolaithe caighdeánach i bhfeidhm ina n-aithneofar faráí crann oiriúnacha féideartha óna dteastaíonn maolú réamhchúramach iomchuí (bunaithe ar Threoirlínte an NRA²³) a chuirfear i bhfeidhm mar is cuí le haghaidh gníomhaíochtaí leagan crann le linn na céime tógála.
- 6.4.5.2.2 An Madra Uisce**
- 206 Tá an madra uisce faoi lánchosaint in Éirinn ag an *Acht um Fhiadhúlra, 1976* (arna leasú in 2000). Chomh maith leis sin, liostaítear é in Leabhar Dearg Sonraí na hÉireann ('Irish Red Data Book') mar speiceas lena mbaineann 'Tábhacht Idirnáisiúnta'. Ina theannta sin, tá an madra uisce faoi chosaint Iarscríbhinn II den Treoir maidir le Gnáthóga ón Aontas Eorpach. Mar sin, tá sé faoi chosaint dhian agus is speiceas é lena mbaineann tábhacht phobail agus ní mór do náisiúin an AE cSAC a shainiú faoina choinne. Chomh maith leis sin, liostaítear an madra uisce in Aguisín II den Choinbhinsiún maidir le Caomhnú Fhiadhúlra agus Ghnáthóga Nádúrtha na hEorpa (Coinbhinsiún Bheirn, 1982), ar dhaingnigh Éire é.

²³ <http://www.nra.ie/environment/environmental-construction-guidelines/Guidelines-for-the-Treatment-of-Bats-during-the-Construction-of-National-Road-Schemes.pdf>

- 207 Tugadh comharthaí de mhadraí uisce (fearadh agus rianta) faoi deara ag an mBóinn agus ag an Abhainn Dubh gar do phointí trasnaithe an línebhealaigh a bheartaítear, mar a bheifí ag súil leis bunaithe ar dháileadh an speicis seo atá ar eolas.
- 208 Taifeadh fianaise de shuíomh pórúcháin madraí uisce ag abhainn amháin a bhí ag draenáil isteach san Abhainn Dubh. Tá an suíomh sin lonnaithe thart ar 100 m ó Thúr 309 (50 m ón ailíniú).
- 209 Déanfar trastaisteal leis an OHL ar roinnt limistéar ina bhfuil gnáthóg pórúcháin oiriúnach (conairí abhann bruachánach). Ós rud é go bhfuil na limistéir oibreacha go léir a bhaineann leis an bhforbairt lonnaithe ar shiúl ó ghnáthóg pórúcháin fhéideartha, is an-íseal atá rioscaí a ghabhann le suaitheadh suíomhanna eile madraí uisce.

6.4.5.2.3 An Broc

- 210 Liostaítear an broc in Aguisín III den Choinbhinsiún maidir le Caomhnú Fhiadhúlra agus Ghnáthóga Nádúrtha na hEorpa (Coinbhinsiún Bheirn, 1982) mar speiceas nach mór a chosaint agus nach mór a shaothrú a rialú. Tá an speiceas faoi chosaint in Éirinn ag an *Acht um Fhiadhúlra, 1976* (arna leasú in 2000). Seachnaítear leis an dearadh líneach limistéir pórúcháin broic atá ar eolas agus cinn a d'fhéadfadh a bheith ann. I gcás go lonnófar túir i bhfálta sceach, rinneadh suirbhéanna ar na limistéir sin agus ní fhacthas aon bhrocacha broic ag na láithreacha túir ná cóngarach dóibh.
- 211 Tá fianaise theoranta ó shuirbhéanna allamuigh a rinneadh ag taobh an bhóthair agus i bpáirceanna a bhfuarthas rochtain orthu de láithreacht broc agus níor thángthas ar asluiteach pórúcháin ná ar bhrocacha ar bith eile. Níor taifeadh aon bhrocacha ag láithreacha túir nó taobh istigh de ghabháltais níos leithne ar a ndearnadh suirbhé. Úsáideann broic raonta fiadhúlra caite atá le fáil go fairsing, agus tugadh fionnadh agus comharthaí eile faoi deara.
- 212 Tugtar le fios i sonraí a foilsíodh le déanaí a fuarthas ón Roinn Talmhaíochta go bhfuil líon sách forleathan de shuíomhanna pórúcháin broic san MSA. Is gnách go mbíonn brocacha i bhfálta sceach / i gcoillearnach líneach, agus ní i scrobarnach ná i gcoillearnacha. Tá laghdú mór dóchúil ar phobail na mbroc le roinnt blianta anuas in Éirinn (Foinse: an Roinn Talmhaíochta), agus is dóchúil go mbeidh an daonra i gContae na Mí níos ísle ná sin a taifeadh in Smal (1995). Tugadh le fios sa tuarascáil sin go raibh 122 brocach deimhnithe i gcearnóga 28 x 1 km i gContae na Mí agus gur measadh go raibh broic coitianta iontu.
- 213 Bunaithe ar thacair sonraí reatha na Roinne Talmhaíochta seachnaíodh suíomhanna brocach broic atá ar eolas i láthair na dtúir. Dúirt bainisteoir ERAD na Roinne go bhfuil brocacha broc atá ar eolas i gContae na Mí suite beagnach ar fad i ggnáthóg ina bhfuil teorainn pháirceanna.

Nuair a sheachnaítear teorainneacha páirceanna (seachas san áit a ndéantar suirbhé), fágann sin go ndéantar gach brocach broic atá ar eolas a sheachaint. Ina theannta sin, is an-íseal an baol atá ann go gcuirfidh an fhorbairt isteach ar bhrocach broic nach bhfuil ar eolas, toisc go ndéantar fáлта sreach / crannteorainneacha agus limistéir gan bhainistiú nach ndéantar suirbhé orthu a sheachaint mar láithreacha túir.

6.4.5.2.4 Mamaigh Eile faoi Chosaint

- 214 Bhí an giorria (*Lepus timidus hibernicus*) ar na mamaigh eile faoi chosaint a tugadh faoi deara. Chonacthas an speiceas seo roinnt uaireanta i bhféarach ar fud an MSA.
- 215 Is speiceas cairéil é an giorria (is féidir é a sheilg faoi cheadúnas) agus níl sé ach faoi chosaint theoranta de réir na reachtaíochta náisiúnta. Chomh maith leis sin, liostaítear é in Leabhar Dearg Sonraí na hÉireann mar speiceas lena mbaineann tábhacht idirnáisiúnta, agus is speiceas cosanta é de réir Aguisín III de Choinbhinsiún Bheirn. Liostaítear é freisin faoi larscríbhinn V den Treoir maidir le Gnáthóga mar speiceas a d'fhéadfaí a shaothrú, ach ní go dtí an pointe go gcuirfí a stádas fabhrach caomhantais i gcontúirt (Hayden & Harrington, 2000).
- 216 Tá an fia (an fia rua agus an fia rua / fia Seapánach) coitianta go maith i limistéir faoi chrainn go háirithe coillearnach fáschoille. Rinneadh comharthaí agus dearthaí ag limistéir éagsúla inar ceadaíodh rochtain. Is minic gur gnáthóga bainistithe iad na limistéir sin faoi réir ag bainistíocht / suaitheadh leanúnach.
- 217 Ar na speicis eile faoi chosaint a d'fhéadfadh bheith sa limistéar staidéir tá an t-iora rua (*Sciurus vulgaris*) ach is annamh a fheictear é san MSA toisc go bhfuil an t-iora glas sách coitianta anois. Tá an t-iora rua ag dul i léig go tapa de réir mar a thagann an t-iora glas chun treise in ionad an iora rua ó lár na tíre agus ón taobh thoir d'Éirinn (NPWS / EHS 2008).
- 218 Tá an t-iora rua le fáil i mórán cineálacha coillearnaí in Éirinn. Tá sé faoi chosaint an Chúigiú Sceideal den *Acht um Fhiadhúlra, 1976* (arna leasú in 2000) in Éirinn agus sonraítear é i Sceideal III de Choinbhinsiún Bheirn.
- 219 Níor tugadh aon speiceas eile mamaigh faoi chosaint faoi deara.

6.4.5.3 Mamaigh Eile

- 220 Ar na speicis choitianta mhamaigh a tugadh faoi deara bhí an t-iora glas (*Sciurus carolinensis*), an coinín (*Oryctolagus cuniculus*) agus an sionnach (*Vulpes vulpes*). Is dócha go bhfuil na speicis a leanas sách coitianta san MSA freisin: an easóg Éireannach (*Mustela erminea*), an luch fhéir (*Apodemus sylvatica*), an dallóg fhraoigh (*Sorex minutus*), an ghráinneog (*Erinaceus europaeus*) agus an francach donn (*Rattus norvegicus*).

6.4.5.4 Speicis lascaigh agus Uisceacha

- 221 Tá formhór an bhealaigh ó dheas de Loch na Coille Báine taobh istigh de dhobharcheantar abhann na Bóinne. Tá Loch na Coille Báine taobh istigh de dhobharcheantar na Níthe.
- 222 Aithníodh iomlán de 39 trasbhealach srutha agus abhann (faoi mar a shonraítear in OSi 1:50,000 Léarscáileanna den tsraith 'Discovery Data') mar chinn ar thrasnaigh an chuid nua den ailíniú iad (Túr 237 go dtí Túr 401). Trasnaíonn an líne reatha a nascann Túr 402 le Fostáisiún Fhearann na Coille dhá thrasbhealach eile abhann.
- 223 Is iad Aibhneacha na hAbhann Duibhe agus na Bóinne na haibhneacha is mó a bheidh á dtrasnú ag an ailíniú. Ina theannta sin trasnófar roinnt sruthanna draenála, a ritheann isteach sna haibhneacha sin. Mór-chraobhabhainn de chuid na Bóinne is ea an Abhainn Dubh. Tá stoc breá breac donn (*Salmo trutta*) agus bradán sceathraí an Atlantaigh (*Salmo salar*) inti (O'Reilly, 2004). Is í an Bhóinn an phríomhabhainn a dhraenálann Contae na Mí agus meastar go bhfuil sí ar cheann de na hiascaigh ghéime is mó in Éirinn maidir le hiascaireacht Bradán (ríbhradán) agus Breac Donn. Meastar go bhfuil bradán gann (seachas go déanach sa samhradh tráth tuilte) sa chuid den Bhóinn atá gar do Bhaile Átha Troim ag pointe trasnaithe an línebhealaigh (O'Reilly, 2004).
- 224 I measc na speiceas uisceach eile faoi chosaint a d'fhéadfadh a bheith in aibhneacha a bheidh á dtrasnú ag an ailíniú tá Cráifisc Liathdhonn (*Austropotamobius pallipes*) agus speiceas loimpre, go háirithe Loimpre Abhann (*Lampetra fluviatilis*).
- 225 Níl aon phobail dá bhfios den diúilicín péarla fionnuisce (*Margaritifera Margaritifera*) sna haibhneacha a thrasnófar agus tá an ghnáthóg mí-oiriúnach (sonraí NPWS 2013 – ón suíomh gréasáin).
- 226 Is garbhiascaire cáiliúil é Loch na Coille Báine atá suite thart faoi 0.5km ón ailíniú (Iascach Intíre na hÉireann – comhairliúchán). I measc na speiceas tá an róiste (*Rutilus rutilus*), an bran (*Abramis brama*) agus an liús (*Esox lucius*).

6.4.5.5 Fána Eile

- 227 Taifeadadh an frog coiteann i ngnáthóg fhluch gar don línebhealach. Cuireann díoga draenála agus locháin laistigh den limistéar staidéir suíomhanna pórucháin féideartha ar fáil don fhrog choiteann agus don earc sléibhe. Seachnófar na gnáthóga sin.
- 228 Níor tugadh speicis reiptíle ar bith faoi deara i rith an tsuirbhé.

- 229 Níor taifeadadh fritileán réisc. Seachnófar gnáth-ghnáthóga fritileán réisc (suíomhanna bogairg pórucháin agus beathaithe) san fhorbairt a bheartaítear.
- 230 Déantar gnáthóga mar bhogach, talamh féir ina bhfuil cuid mhór speiceas, suíomhanna fritileán réisc atá ar eolas agus bunáit na ngnáthóg faoi chrainn a sheachaint.

6.4.6 Speicis Choimhthíocha Ionracha

- 231 Aithnítear leathadh na speiceas coimhthíoch (idir fhlóra agus fhána) mar bhaol mór do bhithéagsúlacht in Éirinn (Stokes *et al.* 2006). Ba é an ghlúineach bhiorach (*Fallopia japonica*) an t-aon speiceas coimhthíoch ionrach planda talún a taifeadadh. Taifeadadh an speiceas sin go rialta ag fás i gclampaí dlútha feadh an ghréasáin bóithre poiblí sa mhórlimistéar staidéir. Níor taifeadadh an speiceas sin le linn suirbhéanna allamuigh a rinneadh feadh an ailínithe (réamhshuirbhéanna nó suirbhéanna amhairc).
- 232 Is ag na gnáthóga uisceacha agus bruachánacha a dtrasnaíonn an t-ailíniú iad an acmhainneacht is mó speicis choimhthíocha a chothú agus freastal ar scaipeadh na speiceas sin. Ní bheidh oibreacha a bhaineann le tógáil na dtúr ar siúl sna ceantair sin.

6.4.7 Príomhghabhóirí éiceolaíochta

- 233 I ndiaidh athbhreithniú a rinneadh ar an staid i láthair na huaire a cuireadh i láthair thuas, is féidir príomhghabhóirí éiceolaíochta (suímh) a chinneadh a bhíonn laistigh den MSA agus nach mór a bhreithniú i dtaca le tionchar agus maolú féideartha. Ina measc sin tá suíomhanna sonracha a aithníodh mar chinn a bhfuil Tábhacht áitiúil (Luach Níos Airde) nó tábhacht níos mó ag baint leo.
- 234 Tá gnáthóga sonracha mionsonraithe freisin agus speicis a bhfuil stádas ard cosanta nó caomhnaithe acu.
- 235 D'fhéadfadh tionchar a bheith ag oibreacha a bhaineann leis an bhforbairt a bheartaítear ar na príomhghabhóirí éiceolaíochta aitheanta sin sa deireadh thiar agus tabharfar ar aghaidh iad sa tuarascáil seo dá bhrí sin i gcomhair measúnaithe agus maolaithe iomchuí (de réir mar is gá). Tá sonraí maidir leis na príomhghabhóirí éiceolaíochta laistigh den limistéar staidéir curtha i láthair i d**Tábla 6.14**. Sonraítear i **Rannán 6.4.3** gur speiceas a taifeadadh sa limistéar staidéir roimhe seo é an bainne bó bleachtáin. Níl sé faoi chosaint in Éirinn agus ní mheastar gur príomhghabhóir éiceolaíochta é ach oiread. Sonraítear i **Rannán 6.4.3** gur speiceas a taifeadadh sa limistéar staidéir roimhe seo é an lus beatha. Níor taifeadadh é le blianta beaga anuas, áfach. Níor taifeadadh lus beatha le linn na suirbhéanna. Seachnaítear gnáthóg lus beatha, ach amháin in áiteanna a ndearnadh suirbhé orthu agus nár taifeadadh lus beatha iontu. Chuige sin, ní mheastar gur príomhghabhóir éiceolaíochta é.

Tábla 6.14: Measúnú Achoimre ar Phríomhghabhóirí Éiceolaíochta agus ar Phríomhláithreacha Éiceolaíochta laistigh de Limistéar Staidéir na Mí

Suíomh / Gné	Measúnú ¹	Cur síos Gairid ar an nGabhdóir Éiceolaíoch	Suíomh ábhartha
cSAC / SPA na Bóinne	Tábhacht Idirnáisiúnta	Gnáthóg bhruachánach, fána uisceach lena n-áirítear speicis loimpre, bradán agus gliomach fionnuisce ag a bhfuil crúba bána.	Idir Túr 355 agus Túr 356
cSAC / SPA na hAbhann Duibhe	Tábhacht Idirnáisiúnta	Gnáthóg bhruachánach, fána uisceach lena n-áirítear speicis loimpre, bradán agus gliomach fionnuisce ag a bhfuil crúba bána.	Idir Túr 310 agus Túr 311
Sruthanna níos mó a ritheann isteach sa Bhóinn agus san Abhainn Dubh	Tábhacht Idirnáisiúnta [*] (Carnach)	Gnáthóg bhruachánach. Limistéir phórúcháin fhéideartha le haghaidh bradán agus príomhshuíomhanna pórúcháin le haghaidh an mhadra uisce. Suíomhanna pórúcháin fhéideartha le haghaidh an chruidín. Is leasanna cáilitheacha iad na speicis go léir atá sonraithe le haghaidh cSAC / SPA na Bóinne agus na hAbhann Duibhe.	Abhainn Boycetown idir Túr 376 agus Túr 377. Idir Túr 358 agus Túr 359. Idir Túr 350 agus Túr 351. 3 thrasbhealach ag Abhainn an Chladaigh idir Túr 344 agus Túr 347. An Abhainn Dubh – díog draenála tuilemhá nádúrtha idir Túr 308 agus Túr 309 Sruthán beag idir Túr 313 agus Túr 314 Sruthán beag idir Túr 317 agus Túr 318
Ealaí Glóracha	Iarscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach Pobal lena mbaineann tábhacht náisiúnta (Boland <i>et al</i> , 2010)	Feic Tábla 6.12 thuas.	Túr 307 agus Túr 312 (Trasbhealach na hAbhann Duibhe) – an Eala Ghlórach Siar ó Limistéar na hAbhann Buí (Túr 291 agus Túr 295) Túr 279 agus Túr 283 (Limistéar beathaithe agus fara ag an Eala Ghlórach ag Clooney). Túr 257 go dtí Túr 268 (Limistéar beathaithe agus fara ag an Eala Ghlórach gar do Bhaile Chrúis / Loch na Coille Báine)
An Fheadóg Bhuí	Iarscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach Pobal lena mbaineann tábhacht náisiúnta (Boland <i>et al</i> , 2010)	Feic Tábla 6.12 thuas. Chonacthas líonta den Fheadóg Bhuí lena mbaineann tábhacht náisiúnta in 2008 / 2009. Tá an líon i bhfad níos ísle le roinnt blianta anuas.	Trasnaíonn an bealach eiltite an Abhainn Dubh (Túr 307 go dtí Túr 312) Limistéar Loch Clooney (soir ó Thúr 281 agus Túr 282)

Suíomh / Gné	Measúnú ¹	Cur síos Gairid ar an nGabhdóir Éiceolaíoch	Suíomh ábhartha
			Limistéar na hAbhann Buí (siar ó Thúr 293 go dtí Túr 295)
An pilibín (suíomhanna pórúcháin)	Speicis phóraithe ar an Liosta Dearg a bhfuil imní caomhnaithe ina dtaobh. Tacaíochtaí aitheanta don limistéar > 1% pobal pórúcháin Chontae na Mí. Suíomh lena mbaineann Tábhacht Chontae. D'fhéadfadh oibreacha míntíriúchán talún agus suaithheadh le déanaí (Aibreán 2014) an measúnú seo a laghdú sna blianta amach romhainn cé go bhfuil cuid den ghnáthóg fós oiriúnach.	Is suíomh pórúcháin lena mbaineann tábhacht chontae (an Mhí) don Pilibín é limistéar Bhaile Órthaí le 2 – 3 phéire chomh maith le naoscach ghoir ó am go ham.	Seachnófar gach limistéar ina bhfuil neadacha. Tá an t-ailíniú (Túr 294 go dtí Túr 296) suite idir 200 m agus 400 m soir ó lárchríocha (sonraí 2014, 2013 agus 2011/2012)
Crannteorainneacha (WL2)	Le chéile tá Tábhacht Chontae leis na gnáthóga seo mar ghnáthóga agus don fiadhúlra	Bíonn línte de chaighdeán crann fásta le feiceáil ag suíomhanna sonracha teorainneacha páirce a bhfuil tuairisc fúthu. Cuimsítear iontu sin den chuid is mó crainn an-sean is dóigh a plandáladh agus is dóigh gur gnáthóga leathnádúrtha roinnt díobh.	Aithníodh 41 crannteorainn mar chinn a trasnaíodh feadh an ailínithe
Fálta sceach ina bhfuil crainn fhásta (WL1 – Cineál B)	Le chéile tá Tábhacht Chontae leis na gnáthóga seo mar ghnáthóga agus don fiadhúlra	Fálta sceach an-fhiáin le crainn.	113 trasbhealach d'fhál sceach cineál B aitheanta feadh an ailínithe.
Trasbhealaí abhann eile	Le chéile tá Tábhacht Chontae leis na gnáthóga seo d'iascaigh, do ghnáthóga agus d'fhána faoi chosaint.	Gnáthóg bhruachánach, fána uisceach lena n-áirítear speicis loimpre, bradán agus gliomach fionnuisce ag a bhfuil crúba bána.	Agus aibhneacha sonracha atá mionsonraithe thuas san áireamh, is gá 41 abhainn a thrasnú ar an iomlán.
Coillearnach dhuillsilteach aibí (WD1)	Le chéile tá Tábhacht Áitiúil (Luach Níos Airde) ag gabháil leis na gnáthóga seo	Coillearnach diméine aibí. Tá an limistéar atá i gceist le taobh coillearnaí a ndearnadh suirbhé uirthi sa suirbhé monatóireachta ar Choillearnach Náisiúnta atá lonnaithe freisin laistigh d'eastát Brittas. ²⁴	Is é coillearnach Eastát Brittas (WD1) an bloc is mó de choillearnach dhuillsilteach aibí a aithníodh agus í suite idir Túr 267 agus Túr 269. Trasnaítear geadáin eile de choillearnach dhuillsilteach aibí idir na Túir seo a leanas: 262 – 263, 272 – 273, 291 – 292, 321 – 322, agus 336 – 337.

²⁴ <http://www.npws.ie/researchprojects/woodlands/>

Suíomh / Gné	Measúnú ¹	Cur síos Gairid ar an nGabhdóir Éiceolaíoch	Suíomh ábhartha
Ialtóga	Iarscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga Na hAchtanna um Fhiadhúlra	D'fhéadfadh suíomhanna fara a bheith sa choillearnach líneach aibí (WL2) agus sna bloic de choillearnach dhuillsilteach (WD1).	Aithníodh roinnt suíomhanna fara féideartha éagsúla (sealadach ar a laghad ar bith) – féach ar ghnáthóg WL2 atá aibhsithe i léarscáileanna Gnáthóg. Taifeadadh fara ceoil <i>Myotis</i> sp, a thugann suíomh fara (go háitiúil) le fios, in 2014 ag baile fearainn Ballybrigh (Tagairt Eangaí: N 840 606) in aice le crainn aibí nár thrasnaigh an t-ailíniú. Níor aithníodh aon suíomh a bhféadfadh fara ialtóg máthartha ard a bheith ag gabháil leis faoi bhealach an ailínithe.
Madraí Uisce	Iarscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga Na hAchtanna um Fhiadhúlra	Na sruthanna aibhneacha agus gnáthóga bruachánacha gaolmhara a bheidh á dtrasnú ag an ailíniú, soláthraítear leo limistéir fhéideartha i gcomhair pórcháin agus limistéir chinnte i gcomhair sealgaireachta do mhadraí uisce.	Aithníodh 41 trasbhealach abhann mar shuíomhanna pórcháin féideartha do mhadraí uisce. Tá na haibhneacha seo a leanas go háirithe ceangailte le SAC na Bóinne agus na hAbhann Duibhe: Idir Túr 355 agus Túr 356; agus Idir Túr 310 agus Túr 311. Abhainn Boycetown idir Túr 376 agus Túr 377. Idir Túr 358 agus Túr 359. Idir Túr 350 agus Túr 351. Trí thrasbhealach ag Abhainn an Chladaigh idir Túr 347 agus Túr 344. An Abhainn Dubh – díog draenála tuilemhá nádúrtha idir Túr 308 agus Túr 309. Sruthán beag idir Túr 313 agus Túr 314. Sruthán beag idir Túr 317 agus Túr 318 Abhainn Chill Mhaighneann idir Túr 251 agus Túr 252.
An Broc	Na hAchtanna um Fhiadhúlra	Feictear suíomhanna pórcháin (brocacha) de ghnáth feadh bhonn fálda sreach nó i measc scrobarnaí nó gnáthóige coillearnaí.	Is minic le brocacha broic a bheith le feiceáil scaipthe amach gar do ghnáthóg fálda sreach a bhíonn á dtrasnú ag an ailíniú. Tá na túir lonnaithe amach ó ghnáthóg pórcháin oiriúnach.
An Cruidín	Iarscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach Is de bharr pobail lena mbaineann tábhacht náisiúnta gur ainmníodh an	Tugann sruthanna aibhneacha agus gnáthóga bruachánacha gaolmhara atá á dtrasnú ag an ailíniú limistéir fhéideartha i gcomhair pórcháin agus sealgaireachta.	Aithníodh 41 trasbhealach abhann mar shuíomhanna pórcháin féideartha don chruidín. Tá na haibhneacha seo a leanas go háirithe ceangailte le SPA na Bóinne agus na hAbhann Duibhe:

Suíomh / Gné	Measúnú ¹	Cur síos Gairid ar an nGabhdóir Éiceolaíoch	Suíomh ábhartha
	Bhóinn agus an Abhainn Dubh mar SPAnna		Idir Túr 355 agus Túr 356. Idir Túr 310 agus Túr 311. Abhainn Boycetown idir Túr 376 agus Túr 377. Idir Túr 358 agus Túr 359. Idir Túr 350 agus Túr 351. Trí thrasbhealach ag Abhainn an Chladaigh idir Túr 344 agus Túr 347. An Abhainn Dubh – díog draenála tuilemhá nádúrtha idir Túr 308 agus Túr 309 Sruthán beag idir Túr 313 agus Túr 314. Sruthán beag idir Túr 317 agus Túr 318. Abhainn Chill Mhaighneann idir Túr 251 agus Túr 252.
Éin ghoir (lena n-áirítear an Bhuíóg)	Aithníodh pobail lena mbaineann tábhacht áitiúil, go háirithe an Bhuíóg, speiceas ar an liosta dearg a bhfuil inní mhór caomhnaithe ina taobh	Fálta sceach agus crannteorainneacha (limistéir neadaithe fhéideartha).	Talamh feirme curaíochta mheasctha idir Túr 280 agus Túr 401.
Coillearnach Dharach-Fuinseoige-Choill leathnádúrtha	Tábhacht Áitiúil (Luach Níos Airde)	Beidh an choillearnach seo a fhásann go híseal timpeallaithe ag na túir gan gá le haon bhearradh suntasach a dhéanamh.	Coillearnach leathnádúrtha a fhásann go híseal agus sruthanna gaolmhara á dtrasnú ag trí shuíomh idir Túr 260 agus Túr 261, Túr 258 agus Túr 289, agus Túr 251 agus Túr 252. Seachnófar an ghnáthóg seo.

Tabhair faoi deara: 1. Faigheann an measúnú i dtaca le héin agus mamaigh treoir de réir an stádaís chosanta agus na líonta breathnaithe (aitheanta i roinnt cásanna). Déantar measúnú ar éin bunaithe ar Lynas *et al.* (2007) agus stádas cosanta. Déantar measúnú ar éin gheimhrithe a sháraíonn 1% den daonra náisiúnta go rialta mar éin lena mbaineann tábhacht náisiúnta (Boland et al [2010]).

* Meastar go bhfuil tábhacht idirnáisiúnta ag baint le sruthanna a théann isteach in Aibhneacha na Bóinne agus na hAbhann Duibhe agus is mar gheall go sonrach ar a dtábhacht do speicis shoghluaiste é sin (bradán, cruidín agus madra uisce), rud atá rí-thábhachtach chun pobail a chothú in SAC / SPA na Bóinne agus na hAbhann Duibhe.

6.5 TIONCHAR FÉIDEARTHA

236 Sa tsainiúint tionchair agus sa chur síos ar thionchar a chuirtear i láthair thíos, cuirtear san áireamh saintréithe na timpeallachta glactha mar a shonraítear iad ar fud **Rannán 6.4**. Tugtar aird ar leith ar na Príomhghabhdóirí Éiceolaíochta a shainiúintear i **Rannán 6.4.5**. Cuirtear tionchar i láthair maidir le gach céim den tógáil (céim na tógála agus an chéim oibríoch).

237 Is é an tionchar éiceolaíoch sin arna réamh-mheas i ngeall ar an bhforbairt a bheartaítear an tionchar a bhfuil cur síos air sa rannán seo agus é tugtha sula ndéantar machnamh ar aon bhearta maolaithe iomchuí – feic **Rannán 6.6**. Déantar cur síos i ‘tionchar iarmharach’ ar an tionchar féideartha tar éis bearta maolaithe a chur chun feidhme – feic **Rannán 6.7**.

6.5.1 An Cás ‘Déan Faic’

238 Más rud é nach dtarlaíonn forbairt ar bith, bheadh athruithe i gcónaí ar bhitheagsúlacht nó b’fhéidir ar luach éiceolaíoch na ngnáthóg agus na speiceas mar thoradh ar bhainistiú leanúnach talún laistigh den MSA. Is é is dóichí ná go ndéanfaí dianbhainistiú ar an gcuid is mó den limistéar ar bhonn leanúnach i gcomhair talmhaíochta. I measc na n-athruithe a d’fhéadfaí a dhéanamh ar bhainistiú bheadh draenáil bhreise talún, glanadh scrobarnaí agus foraoisiú – agus d’fhéadfadh tionchar diúltach a bheadh ag a bhformhór sin go háitiúil ar luach éiceolaíoch / bithéagsúlacht an limistéir. Ní mheastar go mbeadh tionchar ag cé acu an leanann nó nach leanann an fhorbairt a bheartaítear ar aghaidh ar athruithe ar úsáid talún.

239 Déantar tionchar féideartha éiceolaíochta na forbartha a bheartaítear a mhionsonrú i **Rannán 6.5.2** (tionchar chéim na tógála) agus i **Rannán 6.5.3** (tionchar na céime oibríche) thíos. Tá cur síos ar thionchar iarmharach tar éis maolú a chur i bhfeidhm i **Rannán 6.7**.

6.5.2 Tionchar Tógála

240 Bunaithe ar an gcineál forbartha a bheartaítear agus ar na sonraí éiceolaíoch bhonnlíne a bailíodh maidir leis an suíomh forbraíochta a bheartaítear, is fiú aird ar leith a thabhairt ar na gníomhaíochtaí seo a leanas sa bhreithniú ar an tionchar éiceolaíoch:

- Caillteanas gnáthóige buan d’fhálta sceach, crannteorainneacha agus féarthailte a bhaineann le gníomhaíocht thógála lena n-áirítear glanadh fásra i gcoillte, bealach isteach chuig láithreán, tochailte ar bhunsraith túir, tógáil túir agus sreangadh líne taobh istigh de limistéar sainithe na n-oibreacha maidir le gach láthair túir;
- Caillteanas / suaitheadh buan / sealadach do ghnáthóga a bhaineann le stoc-charnadh ábhair ar fhásra lasmuigh den limistéar oibreacha (más gá);

- Caillteanas / suaitheadh sealadach do ghnáthóga a bhaineann le mataí rubair sealadacha nó painéil alúmanaim bhóthair shealadacha a leagan agus fásra a bhearradh chun bearnaí rochtana reatha a leathnú sna fála sceach, más gá;
- Suaitheadh sealadach gnáthóige a bhaineann le láithreacha cumhdaigh (ag trasbhealaí bóthair agus líne lasnairde eile) agus limistéir a úsáidtear le haghaidh innealra atá ag teastáil nuair atá seoltóirí á sreangú;
- Tionchar torainn shealadach agus cur isteach ó láithreacht fhisiceach innealra agus foirne ag láithreacha an limistéir oibre d'fhána (éin agus mamaigh);
- D'fhéadfadh rioscaí rith chun srutha truailithe a bheith ag baint le cáilíocht an uisce dromchla trí dhraenacha agus sruthchúrsaí eile cóngarach do limistéar na n-oibreacha, dul isteach i sruthanna, aibhneacha agus lochanna lena mbaineann tábhacht éiceolaíochta níos mó;
- Rioscaí truailithe do cháilíocht screamhuisce mar gheall ar rith chun srutha gar don limistéar oibreacha a d'fhéadfadh a bheith ceangailte do bhogaigh aníos ón talamh agus gnéithe uisce dromchla eile;
- Teascadh crann ar chrannteorainneacha níos aibí faoin ailíniú a bheartaítear chun glanadh i gcomhair seoltóirí agus nó túir a shuiteáil;
- Teascadh crann agus glanadh i limistéir choillearnaí plandáilte bainistithe á dtrasnú ag an ailíniú i gcomhair thógáil agus chothabháil leanúnach an chead slí;
- Bearradh crann agus fála sceach faoin ailíniú a bheartaítear; agus
- Teascadh crann ar choillearnach dhuillsilteach aibí go háirithe ag Eastát Brittas.

241 Gabhdóirí éiceolaíochta féideartha an tionchair:

- Gnáthóga atá le sonrú laistigh de lorg na forbartha;
- Sruthchúrsaí timpeall an ailínithe agus síos an sruth uaidh;
- Gníomhaíocht éan agus mamach; agus
- Príomhghabhdóirí Éiceolaíochta Sainaitheanta (feic **Tábla 6.14**).

6.5.2.1 Tionchar Díreach (Gnáthóga)

242 Íoslaghdaíodh an tionchar díreach ar ghnáthóga lena mbaineann an luach éiceolaíochta is airde trí na srianta a shainithint, trí sheachaint agus, ina dhiaidh sin, trí bhreithniú cúramach a

dhéanamh ar láithreacha túir, ar láithreacha sreangaithe agus ar bhealaí rochtana sealadacha. Cé go bhfuil tionchar ag tosca eile ar láithreánú na dtúr, tugadh aghaidh ar na srianta éiceolaíochta sa mhéid go seachnaíonn an leagan amach na gnáthóga is tábhachtaí agus is íogaire sa mhórlimistéar staidéir. Ina theannta sin, mar gheall ar chineál na forbartha a bheartaítear, is féidir gnáthóga áirithe lena mbaineann spéis chaomhnaithe a chlúdach agus tionchar díreach a sheachaint dá réir sin. Sna hailt seo a leanas, déantar measúnú ar chaillteanas gnáthóige agus ar shuaitheadh gnáthóige ag na láithreacha túir, feadh an ailínithe faoi bhun seoltóirí, agus ag limistéir sreangaithe (mar a gcoinneofar innealra a úsáidfear le linn an phróisis sreangaithe).

- 243 Toisc nár taifeadadh ceann ar bith díobh agus go seachnaítear gnáthóga féideartha, níltear ag súil go n-imreofar aon tionchar ar aon speicis flóra faoi chosaint.

6.5.2.1.1 Cailteanas agus Suaitheadh Gnáthóg – Láithreacha Túir

- 244 Ag leanúint an phrionsabail réamhchúraimigh, suíodh gach túr go cúramach chun a chinntiú nach mbeadh aon tionchar díreach ar ghnáthóga lena mbaineann luach ard éiceolaíochta. Níl aon túir lonnaithe i ngnáthóga le luach níos airde nó ar shuíomhanna a aithnítear mar Phríomhghabhóirí Éiceolaíochta. Mar thoradh ar chineál na forbartha a bheartaítear, bhíothas ábalta, trí dhearadh cúramach, na príomhshuíomhanna éiceolaíochta a réisiú nó dul tharstu. Ina theannta sin, seachnaíodh gnáthóga lena mbaineann luach éiceolaíochta lasmuigh de na suíomhanna sin den chuid is mó.
- 245 An tionchar is mó a bhaineann le túir a lonnú ar fhálta sceach / crannteorainneacha le luach measartha go híseal (tionchar ar thart ar 400 m). Beidh uasleibhéal an tionchair seo thart ar 30 m d'fhál sceach nó crannteorainn in aghaidh na láithreach túir. Dá bhrí sin, is é an tionchar foriomlán ná go mbainfear 390 m d'fhálta sceach chun na 13 thúr a sainaithníodh a thógáil.
- 246 I ndiaidh na tógála, déanfaidh an ghnáthóg fálta sceach athghiniúint nádúrtha faoi thúir. Tá sé sin bunaithe ar fhaire a rinneadh ar thúir feadh línte tarchuir reatha, agus ar chosaint na ngnáthóg sin ó bheostoc ar féarach; feic **Aguisín 6.3, Aguisíní Imleabhar 3D** den EIS. Is féidir cur isteach ar athfhás na bhfálta seach nuair a bhíonn beostoc ar féarach agus nó damáiste iomarcach don chomhdhéanamh ithreach timpeall ar na túir.
- 247 Nuair a dhéantar stoc-charnadh ar ábhar carta is féidir le tuilleadh cailteanas gnáthóige tarlú dá bharr go gearrthéarmach i gcás go socrófaí é ar bhealach a phlúchfadh fásra. D'fhéadfadh limistéir oibreacha gar nó cóngarach d'fhálta seach / crannteorainneacha cur isteach ar na gnáthóga sin trí bhainistiú míchuí ithreach nó trí dhamáiste a dhéanann innealra trom.

- 248 Meastar gur tionchar measartha sealadach é tionchar foriomlán an chailteanais gnáthóige díri a tharlaíonn mar gheall ar thógáil na dtúr i ngnáthóg fála sceach crannteorainneacha. Tá an measúnú sin bunaithe go príomha ar luach éiceolaíoch na ngnáthóg agus ar limistéar foriomlán na gnáthóige atá i gceist.
- 249 Tugtar le fios i d**Tábla 6.15** líon na dtúr atá lonnaithe i ngnáthóga éagsúla, measúnú ar thionchar agus an limistéar féideartha ar a mbíonn tionchar acu.

Tábla 6.15: An Tionchar a bhaineann le Túir a Lonnú i nGach Cineál Gnáthóige laistigh den MSA

Gnáthóg ¹	Líon na dtúr	% de na Túir go léir	Uas-Achar / uasfhad na gnáthóige a raibh tionchar air (an cás is measa) ²	Measúnú ar an Tionchar ³
Féarach talmhaíochta feabhsaithe (GA1) – áirítear leis BC1 (talamh feirme curaíochta)	142	86.1	14.2 ha	Do-airithe
Féarach cailcreach tirim agus neodrach (GS1)	3	1.8	0.3 ha	Do-airithe
Féarach fliuch (GS4)	2	1.2	0.2 ha	Do-airithe
Coillearnach bhuaircíneach (mheasctha) (WD3) / móinéar tirim agus gruaimhín (GS2)	1	0.6	0.1 ha	Do-airithe
Fálta sceach (WL1A)	7	4.2	210 m	Beag
Fálta sceach (WL1B)	4	2.4	120 m	Beag
Crannteorainneacha (WL2)	2	1.2	60 m	Beag
Coillearnach neamhaibí (GS2)	4	2.4	0.4 ha	Do-airithe

Tabhair na toimhdí seo a rinneadh sa mheasúnú ar aird:

- Síneann limistéar oibreacha na mbonn túir ar fad i ngnáthóga coillearnaí líní (WL1A, WL1B agus WL2) isteach i ngnáthóga talamh féaraigh atá mionsonraithe thuas. Tá sé á thoirhdíú go mbeidh tionchar ar achar 900 m² ag gach láthair struchtúir agus, nuair is iomchuí, go mbeidh tionchar ar 30m de ghnáthóg líneach.
- Méid an tionchair ar fhálta sceach agus crannteorainneacha arna threorú ag measúnú an NRA (2006). Tá measúnú le haghaidh gnáthóga eile bunaithe ar Thábla 6.2.

6.5.2.1.2 Cailteanas agus Suaitheadh Gnáthóg – Faoi Sheoltóirí

- 250 Is iad na gnáthóga atá aitheanta mar chinn a bhféadfadh tionchar a bheith orthu ná fálta sceach fásta le crainn, crannteorainneacha fásta agus coillearnach fhásta. Breithnítear freisin an ceanglas maidir le conair íosta 74 m (baint crann) laistigh de limistéir coillearnaí.

Fálta Sceach agus Crannteorainneacha

- 251 Beidh ceanglas ann fásra faoi chrainn a leagan / bharradh lena n-áirítear teascadh crann fásta ag go leor de na teorainneacha páirce na coillearnaí líní (gnáthóg (WL1 (Cineál B) agus WL2)

agus limistéir ina bhfuil coillearnach dhuillsilteach (WD1) a bheidh trasnaithe ag an ailíniú. Déanfar é sin chun 6 m réiteach ar a laghad a sholáthar faoi na seoltóirí is ísle agus príomhchodanna d'fhásra faoi chrainn.

- 252 Tá achoimre i d**Tábla 6.16** ar líon na ngnáthóg líneach a trasnaíodh agus líon measta an chrainn fhásta a teascadh. Ar mhaithe le cur síos a dhéanamh ciallaíonn teascadh nuair a leagtar crann nuair is léir go bhfuil sé os cionn airde 6 m (agus bíonn siad i bhfad níos mó ná sin de ghnáth). Ciallaíonn teascadh bileoga nó brainsí a bhaint nó iad a ísliú ach an-chuid den struchtúr crainn a choinneáil.
- 253 Beidh an méid teascadh crann a dhéanfar éagsúil ag brath ar thosca lena n-áirítear airde na dtúr, gaireacht an fháil sceach do thúir, an pointe is ísle de stang an tseoltóra agus ar topagrafaíocht.
- 254 Bunaithe ar ghnáth-airde fáлта sceach a chonacthas faoi línte tarchuir reatha, ní dóigh go ndéanfar teascadh ar fhálta sceach atá le 9 m ar airde ar thír-raon lom atá coitianta san MSA. Dá bhrí sin, ní bheidh aon ghá le teascadh agus bearradh suntasach crann ach amháin ar fhálta sceach atá imithe fiáin (os cionn 9m) le crainn leathfhásta agus fásta (WL1 Cineál B) agus crannteorainneacha fásta (WL2) le feiceáil san MSA, ar thopagrafaíocht chothrom ar a laghad.
- 255 Tá líon thrasbhealaí fáлта sceach agus crannteorainneacha an ailínithe aitheanta i d**Tábla 6.16**. Bunaithe ar na ceanglais thíos maidir le fásra adhmaid 5 m a ghlanadh tugtar sonraí i dtaca leis an seoltóir is ísle, meastachán de líon iomlán na gcrannteorainneacha (WL2) agus na bhfálta sceach fiáine (WL1 – Cineál B) óna dteastaíonn mion-theascadh agus leagan / barrscoitheadh crann forleathan.

Tábla 6.16: Líon na nGnéithe de Ghnáthóga Coillearnaí Líní a bheidh Faoin Ailíniú agus an Measúnú ar an Tionchar

Gnáthóg ^{1 2}	Líon na ngnéithe de ghnáthóga adhmaid línigh a bheidh faoin ailíniú ³	Tionchar	Measúnú ar an Tionchar
Fálta sceach (WL1 – Cineál A)	161	Gan tionchar ar bith tuartha.	Ceann ar bith
Fálta sceach (WL1 - Cineál B)	113	Teascadh crann riachtanach ag an gcuid is mó de thrasbhealaí an ailínithe. Teascadh crann riachtanach.	Tionchar Measartha
Crannteorainneacha (WL2)	41	Teascadh agus bearradh crann riachtanach ag thrasbhealaí an ailínithe go léir.	Measartha

Tabhair faoi deara:

1. Fálta sceach de Chineál A – fálta sceach nach n-áirítear crainn fhásta leo agus nár cheart teascadh crann nó bearradh suntasach a bheith ag teastáil uathu dá bhrí sin toisc go mbíonn fásra go hiondúil níos ísle ná an airde ina mbíonn leagan fásra adhmaid riachtanach.
2. Fálta sceach de Chineál B – Fálta sceach atá imithe fiáin ina n-áirítear crann fásta amháin ar a laghad de ghnáth agus dá bhrí sin is dócha óna dteastóidh teascadh crann nó leagan brainsí agus / nó bearradh fálta sceach.
3. Tá an meastachán bunaithe ar léirléamh ar íomhánna LiDAR i dteannta breathnuithe allamuigh.

256 Laghdófar airde na gcrann go deo ag gnáthóga WL2 agus WI1 (Cineál B) faoin ailíniú. Coinneofar struchtúr na gnáthóige coillearnaí líní.

257 Ní bheidh leagan crann riachtanach ag limistéir bhruachánacha de cSAC na Bóinne agus na hAbhann Duibhe / trasbhealaí SPA.

258 Meastar gur tionchar measartha le linn chéim na tógála é an tionchar foriomlán a bheidh ag cailteanas gnáthóige dírí mar thoradh ar theascadh crann i bhfálta sceach / gnáthóga crannteorainneacha faoi na seoltóirí. Tá an measúnú bunaithe go príomha ar luach éiceolaíoch na ngnáthóg agus coinneáil an struchtúir chrainn is ísle agus struchtúr na gnáthóige coillearnaí líní foriomláine.

Limistéir Choillearnaí

259 Meastar go dtarlóidh cailteanas gnáthóige fadtéarmach i limistéir choillearnaí a thrasnóidh an líne lasnairde iad. Go sonrath, beidh gá le leagan crann acu seo a leanas:

- Coillearnach dhuillsilteach aibí ag Eastát Brittas;
- Bloic níos lú de choillearnach dhuillsilteach a shaináithnítear i d**Tábla 6.17** agus ar léarscáileanna gnáthóg; agus
- Sé bhloc ar leith eile de choillearnach fáschoill buaircínigh.

260 Sa chás is measa, d'fhéadfadh go mbeadh gá le conair glanbhealaigh a bheidh suas go dtí 74 m ar fad sna limistéir faoi chrainn a saináithníodh. Tá an meastachán maidir le hachar iomlán na gnáthóige seo ar a mbeidh tionchar (glanfar crainn go buan) mionsonraithe i d**Tábla 6.17**. Tá cuntas i Léarscáileanna Gnáthóg ar láithreacha arna léiriú ag láithreacha túir.

Tábla 6.17: Limistéir Choillearnaí atá trasnaithe ag an Ailíniú a Bheartaítear

Láthair	Cineál Coillearnaí	Measúnú	Méid an chailteanais Choillearnaí	Measúnú ar an Tionchar
Eastát Brittas (Túr 267 go dtí Túr 269)	Coillearnach dhuillsilteach aibí (WD1)	Tábhacht Áitiúil (Luach Níos Airde)	1.1 (2.8% den choillearnach aibí níos leithne – c.a. 39ha) ¹	Measartha
Idir Túr 291 agus Túr 292	Coillearnach dhuillsilteach aibí (WD1)	Tábhacht Áitiúil (Luach Níos Airde)	<0.1ha ²	Beag

Láthair	Cineál Coillearnáí	Measúnú	Méid an chaillteanais Choillearnáí	Measúnú ar an Tionchar
Idir Túr 336 agus Túr 337	Coillearnach dhuillsilteach aibí (WD1)	Tábhacht Áitiúil (Luach Níos Airde)	<0.1ha ²	Beag
Idir Túr 321 agus Túr 322	Coillearnach dhuillsilteach aibí (WD1)	Tábhacht Áitiúil (Luach Níos Airde)	<0.1ha ²	Beag
Idir Túr 262 agus Túr 263	Coillearnach dhuillsilteach aibí (WD1)	Tábhacht Áitiúil (Luach Níos Airde)	<0.1ha ²	Beag
Idir Túr 272 agus Túr 273	Coillearnach dhuillsilteach aibí (WD1)	Tábhacht Áitiúil (Luach Níos Airde)	<0.1ha ²	Beag
Eastát Brittas (Túr 267 go dtí Túr 269)	Coillearnach Dhuillsilteach Neamhaibí (WD1)	Tábhacht Áitiúil (Luach Íseal)	1.2ha ¹	Beag
Idir Túr 246 agus Túr 247 Idir Túr 247 agus Túr 248 Idir Túr 296 agus Túr 299 Idir Túr 300 agus Túr 301 Idir Túr 330 agus Túr 332 Idir Túr 391 agus Túr 392	Buaircíneach aibí / Coillearnach fáschoille measctha (WD3 / WD4)	Tábhacht Áitiúil (Luach Íseal)	10ha ¹	Beag

Tabhair faoi deara:

1. Is dócha go mbeidh conair 74 m ag teastáil
2. Ní dócha go mbeidh conair 74 m ag teastáil

261 Laghdófar an leibhéal seo tionchair go mór ag céim an deartha mhionsronraithe (i gcomhairle leis an úinéir talún) mar nach ndéanfar glanadh crann ach nuair a bheidh sé ag teastáil go dian. Fágann an glanadh a rinneadh ar chrainn in Eastát Brittas go n-athrófar gnáthóg WD1 chuig coillearnach scrobarnaí/ neamhaibí. Beidh an ghnáthóg seo ar cineál coillearnach í, cé go ndéanfar bainistiú uirthi chun airde an fhásra crann a choinneáil íseal, ar an teorainn le limistéar níos forleithne na coillearnáí duillsiltí laistigh d'Eastát Brittas. Coinneofar gnáth-flóra agus fána.

262 Meastar gur tionchar measartha é an tionchar foriomlán a bheidh ag cailteanas gnáthóige díri mar thoradh ar theascadh crann i ngnáthóg coillearnáí duillsiltí faoi na seoltóirí. Tá an measúnú sin bunaithe go príomha ar luach éiceolaíoch na ngnáthóg coillearnáí iomlán.

- 263 Cé nár taifeadadh aon speicis ionracha le linn suirbhéanna tá an baol ann go bhféadfadh speicis ionracha scaipeadh de bharr oibreacha suímh agus suaitheadh talún a tharlaíonn dá bharr sin agus ní mór féachaint ar bhearta maolaithe sa chás sin.
- 264 Trasnaíonn an t-ailíniú coillearnach íseal Darach-Fuinseoige-Coill ag trí láthair (feic na Léarscáileanna Gnáthóg **Fíoracha Imleabhar 3D** san EIS). Mar gheall ar fhás íseal na coillearnaí sin, ní dócha go mbeidh bearradh crann ag teastáil.

6.5.2.1.3 Cailteanas agus Suaitheadh Gnáthóg – Bealaí Rochtana Sealadacha

- 265 Agus bealaí rochtana sealadacha iomchuí á roghnú, seachnaíodh limistéir fhliucha agus limistéir a chuimsíonn gnáthóg leathnádúrtha den chuid is mó.
- 266 D'fhéadfadh gá a bheith le roinnt fásra adhmaid a ghlanadh ionas go mbeidh sé níos éasca dul isteach chuig suíomh agus pointí rochtana atá ann cheana a leathnú. Mar sin féin, agus bealaí rochtana sealadacha suímh á roghnú, seachnaíodh tionchar éiceolaíoch a d'fhéadfadh a bheith tromchúiseach trí rianta feirme atá ann cheana a úsáid agus bearnaí i bhfálta sceach uair ar bith is féidir. Rinne éiceolaí measúnú ar gach bealach rochtana sealadach agus níor aithníodh aon tionchar féideartha suntasach. Ag glacadh leis go n-úsáidfear innealra le linn tógála atá ar an scála céanna le hinnealra feirme ní dóigh go dteastóidh ach fíor-bheagán glanadh fásra ag na bearnaí atá ann. Ní thrasnaíonn aon bhealaí rochtana sealadacha gnáthóga a bhfuil luach ard éiceolaíoch acu cosúil le bogaigh nó limistéir choillearnaí leathnádúrtha.
- 267 Meastar an tionchar féideartha a bheith do-airithe agus gearrthéarmach go háitiúil.

6.5.2.1.4 Cailteanas agus Suaitheadh Gnáthóg – Limistéir Sreangaithe agus Limistéir Chumhdaigh

- 268 Aithníodh limistéir sreangaithe gar do gach túr uillinne le spás a cur ar fáil don innealra atá ag teastáil chun cáblaí seoltóra a shreangú. Tá siad sin go léir lonnaithe i ngnáthóga lena mbaineann leas íseal éiceolaíochta agus seachnaíonn siad na suíomhanna sin a saináithníodh mar Phríomhghabhdóirí Éiceolaíochta (feic **Tábla 6.14** agus Léarscáileanna Gnáthóg a chuirtear i láthair i bhFíor 6.2.1 – Fíor 6.2.19, **Fíoracha Imleabhar 3D** den EIS). Déanfar na limistéir sin a chur ar ais i ndiaidh na n-oibreacha agus cuirfear gnáth-rialuithe i bhfeidhm ar thruailliú (mar atá mionsonraithe thíos).
- 269 D'fhéadfadh go mbeadh roinnt suaitheadh beag sealadach gnáthóige le sonrú ag na suíomhanna sin mar a gcuirfear cuaillí cosanta suas agus na seoltóirí á sreangú. Tá fálta sceach i gcomharsanacht roinnt de na limistéir sin a saináithníodh (feic Léarscáileanna Gnáthóg a chuirtear i láthair i bhFíor 6.2.1 – Fíor 6.2.21, **Fíoracha Imleabhar 3D** den EIS). Seachnóidh na hoibreacha suímh na fálta sceach agus cuirfear na hoibreacha go léir ar siúl

laistigh d'fhéarach feabhsaithe. Déanfar na limistéir sin a chur ar ais i ndiaidh na n-oibreacha agus cuirfear gnáth-rialuithe i bhfeidhm ar thruailliú (mar atá mionsonraithe thíos).

6.5.2.1.5 Caillteanas agus Suaitheadh Gnáthóg – Athruithe ar struchtúr Líne 110 kV Ármhach - na hUaimhe (i gcoimhlint leis an réise 400 kV ó Thúr 307 go dtí Túr 308)

270 Tá sé beartaithe na cuailí IMP 314 agus IMP 315 a athsholáthar feadh líne 110 kV Ármhach - na hUaimhe, ar líne tharchuir reatha í, chun freastal ar an bhforbairt a bheartaítear. Tá na cuailí sin suite i ngnáthóga féarach lena mbaineann luach íseal éiceolaíochta. Beidh cuailí nua lonnaithe díreach in aice leis na háiteanna a bhfuil na cuailí faoi láthair. Ní theastaíonn aon chailteanas / bearradh fála scean breise. Déanfar na limistéir sin a chur ar ais i ndiaidh na n-oibreacha agus cuirfear gnáth-rialuithe i bhfeidhm ar thruailliú (mar atá mionsonraithe thíos). Meastar an tionchar a bheith ina thionchar diúltach do-airithe sealadach bunaithe ar luach íseal éiceolaíochta an tsuímh.

6.5.2.2 Tionchar Tánaisteach (Indíreach) ar Ghnáthóga

6.5.2.2.1 Tionchar Hidreolaíoch ar Bhogaigh

271 Níl aon bhogach lena mbaineann tábhacht chaomhantais le sonrú i gcóngar na forbartha i Limistéar Staidéir na Mí. An príomhbhreithniúchán le haghaidh na forbartha i Limistéar Staidéir na Mí is ea cosaint cháilíocht an uisce agus na ngabhdóirí uisceacha lena mbaineann i sruthanna agus in aibhneacha atá suite cóngarach don fhorbairt (feic thíos).

6.5.2.2.2 Cáilíocht an Uisce (Gabhdóirí Uisceacha)

272 Tá corraíolacha i gcáilíocht an uisce a bhaineann le gníomhaíocht thógála in ann tionchar a bheith acu ar cSAC na Bóinne agus na hAbhann Duibhe atá íogair ar bhonn éiceolaíoch agus go deimhin ar uiscebhealaí eile i ngar don fhorbairt nach bhfuil ainmnithe. Tá suíomhanna tábhachtacha abhann le fáil i d**Tábla 6.10**. Mar sin féin, teastaíonn bearta chun cáilíocht an uisce a chosaint ó shruthanna beaga agus ó dhíoga draenála.

273 I gcás láithreacha túir atá gar do shruthchúrsaí, bheadh baint ag oibreacha a bhféadfadh tionchar eascairt uathu le scaoileadh dríodair nuair a bhíonn túir á dtógáil nó éilliú a d'fhéadfaí a dhéanamh ar uisce dromchla ó choincréit agus / nó breoslaí a úsáidtear le linn tógála.

274 Ní dóigh go mbeidh aon tionchar substaintiúil nó mór ón bhforbairt toisc go bhfuil na hoibreacha lonnaithe go háitiúil amach as bealach aibhneacha.

275 Ar an tionchar féideartha ar ghnáthóga fionnuisce a thiofadh as céim na tógála, cheal maolaithe, tá na nithe seo: meath ar cháilíocht an uisce de dheasca scaoileadh dríodar agus na bunsraitheanna túir á dtochailt nó éilliú féideartha an uisce mar thoradh ar choincréit agus / nó

ar bhreoslaí le linn na tógála. Gan aon mhaolú, d'fhéadfadh an tionchar féideartha sin a bheith ina chúis le tionchar díreach agus indíreach ar éiceolaíocht uisceach mar seo a leanas:

- Dríodrú – grinneall gairbhéil a bhá go sealadach agus chaillfí iasc agus gnáthóg sceathraí dá bharr sin.
- Is féidir le sil-leagan dríodair an bunús a thabhairt freisin d'alga snáithíneach fás ar ghrinnill gairbhéil rud a d'fhágfadh go mbeadh dríodar ag neartú agus go gcaillfí gnáthóg oiriúnach don chráifisc agus gnáthóg sceathraí don loimpre agus don tsalmainid.
- I measc an tionchair dríodair gan aon mhaolú tá bá eochraí éisc agus iasc a chur chun báis beag beann ar aois, flúirse bia a laghdú agus bac ar ghluaiseacht éisc.
- Gan aon mhaolú, d'fhéadfaí creach bia a bhá freisin ar shalmainid óg i.e. maicrinveirteabraigh.
- Laghdú ar cháilíocht uisce dromchla agus screamhuisce go háitiúil le linn chéim na tógála, i mbogaigh atá bainte as an bhforbairt a bheartaítear, ach atá fós bainteach léi.
- D'fhéadfadh sceitheadh / doirteadh ola agus breoslaí de thaisme ó fheithiclí tógála tionchar indíreach a bheith aige ar iasc, bia éisc agus ar ghnáthóga éisc agus ar speicis uisceacha eile.
- Ní bheidh gá le hoibreacha insrutha, rud a laghdaigh an tionchar díreach agus indíreach araon do na córais uisceacha agus a bhflóra agus fána.

276 Sainaitníodh foinsí an tionchair sin mar láithreacha túir mar a mbeartaítear oibreacha cóngarach do shruthchúrsaí agus do ghnáthóga atá spleách ar uisce dromchla agus ar screamhuisce. Léirítear na láithreacha sin ar na Léarscáileanna Gnáthóg a chuirtear i láthair i bhFíor 6.2.1 – Fíor 6.2.21, **Fíoracha Imleabhar 3D** den EIS. Tá gach láthair thúir lonnaithe ar shiúl ó shruthchúrsaí nádúrtha íogaire agus ó ghnéithe buana draenála agus, dá bhrí sin, is beag atá an baol a bhaineann le truailliú na sruthchúrsaí mórthimpeall. Chomh maith leis sin, déanfaidh teicnící dea-chleachtas tógála a gcloífear leo le linn thógáil na forbartha a bheartaítear íoslaghdú ar an bhféidearthacht go dtiocfaidh an tionchar sin chun cinn.

277 Thángthas ar an gconclúid go bhféadfadh, cheal maolaithe, laghdú féideartha cháilíocht uisce an uisce dromchla mórthimpeall le linn chéim na tógála a bheith ina gcúis le tionchar diúltach sealadach measartha ar ghabhdóirí uisceacha.

278 Chomh maith leis sin, d'fhéadfadh leagan fáschoillte buaircínigh atá ag teastáil chun an fhorbairt a éascú tionchar a bheith aige ar cháilíocht uisce na sruthchúrsaí síos an abhainn mar

go bhféadfadh go scaoilfí dríodair agus cothaithe. Mar gheall ar mhéid teoranta an leagain foraoiseachta (10ha WD3 / WD4 ag sé shuíomh mar a léirítear i d**Tábla 6.17**) agus mar nach bhfuil sruthchúrsaí íogaire sa limistéar seo, níltear ag súil le haon tionchar suntasach mar thoradh ar an ngníomhaíocht seo.

- 279 Tugtar aghaidh ar shonraí breise faoin tionchar féideartha ar cháilíocht an uisce (tar éis maolú) i g**Caibidil 8** den imleabhar seo den EIS.

6.5.2.2.3 Tionchar Díreach agus Indíreach ar Fána (Mamaigh agus Éin)

- 280 Sainaitníodh go bhfuil tionchar féideartha ag na gníomhaíochtaí seo a leanas ar fhána i rith chéim na tógála; suaitheadh de bharr gníomhaíocht dhaonna mhéadaithe agus rochtain feithicle agus cailteanas / díláithriú agus / nó damáiste gnáthóg. Déantar plé níos mine orthu seo thíos.
- 281 D'fhéadfadh torann a bhaineann leis na hoibreacha tógála agus le trácht cur isteach ar éin agus ar mhamaigh chónaithe. Mar sin féin, i gcuid mhaith cásanna meastar go bhfuil mamaigh agus éin laistigh den MSA sách soghluaiste d'fhonn athlonnú go sealadach ó limistéir oibreacha. Ní an-difriúil le gníomhaíochtaí talmhaíochta reatha a bheidh an torann tógála agus, mar sin, ní dóchúil go mbeidh sé ina chúis le suaitheadh míchuí. Dá bhrí sin, meastar gur tionchar diúltach sealadach beag a bheidh i gceist anseo. Ina theannta sin seachnófar príomhlimistéir neadaithe d'éin (fálta sceach / crannteorainneacha) den chuid is mó.
- 282 Tá an baol ann go gcuirfí isteach ar Philibín goir i mbaile fearainn Bhaile Órthaí i gcás go mbeadh oibreacha forbartha ar bun gar don suíomh seo le linn shéasúr goir na n-éan. Meastar go bhfuil an tionchar suaite gearrthéarmach agus beag. Tugtar eolas don mheasúnú seo leis an bhfíric go mbeidh na hoibreacha lonnaithe 200 m ar a laghad ón bpríomhlimistéar pórúcháin (d'ainneoin suaitheadh le déanaí in 2014 de bharr míntíriúchán talún). Tá sé de nós ag an bphilibín de gnáth leanúint ag pórú i limistéir gar do thalamh feirme a úsáidtear i gcomhair diantalmhaíochta agus an suaitheadh gaolmhar ó innealra, mar a bheidh amhlaidh i gcás na n-oibreacha forbartha.
- 283 Meastar go mbeidh tionchar do-airithe ann d'Ealaí Glóracha agus don Fheadóg Bhuí toisc go ndéantar suíomhanna inar taifeadh an speiceas sin a bhaint ón bhforbairt. Tugtar eolas don mheasúnú seo leis an bhfíric gur gnách le hEalaí Glóracha limistéir a úsáid gar do thorann agus do chlampar eile e.g. bóithre, gníomhaíochtaí bainistíochta feirme, etc.
- 284 Bíonn crainn le feiceáil feadh theorainn cuid mhaith de na sruthanna atá á dtrasnú ag an ailíniú. D'fhéadfadh teascadh crann a bheith riachtanach dá réir sin. Tá an baol ann ansin go gcuirfear isteach ar limistéir pórúcháin an chruidín. Tá sé de chumas ag tionchar suaite tionchar

sealadach measartha neamhdhóchúil a bheith aige. Teastaíonn aird faoi leith ón speiceas sin ag sruthanna atá ceangailte le cSAC / SPA na Bóinne agus na hAbhann Duibhe.

- 285 D'fhéadfadh speicis ialtóg bheith ar fara i gcrainn fhásta mhóra ina bhfuil scáintí agus loig oiriúnacha. Deimhníodh i suirbhéanna gur an-neamhchoitianta atá crainn fhásta mhóra den chineál sin ar fud chríos an tionchair fhéideartha. Beidh leagan nó bearradh na gcrainn sin a fhónann mar fharaí neamhbhuana ialtóg ina chúis le dí-áitiú nó le bás mura leagtar iad agus teicnící oiriúnacha (leagan 'bog') á n-úsáid. Thángthas ar an gconclúid, dá bhrí sin, go bhféadfadh go gcaillfí faraí sealadacha crainn le linn chéim na tógála. Meastar gur tionchar sealadach measartha diúltach atá neamhdhóchúil é sin.
- 286 Íoslaghdaíodh an fhéidearthacht a bhaineann le tionchar suaite ar mhadraí uisce agus ar a suíomhanna pórúcháin trí na túir (agus codanna de na bealaí rochtana sealadacha) a láithriú ar shiúl ó ghnáthóg a d'fhéadfadh bheith oiriúnach (sruthchúrsaí suntasacha agus an ghnáthóg leathnádúrtha lena mbaineann). Mar a leagtar amach i d**Tábla 6.10**, tá limistéir oibreacha fad dóthanach ar shiúl ó limistéir fhéideartha phórúcháin an mhadra uisce. Cinntear gur féidir an suaitheadh féideartha a rangú mar thionchar diúltach sealadach measartha atá neamhdhóchúil.
- 287 Níl aon bhealaí isteach deimhnithe chuig brocacha Broic laistigh de 50 m d'aon limistéar oibreacha agus, dá bhrí sin, níltear ag súil leis an tionchar sin. Mar sin féin, is féidir go bhfuil brocacha neamhaitheanta Broic suite cóngarach do limistéir oibreacha (laistigh de 50 m) agus, dá bhrí sin, is féidir a shonrú gur tionchar fhéideartha diúltach atá measartha agus sealadach é an tionchar sin. Meastar go bhfuil an baol do shuíomhanna pórúcháin broic an-íseal bunaithe ar:
- Túir a lonnú amach ó fhálta sceach / ó chrannteorainneacha ina bhíonn brocacha broic de ghnáth;
 - Cineál an-athraithe na talún feirme a ndéantar ardbhainistiú uirthi sna láithreacha túir a deimhníodh trí úsáid a bhaint as LiDAR mar gheall ar thalamh feirme bainistithe a dtiomáineann innealra feirme air go rialta;
 - Seachaint brocach broic atá ar eolas ó shonraí deisce agus staidéir allamuigh; agus
 - Tugadh ganntanas ginearálta na mbroc sa limistéar staidéir faoi deara le linn suirbhéanna allamuigh.
- 288 Mar achoimre, i measc na bpríomhghabhdóirí mamaigh agus éin nach mór a bhreithníú i gcomhair maolaithe i dtaca le tionchar suaite le linn chéim na tógála tá siad seo a leanas; an madra uisce; ialtóga broic; an Pilibín; an Cuidín agus speicis éin ghoir eile.

6.5.2.2.4 Tionchar Tógála ar Phríomhghabhóirí Éiceolaíochta

289 Tá achoimre ar an tionchar féideartha a bhaineann le céim na tógála le fáil i d**Tábla 6.18**. Ó thaobh suntasachta de, is idir tionchar sealadach do-airithe agus tionchar buan measartha atá méid an tionchair fhéideartha.

Tábla 6.18: Achoimre ar Thionchar Féideartha Chéim na Tógála ar Phríomhghabhóirí Éiceolaíochta Sainitheanta laistigh den MSA roimh mhaolú

Suíomh/Gné	Measúnú	Ceantar	Foinse an Tionchair Féideartha	Measúnú ar an Tionchar Féideartha
cSAC / SPA na Bóinne	Tábhacht Idirnáisiúnta	Trasbhealach na Bóinne.	Tionchar indíreach sealadach ag truilleáin uisce, cur isteach ar ghnáthóga bruachánacha, cur isteach ar speicis cháilithíocha i suíomhanna Eorpacha.	Tionchar sealadach measartha
cSAC / SPA na hAbhann Duibhe	Tábhacht Idirnáisiúnta	Trasbhealach na hAbhann Duibhe.	Tionchar indíreach sealadach ag truilleáin uisce, cur isteach ar ghnáthóga bruachánacha, cur isteach ar speicis cháilithíocha i suíomhanna Eorpacha.	Tionchar sealadach measartha
Sruthanna níos mó a ritheann isteach sa Bhóinn agus san Abhainn Dubh	Tábhacht Idirnáisiúnta (Carnach)	Abhainn Boycetown idir Túr 376 agus Túr 377. Idir Túr 358 agus Túr 359. Idir Túr 350 agus Túr 351. Trí thrasbhealach ag Abhainn an Chladaigh idir Túr 347 agus Túr 344. An Abhainn Dubh – díog draenála tuilemhá nádúrtha idir Túr 308 agus Túr 309. Sruthán beag idir Túr 314 agus Túr 313. Sruthán beag idir Túr 318 agus Túr 317.	Tionchar indíreach ag truilleáin uisce, cur isteach ar ghnáthóga bruachánacha, cur isteach ar speicis cáilithíocha as suíomhanna Eorpacha.	Tionchar sealadach measartha
An Eala Ghlórach agus an Fheadóg Bhúí	Iarscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach. Pobal lena mbaineann tábhacht náisiúnta.	Gach suíomh aitheanta.	Suaitheadh sealadach ó limistéir sealgaireachta le linn tógála.	Tionchar do-airithe sealadach
An pilibín (suíomhanna pórucháin)	Speicis phóraithe ar an Liosta Dearg a bhfuil imní caomhnaithe ina dtaobh. Tacaíonn an limistéir aitheanta le >	Baile fearainn Bhaile Órthaí.	Suaitheadh agus díláithriú sealadach a bhaineann le torann ón limistéir oibreacha agus suaití eile a bhaineann leis an tógáil i limistéir aitheanta arna n-úsáid ag Pilibín goir.	Miontionchar sealadach

Suíomh/Gné	Measúnú	Ceantar	Foinse an Tionchair Fhéideartha	Measúnú ar an Tionchar Féideartha
	1% de phobal pórúcháin Chontae na Mí. Suíomh lena mbaineann Tábhacht Chontae.			
Crannteorainneacha (WL2)	Le chéile tá Tábhacht Chontae leis na gnáthóga sin mar ghnáthóga agus don fiadhúlra.	Feic Tábla 6.16. 41 trasbhealach aitheanta feadh an ailínithe.	Teastaíonn teascadh crann ag 41 crannteorainn atá á dtrasnú ag an ailíniú. Laghdú buan in airde agus i gcoinneáil na gnáthóige.	Tionchar Measartha
Fálta sceach ina bhfuil crainn fhásta (WL1 – Cineál B)	Le chéile tá Tábhacht Chontae leis na gnáthóga sin mar ghnáthóga agus don fiadhúlra.	Feic Tábla 6.16. 113 trasbhealach aitheanta feadh an ailínithe.	Teastaíonn teascadh crann ag 113 fhál sceach le crainn fhásta atá á dtrasnú ag an ailíniú. Laghdú buan in airde agus i gcoinneáil na gnáthóige	Tionchar Measartha
Gnáthóg coillearnaí líní (WL1A, WL1B, agus WL2)	Le chéile tá Tábhacht Áitiúil (Luach Níos Airde) ag gabháil leis na gnáthóga sin mar ghnáthóga agus le haghaidh fiadhúlra.	Feic Tábla 6.16. Túir lonnaithe in 13 shuíomh de ghnáthóga WL1A, WL1B, agus WL2.	390 m d'fhálta sceach / fásra crannteorainneacha bainte chun 13 thúr a lonnú.	Miontionchar buan
Trasbhealaí abhann eile	Tábhacht Áitiúil (Luach Níos Airde).	Agus aibhneacha sonracha atá mionsonraithe thuas san áireamh, is gá 41 abhainn a thrasnú ar an iomlán.	Tionchar indíreach ag truaileáin uisce, cur isteach ar ghnáthóga bruachánacha agus speicis uisceacha.	Tionchar sealadach measartha
Coillearnach dhuillsiteach aibí (WD1)	Le chéile tá Tábhacht Áitiúil (Luach Níos Airde) ag gabháil leis na gnáthóga seo.	Déan tagairt do limistéir ábhartha lena n-áirítear Eastát Brittas i d Tábla 6.17.	D'fhéadfadh glanadh crann fásta a bheith ag teastáil laistigh de chonair 74 m ar leithead ar a mhéad.	Measartha
Ialtóga	Iarscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga <i>An tAcht um Fhiadhúlra</i>	Túir i bhfálta sceach, 41 crannteorainn trasnaithe, 113 fálta sceach le crainn (trasnaithe) agus coillearnach fhásta aitheanta ag Eastát Brittas agus suíomhanna coillearnaí duillsiltí aibí eile a d'fhéadfaí	Suaitheadh agus díláithriú farái ialtóg i gcrainn fhásta teasctha (gnáthóga WL2, WD1 agus WL1 B).	Tionchar sealadach measartha

Suíomh/Gné	Measúnú	Ceantar	Foinse an Tionchair Fhéideartha	Measúnú ar an Tionchar Féideartha
	<i>(Leasú), 2000</i>	a úsáid mar shuíomhanna sealadacha fara ialtóg. Níor sainaithníodh aon suíomh suntasach sna suirbhéanna.		
Madraí Uisce	larscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga <i>Na hAchtanna um Fhiadhúlra</i>	Aithníodh 41 trasbhealach abhann mar shuíomhanna pórucháin féideartha do mhadraí uisce. Is suíomhanna lena mbaineann tuilleadh féidearthachta iad trasbhealaí móra abhann.	Baol suaite agus díláithrithe an-íseal do shuíomhanna pórucháin a d'fhéadfadh madraí uisce a úsáid a bhaineann le bearradh crann san áit ina dtrasnóidh an líne sruthanna / aibhneacha (limistéir pórucháin féideartha).	Tionchar sealadach measartha
An Broc	<i>An tAcht um Fhiadhúlra (Leasú), 2000</i>	Gach suíomh túir, 41 crannteorainn aibí, 113 fhál sceach le crainn agus coillearnach aibí aitheanta ag Eastát Brittas agus suíomhanna eile ina bhfuil coillearnach dhuillsilteach aibí a d'fhéadfaí a úsáid mar shuíomhanna fara ialtóg.	Baol suaite an-íseal do shuíomhanna pórucháin a d'fhéadfadh an broc a úsáid	Tionchar sealadach measartha
An Cuidín	larscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach Is de bharr pobail lena mbaineann tábhacht náisiúnta gur ainmníodh an Bhóinn agus an Abhainn Dubh mar SPAnna	Aithníodh 41 trasbhealach abhann mar shuíomhanna pórucháin féideartha don chuidín.	Baol suaite an-íseal do shuíomhanna pórucháin a d'fhéadfadh an Cuidín a úsáid a bhaineann go sonrach le bearradh crann san áit ina dtrasnóidh an líne sruthanna / aibhneacha.	Tionchar sealadach measartha
Éin ghoir (lena n-áirítear an Bhuíóg)	Aithníodh pobail lena mbaineann tábhacht áitiúil, go háirithe an Bhuíóg, speiceas ar an liosta dearg a bhfuil imní mhór caomhnaithe ina taobh	Gach limistéar ina bhféadfaí cur isteach ar fhásra adhmaid.	Baol suaite áitiúil a bhaineann go sonrach le bearradh crann do shuíomhanna a bhíonn in úsáid ag éin ghoir choitianta i gcrannteorainneacha / fásra fála sceach aibí.	Miontionchar sealadach.

Suíomh/Gné	Measúnú	Ceantar	Foinse an Tionchair Féideartha	Measúnú ar an Tionchar Féideartha
Coillearnach Dharach-Fuinseoige-Choill leathnádúrtha	Tábhacht Áitiúil (Luach Níos Airde)	Coillearnach leathnádúrtha a fhásann go híseal agus sruthanna gaolmhara á dtrasnú ag trí shuíomh idir Túr 260 agus Túr 261, Túr 289 agus Túr 258, agus Túr 252 agus Túr 251. Seachnófar an ghnáthóg seo.	Ní dóigh go mbeidh gá le bearradh fásra adhmaid mar gheall ar an bhfásra adhmaid a bheith chomh híseal (<6m).	Tionchar do-airithe sealadach

6.5.3 Tionchar Oibríúcháin

290 Pléitear ar fud an rannáin seo an príomhthionchar aitheanta le linn na céime oibríche. Áirítear na nithe seo a leanas leis na príomhghnéithe de chéim oibríoch na forbartha a bheartaítear a bhféadfadh tionchar éiceolaíochta teacht astu:

- Tá láithreach na líne (seoltóirí agus sreanga talmhaithe) ina riosca imbhuailte do speicis leochaileacha éin;
- Bearradh leanúnach fásra aird mar a dtrasnaíonn an líne fálta sceach; agus
- Cothabháil leanúnach an trealaimh de réir mar is gá.

6.5.3.1 Tionchar Díreach (Gnáthóga)

6.5.3.1.1 Cailteanas agus Suaitheadh Gnáthóg

291 Beidh gá le bearradh leanúnach a dhéanamh ar fhálta sceach, crannteorainneacha agus ar fhásra coillearnaí a bhíonn idir túir thar thimthriall thart ar chúig bliana. Déanfar é sin chun a chinntiú go gcoinnítear dóthain glanspáis faoi na línte lasnairde ar fud chéim oibríoch na forbartha a bheartaítear. Ní dhéanfar an bearradh sin ach ar chrainn aonair aitheanta a d'fhéadfadh cur isteach ar an ailíniú ag gach pointe trasnaithe agus, mar sin de, ní dhéanfar an bearradh ach ag roinnt suíomhanna roghnaithe le linn gach timthrialla. Ní bheidh tionchar diúltach ar luach na bhfálta sceach mar chonairí fiadhúlra inar féidir éin agus mamaigh a scaipeadh agus a chothú, agus mar chonairí comaitéireachta d'ialtóga. Meastar, dá bhrí sin, gur tionchar leanúnach (gach 5 bliana), gearrthéarmach do-airithe é an tionchar sin.

292 Is féidir go mbeidh tionchar beag suaite a bhaineann le bainistiú fásra ar mhamaigh agus éin. Meastar gur tionchar diúltach sealadach do-airithe é an tionchar sin.

6.5.3.2 Tionchar Tánaisteach (Indíreach) ar Ghnáthóga

6.5.3.2.1 Athrú ar Ghnáthóga

293 Féadfaidh athruithe éiceolaíocha tarlú go háitiúil timpeall ar láithreacha túir sa chéim oibríoch, lena n-áirítear athrú ar chineálacha gnáthóige trí thosca bainistíochta lena n-áirítear an méid innilte a cheadófar do bheostoc a dhéanamh. I gcás ina bhfuil túir lonnaithe i bhfásra adhmaid, mar thoradh ar bheostoc ar féarach a chur amach i ndiaidh na tógála d'fhéadfadh scrobarnach leathnú isteach sna limistéir sin a ndearnadh bainistiú orthu roimhe sin. Chuige sin d'fhéadfadh méadú dearfach tarlú i ngnáthóg leathnádúrtha.

294 Is minic go ndíríonn ainmhithe féaraigh ar thúir i limistéir fhéaraigh ar mhaithe le foscadh agus scrabhadh. Leis sin is féidir le hinnilt mhéadaithe agus pasáil ithreach tionchar buan a bheith acu ar ghnáthóga áitiúla. Mar gheall air sin, d'fhéadfaí athshlánú gnáthóige, mar shampla athchóiriú fála sceach, a laghdú má bhíonn túr lonnaithe i mbearna fál sceach. Meastar gur tionchar do-airithe buan é sin.

6.5.3.2 Cáilíocht an Uisce (Gabhdóirí Uisceacha)

295 Tá an baol ann go mbeidh tionchar ar cháilíocht an uisce go háirithe nuair atá na hoibreacha atá beartaithe gar do shruthanna agus aibhneacha le linn oibreacha cothabhála oibríochta. D'fhéadfadh tionchar féideartha tarlú do ghabhdóirí uisceacha le sruth. Meastar iad sin mar mhiontionchar gearrthéarmach, áitiúil.

6.5.3.3 Tionchar Díreach agus Indíreach ar Fána (Éin agus Mamaigh)

6.5.3.3.1 Éin

296 D'fhéadfaí na cineálacha tionchair féideartha seo a leanas a bheith ann ar éin le linn chéim oibríoch na líne tarchuir: básanna i measc éan de bharr imbhuailtí faoi sheoltóirí nó faoi shreang thalmhaithe, leictreamharú, tionchar díláithrithe / tionchar ag bacainní ar limistéir a úsáideadh roimhe seo.

297 Tarraingíodh aird sna foilseacháin go bhféadfadh leictreamharú de bharr teagmháil le línte cumhachta a bheith ina fhadhb d'éin chreice go háirithe (e.g. an tIolar Fíréan). Mar sin féin, tá an fhadhb sin teoranta den chuid is mó do línte dáileacháin ísealvoltais i gcásanna ina ndéanann éin iarracht tuirlingt ar struchtúir thacaíochta. Dearadh an líne tarchuir sa chaoi nach mbeadh an speiceas éin ba mhó in Éirinn (an tIolar Fíréan), fiú, in ann an fad idir eilimintí beo a líonadh. Dá bhrí sin, ní mheastar go bhfuil leictreamharú ina fhadhb shuntasach do speicis bhruachánacha ná d'éin uisce géim sa limistéar staidéir.

6.5.3.3.1.1 Ealaí Glóracha

298 Fuarthas treoir uathu seo a leanas nuair a bhíodas ag tabhairt faoin measúnú ar an tionchar féideartha ar phobail Ealaí Glóracha;

- Rinneadh staidéar forleathan ar fhoinsí d'fhonn treoir a thabhairt don mheasúnú seo (feic an Staidéar ar Éin Gheimhridh in **Aguisín 6.6, Aguisíní Imleabhar 3D** den EIS agus an liosta tagartha sa **Leabharliosta** den imleabhar seo den EIS).
- Rinneadh staidéir thar sheacht mbliana ar éin gheimhridh chun fianaise a bhailiú maidir le bealaí eitle, comhchruinniú áitiúil agus fianaise d'éin imfhálaithe (is féidir a úsáid chun gluaiseachtaí éan a aithint).

- Rinneadh tionchar díláithrithe agus imbhuailte féideartha a threorú le hidirghníomhaíochtaí breathnaithe Ealaí (Ealaí Balbha, Ealaí Glóracha agus Ealaí Bewick) agus Géanna (speicis) le línte cumhachta agus le tuirbíní gaoithe, le faisnéis fhoilsithe eolaíochta atá ann cheana, le Ráitis Tionchair Timpeallachta a rinneadh ar fhorbairtí den chineál céanna agus le comhairliúchán le saineolaithe ábhartha (lena n-áirítear an Cumann Ríoga um Éin a Chosaint agus Cairde Éanlaith Éireann).
- Tá ealaí aitheanta mar grúpa speicis atá so-ghabhálach go mór d'imbhualadh faoi línte cumhachta (EirGrid [2012]; Becker & Lichtenberg [2005]). Is dóigh go mbeidh baol imbhuailte méadaithe d'éin óga agus d'éin nach bhfuil an oiread cleachtaidh acu go háirithe le linn tréimhsí drochléargais (e.g. san oíche agus le linn ceocháin) (Hunting, 2002).
- Bhí speicis ghéanna lena n-áirítear an ghé ghlas agus ghobghearr faoi réir staidéar idirghníomhaíochta sonracha ag an údar i dtaca le línte tarchuir, feic MBEC²⁵ (2006b). Nuair a bhíodas ag tabhairt faoin measúnú tionchair atá sa chaibidil seo, fuarthas treoir ó na suirbhéanna a rinneadh ar bhásanna éan de bharr imbhuailtí feadh líne reatha 400 kV in Albain. Láithreacha mar ar chomhchruinnigh géanna (speicis) agus mar a n-eitlíonn siad go rialta thar línte tarchuir 400 kV agus 220 kV ba ea na suíomhanna a ndearnadh suirbhé orthu. Tacaíonn na suíomhanna suirbhé le líonta den Ghé ghlas agus ghobghearr atá tábhachtach go hidirnáisiúnta (speicis den chineál céanna go bunúsach ó thaobh so-ghabháltacht fhéideartha d'imbhualadh faoi línte tarchuir). Níor tugadh aon chomharthaí faoi deara riamh de ghéanna, ná d'ealaí (atá i láthair sa cheantar), fiú, ag imbhualadh faoi línte tarchuir, d'ainneoin na n-eitiltí rialta trasna línte tarchuir a breathnaíodh sa staidéar seo. I measc na speiceas a chonacthas ag imbhualadh faoi línte tarchuir le linn na suirbhéanna sin bhí speicis choiteann cosúil leis an gCorr Réisc nó speicis nach bhfuil taifeadta san MSA e.g. Foracha (éan mara).
- Thairfead an t-údar idirghníomhaíochtaí Ealaí Glóracha (agus Ealaí Balbha) le línte tarchuir atá ann cheana i gContae Mhaigh Eo, i gContae Mhuineacháin agus ag Droichead Thuama i dTuaisceart Éireann. Chonacthas Ealaí Glóracha ag eitilt agus ag sealgaireacht in aice le línte tarchuir, lena taobh agus fúthu. Léirítear sna breathnuithe agus sna suirbhéanna sin go bhféadfadh Ealaí Glóracha dul i gcleachtadh ar línte tarchuir. Tacaíonn roinnt suíomhanna a breathnaíodh i dTuaisceart Éireann le líonta den Ealaí Ghlórach atá tábhachtach go hidirnáisiúnta (e.g. limistéar Dhroichead Thuama – gar do SPA Loch nEathach). Tacaíonn Droichead Thuama go háirithe le líonta den ealaí ghlórach a bhaineann tábhacht idirnáisiúnta leo a dhéanann sealgaireacht agus a eitlíonn thar líne tarchuir 275 kV a tógadh idir 1963 agus 1978

²⁵ Bhí údar na caibidle seo den EIS ina chomhúdar ar shaothar MBEC McKenzie Bradshaw (2006b). *Bird – Power Line Collision Field Study*. Arna ullmhú do Scottish and Southern Energy plc.

(foinse: Northern Ireland Electricity [Leictreachas Thuaisceart Éireann]). Cé go dtarlaíonn imbhuailtí ó am go chéile (foinse: RSPB), marcáladh na limistéir sin le déanaí le claontaí eiltile agus leanann an limistéar ag tacú leis an stádas fabhrach caomhantais atá ag pobal Ealaí Glóracha atá faoi bhláth (Hall et al, 2012).

- I staidéir a rinneadh san Ísiltír (Fijn et al., 2012) ar ealaí geimhrithe, fuarthas leibhéil ísle bhásanna de bharr imbhuailtí laistigh d'fhorbairtí feirme gaoithe (agus bonneagar gaolmhar leictreachais), fiú amháin i gcás suíomhanna ina mbíonn líon ard traseiltí trí fheirmeacha gaoithe atá ag oibriú agus ina mbíonn leibhéal réasúnta ard éan (>500) i láthair go minic. In athbhreithniú a rinneadh ar bhásanna ealaí agus géanna ag feirmeacha gaoithe, níor taifeadadh ach dhá Eala Ghlóracha mar bhásanna de bhun faireacháin a rinneadh ar 46 feirm ghaoithe in ocht dtír éagsúla (Rees 2012). Cosúil le línte tarchuir, aithnítear feirmeacha gaoithe mar riosca imbhuailte d'éin, lena n-áirítear an Eala Ghlórach. Tugtar le fios sna sonraí taighde thuas, go bhfuil riosca íseal ann go n-imbhuailfidh éin faoi fheirmeacha gaoithe, fiú amháin in áiteanna a gcomhchruinníonn ealaí geimhrithe agus a n-eitlíonn siad os a gcionn go rialta.
- Le linn an staidéir ar an Eala ghlórach a rinneadh sa Mhí agus i Muineachán (2007 – 2014) chonacthas comharthaí gur imbhuail Ealaí Glóracha agus / nó Ealaí Balbha faoi línte dáileacháin ag láithreacha éagsúla (lena n-áirítear dhá shuíomh atá cóngarach do shuíomh Bhéal Átha Beithe agus Bhaile Chrúis i Limistéar Staidéir na Mí). Tá an méid sin i gcomhréir le breathnuithe ginearálta (neamhfhoilsithe) go bhfuil línte ísealvoltais nó meánvoltais cóngarach (laistigh de 500 m) do chruinnithe ealaí geimhrithe ina nguais áitiúil imbhuailte.
- Meastar go bhfuil stádas caomhnaithe fabhrach ag an bpobal den Eala Ghlórach Íoslannach (pobail a gheimhríonn in Éirinn) (foinse: JNCC) agus tháinig méadú 11% ar phobail in Éirinn idir 2000 agus 2005 (Crowe et al., 2005) agus 6% idir 2005 agus 2010 (Boland et al., 2010), d'ainneoin an bhonneagair fhairsing línte tarchuir agus línte dáileacháin atá ann cheana a bhféadfadh siad imbhuailtí fúthu.
- Sonraíodh i mbreathnuithe ar ealaí ealaí glóracha (idir 2007 agus 2014) i Limistéar Staidéir na Mí agus i Limistéar Staidéir an Chabháin-Mhuineacháin go bhfuil líon ard ealaí glóracha óga á chur leis na healtaí a breathnaíodh. Chonacthas ealaí glóracha fásta ag a bhfuil éillíní móra (3+ eala ghlóracha óga chleitithe) le blianta beaga anuas, rud a thugann le fios go bhfuil an pobal ag fás. Leanann Ealaí Glóracha ag comhchruinniú i limistéir, fiú in áiteanna ina dtrasnaíonn bonneagar línte dáileacháin agus línte tarchuir suíomhanna lena mbaineann tábhacht náisiúnta nó tábhacht chontae.
- Aithníodh in aighneacht a fuarthas ón NPWS don éisteacht ó bhéal a bhí ar siúl roimhe sin maidir leis an bhforbairt, go bhféadfadh tionchar imbhuailte a bheith ar Ealaí

Glóracha ag leibhéal áitiúil agus nach bhfuil sé dóchúil go mbeidh tionchar ar an daonra náisiúnta ná ar aon Limistéar faoi Chosaint Speisialta (SPA), feic **Aguisín 6.2, Aguisíní Imleabhar 3D** den EIS.

- Luaitear in APLIC, 1994 *nach bhfuil imbhuailtí faoi línte tarchuir ina mórthoise bhithéolaíoch básmhairreachta i measc pobail rathúla éan*. Tá pobal na heala glóraí in Éirinn ag méadú bunaithe ar shonraí reatha agus is féidir a mheas go mbaineann stádas caomhnaithe fabhrach leis.

299 Bunaithe ar an bhfaisnéis a ndéantar achoimre uirthi thíos, meastar nach dóigh go dtarlóidh tionchar substaintiúil nó tromchúiseach do phobail agus d'fhophobail Ealaí Glóracha san MSA le linn na céime oibríche mar gheall ar an bhforbairt a bheartaítear. Is é an cur chuige lárnach dá bhrí sin sa mheasúnú ná ceantair áitiúla a aithint ina bhféadfaí tionchar measartha nó tionchar nach mbeadh chomh diúltach a bheith i gceist.

Tionchar Imbhualite

300 Is é an príomhcheist chun measúnú a dhéanamh ar thionchair ar Ealaí Glóracha san MSA láthair na suíomhanna fara rialta i gcoibhneas leis an bhforbairt a bheartaítear mar gurb iad suíomhanna fara na láithreacha is íogaire inar dóchúil go dtarlóidh imbhuailtí bunaithe ar athbhreithniú liteartha. Cinnfidh láthair na suíomhanna fara ábharthacht agus rialtacht dóchúil na mbealaí eiltite (méadaíonn sé gar do shuíomh fara), agus dá bhrí sin baol imbhualite, a shaináithnítear mar phríomhthionchar féideartha. Áirítear sna suíomhanna fara tábhachtacha a úsáidtear go rialta ina bhfuil bealaí eiltite ábhartha don fhorbairt a bheartaítear Baile Chrúis, Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach, Loch na Coille Báine agus i gceantar Loch Clooney ó am go ham. Breathnaíodh go bhfuil na suíomhanna fara seo nasctha le go leor suíomhanna fara féideartha a athraíonn go rialta, ag brath ar bhainistiú feirme (infhaighteacht bia lena mbaineann), méid na páirce (is fearr páirceanna móra oscailte) agus tuile shealadach (ar féidir a úsáid chun críocha fara).

301 Áirítear leis na suíomhanna a breithníodh go bhfuil nasc acu le bealaí eiltite chuig Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach, an Abhainn Bhuí, Gleann na hAbhann Duibhe (Baile an Fhianaigh, Sedenrath, Baile an Fhianaigh 2, Bloomsbury agus Tailtin) agus suíomhanna a úsáidtear go neamhrialta ó thuaidh agus soir uaidh seo (e.g. Baile an Bhóthair, Mianaigh na Teamhrach Thuaidh agus Randelstown). Is gá d'Ealaí Glóracha an t-ailíniú a bheartaítear a thrasnú i roinnt de na suíomhanna mionsonraithe i nGleann na hAbhann Duibhe agus ní thrasnaítear suíomhanna eile. Ní thrasnaíonn an Ealaí Glórach an t-ailíniú ag suíomh na hAbhann Buí agus limistéir fhéideartha eile ó thuaidh agus soir ó Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach.

302 Áirítear leis na suíomhanna a breathnaíodh go raibh nasc acu le bealaí eiltite chuig Baile Chrúis, Loch na Coille Báine, Newtown, crosaire Mullagheven, Baile Chrúis 2 agus Baile Chrúis

3. Is gá de Loch na Coille Báine an t-ailíniú a bheartaítear a thrasnú agus ní thrasnaítear suíomhanna eile.
- 303 Áirítear suíomhanna a úsáideann an Eala Ghlórach go sealadach de bharr coinníollacha fabhracha gearrthéarmacha ar limistéir eile inar breathnaíodh Ealaí Glóracha gar don ailíniú (< 2 km). Bhí tionchar ag gníomhaíochtaí bainistithe talún agus titim báistí ar oiriúnacht na limistéar seo. Áirítear orthu Baile an Drácaigh, ceantar Loch Clooney (lena n-áirítear suíomhanna Coolaliss agus Clooney 2) agus talamh feirme an Oileáin Rua.
- 304 Feictear na sonraí achoimre faoi bhealaí eiltle agus ábharthacht na mbealaí eiltle a breathnaíodh i ndáil leis an bhforbairt a bheartaítear do gach bliain suirbhé i d**Tábla 6.19**.
- 305 Ba é an cur chuige sa mheasúnú seo ceantair a aithint le bealaí eiltle bliantúla agus idir-bhliantúla don Eala Ghlórach a thrasnaíonn an t-ailíniú a bheartaítear, agus freisin machnamh a dhéanamh ar láthair na n-ealtaí ar ar breathnaíodh i gcoibhneas leis an ailíniú a bheartaítear. Bhí airdí eiltle a d'fheictí de ghnáth le linn suirbhéanna tríd is tríd ag airde fáлта sceach / crannteorainneacha (15 m - 20 m) nó díreach os a gcionn. Bheadh an airde sin laistigh de réimse airde na seoltóirí is ísle atá idir 39.5 m ag an túr is airde a bheartaítear anuas chuig 9 m ag pointe na titime uasta (is annamh a tharlódh titim uasta 9 m toisc nach dtarlódh sé ach de réir na ndálaí uasta oibriúcháin, is iondúil a bheadh an seoltóir ab ísle roinnt méadar ní b'airde ná sin ag an pointe ab ísle). Bunaithe ar na foilseacháin eolaíochta, bíonn iompar eiltle Ealaí Glóracha leagtha amach a fhágann gur dual dóibh eiltle thar na seoltóirí is airde, agus chuige sin baineann an baol is mó imbhualite le himbhualadh faoi na sreanga talmhaithe (sciathshreanga) (APLIC 2012). Tá siad sin lonnaithe os cionn na seoltóirí agus, toisc gur tanáí iad ná na seoltóirí, níl siad chomh sofheicthe le sreanga níos tibhe. Tá gnáthairde na sreanga talmhaithe idir 50 m ag an túr is airde a bheartaítear anuas chuig 19.5 m ag pointe na titime uasta.
- 306 Bunaithe ar na torthaí ó na suirbhéanna ar bhealaí eiltle a rinneadh idir 2010 agus 2014 (torthaí atá comhsheasmhach le torthaí ó shuirbhéanna a rinneadh roimhe sin); déantar an measúnú seo a leanas maidir le rialtacht na mbealaí eiltle agus measúnú maidir le cé acu a d'fhéadfadh nó nach bhféadfadh tionchar teacht chun cinn (**Tábla 6.19**).

Tábla 6.19: Rialtacht na mbealaí eitilte a breathnaíodh ar fud an ailínithe a bheartaítear, cinneadh faoi thionchar imbhuailte agus an riachtanas maolaithe bunaithe ar shonraí ó 2010-2014

Limistéar Eala Glóraí a sainaitníodh a bheith bainteach leis an ailíniú a bheartaítear	Cuid ábhartha den ailíniú	Rialtacht na mbealaí eitilte agus tuairimí	An bhfuil Tionchar Imbhuailte Féideartha ann? (tá/níl) – an bhfuil Maolú ag teastáil?
Gleann na hAbhann Duibhe (idir an Uaimh agus Ceanannas)	Idir Túr 307 agus Túr 312 ag pointe trasnaithe na hAbhann Duibhe	Sainaitníodh bealaí eitilte trasna an ailínithe i 14% de na suirbhéanna (8). Bealach eitilte rialta arna chinneadh ag líon suas le 124 éan. Bhí comhairimh a taifeadadh idir 2007 agus 2010 os cionn na tairsí lena mbaineann Tábhacht Náisiúnta.	Tá. Maolú ag teastáil.
Loch Bhréachmaí	Idir Túr 237 agus Túr 252 soir ó Loch Bhréachmaí	Níor breathnaíodh aon bhealaí eitilte. Bhí Ealaí Glóracha fara ar an Loch agus bealaí eitilte a breathnaíodh idir féarach cois locha agus an loch. Níor cinneadh aon bhealach eitilte rialta idir seo agus Loch Oirbhe (arna thrasnú ag an ailíniú) nó suíomhanna eile a tugadh le fios.	Níl maolú ag teastáil.
Clooney	Idir Túr 279 agus Túr 283 siar ó Loch Clooney	Breathnaíodh bealach eitilte a thrasnaíonn an t-ailíniú i 7% de shuirbhéanna (1) agus 4 cinn eile sa chóngaracht (<500 m). Cinneadh bealach eitilte réasúnta rialta	Tá. Maolú ag teastáil.
Baile Chrúis	Idir Túr 257 agus Túr 268 in aice le Baile Chrúis / Loch na Coille Báine	Sainaitníodh bealaí eitilte i 12% de na suirbhéanna (5) idir WSP 4 agus 7 trasna an ailínithe. Bealach eitilte rialta arna chinneadh ag líon suas le 124 éan. Bhí comhairimh a taifeadadh idir 2007 agus 2010 os cionn na tairsí lena mbaineann Tábhacht Náisiúnta.	Tá. Maolú ag teastáil.
Imleach Bheagáin	Idir Túr 297 agus Túr 301	Níor deimhníodh gur dóchúil go dtrasnódh aon bhealach eitilte an t-ailíniú.	Níl maolú ag teastáil.
Loch Oirbhe	Idir Túr 237 agus Túr 252 siar ó Loch Oirbhe	Níor breathnaíodh aon bhealaí eitilte. Breathnaíodh Ealaí Glóracha (neamh-mhínic) ag fara ar an loch.	Níl maolú ag teastáil.

307 D'fhéadfadh riosca imbhuailte féideartha eascairt i limistéar na hAbhann Buí idir Túr 291 agus Túr 295. Cé nár thrasnaigh aon eitilt an t-ailíniú, breathnaíodh eitiltí i gcóngaracht (< 1 km) agus úsáideann líonta réasúnta rialta a shroicheann tábhacht náisiúnta é. Sa chás seo, meastar go dteastaíonn maolú. Go hachomair, bunaithe ar an suirbhé allamuigh ar tugadh faoi, aithnítear riosca an tionchair imbhuailte fhéideartha ag príomhcheantair shonracha feadh na forbartha a bheartaítear. I measc na gceantar seo tá:

- Trasbhealach na hAbhann Duibhe – Trasnaíonn an t-ailíniú bealach eiltle a úsáidtear go rialta idir Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach (suíomh fara) agus limistéir foráiste i nGleann na hAbhann Duibhe.
- An limistéar in aice le Loch Clooney – Téann an t-ailíniú trí thírdhreach feirme oscailte, fairsing ina bhfástar prátaí, ag láithreacha scaipthe, a mheallann Ealaí Glóracha. Tá na láithreacha a úsáidtear agus dá bhrí sin na bealaí eiltle athraitheach agus braitheann siad ar rothlú bairr (bainistiú feirme), tuile agus infhaighteacht foinsé bia mhalartach. Tá suíomhanna fara teoranta agus breathnaíodh gur tuile áitiúil den chuid is mó a bhíonn ann, Baile Chrúis agus limistéir anaithnide soir ón ailíniú.
- An t-ailíniú soir ó Bhaile Chrúis – Trasnaíonn an t-ailíniú bealach eiltle a úsáidtear réasúnta minic (breathnaíodh é mórán gach bliain, 2013/2014 san áireamh) idir Loch na Coille Báine (suíomh fara) agus limistéar foráiste / fara ag Baile Chrúis.
- Úsáideann ealtaí móra Ealaí Glóracha limistéar na hAbhann Buí réasúnta rialta (ní gach bliain). Breathnaíodh go ndeachaigh na héin seo ar an bhfara ag Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach agus nár thrasnaigh na bealaí eiltle a breathnaíodh an t-ailíniú. Tá an limistéar foráiste tábhachtach seo gar don ailíniú agus chuige seo tá sé dóchúil go dtrasnódh roinnt éan an t-ailíniú.
- Úsáidtear roinnt suíomhanna eile gar don ailíniú go neamhrialta lena n-áirítear i mbailte fearainn an Oileáin Rua agus Bhaile an Drácaigh (taifid 2012 amháin). Tá sé dóchúil go mbeidh tionchar ag na láithreacha seo do-airithe cé go bhféadfadh imbhuailtí eascairt as ó am go ham má mhealltar Ealaí Glóracha chuig na limistéir seo arís.

308 Mionsonraítear i bhFíor 6.3.2, **Fíoracha Imleabhar 3D** den EIS achoimre ar gach bealach eiltle a breathnaíodh thar chúrsa na staidéar bonnlíne lena n-áirítear na bealaí eiltle ag na suíomhanna sin a meastar iad a bheith ábhartha le cur san áireamh nuair atá an tionchar féideartha á mheas.

309 Na príomhláithreacha ar aithníodh go bhfuil tionchar imbhuailte féideartha iontu, leagtar béim orthu thíos le haghaidh tuilleadh breithnithe. Tá an measúnú bunaithe ar na bealaí eiltle a sainaitníodh agus rialtacht na mbealaí eiltle sin. Rinneadh athbhreithniú ar réamh-mheastacháin a tugadh i raon staidéir eile maidir le rátaí imbhuailte éan faoi línte cumhachta (Erickson et al, 2001, Hunting, 2002, SPSSE, 2006). Go háirithe, soláthraíodh i saothar Hunting (2002) athbhreithniú cuimsitheach ar staidéir inar féachadh ar na tosca a chuireann leis an riosca imbhuailte faoi línte cumhachta. Bunaithe ar an athbhreithniú a rinne sé ar an taighde atá ar fáil, tá roinnt fianaise ann lena dtugtar le fios go mbíonn éin óga níos so-ghabhálaí i leith imbhuailtí ná éin fhásta agus tá fianaise láidir ann lena léirítear gur toisc thábhachtach maidir le riosca imbhuailte a mhéadú í an aimsir / infheictheacht. Níorbh ionann na modheolaíochtaí a úsáideadh agus na speicis ar díriodh orthu do na staidéir go léir. Mar sin féin, bhí na rátaí

imbhuailte a tuairiscíodh ann sa raon idir <0.001% go 0.74%. Maidir leis an measúnú deiridh thíos, glactar le ráta 1% 'sa chás is measa' agus, bunaithe ar na critéir seo a leanas a leagtar amach i d**Tábla 6.5**, táthar den tuairim gur íseal atá méid an tionchair sin.

310 Leagtar amach thíos an mheastóireacht ar shuntasacht an tionchair (feic an mhodheolaíocht agus an téarmaíocht a gcuirtear síos orthu i **Rannán 6.2.6**, i d**Tábla 6.5** agus i d**Tábla 6.6**) roimh mhaolú don Eala Ghlórach ag suíomhanna ábhartha a aithníodh:

- ***Gleann na hAbhann Duibhe (idir Ceanannas agus an Uaimh):***

Íogaireacht = An-ard. Tá Ealaí Glóracha liostaithe in Iarscríbhinn 1 (an Treoir maidir le hÉin). Úsáidtear an suíomh go rialta (gach bliain 2007-2014). Úsáideann pobal lena mbaineann tábhacht náisiúnta a ndéantar taifead rialta air an limistéar seo.

Cur Síos ar Mhéid = Íseal. Tá baol díláithrithe ag baint leis an ailíniú d'Ealaí Glóracha rialta idir Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach agus suíomhanna foráiste i nGleann na hAbhann Duibhe. Tá an t-ailíniú bainte (> 2 km) ón bpríomhshuíomh fara ag Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach a cheadaíonn dóthain spáis don Eala Ghlórach airde eiltite oiriúnach a fháil agus an t-ailíniú a fheiceáil. Bunaithe ar fhaisnéis taighde agus ar bhreathnuithe reatha maidir leis na línte tarchuir atá ann cheana, leanfaidh Ealaí Glóracha ar aghaidh leis an limistéar seo a úsáid agus rachaidh siad i gcleachtadh ar an ailíniú (agus eitleoidh siad os a chionn dá bharr). D'fhéadfadh go mbeadh leibhéal íseal imbhualtí faoi sheoltóirí / shreang thalmhaithe ann, go háirithe sa mheántearma, sula rachaidh Ealaí Glóracha lánfhásta i gcleachtadh orthu. Is dóigh go mbeidh an riosca imbhualtí níos airde d'éin óga ná d'éin eile agus go mbeidh sé níos airde le linn tréimhsí drochléargais ná le linn tréimhsí eile. Laghdófar an riosca imbhualtí trí leas a bhaint as an maolú a bheartaítear sa rannán seo a leanas.

Suntasacht = Meánach

- ***Ceantar Loch Clooney:***

Íogaireacht = Ard Tá Ealaí Glóracha liostaithe in Iarscríbhinn 1 (an Treoir maidir le hÉin). Úsáidtear an limistéar níos leithne timpeall ar Loch Clooney agus úsáidtear go neamhrialta suíomhanna inar taifeadadh iad, agus a athraíonn bunaithe ar dheiseanna gnáthóg foráiste / fara. Níl aon suíomh fara suntasach sa limistéar a laghdaíonn baol agus bhí na suíomhanna fara sealadacha (tuile) a breathnaíodh gar do limistéir foráiste a laghdaigh eiltí.

Cur Síos ar Mhéid = Beag (Athrú beag ón mbonnlíne). Tugann an t-ailíniú riosca díláithrithe do bhealach eiltite neamhrialta Ealaí Glóracha sa limistéar seo. Bunaithe ar fhaisnéis taighde agus ar bhreathnuithe reatha maidir leis na línte tarchuir atá ann cheana, leanfaidh Ealaí Glóracha ar aghaidh leis an limistéar seo a úsáid agus

rachaidh siad i gcleachtadh ar an ailíniú. Tugann an t-ailíniú riosca imbhuailte ag an láthair seo, ach meastar go bhfuil suntasacht íseal aige de bharr mhíriltacht na gníomhaíochta eitilte. D'fhéadfadh go mbeadh leibhéal íseal imbhuailtí faoi sheoltóirí / shreang thalmhaithe ann, go háirithe sa mheántearma, sula rachaidh Ealaí Glóracha lánfhásta i gcleachtadh orthu. Is dóigh go mbeidh an riosca imbhuailte níos airde d'éin óga ná d'éin eile agus go mbeidh sé níos airde le linn tréimhsí drochléargais ná le linn tréimhsí eile. Laghdófar an riosca imbhuailte trí leas a bhaint as an maolú a bheartaítear sa rannán seo a leanas.

Suntasacht = Íseal

- **Baile Chrúis (An Eala Ghlórach):**

Íogaireacht = Ard. Tá Ealaí Glóracha liostaithe in Iarscríbhinn 1 (an Treoir maidir le hÉin). Suíomh fara tábhachtach (roimhe seo) a bhí i mBaile Chrúis agus líon de thábhacht náisiúnta ann. Le blianta beaga anuas, tá laghdú tagtha ar an líon, ach, d'fhéadfadh an líon méadú arís amach anseo. Suíomh tábhachtach foráiste atá ann fós chomh maith le ceantar stad i rith imirce an earraigh don líon éan nach bhfuil tábhacht náisiúnta leo faoi láthair.

Cur Síos ar Mhéd = Beag (Athrú beag ón mbonnlíne). Eitlíonn an Eala Ghlórach go rialta ó Bhaile Chrúis le fara ag Loch na Coille Báine. Tugann an t-ailíniú riosca díláithrithe do bhealach eitilte rialta Ealaí Glóracha sa limistéar seo. Bunaithe ar fhaisnéis taighde agus ar bhreathnuithe reatha maidir leis na línte tarchuir atá ann cheana, leanfaidh Ealaí Glóracha ar aghaidh leis an limistéar a úsáid agus rachaidh siad i gcleachtadh ar an ailíniú. Tugann an t-ailíniú riosca imbhuailte ag an láthair seo, ach meastar go bhfuil suntasacht íseal aige de bharr an líon éan atá i láthair. D'fhéadfadh go mbeadh leibhéal íseal imbhuailtí faoi sheoltóirí / shreang thalmhaithe ann, go háirithe sa mheántearma, sula rachaidh Ealaí Glóracha lánfhásta i gcleachtadh orthu. Is dóigh go mbeidh an riosca imbhuailte níos airde d'éin óga ná d'éin eile agus go mbeidh sé níos airde le linn tréimhsí drochléargais ná le linn tréimhsí eile. Laghdófar an riosca imbhuailte trí leas a bhaint as an maolú a bheartaítear sa rannán seo a leanas.

Suntasacht = Íseal

311 Is suíomh é suíomh na hAbhann Duibhe a úsáideann líonta go rialta a shroicheann Tábhacht Náisiúnta (nó atá gar don tábhacht sin). Bhí na bealaí eitilte ag an Abhainn Bhuí go ginearálta amach as bealach an ailínithe (i dtreo Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach). Mar gheall ar thábhacht Limistéar na hAbhann Búí (Tábhacht Náisiúnta ó am go ham) agus cé chomh cóngarach is atá sé don ailíniú, leagtar maolú réamhchúramach amach.

- 312 Chuige sin bíonn gá le maolú suíomhoiriúnaithe do na limistéar a leagtar amach thuas d'fhonn an baol imbhuailte aitheanta sin a laghdú oiread agus is féidir, feic **Rannán 6.6.2**.
- 313 I measc na suíomhanna eile ina mbíonn ealta sách rialta d'ealaí glóracha in aice láimhe (i bhfoisceacht 1 km) tá Baile an Drácaigh. D'fhan Ealaí Glóracha a chonacthas ag Baile an Drácaigh ag sealgaireacht agus ar fara ar feadh tréimhse sínte in 2012 ar an suíomh agus níor breathnaíodh aon bhealaí eitilte. Chuige sin ní dóigh go n-imbhuailfidh Ealaí Glóracha faoin ailíniú agus meastar gur tionchar do-airithe a bheadh i gceist ag an suíomh seo.

Tionchar Díláithrithe

- 314 Seachnaíonn bealach an ailínithe formhór mór na suíomhanna sealgaireachta agus fara a breathnaíodh. Tá formhór na suíomhanna a breathnaíodh lonnaithe i bhfad ón ailíniú lena n-áirítear na suíomhanna is rialta a bhíonn in úsáid agus na cinn is tábhachtaí, feic **Tábla 6.20** le haghaidh suíomhanna agus an t-achar chuig an ailíniú.

Tábla 6.20: Suíomhanna tábhachta ina mbíonn an Eala Ghlórach i gcoibhneas leis an ailíniú a bheartaítear

Suíomh ina mbíonn an eala ghlórach	Achar ón ailíniú (km)
Baile Chrúis (suíomh fara agus sealgaireachta)	>1
Béal na Rátha (ceantar) (suíomh fara agus sealgaireachta)	16
Gleann na hAbhann Duibhe (limistéar sealgaireachta is mó – ní bhíonn sé ina shuíomh fara ach ó am go ham)	3-4
Eastát Headfort (Suíomh fara)	6
Linnte Fuíll Mhianaigh na Teamhrach (suíomh fara)	3

- 315 Trasnaíonn an t-ailíniú suíomh amháin a úsáideann an Eala Ghlórach i gcomhair sealgaireacht ag Tailtin (gar do thrasbhealach na hAbhann Duibhe). Is suíomh é sin nach n-úsáidtear go rialta, in úsáid ag líon íseal go háirithe le blianta beaga anuas (uasmhéid = 15 idir geimhreadh 2009 agus 2014). In 2008 agus in 2009 taifeadadh comhaireamh de 38 eala anseo i mí an Mhárta. Trasnóidh an t-ailíniú an suíomh seo agus dá réir sin tá an baol ann go ndéanfar díláithriú ar an Eala Ghlórach ón suíomh seo le linn na céime oibríche. Meastar gur tionchar neamhdhóchúil agus a bhfuil suntasacht bheag leis é an tionchar seo ag glacadh leis go leanann Ealaí Glóracha ag úsáid suíomhanna gar do bhonneagar línte tarchuir reatha, go bhfuil dóthain suíomhanna foráiste malartacha ann agus nach limistéar suntasach é d'Ealaí Glóracha

bunaithe ar an staidéar ar éin gheimhridh. Tá flúirse limistéar sealgaireachta malartach lonnaithe sa limistéar is forleithne agus ní mheastar gur suíomh suntasach fara é Taitin mar nach bhfuil uisce bhodhair rialta ann.

- 316 Ní dócha go dtiocfaidh aon tionchar intomhaiste eile (e.g. cailteanas gnáthóige) i leith Ealaí Glóracha.

6.5.3.3.1.2 Éin Eile

- 317 Tá roinnt speiceas éan aitheanta i d**Tábla 6.12** a d'fhéadfadh imbhuailte faoin líne lasnaide freisin. Is iad na príomhspeicis is cóir a chur san áireamh ná iad sin atá thar a bheith soghabhálach d'imbhuailte. Ina measc sin tá an eala bhalbh, an bhroigheall agus an foitheach mór. Is iad na príomhlimistéir ina bhféadfadh tionchar imbhuailte tarlú ná trasbhealaí móra abhann mar chrios maolánach oiriúnach (>500 m) idir an fhorbairt agus na suíomhanna pórucháin (lochanna). Ag glacadh leis an líon an-bheag de na speicis sin a breithníodh sa limistéar staidéir agus nach bhfacthas aon bhealaí eiltite meastar go mbeidh an tionchar do-airithe taobh amuigh de na trasbhealaí móra abhann. Ag trasbhealach na Bóinne agus na hAbhann Duibhe, meastar go bhfuil miontionchar imbhuailte i gceist don bhroigheall agus don eala bhalbh.
- 318 Taifeadadh an fheadóg buí i líonta lena mbaineann tábhacht náisiúnta i limistéar na hAbhann Duibhe. Eitlíonn an speiceas sin go rialta thar línte tarchuir ar fud a raoin agus taifeadadh líonta ísle feadóg buí aonair ag imbhuailte faoi línte cumhachta i staidéar amháin (Bevanger 2004). Ní mheastar go bhfuil an speiceas sin i mbaol suntasach imbhuailte faoin bhforbairt agus meastar tionchar féideartha an speicis seo a bheith do-airithe.
- 319 D'fhéadfadh sé go mbeadh tionchar ar Philibín goir ag Baile Órthaí mar gheall ar thionchar indéreach ón bhforbairt a bhaineann le creachóireacht / suaithheadh méadaithe ón gClamhán agus ó Fhine na gCaróg (Caróg Liath agus an Fiach Dubh). Tabharfaidh na túir nua tuilleadh deiseanna fara do na speicis creiche seo gar do chontae ar limistéar tábhachtach neadaithe é don philibín. Leis sin féadfar rioscaí creiche / suaite reatha a mhéadú i gcás Pilibíní goir. Tá Pilibíní ag dul i léig go tapa mar speiceas póraithe in Éirinn agus mar speiceas neadaithe talún tá siad go mór i mbaol ag suaithheadh. Aibhsíodh línte tarchuir i staidéir mar rudaí a bhféadfadh tionchar creiche nó suaite indéreach tarlú mar gheall orthu do speicis éan a dhéanann neadú ar thalamh ar fud an domhain, lena n-áirítear Lammers & Collopy (2007). D'fhéadfadh an suíomh pórucháin áitiúil seo a bheith díláithrithe / bainte go buan mar gheall ar oibreacha míntíriúcháin talún ag an suíomh pórucháin in 2014. Ach, bunaithe ar úsáid rialta roimhe seo agus ar an chuid den ghnáthóg phórucháin oiriúnach atá ar fáil go fóill, meastar go mbaineann Tábhacht Chontae leis an limistéar go fóill.

- 320 Sa chás is measa mar thoradh ar an líne nua tharchuir, tá deis mhéadaithe le haghaidh creachóireacht corvidae agus clamhán (is láthair bhreise phéirse í chun breathnú ar chreacha féideartha). Mar gheall air sin, tréigeann pobail den Philibín goir an limistéar seo mar gheall ar chreachóireacht nó suaitheadh breise. Dá dtarlódh sé go ndéanfaí díláithriú ar an bpilibín ón gceantar seo bheadh drochthionchar measartha fadtéarmach aige sin ar leibhéal contae toisc gur beag suíomhanna malartacha eile atá sa cheantar in aice láimhe.
- 321 D'fhéadfadh bearradh crann cur isteach go sealadach ar éin a úsáideann na fála sreach. Meastar gur tionchar leanúnach, sealadach do-airithe diúltach é an tionchar seo agus gach seans go dtarlódh oibreacha bearrtha ag idirthréimhsí de thart ar 5 bliana.

6.5.3.3.1.3 Mamaigh

Suaitheadh

- 322 Níltear ag súil go gcuirfear isteach go mór ar mhamaigh faoi chosaint lena n-áirítear speicis mhadraí uisce, bhroc nó ialtóg.
- 323 Meastar nach mbeidh go leor trácht oibríoch ná cothabháil leanúnach ar bun agus dá réir sin go seachnófar aon tionchar suaite ar éin agus ar mhamaigh a úsáideann an MSA.

6.5.3.4 Achoimre maidir leis an Tionchar Oibríochta ar Phríomhghabhdóirí Éiceolaíochta

- 324 Tá achoimre ar an tionchar féideartha a bhaineann leis an gcéim oibríoch le fáil i d**Tábla 6.21** thíos. Ó thaobh suntasachta de, is idir tionchar do-airithe agus tionchar measartha atá méid an tionchair fhéideartha.

6.5.3.5 Achoimre maidir leis an Tionchar Oibríochta ar Phríomhghabhdóirí Éiceolaíochta

325 Tá achoimre de thionchar féideartha ar phríomhghabhdóirí éiceolaíochta le linn na céime oibríche mionsonraithe i d**Tábla 6.21**.

Tábla 6.21: Achoimre ar Thionchar Féideartha na Céime Oibríche ar Phríomhghabhdóirí Éiceolaíochta Sainitheanta laistigh den MSA roimh mhaolú

Suíomh / Gné	Measúnú	Ceantar	Foinse an Tionchair Féideartha	Measúnú ar an Tionchar Féideartha
An Eala Ghlórach	Iarscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach. Pobal lena mbaineann tábhacht náisiúnta / chontae.	Gleann na hAbhann Duibhe (idir Ceanannas agus an Uaimh).	Imbhualadh le seoltóirí agus sreang thalmhaithe.	Tionchar buan meánach ¹
An Eala Ghlórach	Iarscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach Pobal lena mbaineann tábhacht chontae	Baile Chrúis Ceantar Loch Clooney	Imbhualadh le seoltóirí agus sreang thalmhaithe.	Tionchar buan beag ¹
An Eala Ghlórach	Iarscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach. Pobal lena mbaineann tábhacht náisiúnta.	An Abhainn Bhuí Thiar.	Imbhualadh le seoltóirí agus sreang thalmhaithe.	Tionchar buan beag ¹
An Eala Ghlórach	Iarscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach	Suíomhanna eile a aithníodh.	Imbhualadh le seoltóirí agus sreang thalmhaithe.	Buan diomaibhseach ¹
An Eala Ghlórach	Iarscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin ón Aontas Eorpach	Tailtin.	Díláithriú ón limistéar sealgaireachta ag Tailtin.	Tionchar buan beag
Broigheall agus Eala bhalbh	Tábhacht Áitiúil	An Bhóinn agus an Abhainn Dubh.	Imbhualadh le seoltóirí agus sreang thalmhaithe.	Tionchar buan beag
An pilibín (súiomhanna pórucháin)	Speicis phóraithe ar an Liosta Dearg a bhfuil imní caomhnaithe ina dtaobh. Tacaíonn an limistéar	Baile fearainn Bhaile Órthaí.	Díláithriú an philibín goir mar gheall ar an tionchar indíreach a bhaineann le creachóireacht / suaitheadh méadaithe ag fine na gcaróg /	Tionchar buan measartha

Suíomh / Gné	Measúnú	Ceantar	Foinse an Tionchair Fhéideartha	Measúnú ar an Tionchar Féideartha
	aitheanta le > 1% de phobal pórúcháin Chontae na Mí. Suíomh lena mbaineann Tábhacht Chontae.		clamhán i mbaile fearainn Bhaile Órthaí.	
Gach trasbhealach abhann	Tábhacht Idirnáisiúnta (Carnach)	41 abhainn trasnaithe ina n-iomlán.	Truailliú uisce féideartha a bhaineann le hoibreacha cothabhála.	Tionchar do-airithe sealadach
Gnáthóg coillearnaí líní (WL1A, WL1B, agus WL2)	Le chéile tá Tábhacht Áitiúil (Luach Níos Airde) ag gabháil leis na gnáthóga sin mar ghnáthóga agus le haghaidh fiadhúlra.	Túir lonnaithe i 13 láthair de chineál gnáthóg choillearnaí líní	Níl fáлта sceach ag fás ar ais / gan ach fórbheagán de ag fás ag láthair thúir i mbearna fáлта sceach mar gheall ar bheostoc a bheith ag seasamh nó ag cruinniú ann (tionchar indíreach).	Miontionchar buan
Crannteorainneacha (WL2)	Le chéile tá Tábhacht Chontae leis na gnáthóga sin mar ghnáthóga agus don fiadhúlra.	41 trasbhealach aitheanta feadh an ailínithe.	Bearradh mírialta fásra adhmadaigh faoin ailíniú.	Tionchar do-airithe sealadach
Coillearnach dhuillsilteach aibí	Le chéile tá Tábhacht Áitiúil (Luach Níos Airde) ag gabháil leis na gnáthóga seo.	Feic Tábla 6.17.	Bearradh mírialta fásra adhmadaigh faoin ailíniú.	Tionchar do-airithe sealadach
Fálta sceach ina bhfuil crainn fhásta (WL1 – Cineál B)	Le chéile tá Tábhacht Chontae leis na gnáthóga sin mar ghnáthóga agus don fiadhúlra.	113 trasbhealach aitheanta feadh an ailínithe.	Bearradh mírialta fásra adhmadaigh faoin ailíniú.	Tionchar do-airithe sealadach
Éin Eile	Aithníodh pobail lena mbaineann tábhacht áitiúil, go háirithe an Bhuíóg, speiceas ar an liosta dearg a bhfuil imní mhór caomhnaithe ina taobh.	Ar fud na háite.	Imbhualadh leis an líne tharchuir.	Tionchar buan do-airithe
Mamaigh faoi chosaint	Iarscríbhinn IV den Treoir maidir le Gnáthóga. <i>Na hAchtanna um Fhiadhúlra.</i>	Ar fud na háite.	Suaitheadh le linn cothabhála.	Tionchar do-airithe sealadach

Nóta 1: Tá an measúnú riosca maidir le himbhualadh don Eala Ghlórach bunaithe ar Percival (2003)

6.5.4 Díchoimisiúnú

326 Beidh an fhorbairt a bheartaítear ina cuid bhuan den bhonneagar tarchuir. Meastar go mairfidh an fhorbairt idir 50 agus 80 bliain. Bainfear é sin amach trí ghnáthchothabháil a dhéanamh ar an bhforbairt, í a athchóiriú más gá agus crua-earraí a athsholáthar nuair is gá. Níl aon phleananna leagtha amach maidir leis an líne lasnairde a dhíchoimisiúnú. Sa chás go ndéanfar cuid den bhonneagar a bheartaítear, nó an bonneagar ar fad, a dhíchoimisiúnú, bainfear gach túr, trealamh agus ábhar atá le díchoimisiúnú as an láithreán agus déanfar an talamh a atreisiú. Bheifí ag súil go mbeadh tionchair níos lú ná mar a bheadh le linn chéim na tógála agus nach mairfeadh an tionchar sin ach go gearrthéarmach.

6.6 BEARTA MAOLAITHE

6.6.1 Maolú trí Sheachaint

327 De bharr roinnt roghanna deartha a bhreithniú, thángthas ar an dearadh reatha a bheartaítear agus a meastar go mbeidh an tionchar éiceolaíoch is lú aige ag cur tosca agus srianta maidir le láthair san áireamh.

328 Roghnaíodh an línebhealach chun limistéir shainithe a sheachaint a mhéid agus is féidir. Ní bheidh aon túir lonnaithe laistigh d'aon Suíomh Eorpach, rachaidh seoltóirí an ailínithe trasna na cSAC agus SPA na Bóinne agus na hAbhann Duibhe áfach ag dhá shuíomh.

329 Is é Túr 355 an túr is gaire do thrasbhealach na Bóinne. Tá sé lonnaithe thart ar 6 m ó theorainn an cSAC agus 56 m ón theorainn suímh SPA an tsuímh Eorpaigh.

330 Is é Túr 309 an túr is gaire do thrasbhealach na hAbhann Duibhe. Tá sé lonnaithe thart ar 84 m ó theorainn an cSAC agus 97 m ó theorainn suímh SPA an tsuímh Eorpaigh.

331 Nuair ab fhéidir, lonnaíodh túir, bealaí rochtana sealadacha, cuailí cosanta agus limistéir sreangaithe, amach as bealach gnáthóg agus suíomhanna lena mbaineann tábhacht éiceolaíoch. Ina theannta sin, nuair is féidir, beidh rochtain ar láithreacha túir trí rianta reatha a bhíonn in úsáid ag innealra feirme go rialta. Bainfear úsáid as pointí rochtana páirce atá ann cheana féin (e.g. bearnaí / geataí feirme) chuig bóithre áitiúla ionas nach gcruthófar bearnaí breise i bhfálta sreach.

332 Leagadh amach an líne 600 m ar a laghad ó na lochanna is gaire agus ó ghnáthóga agus speicis íogaire a bhaineann leo sin.

333 Níl aon túir lonnaithe i ngnáthóga le luach ard (áitiúil) agus tá siad ar fad lonnaithe i ngnáthóga nach meastar mar phríomhghabhdóirí éiceolaíochta agus a mbaineann luach íseal

- éiceolaíochta leo de ghnáth. Níor breithníodh ach gnáthóga leathnádúrtha, lena n-áirítear teorainneacha páirce fála scean, a ndearnadh suirbhé imleor orthu, mar láithreacha túir.
- 334 Seachnóidh an t-aillíniú limistéir ina gcruinníonn Ealaí Glóracha i gcomhair sealgaireachta. Beidh príomhláithreacháin fara 2.5 km ar a laghad ón ailíniú ach amháin i mBaile Chrúis atá níos lú ná 1 km ó bhaile.
- 335 Ní thrasnóidh an t-aillíniú croí-limistéar pórúcháin don philibín lena mbaineann tábhacht Chontae, cé go bhfuil sé lonnaithe laistigh de 200 m uaidh. Seachnófar leis freisin gnáthóga d'éin ghoir lena mbaineann tábhacht áitiúil cosúil le coillearnacha leathnádúrtha, bogaigh agus formhór mór fála scean / crannteorainneacha.
- 336 Seachnóidh láithreacha na dtúr agus na mbealaí rochtana suíomhanna pórúcháin féideartha a bhíonn in úsáid go hiondúil ag mamaigh faoi chosaint cosúil leis an madra uisce, an broc, ialtóga agus éin (go sonrach an Cuidín) lena n-áirítear; teorainneacha páirce (crannteorainneacha / fála scean), sruthanna / aibhneacha agus gnáthóga bruachánacha gaolmhara, sean-fhoirgnimh, pluaisseanna, droichid agus uaimheanna talún, etc.
- 337 Tá na túir go léir lonnaithe 50 m ar a laghad ó mhóraibhneacha agus 5 m ar a laghad ó ghnéithe uisce eile lena n-áirítear sruthanna beaga.
- 338 Le linn chéim na tógála, mar chuid den phlean bainistíochta tógála, déanfaidh an Cléireach Éiceolaíoch Oibreacha (ECoW), a bheidh cáilithe go cuí, monatóireacht ar an uisce le deimhniú go bhfuil bearta um rialú truaillithe éifeachtach. I ndiaidh géarmhachnamh a dhéanamh ar an dearadh, agus de réir mar is gá, cuirfear criathair shiolta shealadacha i ndraenacha / sruthanna beaga a mheasfar go bhféadfaidís a bheith i mbaol ag sceitheadh ó thruailleán uisce.
- 339 Seachnófar a mhéid is féidir suíomhanna oiriúnacha pórúcháin, fearacht díoga draenála, le haghaidh amfaibiach.
- 340 Ní lonnófar túir i ngnáthóga bogaigh aitheanta.
- 341 Tá sé i gceist ábhar tochailte a úsáid ar shuíomh i gcomhair tírdhreachadh nó le haghaidh beart athchóirithe laistigh de thalamh feirme bainistithe amháin. Seachnófar gnáthóga leathnádúrtha ar nós bogach agus fála scean. Bainfear diomailtí eile lena ndiúscairt ag saoráid diúscairt dramhaíola iomchuí a bheidh ceadúnaithe (feic **Caibidil 12** san imleabhar seo den EIS).
- 342 Seachnófar scaipeadh agus tabhairt isteach speiceas ionrach agus fiaile dhíobhálach trí bhearta maolaithe iomchuí a ghlacadh de réir na treorach arna heisiúint ag an NRA (2010). Déanfar aon ábhar plandaí ionracha a thabharfar faoi deara ar shuíomh a bhaint den suíomh

agus déanfar é a dhiúscairt ag saoráid chúí cheadúnaithe um dhiúscairt dramhaíola. Aon speiceas ionrach a aimseofar i bhfoisceacht 15 m de limistéir oibre, beidh gá le sainráiteas modheolaíochta maidir lena dhíothú ionas nach scaipfear speicis ionracha, d'fhonn a chinntiú go gcomhlíontar *Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha) 2011* [I.R. Uimh. 477 de 2011]. Deimhneoidh an Cléireach Oibreacha Eolaíochta (ECoW) cé acu atá nó nach bhfuil speicis neamhdhúchasacha ann agus an bhfuil gá le gníomhartha.

343 Ní úsáidfear ach speicis dhúchasacha i gcás aon oibreacha tírdhreachaithe nó curtha crann. Ba cheart gach speiceas ionrach a sheachaint.

6.6.1.1 Maolú Breise ar Leith trí Sheachaint (cSAC/SPA na Bóinne agus na hAbhann Duibhe)

344 Ag trasbhealaí suíomhanna sainithe, beidh limistéar na n-oibreacha tógála suite ar bhealach le suaitheadh fásra bhruachánaigh agus le bruacha a bhféadfadh an Cuidín goir, madra uisce, Loimpre, Cráifisc Liathdhonn, speicis éisc lena n-áirítear salmainid óg agus inveirteabraigh fionnuisce úsáid a bhaint astu a sheachaint.

345 Cuirfear an maolú réamhchúramach seo a leanas i bhfeidhm i dtaca le cSAC / SPA na Bóinne agus na hAbhann Duibhe:

- Beidh gach túr a thógtar agus an ghníomhaíocht thógála ar fad a bhainfidh lena dtógáil lonnaithe 50 m ar a laghad ó bhruach an tsuímh shainithe. Ní chuirfear isteach ar ghnáthóga bhruachánacha leathnádúrtha.
- Beidh na túir agus an ghníomhaíocht thógála ar fad a bhainfidh lena dtógáil lonnaithe i ngnáthóga bainistithe i gcoibhneas le sruthanna níos mó a dhraenáil isteach i suíomhanna abhann sainithe.
- Roghnaíodh pointe trasnaithe na líne tarchuir ag pointí sách caol den cSAC / SPA ag gach ceann den dá thrasbhealach abhann.
- Ní bheidh aon oibreacha insrutha nó bruaigh ar bun laistigh den cSAC / SPA ná i ndraenacha agus aibhneacha a bheidh ag draenáil isteach sna haibhneacha sin.
- Dearadh an túr agus lug shreang an tseoltóra ab ísle ar bhealach ionas nach gcuirfidh fásra isteach ar chúrsaí ag teorainneacha suímh shainithe, go háirithe ag trasbhealach na Bóinne. Dá bhrí sin ní bheidh aon chall le bearradh fásra adhmaid ná an suaitheadh a bhaineann leis sin.
- Déanfar sreangú ar an líne tarchuir gan aon chall obair a dhéanamh laistigh de theorainn an tsuímh shainithe. Seachnófar rochtain ag innealra agus lucht pearsanra

ar ghnáthóga atá taobh istigh de theorainn an tsuímh shainithe, cosúil leis na haibhneacha agus na gnáthóga bruachánacha a bhaineann leo.

- Coinneofar íoschrios maolánach 20 m idir suíomhanna túir agus gach craobh-abhainn d'aibhneacha ainmnithe chun na rioscaí do ghabhdóirí uisceacha íogaire (e.g. salmainidí, cruidíní agus madraí uisce) a laghdú an oiread agus is féidir.

6.6.2 Maolú trí Laghdú

346 Is féidir an tionchar féideartha atá mionsonraithe i **Rannán 6.5** a laghdú trí mhaolú cúramach. Is é an bealach is fearr chun rioscaí ar nós suaitheadh fiadhúlra agus chosaint cháilíocht an uisce a laghdú an oiread agus is féidir ná Cléireach Éiceolaíoch Oibreacha ag a bhfuil an taitní chuí a cheapadh a bheidh ar an suíomh le linn na tógála, d'fhonn comhairle a thabhairt ar an gcur chuige deartha atá mionsonraithe a chur chun feidhme agus maolú éiceolaíoch a chur chun feidhme mar a mhionsonraítear san EIS seo agus mar a mhionsonrófar sa Phlean Tógála agus Bainistíochta Comhshaoil (CEMP). Cuireadh srac-Phlean um Bainistiú Comhshaoil Tógála (CEMP) san áireamh in **Aguisín 7.1, Imleabhar 3B** den EIS, agus tá sé ina chuid de na cáipéisí iarratais.

347 Áirítear leis an ról a bheidh ag an gCléireach Éiceolaíoch Oibreacha:

- Maoirseacht ar oibreacha tógála agus comhlíonadh reachtaíochta a chinntiú;
- Monatóireacht ar ghnáthóga agus ar speicis le linn na tógála agus ar éifeachtacht an mhaolaithe;
- Comhairle a thabhairt maidir le cur isteach féideartha ar fhiadhúlra a sheachaint agus a laghdú an oiread agus is féidir;
- Moltaí a thabhairt maidir le freagairtí / gníomhartha iomchuí ar shaincheisteanna a bhaineann le suíomhanna ar leith (e.g. a bheith in ann suíomh pórúcháin do speicis faoi chosaint nár taifeadadh roimhe a aithint le linn oibreacha tógála); agus
- Idirchaidreamh a dhéanamh leis an NPWS, le hIascach Intíre Éireann agus le húdaráis fhorordaithe eile nuair is gá.

348 In éineacht le céim na tógála, moltar go gceapfaí an Cléireach Éiceolaíoch Oibreacha le linn céimeanna réamhthógála (céim idirchaidrimh leis an úinéir talún) agus iarthógála (dhá bhliain ar a laghad) go háirithe chun monatóireacht a dhéanamh ar na bearta maolaithe, feic **Rannán 6.7.1**.

6.6.2.1 Maolú i gCéim na Tógála

- 349 Cuirfear CEMP i bhfeidhm le haghaidh chéim thógála an tionscadail maidir leis an maolú ar fad atá mionsonraithe san EIS seo (feic Aguisín 7.1, **Aguisíní Imleabhar 3B** den EIS chun CEMP imlíneach a fháil).
- 350 Na bearta maolaithe atá le cur san áireamh sa Phlean imlíneach um Bainistiú Comhshaoil Tógála (CEMP) maidir le flóra agus fána, déanfar iad a chur chun feidhme mar chuid den bhainistíocht foirgníochta.
- 351 Déanfaidh na conraitheoirí tógála agus suímh ráitis modheolaíochta oibre a ullmhú, nithe ina gcuirfear san áireamh gach ceann de na bearta maolaithe san EIS, a chomhaontófar le húdaráis reachtúla agus le ECoW (nuair is iomchuí), agus a chuirfidh foirne tógála i bhfeidhm le haghaidh gach gníomhaíochta tógála. Leagfar na ráitis sin síos sa CEMP.

6.6.2.1.1 Gnáthóga

- 352 Déanfar an limistéar oibreacha a mharcáil / a fhálú go soiléir. Déanfar fáлта sceach, crainn agus fásra scrobarnaí a choinneofar agus atá lonnaithe gar do limistéir oibre a mharcáil agus a fhálú go soiléir ionas nach mbeifear in ann damáiste de thaisme a dhéanamh le linn tochailtí agus ullmhú suímh. Ní stórálfar aon ábhar i bhfoisceacht 5 m d'fhálta sceach / crainn / scrobarnach. Is féidir le hábhar, go háirithe ualach ithreach cosc a chur ar aer agus ar uisce scaipeadh chuig fréamhacha crann/tor.
- 353 I gcás go lonnófar túir ar theorainneacha páirce ina bhfuil fáлта sceach, bainfear an fásra go dtí leibhéal na talún. Déanfar na hoibreacha ionas go n-íoslaghdófar an cur isteach ar an ithir agus balcadh na hithreach lasmuigh de bhunsraitheanna na dtúr agus go háirithe mar a bhfuil struchtúir fréimhe an fháil sceach ann fós. Cuirfear fál adhmaid timpeall ar bhun an túir ionas nach mbeidh beostoc in ann dul isteach agus déanfar athphlandú le speicis adhmaid a fhásann go híseal san áit lena n-áirítear Draighean, Sceach gheal agus Coll. Leis sin beifear in ann an fál sceach a chur ag fás arís sa bhearna ina bhfuil an túr suite. Nuair is gá, ullmhófar go cuí talamh féir a ndearnadh suaitheadh air agus cuirfear síolta air arís le meascán féir as an gceantar, cosúil leis sin atá ag fás cheana féin sna páirceanna timpeall na háite. Cuirfear na síolta arís laistigh de 3 sheachtaine ó na hoibreacha tógála ionas nach ligfear ithir nach bhfuil cumhdaithe le sruth.
- 354 Déanfar bearradh agus teascadh crann i ngnéithe coillearnaí líní faoi na seoltóirí ar bhealach a laghdóidh an gá a bheidh le teascadh forleathan crann an oiread agus is féidir. Déanfaidh foraoiseoirí / máinlianna crann cáilithe crainn mhóra fhásta a bharrscoitheadh ionas go gcoinneofar an oiread de struchtúr na crannteorann / gnáthóige líní agus is féidir agus ar bhealach a chothóidh speicis flóra na talún agus nach maróidh an crann. Beidh cuma scolbáilte

- nó phróifílithe ar an bhfásra de bharr a bhearrtha, rud a imreoidh an drochthionchar is lú is féidir air. Ar an iomlán, ní athrófar struchtúr agus feidhm éiceolaíoch ghnéithe na gcoillearnach líneach seo leis, agus ní dhéanfaidh sé aon difear intomhaiste don fhána a bheidh istigh ann i ndiaidh na tógála.
- 355 D'fhéadfadh conairí atá 74 m ar leithead bheith riachtanach sa choillearnach a shaináithnítear i d**Tábla 6.17**. Íoslaghódófar rochtain innealra ar na limistéir sin a oiread is féidir chun balcadh ithreach agus damáiste do fhlóra talún na coillearnaí a íoslaghdú. I gcomhairle le húinéirí talún, coinneofar limistéir adhmaid mhairbh chun an bhithéagsúlacht áitiúil a fheabhsú. Coinneofar gnáthóg scrobarnaí a fhásann go híséal (fásra coillearnaí) faoi bhun na seoltóirí.
- 356 I gcás ina mbeidh gá le hobair thógála gar do chrainn fhásta, leanfar *Guidelines for the Planning Installation and Maintenance of Utility Services in Proximity to Trees* (NJUG 10) (*Treoirlínte maidir le Pleanáil, Suiteáil agus Cothabháil Seirbhísí Fónais gar do Chrainn*) de chuid an Chomhghrúpa Náisiúnta Fónais d'fhonn díobháil a íoslaghdú.
- 357 Déanfaidh foraoiseoir nó máinlia crann cáilithe an bearradh crann agus beidh sé mar aidhm an méid bearrtha a bheidh le déanamh a íoslaghdú. Tabharfaidh anCléireach Éiceolaíoch Oibreacha ionchur nuair is gá, d'fhonn an tionchar ar ghnáthóga máguaird agus / nó ar speicis a íoslaghdú e.g. trí chomhairle a thabhairt maidir leis an treo a leagfar na crainn. Mar chuid de sin tabharfaidh an Cléireach Éiceolaíoch Oibreacha comhairle freisin ar limistéir íogaire a bheidh le seachaint go háirithe ag trasbhealaí abhann.
- 358 Mar a luadh roimhe seo, seachnófar aon tionchar ar fhálta sceach agus ar choillearnach líneach mar gheall ar cheanglais rochtana trí bhealaí rochtana sealadacha a roghnú trí phointí rochtana feirme reatha agus bearnaí i bhfálta sceach. Bainfear úsáid as geataí atá ag dul amach ar bhóithre áitiúla cheana féin, seachas bearnaí breise a chruthú i bhfálta sceach. Comhaontófar aon athrú ar bhealaí rochtana sealadacha roimh ré leis an gCléireach Éiceolaíoch Oibreacha d'fhonn a chinntiú go seachnófar aon tionchar ar ghabhdóirí atá íogair ar bhonn éiceolaíoch.
- 359 Déanfar aon ábhar sealadach a úsáidfear chun bealach isteach a thabhairt d'innealra a bhaint tar éis na n-oibreacha ionas go mbeifear in ann an ghnáthóg a chur ar ais mar is ceart arís.

6.6.2.1.2 Cáilíocht an Uisce

- 360 Cuirfidh conraitheoirí plean rialaithe draenála agus dríodair i bhfeidhm le linn oibreacha suímh. Mionsonrófar sa phlean sainbhearta maolaithe (tógtha ó bhearta maolaithe a leagtar amach sa chaibidil seo agus i g**Caibidil 8** den imleabhar seo den EIS) chun dul i ngleic le fadhbanna a bhaineann le suíomhanna ar leith. Cuirfear é sin i bhfeidhm mar chuid den CEMP. Cuirfear i bhfeidhm sa phlean rialaithe draenála agus dríodair na sainbhearta maolaithe uile a leagtar

- amach san EIS chun aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna a bhaineann le suíomhanna ar leith. Bainfeadh an méid sin amach ach na bearta maolaithe cuí a shonraítear sa srac-Phlean um Bainistiú Comhshaoil Tógála a chur san áireamh. Cuireadh an srac-Phlean um Bainistiú Comhshaoil Tógála (CEMP) san áireamh in **Aguisín 7.1, Imleabhar 3B** den EIS, agus tá sé ina chuid de na cáipéisí iarratais.
- 361 Meastar go mbeidh na rioscaí a bheidh le méideanna suntasacha de thruailleáin fhéideartha ó ghníomhaíochtaí tógála a shroichfidh sruthchúrsaí áitiúla sách beag mar gheall ar na dianbhearta um rialú truailithe a ghlacfar. Ullmhófar CEMP ag céim deartha mionsonraithe ina n-áireofar bearta le haghaidh oibreacha gar do shruthchúrsaí bunaithe ar bhearta maolaithe atá mionsonraithe i **gCaibidil 8** den imleabhar seo den EIS. Mar a luadh thuas, cuireadh an srac-Phlean um Bainistiú Comhshaoil Tógála san áireamh leis an EIS seo agus tá sé ina chuid de na cáipéisí iarratais. Tagraíodh sa chur chuige seo do cheanglais ábhartha maidir leis na *Requirements for the Protection of Fisheries Habitat during Construction and Development Works at River Sites (Cosaint Gnáthóg Iascaigh i rith Oibreacha Tógála agus Forbartha ag Suíomhanna Abhann)* (Bord Iascaigh Réigiúnach an Oirthir, 2006).
- 362 Laghdófar tionchar féideartha a tharlaíonn de bharr doirteadh, sileadh nó sceitheadh le linn na céime tógála trí sholáthar dóthanach de phacaí doirte agus de phacaí asúiteacha hidreacarbóin a choinneáil ag stáisiúin lipéadaithe ag gach limistéar oibre, agus pacáí doirte i ngach feithicil ar an suíomh. Cuirfeadh an pearsanra go léir faoi oiliúint maidir le húsáid an trealaimh. Déanfar aon phacaí doirte a úsáidfear a dhiúscairt go hiomchuí lasmuigh den suíomh.
- 363 Déanfar ráiteas modheolaíochta doirte a dhréachtú nach mór don pearsanra go léir cloí leis mar chuid den CEMP.
- 364 Dréachtófar prótacal le haghaidh Phráinnfhreagairt 24 uair an chloig, 7 lá sa tseachtain maidir le sceitheadh / doirteadh hidreacarbón agus / nó ceimiceán agus cuirfeadh an prótacal sin i bhfeidhm. Ní mór a bheith in ann é sin a chur i bhfeidhm i gcás go dtarlódh sé, cé nach móide go dtarlódh, go ndoirtfí ceimiceáin, hidreacarbóin nó go scaoilfí dríodar chuig an dromchla nó chuig an gcóras screamhuisce.
- 365 Ní dhéanfar aon inlónadh ar ithir nó ní stórálfar aon ithir a glanadh i gcomhair oibreacha tógála i bhfoisceacht 5 m de dhíoga draenála agus bogaigh eile nó gnáthóga aitheanta eile lena mbaineann luach éiceolaíoch arna aithint ag an gCléireach Éiceolaíoch Oibreacha. Déanfar ábhar tochailte ó oibreacha tógála a dhiúscairt sa limistéar oibreacha atá saor ó bhaol suntasach go rachaidh sé isteach i sruthchúrsaí áitiúla.
- 366 Nuair atá ithir á tochailt agus á baint i gcomhair oibreacha tógála, tiocfaidh idircheapóirí ola bhreosla agus baic shiolta nó locháin dríodraithe trasna ar rith chun srutha uisce dromchla ag

- láithreacha túir gar do (i bhfoisceacht 5 m de shruthanna níos lú agus díoga draenála). Mar chuid dá gceanglais comhshaoil agus oibre, leagfaidh an conraitheoir sceideal cothabhála amach agus ráiteas nós imeachta / modh oibríochta maidir le beartha um rialú siolta agus truailithe le linn chéim na tógála. Déanfaidh an conraitheoir agus an ECoW monatóireacht air sin i gcomhair éifeachtachta.
- 367 Beidh cumhdach dúbailte ar choimeádáin ola, peitрил agus breoslaí eile agus iad bundaithe ionas go mbeidh siad in ann toirt 110% a thógáil. Cloífidh sonraíocht bunda leis an dea-chleachtas reatha maidir le stóráil ola cosúil le Treoir Dea-Chleachtas Fhiontraíocht Éireann *BPGCS005 Oil Storage Guidelines (Treoirlínte um Stóráil Ola)*. Déanfar gach dramh-ola, coimeádáin ola fholmha agus dramháil ghuaiseach eile a dhiúscairt i gcomhar le ceanglais na n*Achtanna um Bainistiú Dramhála 1996 go 2008*, arna leasú.
- 368 Ní dhóirtfear coinchréit ach amháin i láithreacha sainithe agus déanfar cóireáil ar leacht nite coinchréite lasmuigh den suíomh, agus na treoirlínte reatha dea-chleachtas á leanúint, lena n-áirítear *Pollution Prevention Guidelines for Northern Ireland and Scotland (Treoirlínte um Chosc ar Thruailliú le haghaidh Thuaisceart Éireann agus na hAlban) SEPA PPG 5 (2007)*. Ní scaoilfear leacht nite coinchréite amach in uisce dromchla agus fágfar coinchréit atá curtha amach ag cruachan sa triomach ar feadh 48 uair an chloig ar a laghad.
- 369 Déanfar diúscairt ar dhramh-choinchréit amh nó nach bhfuil cruaithe trína chur chuig suíomh diúscairthe ceadaithe / ceadúnaithe. Tugtar ar aird go mbeidh sruthlú á dhéanamh ar an trucail coinchréite ag ionad baisceála an ghléasra. Díreofar an sruthlú sin ar an athchúrsálaí uisce trí-bhá atá curtha ar fáil ag an láthair sin.
- 370 Sruthchúrsaí a aithníodh mar chinn a d'fhéadfadh a bheith i mbaol truailithe ó ghníomhaíochtaí tógála (e.g. draenacha agus sruthanna beaga atá nasctha leis an mBóinn agus leis an Abhainn Dubh), beidh baic shiolta a bheith deartha go cuí ag gabháil leo (bunaithe ar shaintréithe draenála agus rith chun srutha a d'fhéadfadh tarlú) agus iad suiteáilte i gcomhairle le hIascach Intíre Éireann (nuair is gá).
- 371 Déanfar athbhreoslú innealra, a dhéanfar ar limistéir shainithe chothroma a bhfuil dromchla crua fúthu nuair is féidir, 20 m ar a laghad ó shruthchúrsaí agus díoga draenála. I gcás ina mbíonn gá le hathbhreoslú lasmuigh den limistéar sin, iomprófar breosla in umar soghluaiste faoi chumhdach dúbailte agus beidh tráidire doirte in úsáid le linn oibríochtaí athbhreoslaithe.
- 372 Déanfar athbhreoslú, cothabháil rialta ar an innealra ar fad agus seiceálfar i gcomhair sceití. Ní thabharfar faoi sheirbhísiú i bhfoisceacht 50 m de ghnéithe uisceacha, lena n-áirítear díoga draenála tirime. Ní mór seirbhísiú a dhéanamh ar limistéir shainithe loma, le dromchla crua nuair is féidir.

- 373 Stórálfar ábhair thógála cosúil le hidreacarbón, stroighin agus leachtmhoirtéal in áiteanna bundaithe nó i sadhlanna agus déanfaidh an bainisteoir láithreáin imscrúdú rialta orthu. Cloífidh cleachtais thógála ghinearálta leis na riachtanais maidir le gnáthóga iascaigh a chosaint i rith oibreacha tógála agus forbartha ag suíomhanna abhann arna bhfoilsíú ag Iascach Intíre Éireann (2006).
- 374 Cuirfear staid na haimsire san áireamh nuair a bheidh gníomhaíochtaí tógála á bpleanáil chun an baol a bhaineann le mór-rith chun srutha ó limistéir oibreacha a laghdú an oiread agus is féidir.

6.6.2.1.3 Fána (Éin agus Mamaigh)

- 375 Ba cheart aon bhaint/bhearradh scrobarnaí, fála sceach nó crann a dhéanamh taobh amuigh den tréimhse neadaithe éan, a thosaíonn an 1 Márta agus a leanann ar aghaidh go dtí an 31 Lúnasa, chun éin neadaithe a chosaint. Tá gach éan agus a n-áiteanna neadaithe faoi chosaint in Éirinn ag an *Acht um Fhiadhúlra, 1976* (arna leasú), cé gurb ann d'eisceachtaí le haghaidh forbairtí díolmhaithe.
- 376 Ag glacadh leis an scála ama a bheidh idir aon chinneadh chun cead pleanála a dheonú agus tús a chur le glanadh agus le tógáil ag an suíomh féin, agus chomh luath is a bheidh riachtanais beachta na forbartha a bheartaítear ar eolas maidir le leagan, tabharfaidh saineolaí ialtóg faoi shuirbhéanna ialtóg deimhniúcháin a bhíonn i gcrainn fhásta faoi leith a aithníodh i gcomhair leagain sula leagfar na crainn d'fhonn an chonclúid a leagtar amach san EIS seo a fhíorú agus a athrú chun dáta. Beidh sé mar aidhm sa suirbhé réamhthógála seo líon agus láthair na bhfaraí ialtóg a mbeadh tionchar ag leagan orthu a athdheimhniú (níor deimhníodh aon fharaí ialtóg mar chuid de shuirbhéanna allamuigh a rinneadh don fhorbairt a bheartaítear). D'fhonn leanúint le leagan na gcrann a d'fhéadfaí a aithint mar fharaí ialtóg, beidh gá ceadúnas maolaithe a fháil ón NPWS. Leanfar an treoir ón NRA, (2006a) maidir le leagan crann agus baint fála sceach i rith chéim ghlanadh suímh na forbartha a bheartaítear. Tabharfar cuntas mion ar na bearta sin sa CEMP a dhréachtófar le haghaidh chéim na tógála den fhorbairt a bheartaítear.
- 377 Déanfar suirbhéanna réamhthógála ag sruthchúrsaí agus gnáthóga cóngaracha a bhíonn gar do limistéir ina leagtar crainn d'fhonn a dheimhniú cibé an bhfuil suíomhanna pórúcháin madra uisce ann nó nach bhfuil i dtaca leis na dálaí a ndearnadh measúnú orthu san EIS. Tá gá leis sin mar gheall ar an gcosaint dhleathach dhian atá ag madraí uisce (agus a gcuid áiteanna scíthe nó pórúcháin) agus glacadh leis an scála ama is dóigh a bheidh ann idir cinneadh chun ceadú pleanála a thabhairt agus tús a chur le hobair forbartha (seans go mbeidh níos mó ná 2 bhliain i gceist). Tabharfar sonraí maidir leis an modheolaíocht don suirbhé réamhthógála agus den chur chuige a ghlacfar sa CEMP a dhréachtófar le haghaidh chéim thógála na forbartha agus beidh tagairt ann do threoircháipéisí ábhartha (NRA 2006c). Níltear ag súil go dtiocfaidh

aon tionchar díreach chun cinn toisc go mbeidh ráiteas modheolaíochta comhaontaithe ag gabháil leis na hoibreacha agus go ndéanfaidh an Cléireach Éiceolaíoch Oibreacha monatóireacht orthu.

378 Déanfar suirbhéanna réamhthógála maidir le brocacha broic ag fásra adhmaid a theastóidh le leagan chun na dálaí lena bhfuiltear ag súil san EIS a dheimhniú. Tá gá leis sin mar chabhair do ghníomhaíochtaí glanta suímh mar gheall ar an gcosaint dhleathach atá ag suíomhanna pórúcháin broic agus ag glacadh leis an scála ama a cheaptar a bheidh idir cinneadh chun ceadú pleanála a thabhairt agus tús na tógála (seans go mbeidh níos mó ná 2 bhliain i gceist). Cruthófar crios maolánach timpeall ar aon bhrocach broic atá ar eolas trí chuailí sealadacha a thógáil agus sreanga ar a mbeidh comhartha ‘cosc ar iontráil’ crochta. Níltear ag súil go dtiocfaidh aon tionchar díreach chun cinn toisc go mbeidh ráiteas modheolaíochta comhaontaithe ag gabháil leis na hoibreacha agus go ndéanfaidh an Cléireach Éiceolaíoch Oibreacha monatóireacht orthu bunaithe ar threoirínte ábhartha (NRA 2006b).

6.6.2.2 Maolú Breise ar Leith trí Laghdú (cSAC/SPA na Bóinne agus na hAbhann Duibhe)

379 Cuirfear an maolú réamhchúramach sonrath seo a leanas i bhfeidhm i dtaca le cSAC / SPA na Bóinne agus na hAbhann Duibhe.

380 D'fhonn a chinntiú nach dtarlóidh aon suaitheadh don Chruidín goir agus don mhadra uisce, ní bhearrfar aon chrainn roimh chur i gcrích na suirbhéanna réamhthógála a ndéanfar iad chun na dálaí lena bhfuiltear ag súil san EIS a dheimhniú. Bearrfar na crainn ag am oiriúnach den bhliain, ag láithreacha ar sainaitníodh go bhféadfadh na speicis sin pórú iontu. I measc na láithreacha sin beidh siad seo a leanas:

- Abhainn Boycetown idir Túr 376 agus Túr 377;
- Sruth idir Túr 358 agus Túr 359;
- An Bhóinn (cSAC / SPA) idir Túr 355 agus Túr 356;
- Sruth idir Túr 350 agus Túr 351;
- Trí thrasbhealach ag Abhainn an Chladaigh idir Túr 344 agus Túr 347;
- Sruthán beag idir Túr 317 agus Túr 318;
- Sruthán beag idir Túr 313 agus Túr 314;
- An Abhainn Dubh (cSAC / SPA) idir Túr 310 agus Túr 311; agus
- Abhainn Chill Mhaighneann idir Túr 251 agus Túr 252.

- 381 Tabharfar faoi shuirbhéanna deimhniúcháin roimh an tógáil, d'fhonn an staid ar a ndearnadh measúnú a dheimhniú, ag sruthchúrsaí a bhfuil cur síos orthu mar a bhféadfadh leagan crann a bheith ina chúis le rioscaí suaite do shuíomhanna pórúcháin an Chruidín. Tá gá leis sin mar thoradh ar an amscála dóchúil idir aon chinneadh chun cead pleanála a dheonú agus tús a chur le glanadh an láithreáin go hiarbhír agus tógáil agus mar thoradh ar chineál dinimiciúil láithreacha suíomh pórúcháin an Chruidín / athruithe ar na láithreacha sin. Más rud é go bhfuil gearradh crann ag teastáil ag suíomh pórúcháin an Chruidín, ní dhéanfar an obair sin ach tar éis do na Cuidíní pórú a chur i gcrích (mar a dheimhneoidh an Cléireach Éiceolaíoch Oibreacha) nó lasmuigh de shéasúr póraithe an Chruidín (ó mhí an Mhárta go deireadh mhí Lúnasa de ghnáth). Déanfar gearradh crann ar bhealach nach ndéanann damáiste don suíomh póraithe / don bhruach abhann trí ghéaga na gcrann a bharrscoitheadh go cúramach agus trí choinneáil a dhéanamh ar struchtúir fréimhe crainn agus ar fhásra níos ísle faoina bpóraíonn an speiceas sin de ghnáth.
- 382 Tabharfar faoi shuirbhéanna deimhniúcháin roimh an tógáil freisin ar shuíomhanna pórúcháin an mhadra uisce. Má aimsítear suíomh pórúcháin an mhadra uisce a d'fhéadfaí a shuaitheadh, cuirfear gníomhaíochtaí bearradh crann ar fionraí go dtí go mbeidh suíomh pórúcháin an mhadra uisce folamh agus go mbeidh gníomhaíocht phóraithe thart, mar a dheimhneoidh an Cléireach Éiceolaíoch Oibreacha. Déanfar bearradh crann ar bhealach nach ndéanann damáiste don suíomh pórúcháin / don bhruach abhann trí ghéaga na gcrann a bharrscoitheadh go cúramach agus trí choinneáil a dhéanamh ar struchtúir fréimhe crainn agus ar fhásra níos ísle faoina bpóraíonn an speiceas sin de ghnáth.
- 383 Déanfar sreangú de láimh ar na línte cumhachta ag pointí trasnaithe abhann ionas nach mbeidh aon chall d'innealra rochtain a fháil, agus tionchar suaite gaolmhar ar Láithreáin Eorpacha.

6.6.2.3 Maolú sa Chéim Oibríoch

6.6.2.3.1 Cáilíocht an Uisce

- 384 Ní bheidh aon scaoileadh díreach go dtí an comhshaol uisce i rith na céime oibríche. Ní réamh-mheastar go sonrúfar tionchar féideartha suntasach ar bith eile ar cháilíocht an uisce i rith na céime oibríche.

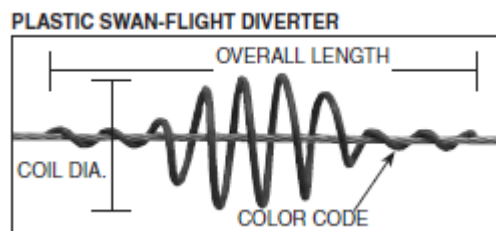
6.6.2.3.2 Fána (Éin)

- 385 Is rioscaí truaillithe féideartha d'Ealaí Glóracha an príomhthionchar oibríochta a aithnítear ag láithreacha atá aitheanta i d**Tábla 6.21**.
- 386 Cuireadh maolú trí sheachaint suíomhanna beathaithe agus fara i bhfeidhm a mhéid agus is féidir i roghnú an ailínithe. Mar sin féin ag glacadh le raon geografach na nEalaí Glóracha sa

limistéar seo agus le srianta neamh-éaneolaíochta suntasacha eile, ní bheifear in ann trasnú bhealaí eitilte rialta na nEalaí Glóracha idir suíomhanna beathaithe agus fara a sheachaint. Chuige sin tá an baol ann go mbeidh imbhuailtí ann go háirithe faoi ghné shreang talmhaithe an ailínithe.

387 Tá gá le maolú chun an tionchar ag suíomhanna sonracha a laghdú i bhfoirm marcáil sreang talmhaithe le claontaí eitilte éan. Bunaithe ar fhaisnéis atá ar fáil agus ar staidéir bunaithe ar thaighde a ndearnadh athbhreithniú orthu, laghdóidh sé sin riosca imbhuailte féideartha a bhaineann leis an ailíniú nua. I measc na staidéar ina bhfacthas laghdú ar imbhuailtí ealaí ar línte tarchuir bhí Frost (2008) agus Slater (2006). In athbhreithniú ar 21 staidéar ar mharcálacha línte, bhain Barrientos *et al.* (2011) de thátal gur laghdaigh marcáil línte básmhaireacht i measc éan idir 55-94% i gcás gur tugadh éifeacht bhreathnaithe faoi deara sular marcáladh na línte. Dá réir sin is cur chuige dea-chleachtas é marcáil réamhchúramach línte d'fhonn riosca imbhuailte an ailínithe nua a íoslaghdú. Déantar na cineálacha claontaí eitilte, éifeachtacht agus cumraíocht a phlé go mion in APPLIC (2012) agus threoraigh sé sin an maolú a bheartaítear. Ach an oiread le gach maolú ar mharcálacha líne, má éiríonn leis seo caithfear monatóireacht leanúnach a dhéanamh, mar atá sonraithe i **Rannán 6.7.2**.

388 Is iad na cineálacha claontaí eitilte a mholtar ná marcanna um chlaonadh eitilte ealaí atá déanta as PVC liath ardtionchair (UV-chobhsaithe) agus iad feistithe thart ar 5 m óna chéile ar feadh gach sreinge talmhaithe, feic **Fíor 6.2**. Tá an mharcáil líne sin beartaithe do na sreanga talmhaithe ionas go mbeidh na sreanga talmhaithe níos feiceálaí d'éin ag eitilt.

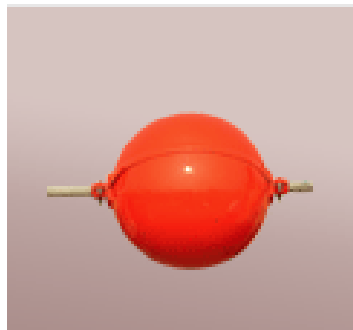
Fíor 6.2: Claontaí Eitilte Ealaí

389 Limistéir a sainithníodh mar chinn ina dteastóidh marcáil líne, sainítear iad mar seo a leanas: *“Láithreacha ina bhfaca déroinnt an ailínithe cosáin eitilte cuíosach rialta déanta ag an Eala Ghlórach idir limistéir beathaithe agus fara”,* trasbhealaí abhann níos mó (lena n-áirítear an Bhóinn) nó comhchruinnithe a bhfuil tábhacht náisiúnta leo cóngarach dóibh (<1 km) – limistéar na hAbhann Buí.

390 Dírítear aird ar limistéir agus achair an ailínithe a bheartaítear le haghaidh marcála le claontaí eitilte i bhFíor 6.3.3 agus i bhFíor 6.3.4, **Fíoracha Imleabhar 3D** den EIS agus tá cur síos orthu mar seo a leanas:

- Idir Túr 307 agus Túr 312 ag trasbhealach na hAbhann Duibhe moltar go marcálfaí thart ar 1.6 km ar a laghad de na sreanga talmhaithe le claontaí eitilte ealaí. I measc na bpríomhspeiceas éan a aithníodh a d'fhéadfadh imbhuiladh faoin ailíniú tá an Eala Ghlórach, an Fheadóg Bhuí, an Bhroigheall agus an Eala Bhalbh.
- Siar ó limistéar sealgaireachta na hAbhann Buí idir Túr 291 agus Túr 295. Ní thrasnaíonn an príomhbhealach eitilte an t-ailíniú. Mar sin féin tá an baol ann go mbogfadh an Eala Ghlórach i dtreo limistéar an ailínithe. Toisc go bhfuil líon mór sa limistéar seo moltar go marcálfaí thart ar 1.5 km de na sreanga talmhaithe le claontaí eitilte ealaí.
- Idir Túr 279 agus Túr 283 siar ó Loch Clooney; moltar go marcálfaí thart ar 1.5 km de na sreanga talmhaithe le claontaí eitilte ealaí. I measc na bpríomhspeiceas éan a aithníodh a d'fhéadfadh imbhuiladh faoin ailíniú tá an Eala Ghlórach.
- Idir Túr 257 agus Túr 268 gar do Bhaile Chrúis / Loch na Coille Báine; moltar go marcálfaí thart ar 3.3 km de na sreanga talmhaithe le claontaí eitilte ealaí. I measc na bpríomhspeiceas éan a aithníodh a d'fhéadfadh imbhuiladh faoin ailíniú tá an Eala Ghlórach.

391 Ina theannta sin, cuirfear sféir mharcála 60 cm ar trastomhas leis an sreang thalmhaithe idir Túr 355 agus Túr 357 chun infheictheacht a mhéadú. Leagfar iad sin ag eatraimh 30 méadar agus beidh dathanna malartacha orthu, idir oráiste agus bhán, feic **Fíor 6.3**. I measc na bpríomhspeiceas éan ar ar díríodh a d'fhéadfadh imbhuiladh faoin ailíniú tá an Bhroigheall agus an Eala Bhalbh.

Fíor 6.3: Sféir Mharcála

392 Tá maolú i bhfoirm 'Iombhagairtí Fara Éan' beartaithe le haghaidh trasghéaga Thúr 295 agus Thúr 296 i mbaile fearainn Bhaile Órthaí chun iombhagairt a dhéanamh ar speicis d'fhine na gcaróg agus den Chlamhán a bhíonn ar fara agus a d'fhéadfadh cur isteach nó ionsaí a dhéanamh ar Philibín goir i mbaile fearainn Bhaile Órthaí. Tá iombhagairtí oiriúnacha fara éan le haghaidh trasghéaga miotail ar línte tarchuir ar fáil agus sonraíochtaí deartha iomchuí ag

gabháil leo. Tá siad sin deartha d'fhonn éin chreiche a dhíbirt agus dá réir sin tionchar creachóireachta / suaite ar Philibín neadaithe ar an talamh a laghdú.

393 Ba cheart aon bhearradh scrobarnaí, fáлта sceach nó crann a dhéanamh taobh amuigh den tréimhse neadaithe éan, a thosaíonn an 1 Márta agus a leanann ar aghaidh go dtí an 31 Lúnasa, chun éin neadaithe a chosaint. Tá gach éan agus a n-áiteanna neadaithe faoi chosaint in Éirinn ag an *Acht um Fhiadhúlra, 1976* (arna leasú in 2000), cé gurb ann d'eisceachtaí le haghaidh forbairtí díolmhaithe.

6.6.3 Maolú trí Réiteach

394 Beartaítear an maolú leasúcháin seo a leanas:

- Seiceálfaidh an Cléireach Éiceolaíoch Oibreacha mar atá ag éirí le hathbhunú fáлта sceach dhá bhliain i ndiaidh tógála ag láithreacha túir. I gcás ina mbíonn drochfhás faoi fhálta sceach nó i gcás nach mbeidh fás ar bith faoi fhálta sceach, athchuirfear le speicis dhúchasacha fáлта sceach den chineál céanna iad d'fhonn a chinntiú go gcoinnítear/go n-athbhunaítear gnáthóga líneacha. Má theastaíonn fál nua nó cothabháil, cuirfear é sin i bhfeidhm i gcomhairle le húinéir na talún.

395 Déanfar monatóireacht chun éifeachtacht mhaolú na gclaontaí eitilte a bheartaítear a dheimhniú (feic **Rannán 6.7.1** chun tuilleadh faisnéise a fháil).

6.7 TIONCHAR IARMHARACH

396 Tá an tionchar iarmharach tar éis maolú maidir le gach príomhghabhdóir éiceolaíochta a aithnítear mar cheann a bhféadfadh tionchar a bheith air le linn na gcéimeanna tógála agus oibríche mionsonraithe i d**Tábla 6.22** agus i d**Tábla 6.23** faoi seach. Caitear i d**Tábla 6.22** le céim na tógála agus caitear i d**Tábla 6.23** leis an gcéim oibríoch.

397 Mar achoimre, baineann suntasacht atá idir do-airithe agus beag (Íseal – i gcás riosca imbhuailte na hEala Glóraí) le drochthionchar iarmharach na forbartha a bheartaítear ar ghabhdóirí éiceolaíochta a sainaitníodh laistigh den limistéar staidéir.

Tábla 6.22: Achoimre ar Thionchar Iarmharach (tar éis maolú a ghlacadh) atá Ábhartha do Phríomhghabhóirí Éiceolaíochta ar Leith a Bhaineann le Céim na Tógála

Suíomh / Gné	Ceantar	Cur Síos ar an Fhoinsé Tionchair	Tionchar Féideartha	Maolú	Tionchar Iarmharach
An Eala glórach agus an Fheadóg bhúí	Gach suíomh aitheanta	Suaitheadh sealadach ó shuíomhanna sealgaireachta.	Tionchar do-airithe sealadach	Soláthrófar imlíne sa CEMP de mhonatóireacht ar chéim na tógála ag an gCléireach Éiceolaíoch Oibreacha d'fhonn tionchar a dheimhniú mar atá mionsonraithe agus cineálacha cur chuige a chur i bhfeidhm d'fhonn tionchar a íoslaghdú más cuí.	Do-airithe
cSAC / SPA na Bóinne agus na hAbhann Duibhe agus a gcraobh-aibhneacha gaolmhara	Trasbhealach na Bóinne	Truailliú uisce dromchla (gabhdóirí uisceacha). Gan aon suaitheadh ar cheantar bruachánach.	Tionchar sealadach measartha	Áireofar bearta sa CEMP d'fhonn truailliú uisce a smachtú. Monatóireacht réamhthógála ag Cléireach Éiceolaíoch Oibreacha chun monatóireacht a dhéanamh ar ghníomhaíocht oibreacha d'fhonn an tionchar mar atá mionsonraithe a dheimhniú	Do-airithe
Na trasbhealaí abhann eile uile (41 abhainn san iomlán)	Is gá 41 abhainn a thrasnú.	Tionchar indíreach ag truailléain uisce, cur isteach ar ghnáthoga bruachánacha, cur isteach ar speicis cáilithíocha as suíomhanna Eorpacha.	Tionchar sealadach measartha	Áireofar bearta sa CEMP d'fhonn truailliú uisce a smachtú. Monatóireacht réamhthógála ag Cléireach Éiceolaíoch Oibreacha chun monatóireacht a dhéanamh ar ghníomhaíocht oibreacha d'fhonn an tionchar mar atá mionsonraithe a dheimhniú	Do-airithe
Gnáthóg coillearnaí líní (WL1A, WL1B, agus WL2), 13 thúr lonnaithe i bhFálta Sceach	Túir lonnaithe i bhFálta sceach.	390 m de choillearnach líneach bainte le linn tógála ag láithreacha túir.	Miontionchar sealadach	Áireofar bearta sa CEMP d'fhonn limistéar na n-oibreacha agus balcadh ithreach a íoslaghdú. Limistéar claí i ndiaidh na n-oibreacha ionas nach bhfuil fáil ag beostoc ar an	Do-airithe

Suíomh Gné / Ceantar	Cur Síos ar an Fhoinse Tionchair	Tionchar Féideartha	Maolú	Tionchar Iarmharach	
			<p>mbearna leis an Túr. Athphlandú le speicis adhmaidacha dúchasacha a fhásann go híseal agus atá cosúil le speicis in aice láimhe.</p> <p>Monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn maidir le fás agus athphlandú breise de réir mar is gá.</p>		
Crannteorainn eacha (WL2)	Feic Tábla 6.16. 41 trasbhealach aitheanta feadh an ailínithe. Dhá thúr lonnaithe i gcranteorainneacha.	Teascadh agus bearradh crann. Baint cranteorainneacha ag láithreacha túir.	Tionchar buan measartha	<p>Áireofar bearta sa CEMP d'fhonn limistéar na n-oibreacha a íoslaghdú.</p> <p>Barrscoitheadh a dhéanamh seachas crainn a theascadh go hiomlán.</p> <p>Monatóireacht réamhthógála ag Cléireach Éiceolaíoch</p> <p>Oibreacha d'fhonn a thabhairt le fios an mbeidh srianta ama ar ghníomhaíocht oibre maidir le suíomhanna pórucháin speiceas faoi chosaint (feic thíos).</p>	Beag
Coillearnach dhuillsilteach aibí	Feic Tábla 6.17.	Teascadh crann.	Tionchar buan measartha	<p>Áireofar bearta sa CEMP d'fhonn limistéar na n-oibreacha a íoslaghdú.</p> <p>Barrscoitheadh a dhéanamh seachas crainn a theascadh go hiomlán nuair is féidir.</p> <p>Monatóireacht réamhthógála ag Cléireach Éiceolaíoch</p> <p>Oibreacha d'fhonn a thabhairt le fios an mbeidh srianta ama ar ghníomhaíocht oibre maidir le suíomhanna pórucháin speiceas faoi chosaint (feic thíos).</p>	Beag

Suíomh / Gné	Ceantar	Cur Síos ar an Fhoinsé Tionchair	Tionchar Féideartha	Maolú	Tionchar Iarmharach
Fálta sceach ina bhfuil crainn fhásta (WL1 – Cineál B)	Feic Tábla 6.16. 113 trasbhealach aitheanta feadh an ailínithe. 11 túr lonnaithe i bhfálta sceach.	Teascadh agus bearradh crann. Baint fálta sceach ag láithreacha túir.	Tionchar buan measartha	Áireofar bearta sa CEMP d'fhonn limistéar na n-oibreacha a íoslaghdú. Barrscoitheadh a dhéanamh seachas crainn a theascadh go hiomlán. Monatóireacht réamhthógála ag Cléireach Éiceolaíoch Oibreacha d'fhonn a thabhairt le fios an mbeidh srianta ama ar ghníomhaíocht oibre maidir le suíomhanna pórúcháin speiceas faoi chosaint (feic thíos).	Beag
An pilibín (suíomhanna pórúcháin)	Baile fearainn Bhaile Órthaí.	Suaitheadh agus díláithriú.	Miontionchar sealadach	Áireofar bearta sa CEMP chun monatóireacht a dhéanamh ar stádas pórúcháin an Philibín agus chun an bainisteoir tógála a chur ar an eolas maidir le cineálach cur chuige chun tionchar a íoslaghdú más cuí.	Do-airithe
Ialtóga	Túir i bhfálta sceach, 41 crannteorainn trasnaithe, 113 fál sceach le crainn (trasnaithe) agus coillearnach fhásta aitheanta ag Eastát Brittas agus suíomhanna coillearnaí duillsiltí aibí eile a d'fhéadfaí a úsáid mar shuíomhanna sealadacha fara ialtóg. Níor	Suaitheadh agus díláithriú farai ialtóg i gcrainn fhásta teasctha (gnáthóga WL2, WD1 agus WL1 B)	Tionchar sealadach measartha	Tá bearta maolaithe a mhionsonraítear istigh anseo le cur san áireamh sa CEMP.	Do-airithe

Suíomh Gné /	Ceantar	Cur Síos ar Fhoinsé an Tionchair	Tionchar Féideartha	Maolú	Tionchar Iarmharach
	sainaitníodh aon suíomh suntasach sna suirbhéanna.				
Madraí Uisce	Aithníodh 41 trasbhealach h abhann mar shuíomhanna na pórucháin féideartha do mhadraí uisce. Is suíomhanna a lena mbaineann tuilleadh féidearthachta iad trasbhealaí móra abhann	Baol suaite agus díláithrithe an-íseal do shuíomhanna pórucháin a d'fhéadfadh madraí uisce a úsáid a bhaineann le bearradh crann san áit ina dtrasnóidh an líne sruthanna / aibhneacha (limistéir pórucháin fhéideartha).	Tionchar sealadach measartha	Tá bearta maolaithe a mhionsonraítear istigh anseo le cur san áireamh sa CEMP.	Do-airithe
An Broc	Gach suíomh túir, 41 crann-teoraínn aibí, 113 fáil sceach le crainn agus coillearnach aibí aitheanta ag Eastát Brittas agus suíomhanna eile ina bhfuil coillearnach dhullsilteach aibí a d'fhéadfaí a úsáid mar shuíomhanna fara ialtóg.	Baol suaite an-íseal do shuíomhanna pórucháin a d'fhéadfadh an broc a úsáid a bhaineann go sonrach le bearradh crann san áit ina dtrasnóidh an líne fáilta sceach fásta, crann-teorainneacha agus gnáthóga coillearnaí.	Tionchar sealadach measartha	Tá bearta maolaithe a mhionsonraítear istigh anseo le cur san áireamh sa CEMP.	Do-airithe
Speicis Éan Eile	Gach limistéar ina bhféadfaí cur isteach ar fhásra adhmaid.	Baol suaite áitiúil a bhaineann go sonrach le bearradh crann do shuíomhanna a bhíonn in úsáid ag éin ghoirchoitianta i	Miontionchar sealadach	Tá bearta maolaithe a mhionsonraítear istigh anseo le cur san áireamh sa CEMP.	Do-airithe

Suíomh / Gné	Ceantar	Cur Síos ar Fhoirse an Tionchair	Tionchar Féideartha	Maolú	Tionchar Iarmharach
		gcrann-teorainn eacha / fásra fála sceach aibí.			
Coillearnach Dharach-Fuinseoige-Choill	Coillearnach leathnádúrt ha a fhásann go híseal agus sruthanna gaolmhara á dtrasnú ag trí shuíomh idir Túr 260 agus Túr 261, Túr 289 agus Túr 258, agus Túr 252 agus Túr 251. Seachnófar an ghnáthóg seo.	Ní dóigh go mbeidh gá le bearradh fásra adhmaid mar gheall ar an bhfásra adhmaid a bheith chomh híseal (<6m).	Tionchar do-airithe sealadach	Monatóireacht ama déanamh ag an gCléireach Éiceolaíoch Oibreacha	Do-airithe

Tábla 6.23: Achoimre ar Thionchar Iarmharach (tar éis maolú a ghlacadh) atá Ábhartha do Phríomhghabhóirí Éiceolaíochta ar Leith a Bhaineann leis an gCéim Oibríoch

Suíomh / Gné	Ceantar	Cur Síos ar Fhoirse an Tionchair	Tionchar Féideartha	Maolú	Tionchar Iarmharach
Ealaí Glóracha	An Abhainn Dubh.	Imbhualadh le seoltóirí agus sreang thalmhaithe.	Tionchar buan meánach ¹	Sreang thalmhaithe marcáilte le claontaí eitilte. Monatóireacht (plean bainistithe oibríoch).	Beag
An Eala Ghlorach	Ceantar Loch Clooney Bhaile Chrúis	Imbhualadh le seoltóirí agus sreang thalmhaithe.	Tionchar buan beag ¹	Sreang thalmhaithe marcáilte le claontaí eitilte. Monatóireacht (plean bainistithe oibríoch)	Diomaibhseach ¹
An Eala Ghlorach	Siar ón Abhainn Bhuí	Imbhualadh le seoltóirí agus sreang thalmhaithe.	Buan diomaibhseach ¹	Sreang thalmhaithe marcáilte le claontaí eitilte. Monatóireacht (plean bainistithe oibríoch)	Diomaibhseach ¹
An Eala Ghlorach	Suíomhann a eile a aithníodh	Imbhualadh leis an líne tharchuir.	Buan diomaibhseach ¹	Monatóireacht (plean bainistithe oibríoch)	Diomaibhseach ¹
An Eala Ghlorach	Tailtín	Díláithriú ón limistéar	Buan	Monatóireacht (plean bainistithe)	Diomaibhseach ¹

Suíomh / Gné	Ceantar	Cur Síos ar an Fhoirse Tionchair	Tionchar Féideartha	Maolú	Tionchar Iarmharach
		sealgaireachta ag Tailtin.	diomaibhseach ¹	oibríoch).	
Broigheall agus Eala bhalbh	An Bhóinn agus an Abhainn Dubh.	Imbhualadh leis an líne tharchuir.	Tionchar buan beag	Sreang thalmhaithe marcáilte le claontaí eitilte (an Bhóinn agus an Abhainn Dubh)	Do-airithe
An pilibín (suíomhanna a pórúcháin)	Baile fearainn Bhaile Órthaí.	Riosca creachóireachta níos mó a bhaineann le deiseanna fara a bhaineann le túir nua ag Baile Órthaí.	Tionchar buan measartha	lombhagairtí fara i gceantar Bhaile Órthaí. Monatóireacht.	Beag
Gach trasbhealach h abhann	41 abhainn trasnaithe ina n-íomlán.	Truailliú uisce a bhaineann le hoibreacha cothabhála.	Tionchar do-airithe sealadach	Rialuithe caighdeánacha ar thruailliú uisce ag brath ar oibreacha cothabhála.	Do-airithe
Gnáthóg coillearnaí líní (WL1A, WL1B, agus WL2)	Túir lonnaithe i 13 láthair de chineál gnáthóg choillearnaí líní.	Níl fála sceaigh ag fás ar ais / gan ach fíorbheagán de ag fás ag láthair thúir i mbearna fála sceaigh mar gheall ar bheostoc a bheith ag seasamh nó ag cruinniú ann (tionchar indíreach).	Tionchar buan beag	Maolú agus monatóireacht a chur chun feidhme.	Do-airithe
Crannteorainneacha (WL2)	41 trasbhealach aitheanta feadh an ailínithe.	Bearradh leanúnach faoin ailíniú	Tionchar do-airithe sealadach	Níl aon cheann sonrach don ghnáthóg (feic thíos maidir le fána)	Do-airithe
Coillearnach dhuillsilteach aibí	Feic Tábla 6.17.	Bearradh leanúnach faoin ailíniú.	Tionchar do-airithe sealadach	Níl aon cheann sonrach don ghnáthóg (feic thíos maidir le fána).	Do-airithe
Fálta sceaigh ina bhfuil crainn fhásta (WL1 – Cineál B)	113 trasbhealach aitheanta feadh an ailínithe.	Bearradh leanúnach faoin ailíniú.	Tionchar do-airithe sealadach	Níl aon cheann sonrach don ghnáthóg.	Do-airithe
Éin Eile	Gleann na hAbhann Duibhe agus ar fud na háite.	Imbhualadh leis an líne tharchuir.	Tionchar do-airithe sealadach	Gearradh fála sceaigh le cur chun feidhme lasmuigh de shéasúr goir na néan.	Do-airithe

Suíomh / Gné	Ceantar	Cur Síos ar an Fhoirse Tionchair	Tionchar Féideartha	Maolú	Tionchar Iarmharach
Mamaigh faoi chosaint	Ar fud na háite	Suaitheadh le linn cothabhála.	Tionchar do-airithe sealadach	Ceann ar bith	Do-airithe

Tabhair faoi deara: 1 Tá an measúnú riosca maidir le himbhualadh don Eala Ghlórach bunaithe ar Percival (2003)

6.7.1 Monatóireacht

398 D'fhonn éifeachtacht na mbeart maolaithe a chinntiú, beidh gá le monatóireacht a dhéanamh, go háirithe maidir lena rathúla atá cur chun feidhme na gclaontaí eiltile éan don Eala Ghlórach. Déanfaidh éaneolaí a bheidh cáilithe go cuí agus a mbeidh taithí aige an mhonatóireacht sin i gcomhairle leis an NPWS.

399 Déanfar clár monatóireachta a bheidh sainmhínithe go soiléir a fhorbairt agus a chur chun feidhme le haghaidh Ealaí Glóracha d'fhonn measúnú a dhéanamh ar éifeachtacht na marcálacha líne. Déanfar suirbhé ar gach áit inar aithníodh bealaí eiltile le linn na céime réamhphleanála, tógála agus oibríche (suas go dtí 5 bliana). Déanfar suirbhéanna ag gach láithreán aitheanta go míosúil idir mí Dheireadh Fómhair agus mí Aibreáin nuair a bheidh ealaí glórach sa cheantar. Fad is a mhairfidh na hoibreacha cothabhála a bheartaítear, cuirfear ceantair bhreise ina dtaifeadtar bealaí eiltile nó imbhuailtí iontu le liosta na gceantar a ndéanfar suirbhé orthu. Rachfar i gcomhairle le húinéirí talún a bhfuil túir ar a gcuid talún acu agus spreagfar iad dul i dteagmháil leis an suirbhéir éan maidir le himbhualtí faoin Eala Ghlórach a chonacthas nó faoi speicis eile éan. Beidh torthaí na monatóireachta geimhridh agus an chomhairliúcháin le húinéirí talún mar threoir ag gníomhaíochtaí breise chun rioscaí a íoslaghdú toisc nach mór tuilleadh aire a thabhairt go leanúnach i ndiaidh chéim na planála do speicis an-díomuan (i dtéarmaí dáileadh agus línte eiltile) cosúil le hEalaí Glóracha. Teastóidh mionsonraí i dtuarascálacha bliantúla monatóireachta le haghaidh na gcéimeanna tógála agus oibríche faoi cad ba cheart a dhéanamh agus dréachtófar iad i gcomhairle leis an NPWS nó le saineolaithe ábhartha eile de réir mar is cuí.

400 Déanfar monatóireacht ar athfhás fála sceach ag gach láthair thúir lena chinntiú go mbeidh fála sceach á n-athbhunú ar bhonn láidir. Déanfar athphlandú breise ar speicis fála sceach agus ar fhálú i gcomhairle leis na húinéirí talún de réir mar is gá.

6.8 IDIRCHADREAMH IDIR TOSCA COMHSHAOIL

401 Sainaitníodh idirghaolmhaireachtaí idir an tionchar ar fhlóra agus fána agus an tionchar ar dhaoine agus úsáid talún (feic **Caibidil 3** den imleabhar seo den EIS). Trí thúir a lonnú i limistéir a bhfuil leas íseal éiceolaíochta leo (talamh féaraigh faoi bhainistíocht den chuid is mó), laghdaítear an tionchar ar an éiceolaíocht agus, ag an am céanna, is féidir cur leis an tionchar

- ar an táirgeadh talmhaíochta. Beidh limistéir bheaga bhuna faoi thúir nach ndéanfar diantalmhaíocht orthu ina dtoradh ar roinnt de na túir a bheidh suite ar thalamh feirme arúil go háirithe.
- 402 D'fhéadfadh idirghníomhaíochtaí idir EMF (feic **Caibidil 5** den imleabhar seo den EIS) agus speicis fána a bheith ann. Mar sin féin, mar gheall ar na coinníollacha oibriúcháin don fhorbairt a bheartaítear, áiríteofar go mbeidh EMF faoi bhun na leibhéal srianta a shainítear sna treoirlínte maidir le EMF d'Éirinn agus don AE. Nuair a athbhreithníodh taighde eolaíoch maidir le hábhair ina ndéantar nasc idir EMF agus sláinte daoine agus speiceas eile, níor léiríodh go mbeadh drochthionchar ar dhaoine ná ar speicis eile de bharr EMF.
- 403 Saináithníodh idirghaolmhaireachtaí idir flóra agus fána agus ithreacha, geolaíocht agus hidrigeolaíocht (feic **Caibidil 7** den imleabhar seo den EIS) agus idir flóra agus fána agus uisce (feic **Caibidil 8** den imleabhar seo den EIS). Ba cheart an chaibidil seo a léamh i gcomhar leis an dá cheann de na caibidilí sin, chun tuiscint iomlán a fháil ar an bpríomhghaol idir na hábhair chomhshaoil sin.
- 404 D'fhéadfaí scaipeadh speiceas coimhthíoch ionrach amhail an ghlúineach bhiorach (*Fallopia japonica*) a éascú trí ithir nó ábhar plandúil a iompar le linn oibreacha tógála. Beidh rialúcháin iomchuí i bhfeidhm lena chinntiú nach scaipfeadh speicis choimhthíocha ionracha mar thoradh ar na hoibreacha a bheartaítear. D'fhéadfadh gluaiseacht agus iompar ithreach in uisce dromchla a ritheann chun srutha dul i gcion ar ghabhdóirí atá íogair ó thaobh na héiceolaíochta de atá lonnaithe i sruthchúrsaí síos an abhainn ón bhforbairt a bheartaítear. Ní mór rialúcháin ar rith chun srutha uisce na hithreach le linn tógála a chur san áireamh freisin toisc go bhfuil siad ábhartha do speicis uisceacha agus gnáthóga le sruth agus mionsonraítear rialúcháin oiriúnacha maolaithe. Ní dhéanfar oibreacha tógála laistigh de shuíomhanna bogaigh agus níltear ag tuar go mbeidh tionchar suntasach ar bith ar éicidheolaíocht na mbogach.
- 405 Is iad conclúidí na caibidle ar uisce (feic **Caibidil 8** den imleabhar seo den EIS) ná nach dtagann aon mhórtionchar carnach (idirghaolmhar) as an bhforbairt a bheartaítear, bunaithe ar athbhreithniú ar na caibidilí ar mhodheolaíocht tógála, ar fhlóra agus fána agus ar na hithreacha, ar an ngeolaíocht agus ar an hidrigeolaíocht. D'fhéadfadh tionchar ar bith ar cháilíocht an uisce dromchla nó an screamhuisce dul i gcion ar ghnáthóga agus ar speicis atá spleách ar uisce atá le fáil i Limistéar Staidéir na Mí. Chuige sin tá maolú iomchuí mionsonraithe d'fhonn cáilíocht an uisce a chosaint ar leor é chun na gabhdóirí éiceolaíochta sin atá spleách ar uisce a chosaint.
- 406 Tá idirghaolmhaireachtaí freisin idir tionchar éiceolaíochta agus an tírdhreach (feic **Caibidil 11** den imleabhar seo den EIS) sa chás ina bhféadfadh drochthionchar ar an fhlóra agus fána agus ar an tírdhreach araon a bheith ag gabháil le gnéithe coillteacha (lena n-áirítear coillearnacha,

fálta sceach, agus crannteorainneacha) a bhaint nó a bhearradh. Mar a luaitear ar fud na caibidle seo, laghdaíodh an tionchar ar ghnéithe coillteacha dá leithéid trí thúir a lonnú ar shiúl ó fhálta sceach agus ó limistéir eile faoi chrainn nuair ab fhéidir. D'fhéadfadh claontaí eiltle éan cur le tionchar amhairc an ailínithe i gceantair ar leith freisin.

6.9 CONCLUÍDÍ

- 407 Cuirtear measúnú i láthair sa chaibidil seo ar thionchar féideartha éiceolaíochta (díreach, indíreach agus carnach) na forbartha a bheartaítear ar fhlóra agus fána Limistéar Staidéir na Mí agus mionsonraítear inti maolú iomchuí mar a réamh-mheastar tionchar.
- 408 D'fhéach dearadh an tionscadail le híoslghdú a dhéanamh ar thionchar éiceolaíochta a oiread ab fhéidir sa mhéid nach suitear túir i ngnáthóga leathnádúrtha lena mbaineann luach éiceolaíochta (lena n-áirítear fálta sceach) agus go suitear iad ar shiúl ó aibhneacha/shruthanna (agus gnáthóga bruachánacha gaolmhara). Is éard atá anseo ná cur chuige tábhachtach agus dea-chleachtas chun tionchar ar ghabhdóirí éiceolaíochta a íoslghdú. Eochairfhóras a thug eolas don mheasúnú iomlán is ea comhthéacs an limistéir staidéir – is é sin, tírdhreach ardbhainistithe a bhfuil gnáthóga lena mbaineann luach íseal éiceolaíochta le sonrú go mór ann. Is iad aibhneacha (lena n-áirítear láithreáin Eorpacha na hAbhann Duibhe agus na Bóinne), fálta sceach teorann / crannteorainneacha agus Ealaí Glóracha na heochairghnéithe éiceolaíochta a breithníodh. Bhain an EIS leas as staidéar fairsing chun eolas a thabhairt do bhreithniú an tionchair agus sainaitníodh maolú iomchuí ginearálta agus maolú iomchuí suíomhoiriúnaithe.
- 409 Ionstraim thábhachtach chun a chinntiú go gcuirtear gach beart maolaithe chun feidhme le linn na tógála is ea forbairt agus cur chun feidhme a dhéanamh ar CEMP, lena n-áirítear monatóireacht ar an tógáil á déanamh ag Cléireach Éiceolaíoch Oibreacha. Moladh thábhachtach is ea monatóireacht na céime oibríche maidir le rath an mhaolaithe tionchair ar Ealaí Glóracha. Cuireadh srac-Phlean um Bainistiú Comhshaoil Tógála (CEMP) san áireamh in **Aguisín 7.1, Imleabhar 3B** den EIS, agus tá sé ina chuid de na cáipéisí iarratais. Cuirtear gach beart maolaithe ábhartha atá leagtha amach san EIS san áireamh sa srac-Phlean um Bainistiú Comhshaoil Tógála agus cuirfear san áireamh iad sa CEMP deiridh.
- 410 Meastar gurb é an cás is measa a bheadh sa tionchar iarmharach 'íseal' a sainaitníodh d'Ealaí Glóracha a bhaineann le riosca imbhuailte. Bunaithe ar an líon ealaí a taifeadadh sa limistéar agus ar an leibhéal íseal básmhaireachta atá tuartha a tharlódh de bharr imbhuailte leis an líne tharchuir a bheartaítear, is féidir a bheith réasúnta cinnte nach mbeidh aon tionchar suntasach ag an bhforbairt a bheartaítear ar an bpobal níos leithne d'Ealaí Glóracha sa limistéar agus nach athrófar stádas caomhnaithe foriomlán an speicis seo.